Lei 6,50

VLAD MUȘATESCU • DE-A V-AȚI ASCUNSELEA

VLAD MUȘATESCU

DE-A V-AȚI ASCUNSELEA

VLAD
MUŞATESCU

DE-A V-AŢI ASCUNSELEA

(jocurile detectivului Conan)

ROMAN

EDITURA DACIA
CLUJ, 1974

Coperta colecției de L. BARDÓCZ

1. INEVITABILUL PROLOG

Tanti Ralița mă prelucrează, boscorodindu-mă la cap:

— Asta-i situația, Al, băiatule! După cele petrecute și pățite la Posada, ca să nu mai pomenesc nopțile de groază de la Colțiilupchii, ce mare brînză ai făcut? Nici măcar de-aia de 16,30! Unde-s romanele? N-ai zmîngălit o singură pagină. Dar ai păpat două concedii de creație. Crezi că te mai țin în slujbă oamenii ăia de la revistă? Îndoi-m-aș și n-am cui! Mai bine m-apucam eu să-ți scriu aventurile, așa cum le-a scris doctorul Watson pe cele ale tovarășului Sherlok Holmes, și tot ieșeam la un liman. Ce ai de gînd, domnule? Văz că te-ai mai și întremat. Pe puțin două ocale! Unde ai să ajungi?... Nu-i uman, băiatule, ce se-ntîmplă!...

În afară de faptul că băiatul, adică subsemnatul, a sărit oleacă de cincizeci de anișori, restul corespunde realității. Dar mătușă-mea, spre norocul meu, pune stavilă gurii, pentru a-și înșuruba în ea o „mărășească".Este a șasea pe care o aprinde. Asta numai de cînd a venit și s-a instalat la biroul meu, evacuîndu-mă din unicul fotoliu al casei. Soarbe din cafea, — cred că-i a patra, — pregătindu-se să-și continue și să-și ducă la bun sfîrșit permanenta ei criză de logoree cronică și incurabilă.

înțeleg să profit de ocazie, pentru a-mi slobozi nervii.

— Uite ce-i, tanti Raliţo, dacă voi fi lăsat în pace, dacă mi se vor organiza condiţii de creaţie minimale: linişte, hrană, lumină şi zile fără vizitatori sau telefoane, dacă se va desfiinţa tramvaiul de pe Calea Moşilor, dacă nu te vei mai apuca să-mi meştereşti „Bombiţa" (e vorba despre „Fiatul" meu 600 D), ar exista toate şansele s-ajung foarte departe... Adică să-mi termin romanul, să-l predau la editură, şi mă bucur de binefacerile unui meritat succes!...

D-ar n-apuc să exprim la nivelul dorit toată durerea ce mă consumă, căci este cineva, afară, care încearcă să demoleze faţada clădirii, bubuind în uşă cu amîndoi pumnii, plus (eventual) şi-un picior. În acelaşi timp se dezlănţuie şi soneria telefonului, de intră în vibraţie geamurile odăii.

Sar ca ars de pe scaun, de parcă mi s-ar fi instalat un reşou electric dedesubt, răstorn cafeaua, fără mari pierderi (dacă nu punem la socoteală pantalonii pătaţi) şi răcnesc la tanti Raliţa:

— Răspunde, întreabă cine este, şi spune că nu-s acasă!... E bine?

— O fi, dar nu-i uman ce se-ntîmplă, Al, băiatule!

De la ultima noastră întrevedere, vocabularul mătuşă-mi pare să fi sporit simţitor. De unde o fi învăţat şi chestia asta cu „uman"?

Dar n-am vreme de pierdut, fug la uşă, pentru a opri operaţiunile de distrugere. Deschid. În faţă-mi, proţăpită în prag, tortura mea cotidiană: madam Anuţa. Plînsă, duhnind vapori uşor identificabili, rage în cheia de fa:

— Domnu detectifu, dă fuguţa pîn-la noi... că mă omoară Gheorghe!...

— Normal! Parcă ieri s-a-ntors de la cura de dezintoxicare... Iar s-a-mbătat?

Madam Anuţa smiorcăie, scîncind ca un cîine gutunărit:

— D-apăi cum să nu! Tocmai d-aia. Zicea că l-au făcut bine! Nu i-am dat decît o juma de palincă... de la noi... adusă de sor-mea... Şi-i gata! Mort! Nu le-a ieşit tratamentul!...

Vecina noastră, spălătoreasă în clipele libere, cînd nu se îngrijeşte de readucerea la realitate a beţivanului de bărbatu-său, este de undeva, de prin Ardeal, dintr-o localitate pe unde rachiurile nu coboară niciodată sub 60 de grade (Celsius, în nici un caz!).

După un sfert de ceas, pot să declar liniştit c-am lămurit lucrurile. Gheorghe doarme împăcat cu sine, dizolvînd în palinca absorbită anterior şase tablete de „extraveral". Madam Anuţa a aţipit şi dînsa, lîngă bărbatu-său, nu mai înainte de-a lichida restul de palincă. Tot o jumătate de litru.

Întors în biroul meu (proprietate personală) observ că tanti Raliţa trage zdravăn din „mărăşeasca" ei, pesemne alta, păzind receptorul aşezat cu grijă în farfurioara plină cu zaţ de cafea.

— Cine-i la telefon? N-ai spus că-s plecat?

— Sigur că nu! E unul pe care-l interesează acceleratele și rapidele de Constanța. I-am spus să aibă răbdare, pînă vii tu, că eu nu le știu, că am „Trabant“ și nu umblu cu trenul. . .

Iau receptorul și urlu disperat:

— Domnule, nu-i uman ce se-ntîmplă! Primul rapid pleacă la zece treizeci. . . următorul la douăsprezece și cinci. . . și mai e unul pe seară, la nouăsprezece și trei, cu locuri rezervate. . .

Cetățeanul, destul de calm după atîta așteptare, întreabă alene:

— Buuun! Astea-s rapide. . . ceva accelerate n-aveți?. . .

— Sigur că nu! Le-am suspendat! . . .

Nu-i bine ce se petrece. Am început să vorbesc și eu ca tanti Ralița.

Telefonul tace. Individul a închis fără să mulțumească.

Șterg demoralizat zațul. Și de pe receptor, și de pe urechea mea proprie. După care mă adresez mătușă-mi:

— Ce-ar fi să studiezi și matale un mers al trenurilor? Ți-ajung atîtea manuale practice, de depanare auto. Cred că le-ai învățat pe dinafară, din moment ce nu mai merg ca lumea nici „Trabantul“ dumitale, nici „Fiat“-ul meu . . .

Tanti Ralița primește din voleu, apoi returnează:

— Hăț, că te făcuși spiritual! Dacă nu eram eu, rămîneai cu „Bombița“ în șoprul găinilor de la Comarnic. Cine ți-a pus-o la punct, cînd ai fugit din Colțiilupchii, de-ai venit pînă la Ploiești numai în trei roate? Nu tanti Ralița?

Decît să-mi reamintească performanțele ei de mecanic auto, prefer să bat în retragere și să las totul baltă. Să tac!

Pe undeva, dar nu prin sectoarele esențiale, s-ar părea că tanti Ralița se află în posesia unei oarecari doze de adevăr. Și anume, atunci cînd citează creșterea în greutate a personalității mele. Vor rămîne o enigmă, nu numai pentru mine, ci și pentru amicii mei Doru-doctoru și Sandu-babandu, eminenți dieteticieni, neașteptatele succese actuale obținute în materie de hiperponderabilitate. Mai ales dacă apreciem terifiantele evenimente, trăite la Posada și Colțiilupchii, la justa lor valoare.

Dacă în timpuri normale cîntăresc în jur de o sută (și ceva) kilograme, după nefericitele expediții de la Posada și Colțiilupchii indicatorul torturantului aparat de măsură s-a dereglat complet. Nici nu-mi convine să deconspirez cît arată. Estimarea lui tanti Ralița, aproximînd la două ocale sporul înregistrat, este mai mult decît aleatorie.

Al Conan Doi, adică eu, detectiv amator de excepție (în timpul liber și concedii), iar în cadrul orelor de serviciu talentat și apreciat ziarist, se află într-o veche și nerezolvată dispută cu specialiștii de la Institutul de Endocrinologie. Dînșii, dragii de ei, luînd în considerație parametrii mei (1,68 m pe înalt, 0,77 m pe lat) susțin cu încăpățînare că ar fi cazul să mă plasez pe o orbită care să graviteze în jurul a (maximum) 70 kilograme.

În orice fel aș suci-o și învîrti-o, pretenția dînșilor mi se pare de domeniul ocultismului sau, în cel mai bun caz, al „science-fiction"-ului. Cunoscîndu-mi mai aprofundat posibilitățile, susțin că-i bine și așa, cum m-a proiectat maica-natură.

Amenințîndu-mă și somîndu-mă să slăbesc cît mai repede, c-altminteri „intru în dificultate", s-a încheiat și perfectat între noi un soi de *gentlemen's agreement*, conform căruia urmează să țin o dietă severă (în limitele omeneștilor mele slăbiciuni), iar dînșii să mai lase ceva la cîntar (în aceleași limite). Din clipa semnării acordului, într-un cadru solemn (la „Capșa"), țineam regim de trei ori pe zi, dimineața, la prînz și seara, înainte de fiecare masă. Spre surprinderea tuturor cîntarul rămăsese staționar. Puțin traficat, arăta chiar cu vreo patru sute de grame mai jos. Toată lumea era mulțumită. Cu excepția nevesti-mi. Bulgăroaica de Penke, de gardă lîngă manualul de dietetică (ediția 1972), îmi expunea, la fiecare abatere, cantitatea de calorii depășită. Și le știa pe dinafară...

Sînt două săptămîni de cînd m-am întors de la Colțiilupchii. Complet „defenestrat", cum se pronunță un prieten de-al meu, de la Sinaia-Cumpătu. Acum s-ar zice că-s într-un fel de convalescență, de restaurare a întregului organism (inclusiv sistemul nervos) puternic zdruncinat de fantasticele experimente ale domnului Gulliver Naiba, magul localității respective.

La Posada, stressat de rocamboleștile evenimente petrecute la pensiunea doamnei Marița Nachtigal, nu

reușisem să scriu nici măcar un rînd. Romanul mult visat se dusese pe apa-sîmbetei.

A doua tentativă, cea de la Colțiilupchii, s-a soldat c-un rezultat absolut asemănător. Faliment general. Pe toate liniile frontului creației literare.

Redactorul-șef al revistei ce-mi utilizează talentele, băiat subțire și mare lector de romane polițiste, aflînd dezastruoasele mele experiențe, — în căutarea unei oaze de liniște, unde să-mi pot termina romanul proiectat, — mi-a acordat o nouă prelungire a concediului de creație. Acum nu mi-a rămas decît s-aștept. Prietenii, neamurile, tanti Ralița și mulți alți binevoitori investighează de zor. Se caută o oază de liniște. Cu înfrigurare. Trebuie să existe și așa ceva. Că țara-i mare!

Deocamdată zac în birou, o ascult pe tanti Ralița, posesoarea celei mai formidabile biblioteci de romane de aventuri din capitală, precum și-a unui autoturism, — dacă „Trabant"-ul se poate numi astfel, — mă perpelesc de necaz, că nu mi-au reușit expedițiile, ard de nerăbdare să plec undeva la lucru, aștept ca pe ace să vină nevastă-mea, Penke bulgăroaica, să mi-o ia de pe cap pe tanti Ralița, s-o ducă la vreun cinema, să vadă un western sau „Filiera franceză", ca nu cumva să rămînă la micul ecran, fiind moartă după seriale de tip „Sfîntul", „El fugitivo", „Răzbunătorii", „Incoruptibilii". „Invadatorii" sau „Mannix".

Fie vorba între noi, m-am preocupat personal de extragerea siguranțelor televizorului. Nu sînt sigur că asta-i denumirea corectă a minusculilor cilindri

de sticlă pe care i-am adăpostit în buzunarul de la pantaloni, dar am constatat o perfectă stare de paralizie a „Temp"-ului.

Şi totuşi, asta nu-nseamnă prea mare lucru, Tanti Raliţa, aflată într-un stadiu avansat al dezlănţuirii cunoştinţelor ei tehnice, — în ciuda celor 70 de ani ai domniei sale, plus mărunţişul pe care nu-l divulgă, — ar fi capabilă să le înlocuiască, pe furiş, chiar cu ace de păr. N-ar fi pentru prima oară. Tot aşa mi-a reparat şi fierul de călcat electric. Înlocuindu-i nichelina cu sîrmă de 0,1 mm. Dacă nu săreau automatele transformatorului de pe Calea Moşilor, lăsînd fără lumină tot cartierul, ardeam integral, ca nişte şobolani.

Tanti Raliţa începe să se foiască în fotoliu. Pesemne că-i lipseşte ceva. Dar n-o rabdă inima prea multă vreme, deoarece o aud glăsuind:

— Al, băiatule, văz că Penke întîrzie. Dau o fugă pînă la bucătărie, să mai fierb niscaiva cafea. Bei şi tu una?

— Nu mă ispiti, Satano! Mi-ajung cele patru de pînă acum. Dacă pompez în mine atîta cafea, precis intru în trepidaţie. N-ai impresia că abuzezi cu cafelele?

— La vîrsta mea nu mai contează. Îţi fac şi ţie o ceaşcă, să fie şase cu cele dinainte. Poate te mai trezeşti din starea asta de alergie . . .

— Vrei să spui apatie! . . .

— Nu mă-nvăţa tu pe mine! Alergie sau apatie, la tine tot aia-i. Oricît ai fi de dezumflat, din pricina celor păţite, nu se observă nimic pe chipul tău. Ba dimpotrivă . . .

Nu mai dovedesc să-i răspund percutant, definitiv şi maliţios, aşa cum procedez cînd mă calcă cineva pe coadă. Scumpa de tanti Raliţa a şi dispărut din peisajul ambiant, gonind într-un cross demenţial spre atelierul alimentar al locuinţei.

După cîteva clipe, din sectorul respectiv parvin zgomote neliniştitoare. Vigoarea explozivă a mătuşă-mi nu se dezminte.

Cîtă vreme tanti Raliţa se îndeletniceşte cu recuperarea veselei (dacă o mai fi rămas ceva) pornesc şi eu să edific un bilanţ sumar, pentru uz propriu, al activităţii mele din ogorul literaturii.

Din cea mai fragedă vîrstă, de cînd am ascultat înfiorat primele basme folclorice de aventuri, — şi sînt cîţiva ani de atunci, — am fost şi continui să fiu un pătimaş îndrăgostit de proze poliţiste. Pentru mine, şi astăzi, Făt-Frumos era un detectiv amator de excepţie. Un Mannix popular. Şi, pe măsură ce înfulecam biblioteci întregi de romane aventuroase, aprovizionîndu-mă copios din stocul supranormativ al mătuşă-mi Raliţa, am simţit născîndu-se în mine necesitatea de a scrie literatură poliţistă.

Iar în ultimul timp, de vreo patru ani încoace, mă chinui să impun editurilor noastre o creaţie din cele mai valoroase. E vorba de cele şase romane scrise de mine. Scrise, rescrise şi transcrise. În cîte şase exemplare.

Datorită însă unei inexplicabile opacităţi a redactorilor, nici unul din ele n-a văzut lumina tiparului. Fapt care nu i-a reţinut să corespondeze la infinit cu mine, cerîndu-mi mereu modificări, care de care mai constructive.

Acuma, mulţumită preţiosului ajutor primit din partea editurilor bucureştene (şi din provincie), după ce-am operat multiple combinaţii, schimbări şi suduri, tăieturi şi adăugiri, pot afirma că-s posesorul unei opere literare perfect puse la punct. Dar tot nepublicată.

Neamurile, directe şi colaterale, finii şi cumetrii, prietenii şi colegii din presă au citit-o cu sufletul la gură. După aprecierea lor, bineînţeles de cea mai înaltă calificare, toate cele şase romane sînt excepţionale, geniale.

Şi-atunci mă-ntorc şi-ntreb: de ce să-mi subapreciez literatura, de ce să cad în acelaşi păcat ca şi redactorii editurilor? De ce să-mi consider romanele ca aparţinînd unui gen minor, numai pentru faptul că-s (aşa-zis) poliţiste? Oare domnul Balzac nu s-a aplecat şi dînsul asupra acestui palpitant domeniu? Sau Fiodor Mihailovici. Da, chiar Dostoievski!

Nu mă vor ei? Nu-i nimic. Îi vreau eu. Nu le plac primele mele şase romane? Bun! Să fie sănătoşi. Scriu altele. Am idei să umplu o întreagă bibliotecă.

Şi m-am aşternut îndrăcit pe lucru. Am ticluit un subiect formidabil. Cînd i l-am povestit redactorului meu şef, expunîndu-i un rezumat de tip sinopsis, a rămas literalmente cu gura căscată. Drept care, după ce şi-a revenit, mi-a acordat pe loc un substanţial concediu de creaţie. Din păcate, fără plata salariului.

Cele de mai sus s-au întîmplat acum cîteva luni, De atunci şi pînă în momentul de faţă, într-un termen record, am ratat două concedii de creaţie. Primul la Posada. Al doilea la Colţiilupchii.

Cu toată bunăvoinţa manifestată de redactorul-şef, deocamdată nu pot beneficia de prelungirea celui de al doilea concediu de creaţie. După cum aţi observat, aici, în locuinţa de pe Calea Moşilor, n-am linişte. Mi-e imposibil să mă concentrez. Nu pot fructifica înlesnirile furnizate de acest om de gust, de rară calitate artistică, care-i şi un redactor-şef de excepţie. Dacă nu s-ar comporta ca atare, i-aş sista accesul la bibliotecile noastre reunite, a mea şi-a mătuşă-mi Raliţa. Fără colecţiile de aventuri, acumulate acolo decenii de-a rîndul, ar suferi crunt, privat astfel de unicul tranchilizant, sedativ şi somnifer eficient, atît de necesar insomniilor sale rebele.

Mă trezeşte din reverie (hai să-i zic aşa, că sună mai literar) un vuiet fantastic, un uruit de groază, prevestind cataclisme. Nefiind pentru prima oară victima unui sinistru, aştept calm desfăşurarea evenimentelor. Care evenimente, nu se lasă mult aşteptate.

Tanti Raliţa, parcă lansată la Houston de-o rachetă Saturn, aterizează în birou. Pe brînci. Şi nu de una singură. Pentru că, — abia acum realizez sursa neobişnuitului zgomot, — este însoţită de tava pe care, probabil, fuseseră ceştile de cafea, termosul, linguriţele şi zaharniţa. Tava, mare cît o tingire, răsună în continuare ca un gong, izbită succesiv de obiectele mai sus menţionate, care, deşi sînt

destinate uzului casnic, sosesc și ele, pe rînd, glisînd pe parchetul ca oglinda.

Mătușă-mea, fără să fie cîtuși de puțin stressată de cele petrecute, se așază comod pe încăpătorul ei fund, își trage sufletul, privește amuzată la termosul scăpat intact, după care suspină ușurată:

— Slavă Domnului! Mi-era teamă că trebuie să fierb altă cafea; dar să știi că nu-i uman ce se-ntîmplă! Cine vă pune să lustruiți în halul ăsta parchetul? Dacă-mi spărgeam capul?

— Bine că n-ai spart termosul și ceștile!

Tanti Ralița, adunîndu-se lejer de pe jos, înșfacă tava și dispune pe ea vesela risipită. Apoi, după ce-o lasă pe colțul biroului, dispare iarăși din peisaj, pornind lent spre bucătărie. De data asta nu se mai grăbește. Din mers, mă anunță răcnind, tocmai din fundul coridorului:

— Așterne și tu un ziar pe birou, c-aduc cevașilea de mîncare. Să ne venim în fire. Cafeaua o bem pe urmă.

Întoarcerea mătușă-mi nu mai are acuma nimic senzațional. Trăgînd concluziile de rigoare, se răzbună, pășind desculță pe parchetul asasin. Cînd i-o vedea Penke amprentele picioarelor (măsura 46, pe puțin), precis că va trebui să stau vreo două zile prin curte. Nu suport duhoarea cerii de parchet. Și mai sînt unii care o folosesc ca unguent antireumatismal!

„Cevașilea de mîncare", ca să utilizez formularea mătușă-mi, se dovedește a fi devastarea stocului din frigider. „Frigero-Lux", de 240 l.

Nemaiavînd la îndemînă o tavă corespunzătoare, a îngrămădit totul în papornița cu care căram pe vremuri lemnele de foc. Deși întinsesem pe birou un ziar de 8 pagini, ediția de miercuri, a fost nevoie să mai adaug și-un „Magazin".

— Acum trecem la cafele! — hotărăște Ralița. — Sau mai vrei o bucățică de friptură?

Cînd apreciez din ochi ceea ce mai rămăsese din spata de porc, preparată la cuptor și pusă la rece, s-o avem pentru duminică, cînd vor veni finii la masă, mă cuprinde o milă nespusă și-i spun mătușă-mi:

— Să ștergem orice urmă a crimei! Dă-o și pe asta! Și să nu mai pomenești de faptul c-am crescut în greutate. . .

— N-ar fi fost nimic dacă te-ai fi mulțumit numai cu friptura. Doară nu îngrașă. Așa ți-au spus și doftorii ăia, ai tăi. Nu uita c-ai ras și șunca, și brînza, telemeaua de baltă, de la Coșereni, și roșiile, și-o juma de pachet de unt, și. . .

— Oprește-te, tanti Ralițo! Am fost forțat! Dumneata m-ai împins!

— Foarte puțin! Pentru c-apoi ai alunecat singur pe panta lăcomiei. Și să mă mai slăbești cu glandele! Te-ngrași din crăpelniță, nu din pricina hipofizei. Nu-i cazul să fii părintele medicinii, Escalop ăla, sau cum dracu îl mai chema, ca să-ți dai seama.

— Bine, dar și matale ai mîncat laolaltă cu mine!. . .

— O fi, nu zic nu, am ciugulit și eu, de ici, de colo. . .

O sfîntă indignare mă cuprinde, aprinzîndu-mi în vine un cumplit dor de răzbunare. Abia mă abțin, din răsputeri, să n-o jignesc pe tanti Ralița, atunci cînd îi declar ritos:

— Atunci să știi că nu-i uman ce se petrece, ca să-ți iau vorba! Brînza eu am topit-o? Și cașul, și urda? Dar costița afumată? Barem eu, unul, nici nu m-am atins de ea, m-am rezumat la friptură. Și cine a ras un kil întreg de roșii, de expoziție? Hai, că-i prea de tot, zău așa!

Tanti Ralița nu se pierde cu firea:

— Să zicem c-ar fi așa! Ce, îți pare rău? N-am primit de la străini,am fost ospătată de nepotu-meu! Și, la urma urmei, ce vrei de la sufletul meu?

Oftez din adîncul rărunchilor, să-mi treacă accesul de furie, apoi îi spun mai blajin:

— Cafea! O cană de-a' mare! Asta vreau, și nimic mai mult!

Mi-o fi dînsa rudă de sînge, însă nu mă bucură deloc faptul că-i moștenesc, încă de pe acum, felul de-a vorbi. Chiar observ, cu îngrijorare, supraveghindu-mi limbajul, folosirea unui bagaj de cuvinte cu totul străin. Și nu-i bine! Pentru că tanti Ralița, cu fiece zi pe care-o smulge vieții, întreprinde noi și uluitoare achiziții lexicale. Atît de îmbelșugate și surprinzătoare, încît mă tem serios pentru puritatea limbii romanelor mele.

În timp ce adîncesc reflecțiile de mai sus, tanti Ralița îmi ghicește în cafea. În orice caz, fiind cafea rîșnită de 8,30 lei, nu din cea superioară, nu sînt dispus să dau crezare tuturor bazaconiilor îndrugate de mătușă-mea. Mai ales cînd mi-amintesc că s-a apucat să ghicească în cafea abia în ultimul timp, învățînd de la croitoreasa dînsei, de pe Vergului.

— Și-uite-așa, Al, băiețelule! Avem, adică ai aici un drum lung. Apoi citesc în zațul ăsta nenorocit, că-i măcinat prea mare, și-o veste bună. Pentru tine, bineînțeles. C-o fi azi, sau mîine, sau peste o săptămînă, poate și-o lună, asta nu mai contează. Bună să fie! Ai o ceașcă formidabilă! Numai bucurii citesc în ea!

— Pînă una alta, aș vrea să-mi citești romanul tipărit, nu zațul de pe fundul ceștii.

Tanti Ralița, nici dînsa prea credulă, socotind că-i mai norocos CEC-ul, fiindcă doar așa s-a pomenit cu „Trabant"-ul, abandonează brusc ghicitul. Se uită lung la mine, apoi pornește să debiteze cu 80 pe oră:

— Ascultă, măi băiete! Sînt femeie trecută de-o anumită vîrstă. Am trăit multe, am văzut multe. Și-o să mai trăiesc, și-o să mai văd. Eu una, dac-ar fi după mine, n-aș mai arde gazul de pomană. N-aș aștepta să-mi vină plocon oaza aia de liniște, pe care o tot pîndești. Aș porni singură în căutarea ei. De ce cauți la alții izbăvire, cînd mai curînd ți-o poți aduce singur? Zbate-te. Caută. Imposibil să nu găsești un loc unde să-ți isprăvești romanul. De ce nu te urci în telegușa aia a ta, că mai merge încă, și să-i dai drumul în lumea mare? Evadează, domnule, evadează! N-ai să faci nimic, zăcînd închis în birou.

Norocul îmi vine într-ajutor, silind-o pe tanti Ralița să tacă. Sună telefonul. E Penke, nevastă-mea. Îmi comunică vestea cea bună, prezisă în cafea de

mătuşă-mea. Se află la fini. Din motive tehnice, nu mai pot veni să prînzească la noi. Duminică pleacă la părinţii fetei. Or să mănînce acolo. Slavă Domnului! Poate că nu şi-au lichidat încă, precum am reuşit eu (ajutat de tanti Raliţa) rezervele alimentare. În schimb, va trebui să-mi pregătesc singur cina. Nevastă-mea rămîne să doarmă la fini, urmînd să-i însoţească la Gogolia. Poate găseşte ceva prosături. Asta nu-i atît de încîntător. Dar tot biata tanti Raliţa mă salvează. Trăgînd cu urechea la convorbirea noastră, îşi dă seama de momentele dificile ce mă aşteaptă, şi-mi face semn să-i spun nevestimi că mă va hrăni dînsa. Zis şi făcut. Deşi, după ton, n-aş afirma că Penke-i chiar atît de bucuroasă. O ştie pe tanti Raliţa ca pe-o eminentă gurmandă şi autentică maestră a culmilor artei culinare.

Cu toate că nici n-am pornit să digerăm gustărica de acum cîteva clipe, mătuşă-mea începe să-şi frămînte mintea pentru proiectarea unei cine cît de uşoare, dar şi hrănitoare în acelaşi timp. Peste cinci secunde o aud:

— Cît ai să stai aici să cloceşti propunerea mea, care nu-i de lepădat, eu dau o fugă pînă la piaţa Gemeni, să caut ceva de-ale mîncării. Şi, ca să nu mă bîrfeşti, umplînd tîrgul cu zvonuri, cum că ţi-am secat frigiderul, află, domnule Al, eşti invitatul meu. Fac cinste!...

— Adică, dragă tanti Ralițo, astă-seară dansăm în familie? Ţinem regim?...

Iniţiativa mătuşă-mi, drept să spun, nu mă entuziasmează. Pentru masa de seară aş fi preferat un muşchi de vacă, la madam Candrea. Dar acum, întrucît sînt incapabil să imaginez o soluţie rapidă pentru lichidarea mătuşă-mi, mă supun soartei. Să încerc totuşi a mă gîndi la propunerea expusă de Raliţa. Nu-i o idee chiar rea. Să mă iau în mîini. Asta ar fi esenţa. Să fug. Să caut singur fericirea. Eterna mea oază de linişte.

Orele 00,08h! Adică opt minute după miezul-nopţii. Cu chiu cu vai am dat gata cina încropită (adhoc) de tanti Raliţa. Mai mult am pălăvrăgit, vrute şi nevrute, decît am mîncat. Dealtfel nici nu se putea. După îndelungi căutări, găsise nişte brînză de vacă (dietetică) gata acrită. Oricît se străduise s-o „înmoaie", scăldînd-o într-o baie de lapte bătut, reuşise doar s-o înăcrească şi mai mult. Ridichile, iuţi de parcă ar fi fost injectate cu un savant amestec de hrean şi muştar, mă ambiţionaseră să beau peste o vadră de apă. Vîrtos cloraminată, ce-i drept. Face bine la stomac. În orice caz, această cină de groază izbutise o performanţă cu totul ieşită din comun. Şi anume, să mă determine a gîndi serios la propunerea mătuşă-mi.

Aşa că la 00,19 h hotărîrea mea era luată. Mîine o-ntind. Evadez.

La unu şi jumătate noaptea, împingeam la „Trabant"-ul mătuşă-mi. După vreo opt sute de metri a binevoit să pornească şi motorul, poluînd bulevardul pe toată întinderea, de la Calea Moşilor la Mătăsarii Noi.

Camuflat în norii emanaţi de eşapamentul infernalei maşini, n-am observat echipa miliţiei. Era pro-

babil de la circulație. O somau pe tanti Ralița să oprească, probabil pentru a da informațiile corespunzătoare pentru revizia tehnică. Mătușă-mea, după cum îmi dădeam seama, nu reușea să taie contactul. Motorul vuia ca un disperat, acoperind cu nori de fum întreg cartierul. Speriat, neînțelegînd prea bine semnele milițienilor, am luat-o la goană, sperînd să scap neasfixiat. Dînșii după mine. Dar, din păcate, nu din aceleași motive.

Abia la circa de miliție s-au lămurit lucrurile. Mai ales că n-aveam actele de identitate la mine. Ieșisem din casă în cămașă, așa cum era normal într-o fierbinte noapte de vară, și numai în pantaloni de pijama. Echipa fusese convinsă că eram complicele persoanei din „Trabant", cunoscută hoață de apartamente. Aceasta reușise să fugă, învăluită în norii toxici de fum. În schimb, rămas de căruță, n-avusesem același noroc. Acum vroiau să afle de la mine adresa automobilistei. Le-am dat-o bucuros. Din toată inima.

Adusă pe sus, în mașina miliției, mult mai puțin generatoare de fum, tanti Ralița a furnizat explicațiile de rigoare. Nu era hoața pe care o căutau. Nu fugise. Nici gînd de așa ceva. Nu fusese în stare să oprească motorul. Atîta tot și nimic mai mult. Iar eu nu eram complicele ei, ci scriitorul Al. Conan Doi, celebrul detectiv amator. Cînd am adus actele de-acasă, unde mă expediaseră însoțit de doi tovarăși buni, de încredere, altă dănănaie. Buletinul de populație purta alt nume. Alexandru Coman. Numele meu adevărat. Pseudonimele literare nu se trec în actele oficiale. Iar au luat-o la întrebări pe

tanti Ralița. Iar a trebuit să dau explicații complementare.

Am avut o șansă neașteptată, c-am dat peste un maior, mare cititor de romane polițiste, dar și prieten cu redactorul meu șef. Așa că, pe la trei de dimineață, liber și independent, mă culcam ca un dulce copil în patul meu. Iar peste zece secunde, adormeam buștean. Un somn binemeritat.

2. TENTATIVA DE EVADARE

M-am hotărît. Gata. Fug. Nu pot lucra în asemenea condiții nenorocite. Îmi vine greu să evadez astfel, dar n-am altă ieșire. O să-mi fie urît fără Penke, fără bibliotecă, fără discurile mele.

De trei zile clocesc în minte evadarea. De trei nopți mă frămînt, umblînd ca năuc prin odaie, incapabil să-mi găsesc somnul, chibzuind cum să-mi pregătesc mai bine plecarea. Ce să-i spun nevestimi? E-n stare să creadă, prăpăstioasă cum e ea, c-am pățit ceva grav, vreun accident cu mașina, sau că m-a călcat tramvaiul 13 pe stradă.

Fie ce-o fi, decizia e luată. Plec.

Mai întîi la „Katanga".

Acolo mă așteaptă băieții (amîndoi săriți de 40 de ani), bunii mei prieteni Alecu Tilea și Țuțu Dancu. Mi-au făgăduit să-mi vină în ajutor. Au văzut și și-au dat seama cît mă chinuiesc. Fiindcă, țin să vă informez oficial, sînt și ei scriitori, și știu ce-nseamnă

să n-ai „condiții". De cînd am intrat în concediul de creație, le-am telefonat în fiecare zi (dimineața, la prînz și seara, cîte-un apel), implorîndu-i să-mi facă rost de-o oază de liniște, unde să capăt posibilitatea de a-mi termina romanul. Aseară m-au sunat și mi-au dat întîlnire la „Katanga", să stăm la o „cafea de vorbă". Și ce cafele fac acolo! Scurte, de te ridică de pe scaun.

Au telefonat la momentul oportun. Penke-i plecată iarăși la țară, la cumetri, după ouă proaspete de casă, cu gălbenuș autentic, nedecolorat, și după ceva orătănii hrănite pe cale naturală.

Îmi găsiseră oaza mult visată.

M-am sculat de la cinci de dimineață. Mi-am împachetat pe îndelete boarfele și ustensilele ce aveau să mă însoțească în marea evadare. Cîteva cămăși antijeg, una mașină de scris („Erika", preferata mea), maiouri, stiloul, batiste, cafea (800 gr), indigo, săpun, hîrtie, două cartușe de „B.T.", o panglică de rezervă, sticla cu rom („Baccardi"), o perie de dinți, un flacon de sare fără sodiu (să mai slăbesc), o trusă de „carioce", pentru corecturi. Mă rog, destule lucruri (utile și inutile) pentru a burduși un geamantan de tipul „cufăr".

Le-am cărat, cu sudoarea frunții, și le-am îndesat în „Bombiță". Bietul meu „Fiat"-600, e mai mare pe dinăuntru, decît pe dinafară. Dar cîte poate să care!

Pe la zece am izbutit să dau de capăt tuturor treburilor gospodărești. Am spălat și clătit farfuriile și tigăile, cele două cești de cafea, pline de zațul ultimelor zile, și le-am pus pe toate la zbicit, tocmai sus pe sobă. Am controlat dacă am stins peste tot

gazele (ca să nu pățesc ca anul trecut, cînd am plecat la Breaza și le-am uitat aprinse în bucătărie o lună de zile de-am scăpat total de igrasie, dar și de sobă).

Am lăsat un bilet pentru Penke, lămurind-o că plec în documentare. După ce-am mai dat un ocol prin casă, mi-am luat lansetele și trestiile din hol, m-am mai întors îndărăt (c-o uitasem pe „Erika"), după care m-am urcat în „Bombiță".

La 11 (fără douzeci) parcam „Fiat"-ul lîngă „Unic".

La 11 (fără cincisprezece) parcam și eu, în fund, la „Katanga".

Întîlnirea fusese stabilită pentru ora 12. Ora la care n-au sosit. Băusem trei cafele (cu zaharină) că sînt la regim de slăbire. Pînă la ceasurile 3, am mai băut trei (tot cafele).

Alecu și cu Țuțu continuă să întîrzie. Le cam stă în fire. Pesemne c-or fi zăbovind la Fond. Sau, după ce-au încasat cine știe ce drepturi de autor, or fi trecut pe la „Podgoria".

Am ghicit. Pe la 4, vine Tavi Moga, purtînd un mesaj din partea lui Alecu. Îmi scrie pe-un șervețel de hîrtie amirosind a riesling: „Conan, detectivule, ține-te bine, că venim și noi. Iartă-ne, pe cît îți stă în putință!"

M-am ținut cît m-am ținut, dar pe la șapte și jumătate (19,30) începusem să simt c-amețesc. Atît din cauza aburilor suprasaturați de alcool care pluteau în local, cît și din pricina stomacului. Mă chinuia o pîrdalnică de foame, — cred că datorită nervilor — aproape permanentă, cu toate că mai ciugulisem niște fripturi (fără cartofi, că-ngrașă).

Populația Katangăi se uită la mine chiorîș. Ocup prea mult spațiu. Dar n-am cum să le satisfac predispozițiile contestatare. Pot să reduc orice, dovadă că țin și regim de slăbire, numai din volumul cu care m-a hotărît natura nu sînt în stare. În ciuda faptului c-am avut și ceva succese în ultimii ani, vreo șase sute de grame date jos, gabaritul meu rămîne constant (adică depășit).

Pe la opt și un sfert, mă dau și eu pe băutură. Sticlă după sticlă. Nici nu mai țin socoteala. În mai puțin de un ceas, am dat dușcă șapte „Ci-co"!

În jurul meu e infernul. Mai tare ca-n Dante. Dracii beau de zvîntă, îmbrăcați în bulgi și tunși cu plete. Drăcoaicele la fel. Că nici nu le deosebești. Tranzistoarele atîrnate la brăcinar, fiecare pe alt program, urlă diabolic. Smogul tabagic ne învăluie de pretutindeni. Nu se mai vede nimic. Dar nici nu se aude.

Mi-a fost imposibil să păstrez masa liberă. Cîțiva zdrahoni (peste 1,85 m) m-au invitat să-mi restrîng spațiul vital. Acum stau extraplat, lîngă perete, cînd la intrare se dezlănțuie un tărăboi nemaipomenit. Zgomot de pahare sparte. Ospătarul vociferează. Vociferează și noii sosiți, care au dat cu ușa peste el.

Slavă Domnului! Au venit băieții. Căci ei erau. Alecu și Țuțu. Zdraveni la minte și trup. Cam 50%!

Răcnesc spre ei:

— Aici, Alecule! Țuțule!

Mă identifică, localizîndu-mă după voce, și, strivind picioare, sandvișuri și alte specialități ale casei, bîjbîie prin smogul din ce în ce mai dens. Mai lansează cîte o avertizare sonoră, din dorința de-a ajunge la mine cu orice preț. În sfîrșit, au răzbit. Vecinii mei sînt totuși băieți de treabă, căci le fac loc să se așeze. Mai mult pe mine, decît pe banchetă.

Dacă aș avea lasere în loc de ochi, Alecu și Țuțu s-ar fi topit de mult, dezintegrați. Dar se fac că plouă.

— Ce bem?

— Sînteți nebuni? Asta-i tot ce-aveți să-mi spuneți?

Alecu mă pupă insidios, amețindu-mă cu răsuflarea lui spirtoasă:

— Dac-ai ști ce ți-am aranjat, ai face cinste!

După îndelungile lor explicații, ce-i drept ispititoare, cad de acord să le ofer un vizichi. Pentru mine comand a opta cafea (fără zahăr), aprindem țigările și începem și noi să contribuim la întărirea luptei împotriva poluării.

Lui Alecu îi ard ochii în cap. Entuziasmul lui Țuțu frizează demența. E clar că se întîmplă ceva neclar . . .

— Detectivule, ești un om făcut. Avem locul! — explodează Alecu.

— De-aia am întîrziat, bestie scumpă! — adaugă detonant Țuțu.

Și-n vreme ce sorb grav din vizichi, își apropie capetele de mine și mă pun la curent cu ultimele evenimente:

— Am aranjat totul la „Podgoria". Ne-am întîlnit cu Pietraru, de la județ, avem și permisele de la Mia . . .

— Cine-i Mia?

— Nu Mia, erotomanule, ci Ministerul Industriei Alimentare.
— Şi ce nevoie am eu de permis de la industria alimentară, nu ştiţi că ţin regim?
— Numai la mîncare te gîndeşti! ... Mai bine stai şi-ascultă ...
— Stau de zece ceasuri!
— Merită, şi ai s-auzi de ce. Pietraru a vorbit cu preşedintele Céapéului, sînt prieteni la toartă, ţi-a organizat o primire ca-n basme, îţi dă o odaie de lucru, are baltă cu trei bazine, crescătorie de crapi, taie şi doi cocoşi emasculaţi, claponi, mă-nţelegi, neaşteaptă cu ei la cuptor, face şi nişte potroace de să-ţi baţi copiii. Tragem un pescuit de pomină, după care te lăsăm singur să-ţi termini cartea. E bine? Gata, la noapte plecăm. Ai benzină? Dacă nu, facem plinul la ieşirea din oraş ...
De încîntare, îmi pierd graiul. Îl recapăt cu greu, şi le declar:
— N-am cuvinte să vă mulţumesc. Dar ce mă fac, unde dorm? C-am plecat de-aseară. Am evadat.
— Eşti diliu?
— Da! Şi dacă se-ntoarce Penke, s-a zis cu plecarea mea în condiţii paşnice ...
Alecu mă linişteşte numaidecît:
— Dormi la mine, nu-i o problemă!
Dar perspectivele înfăţişate de băieţi nu-mi dau pace. Cer lămuriri suplimentare. Alecu a mai fost pe-acolo. Este un pescar atins groaznic de filoxeră. S-a întors cu zece crapi de expoziţie. Locurile au o frumuseţe de vis. O linişte ca-n zilele dintîi ale zidirii lumii. Preşedintele Céapéului are şi o casă de oaspeţi. Cu patru camere. Mă găzduieşte şi trei luni, dacă-l bag în roman. Dimineaţa n-am decît să lucrez, iar după-masă, pe la apus, mă duc să dau la peşte. Colcăie ciortanii în baltă, ca într-un cazan lipovenesc.
Isprăvile lui Alecu, din Deltă, sînt de notorietate publică. Mă încîntă să plec cu el la pescuit. Mai ales că-i considerat un as în ... ramură.
Hai, că-ncepe bine romanul meu. Demarează în plină împărăţie a apelor. Băieţii nu stau decît o zi, fiindcă au treburi la Fond. Radem cocoşii preşedintelui, apoi ei încarcă peştii şi se înapoiază la Bucureşti. Iar eu rămîn liniştit, să-mi diger potroacele şi ideile conducătoare ale poveştii care îmi fierbe în cap.

3. ŞI-A FOST ZIUA ÎNTÎIA ...

La 23,45 îl ducem pe Ţuţu acasă, în Balta Albă. Apoi ne îndreptăm spre Plevnei, la locuinţa lui Alecu.
La 24,03, frumoasă oră, n-am ce zice, nevastă-sa ne primeşte cam inchiondorată. Ne aşterne pe masă ceva de băgat în gură, nişte pastramă de raţă sălbatică, adusă de Alecu de la Maliuc, cîteva roşii suspecte, două cepe vinete şi-o cană de cărţălău. Al dracului de acru! Acru de ţi se strepezesc dinţii, nu altceva.
— Ce zici, punem ceasul să ne scoale la patru?

Alecu mestecă pastrama aia, tare ca o talpă din duroflex, și se uită la mine curios. Se teme, pesemne, să nu fiu prea obosit.

Eu, adîncit în gîndurile mele, sparg o ceapă, încep să plîng benevol, o frămînt cu nițică brînză telemea (deși mă îndoiesc de autenticitatea ei), și pornesc să plimb o îmbucătură. Nu de altceva, dar parcă m-a pălit un pic de foame. Apoi îl liniștesc pe neastîmpăratul de Alecu:

— Să fim serioși. La patru e prea tîrziu. Pune-l să sune la trei. Pînă ne-mbrăcăm, pînă încălzesc motorul, se face cinci cînd ajungem la Firinca.

— Nici la șase nu-i tîrziu. Că trebuie să trecem și pe la Țuțu, să-l luăm cu noi.

Ceasul n-a mai sunat. Nici la trei, nici la patru. N-a sunat deloc. Căci Alecu, în frigurile pregătirii sculelor de pescuit, uitase să-l mai întoarcă. Așa că, pe la 7,00 ne-am întors pe partea ceailaltă și-am mai somnolat pînă la 9.00.

La Țuțu acasă, tocmai în Balta Albă, unde-l lăsasem aseară, am sunat de ni s-au făcut bătături la buricul degetelor. Dormea dus. După ce-am alertat întreg etajul (15 apartamente), am izbutit să-l dăm jos din pat. Și tot el făcea gură:

— Ce-i cu voi? Ați înnebunit? V-aștept de la cinci! . . .

De cînd îl știu, a fost totdeauna un pedant. Pînă se spală, pînă ce se-mbracă, mai trece un ceas.

La 11,00, ne angajăm pe șoseaua Alexandriei. Cînd să ieșim din oraș, îl aud pe Țuțu răcnind disperat:

— Oprește! Stai!

— Ce mai vrei, omul lui Dumnezeu? N-am călcat încă pe nimeni!

— Stai! Uite-l pe-ăla cu gogoșile. Să luăm și noi cîteva.

Într-adevăr. Nu era o inițiativă de disprețuit. Mai ales că nu gustasem nimic de dimineață.

Mă uit la Alecu. Alecu se uită la mine. Ne-nțeleserăm dintr-o privire. Țuțu era cam diliu. Asta voisem să ne comunicăm.

Între timp, „diliul" se întoarce cu sacoșa plină.

— Ce-ai făcut, dom'le? Nu știi că-s la regim? Ce facem cu atîtea gogoși?

— Păi nu-s decît cincisprezece.

— Pentru tine și Alecu?

— Ce-s multe?

Imposibil de discutat normal cu mîncăul ăsta de Țuțu.

Îi iau sacoșa și-o vîr sub scaunul meu. Nu mai înainte de-a le înmîna cîte-o gogoașă.

— Vă dau numai una ca să vă astîmpărați foamea. Restul le ducem copiilor președintelui.

Șoseaua e liberă. Soarele arde, așa cum se cuvine într-o zi de vară tîrzie. „Bombița" pare bine dispusă. Mănîncă 75 pe oră, ca nimic. Mănînc și eu o gogoașă, pe care o scot de sub scaun, pe furiș. Țuțu și Alecu picotesc pe scaunele din spate. În dreapta mea pe „locul mortului", am așezat rucsacurile și uneltele. „Bombița" înfulecă kilometru după kilometru.

Înfulec și eu, fără să-mi dau seama, gogoașă după gogoașă.

Bunii mei prieteni sforăie ca nişte samovare de Tula.

Drumul e tare frumos. În dreapta şi-n stînga numai duzi şi ogrăzi înflorate. Trecem prin sate, cu viteza legală (deşi nu prea mă încred în indicatorul „Fiat-ului). În orice caz, n-am călcat nici o găină.

Nici n-am băgat de seamă cînd am ajuns la Firinca. Şi nici cînd le-am venit de hac gogoşilor. S-a dus dracului regimul de slăbire. Precis că aşez pe mine două ocale.

Furios pe slăbiciunea firii mele, pun o frînă bruscă, drept în faţa sediului Céapéului. Mă pomenesc cu Alecu în cîrcă. Ţuţu a nimerit mai bine, în spaţiul dintre scaunele din faţă şi cele din spate. Are destul loc, după cum observ. Dealtfel nici nu s-a trezit. Alecu, în schimb, îmi spune cîteva vorbe bine simţite şi mă îndeamnă să trag în curtea Céapeului.

La poartă nu-i nici un paznic. Dar nici la birouri nu găsim pe cineva. E 12,30 fix! Or fi în pauza de prînz? Abia într-o chiţimie din fund se aude răcnind o femeie. Deduc imediat că-i telefonista:

— Pupăzeeeenii! Pupăzeeenii! Allo! Pupăzeeenii...

Descoperim o fetiţă firavă şi costelivă, cu ochi de Perlan albastru. Are un glas subţire, piţigăiat, dar pătrunzător ca un ţivloi. De-aia or fi pus-o la telefon. Se uită la noi întrebătoare, fără să-şi părăsească receptorul. Continuă să strige disperată:

— Pupăzeeeeenii! Allo! Pupăzeeeeenii!

Stăm şi aşteptăm. Sărmana telefonistă aşteaptă şi ca să-i răspundă Pupăzenii ăia. Dar se învrăjbeşte în zadar. Ţipă, răcneşte, se vaită.

Pupăzenii nu răspund.

E drăguţă fătuţa. Mlădie şi cu părul cîrlionţat. La un moment dat renunţă la Pupăzeni şi se îndură de noi:

— Pe cine căutaţi?

— Unde-i tovarăşul preş?

— Naşu? Tov. Caroiu?

— Ăsta e!

— Pe el îl caut şi eu. Nu vedeţi că nu răspunde?

— De la Pupăzeni? Ce să caute acolo? Trebuia să ne-ntîlnim cu dînsul aici, la sediu.

— Cu naşu? Mira-m-aş! De ieri seară a plecat cu peştele la Pupăzeni. Şi dus a fost.

— Ce peşte?

— Ploconul pentru Competrol. La bază. Că altfel nu ne dă motorina. A băgat naşu năvodul la Ştila, şi-a scos ultimii ciortani.

— N-a lăsat nici o vorbă? Nu v-a spus c-or să vină nişte tovarăşi de la Bucureşti? Doar i-a telefonat tovarăşul Pietraru, de la judeţ.

Blonda, cu ochi de Perlan albastru, îngălbeneşte.

— Aoleu! Să n-audă naşu Caroiu de el, că-l mănîncă fără mujdei. L-au criticat la gazetă. E foc şi pară!

Clar. Lucrurile nu decurg normal.

Alecu încremeneşte, vrea să rostească nişte întrebări. Nu izbuteşte. Mă trage brusc de mînă şi mă tîrăşte spre „Bombiţă", unde Ţuţu doarme nepăsător şi grav. Pornim în trombă spre locuinţa preşedintelui. Nu-l găsim decît pe fi-său. Să tot aibă vreo cinci anişori. Mă-sa e la Alexandria. S-a dus cu roşii la piaţă. Investigaţiile în legătură cu cocoşii sînt deosebit de fructuoase. Puştiul este înfometat.

Nu s-a tăiat nici un cocoş. Nu fierbe nici o oală cu potroace. I-au mîncat încă de duminică. Doi au avut, şi ăia nişte subdezvoltaţi. Tat-su a venit acasă nespus de mînios, cu un ziar în mînă, şi i-a înecat într-o vadră de cărţălău şi cîteva sticle de comină. Cu vicele şi cu brigadierul de cîmp.

Plecăm descompuşi. Vizităm cele trei bazine ale bălţii. Au fost golite de peşte, încă de acum două săptămîni.

Mă uit chiorîş la Alecu. Ce-a vorbit cu Pietraru? Alecu priveşte îngrozit la Ţuţu. Apoi se uită amîndoi la mine. Era şi cazul. Eu eram cel care aveam nevoie de-o oază de linişte, unde să scriu netulburat. Iacă şi locul de basm. Liniştit. Chiar foarte liniştit, deoarece nu-i nimeni prin preajmă.

Casa de oaspeţi e închisă de anul trecut. A pătruns zăpada pe sub sageac, a umflat grinzile, şi s-a prăbuşit tavanul.

Cîţiva cetăţeni, auzind c-au venit nişte bucureşteni la peşte, se uită la noi ca la inveidărşi. Peşte, la ei? Păi nu l-au predat pentru Bucureşti?

— Dacă vreţi să daţi la peşte, şi încă zdravăn, păi duceţi-vă-ţi pe valea Bergociului. Ce-i acolo, e nebunia lumii!

Nenea ăsta îşi rîde de noi?

Merită să reţinem, totuşi, chestia cu valea Bergociului.

Alecu, marele pescar (sportiv şi amator) se întărîtă, îi oferă un „Snagov" şi-l întreabă cum ajungem acolo.

Nenea îi rupe filtrul, frămîntă ţigara ca lumea, între degete, se uită la noi pe sub sprîncene, aprinde cuiul de coşciug, trage un fum, stă o clipă pe gînduri, după care spune, satisfăcut de calitatea tutunului:

— O luaţi spre Drăgăneşti, apoi treceţi coasta Zigului, şi întrebaţi de Neajmiai cu lu' Cotobaie, ăsta-i naşu-meu, paznicul bălţii. Dacă-i serviţi şi juma de trăscău, face prăpăd, vă lasă singuri pe baltă.

Atît i-a trebuit lui Alecu.

— Detectivule, pe cai, haidem îndărăt.

A auzit de peşte, şi-a şi uitat de oaza mea de linişte.

Slavă Domnului, „Bombiţa" are 32 de cai.

4. ŞI-A FOST TOT ZIUA ÎNTÎIA... DAR DUPĂMASĂ

Tot drumul, rulînd înapoi spre Bucureşti, nu-mi puteam scoate din minte mutra bălaie şi disperată a telefonistei de la Firinca. Şi cum ţipa în receptor, de parcă se rupea ceva în ea, repetînd în continuu: „Pupăzeeeenii! Pupăzeeeenii!"

Ţuţu, cu ochelarii căzuţi pe nas, îşi pierduse aerul său distins şi jovial. Părul, abia încărunţind, i se pleoştise pe-o parte, iar buzele frumos desenate pufăiau discret, ca o pompă de bicicletă „Carpaţi". Dormea dus, obosit şi dezumflat, ţinîndu-l în braţe pe Alecu. Marele pescar pesemne că visa forfota crapilor din bălţile lui Neajmiai. Chipul său, de copil eliminat din clasă pentru purtare necuviincioasă, îm-

bufnat și amărît, se sprijinea pe burticica lui Țuțu, clătinîndu-se ușurel la hopuri.

Îi supravegheam în retrovizor. Mă indispunea starea asta de somnolență nesimțitoare. Mai ales că îndrăzniseră să mă admonesteze pentru nenorocitele alea de gogoși, pe care le hăpălisem aproape fără vrere.

Cu toate acestea, acum începea să mă chinuie o foame cumplită, absolut inexplicabilă (după 13 gogoși). Nu-mi părea rău că le lichidasem. Alecul meu și cu Țuțu, după aranjamentul lor nemaipomenit cu Pietraru, meritau să rabde de foame.

În sfîrșit, pe la 16,00, parcam în fața la „Botoșani". Ne cunoșteam bine cu frații Pivu, așa că nu era nici o primejdie să rămînem flămînzi.

De parcă ar fi fost un făcut, tocmai descărcau niște șalău proaspăt, primit atunci de la Tulcea. Cînd l-am zărit, să ni se aplece, nu altceva. I-am rugat din suflet să desfacă numaidecît o ladă, în care peștele zăcea îngropat în gheață fărîmată.

Peste nici o jumătate de ceas, șalăii (cinci la număr) înotau în untul proaspăt și sfîrîind, în care fuseseră prăjiți la iuțeală. Mămăliga rece, rămasă de la prînz, făcea toate paralele. Ne mergea la inimă.

Nu l-am mai dus pe Țuțu acasă. La propunerea lui Alecu, hotărîrăm să dăm o fugă pînă la Crevedia, că tot avea un permis special. Nici nu se răcise ca lumea bietul motor, și iarăși eram în „Bombiță" și goneam spre Buftea.

Sărmanul Țuțu! Nu asistase niciodată la un pescuit. Barem să participe și el la unul de gală. Alecu,

mai obișnuit cu bălțile de la Crevedia, pe care le cunoștea ca-n palmă, încurcă drumul de la început. În orice caz, pe la asfințit, după vreo jumătate de ceas de penibile bîjbîieli, iată-ne pe malul bălții.

Apa era limpede. S-o bei, nu altceva. Pe malul dimpotriva noastră, pasagerii unor „Mercedesuri" dădeau și ei la pește. Era printre ei unul, înalt și-n țoale de birou, care zvîrlea cu lanseta de cel puțin cinci ori pe minut.

— Uitați, mă! Fiți atenți! Iată-l cum sare!

Alecu nu se mai putea stăpîni. Țopăia într-un picior, ca posedat de satana. Într-adevăr, niște crapi negri și dolofani săltau pe fața bălții, de-ți era mai mare dragul.

După vreun ceas și ceva, începu să amurgească. Făcusem și eu și Alecu scurtă la mînă.

Dar nu „mușca".

Slavă Domnului, nici ăia cu „Mercedesurile" nu făceau vreo brînză. Strigau la noi să nu azvîrlim în direcția lor, că le alungăm peștele. Ne făceam că plouă, și-i dădeam înainte. Dar tot degeaba.

Lîngă noi se aciuase un puști cam brunet, de vreo nouă-zece ani. Se vedea de la o poștă că era „omul bălții", care-i cunoștea toate tainele. Stătea pe ciuci, trăgînd dintr-un chiștoc și dînd fumul pe nas. Ne privea nepăsător și oarecum „trifazic", cum zice tanti Ralița. La un moment dat i se făcu milă de noi:

— Nene, mă nene, geaba zvîrliți cu lanseta. Nu merge la babaroase. Ăsta-i crap din import...

De-aia nu mușca, fir-ar să fie. Încercasem cu mămăligă, cu rîme șerpești, cu pătrățele de cașcaval (o jumătate de kil), cu boabe de porumb.

— Dar voi cu ce-l momiți, puiule? — întreabă Țuțu, de pe tușă.

Brunețelul aruncă chiștocul în baltă, se ridică și se apropie de mine:

— N-ai o țigară nene, una de-aia domnească? Vreun „luchistriki“!

N-avea gusturi rele. Noroc că Țuțu mai are cîteva „Kent“-uri, că, deh, obrazul subțire cu „kentuială“ se ține. Îi dau două, nu una. Puștiul aprinde, se declară de acord cu aroma după ce trage primul fum, și ne declară ritos:

— Rahat!

— Nu-i bună țigara? — își sare din pantofi Alecu.

— Asta mănîncă. Numai trifoi și rahat. Asta-i place, asta consumă!

Rămînem interziși cîteva clipe. De unde să luăm rahat, aici pe marginea bălții?

— Și ăia, cu mașinile, dau cu rahat? — îmi manifest eu curiozitatea.

— Nț! Că n-ar mai sta aici de-azi de dimineață!

Alecu, marele organizator și pescar, are o idee de geniu. Scoate 15 lei (trei bancote, noi nouțe) și i le dă puștiului:

— Măi Costică, sau cum îți zice...

— Romaniță, nene...

— Dă, măi, o goană și ia-ne un kil de rahat... Facem cinste...

— Dar costă numai nouă lei...

— Nu contează, fugi la cooperativă și vino numaidecît! Pînă atunci ne odihnim un pic!

Pe la 8 și ceva (mai precis 20,10), de-acum se întunecase de-a binelea, — încă ne mai odihneam.

Pesemne că și Romaniță se odihnea pe undeva, servindu-se din cînd în cînd cu cîte-o bucată de rahat.

5. ȘI-A FOST ZIUA A DOUA... ȘI ULTIMA

În zadar l-am mai invitat pe Țuțu să meargă cu noi pe valea Bergociului. Distinsul nostru confrate, clătinînd din cap, într-un chip îngrijorător, ne declară oficial:

— Pe mine m-ați pierdut de mușteriu. Mi se face de pește, mă duc la frații Pivu, la „Botoșani“, și mănînc la șalău pe pofta inimii.

După ce l-am dus acasă, am mas peste noapte tot la domiciliul lui Alecu. Se făcuse zece seara. Nevastă-sa, femeie cumsecade, ne-ntreabă dacă nu vrem să luăm ceva în gură. Asta-i bună! Cum să nu!

Și în timp ce iarăși ne ospătăm cu pastramă de rață sălbatică, de la Maliuc, fac planul pentru ziua de mîine. De data asta mă ocup eu, și am siguranța că voi organiza un pescuit vrednic să rămînă în analele Asociației. Alecu manifestă același entuziasm nedesmințit.

Îi zic, pătruns de-o bănuială:

— A dracului de sălbatică rața asta... parcă-i din plastic, tragi cu dinții de ea, și nici moartă nu se lasă. Dacă n-o fi rață? Ești convins că aparține speciei respective?

Alecu se uită la mine cîş. Nu-ndrăzneşte să-i ceară nevesti-si să ne ofere altceva. După ce-i aduce şi oaspeţi nepoftiţi, ar fi prea de tot!

Adormim amîndoi de-a-npicioarelea, cu raţa în gură.

Cînd a sunat ceasul, ca o sirenă de alarmă, am sărit drept în pantofi. Apoi l-am tras pe Alecu din pat, i-am spus să se îmbrace la iuţeală, şi-am ieşit în faţa casei să încălzesc motorul „Bombiţei".

Observ că, din pricina grabei, uitasem să-mi trag pantalonii pe mine. Orice rău e spre bine. Dacă nu mă-ntorceam în dormitor, puteam să-l aştept pe Alecu pînă poimarţi. Adormise din nou, jos pe covor. L-am îmbrăcat cu forţa, l-am tîrît pînă la maşină şi, în sfîrşit, am pornit spre Calea Alexandriei.

La 4, în plină beznă, ieşim pe barieră. Gogoşeria e închisă. Păcat. Mai ales că mă culcasem nemîncat (din punctul meu de vedere).

Auzisem mai de mult despre legendara baltă de pe Valea Bergociului. De fapt nu era chiar o baltă, ci un şirag de heleşteie, vreo şapte la număr. Se putea da la peşte numai cu autorizaţie specială. Aveam, şi eu şi Alecu, cîte un permis de pescuit experimental. Ce-i drept de acum doi ani. Aveam şi un bileţel (suplimentar, pentru orice eventualitate) adresat cercetătorului principal al staţiunii de-acolo. Tot de acum doi ani.

Mă linişte faptul că aveam un om de nădejde, naşul lui nenea ăla de la Firinca, Neajmiai al lui Cotobaie. De vreme ce era paznic, ştia el cum să ne scoată din încurcătură.

Cred c-am orbecăit vreo două ceasuri bune, cîteva zeci de kilometri infernali, pînă să dăm de drumul Drăgăneştilor. Şi încă un ceas, pînă să găsim coasta Zigului. N-auzise nimeni de ea. Era şi firesc. Căci se numea, de fapt, coasta Digului.

Alecu, tot timpul ăsta, sforăise în spatele „Bombiţei". Atît de tare, încît nu mai distingeam turaţia motorului.

Cînd am izbutit, în sfîrşit, să-l depistez pe Neajmiai al lui Cotobaie, s-a trezit şi vajnicul Alecu. Odihnit, în plină formă de atac.

De fapt l-au trezit strigătele mele. Căci Neajmiai era surd zdravăn. De-amîndouă urechile.

Răcneam la el, de simţeam că-mi plesnesc plămînii:

— Măi nene, nene Neajmiai, am venit trimişi de finul matale... Finul de la Firinca...

O fi fost el surd, dar pricepu numaidecît despre ce era vorba. Se vede că avea uzajul posesorilor de permise pentru pescuitul experimental. Cînd i-am înmînat, în proprietate personală, şi sticla de „bătrînă", sustrasă de Alecu din cămara nevesti-si, a început parcă să audă mai bine.

— Las' că ştiu . . . m-am văzut aseară cu finu'. . . V-am aşteptat toată dimineaţa... ce-oţi fi venit aşa tîrziu? Că trebuie să plec acasă... eu mi-am terminat slujba...

Simt cum mă păleşte un par în cap.

— Stai oleacă, măi Neajmiai, ce, ne laşi în pom?... Ai inima asta?

Alecu se învredniceşte să coboare şi el din Bombiţă.

Cu morga sa indescriptibilă, îi întinde lui Neajmiai carnetul de pescuit, permisul special și bilețelul.

Neajmiai al lui Cotobaie le studiază atent, apoi i le înapoiază.

— E-n regulă... Nu știu carte, dar se vede că sînteți oameni serioși . . .

Alecu pare extrem de încîntat. Mai ales c-a aflat că-i un om serios (spre uimirea mea, bineînțeles, care am altă opinie).

— Atunci ne instalăm aici?

— N-aveți decît. Dar aici nu-i pește!

Alecu se repede la urechea lui și urlă ca scos din minți:

— Păi ce păzești aici?

— Bălțile, ce să păzesc. Că d-aia iau leafă. Bazinul cu pește e mai încolo... Nu s-a băgat năvodul de vreo trei ani... C-acolo vine să pescuiască și tovarășul președinte! Dar mai e ceva de mers.

— Măi Neajmiai, — intervin eu, văzînd că situația se deteriorează, — te ducem cu „Fiat"-ul pînă la bazinul cu pricina.

Dar Neajmiai se lasă greu. Se-nvoiește, abia după ce-i promitem că-l ducem acasă cu mașina. Nu-i departe, ne informează el, „coleșica, preste deal".

Alecu mă imploră, tăcînd, cu niște ochi de exoftalmic.

Ne urcăm cu toții în „Bombiță", și-l ducem pe Alecu la oglinda apei respective. O mîndrețe de heleșteu. Cam în bătaia soarelui, dar crapii țopăiau de parcă dănțuiau la „Melody-bar".

— Măi Conan, dragule, detectivule, pînă-l duci pe Neajmiai acasă, pînă te-ntorci, dau și cu lanseta ta.

Nu prea îmi place să-mi dau lanseta pe mîna străinilor. Cît mi-or fi de prieteni. Mai ales că am o mulinetă „Shakespeare" (una din cele mai bune din lume) care se strică destul de ușor.

Dar cînd îl cîntăresc pe Alecu din priviri, și-l văd că-i intrat în transă, mi se înmoaie inima și nu mai am ce face. Îi încredințez lanseta, îi dau rucsacul cu bruma de merinde puse de nevastă-sa înăuntru.

Iar eu, hai să-l duc pe Neajmiai al lui Cotobaie, pînă „coleșica, preste deal".

Coleșica, peste deal, se dovedește a fi la vreo 35 de kilometri. Însă Neajmiai ține neapărat să fie recunoscător. Așa că sînt silit să-l duc chiar pînă în dreptul casei sale, la marginea cătunului. Parcurgînd ulițele hîrtopite, care răzbăteau la adresa respectivului, îmi rup și un amortizor. Numai ca să-mi ofere o sticlă cu vin de-al lui. S-avem ce bea pe baltă.

Iau spășit sticla, mulțumesc, după care ambalez motorul de puteai să juri că-i reactor, și pornesc în viteză spre heleșteul unde mă aștepta Alecu.

După ce-am rătăcit drumul, am ajuns în sfîrșit la baltă.

Alecu nicăieri.

Nici n-avea cum. Era altă baltă.

Îl lăsasem lîngă o salcie. Iar aici nici urmă de această specie.

Pe la două după-amiază, dau de Alecu.

Curgeau apele pe mine, de parcă fusesem la aburi, la Baia Centrală. Iar din „Bombiță" curgea colbul, ca dintr-o batoză pleava, la arie.

Lanseta mea zăcea culcată lîngă Alecu. Slavă Domnului, întreagă! Iar el se culcase la umbra salciei. De-acolo se uita țintă la unda bălții. Apoi se îndură să se uite și la mine.

— Bine, măi Conan, unde-ai umblat pînă la ora asta?

Asta-i culmea!

— Păi nu m-ai expediat, ca să ți-l duc pe Neajmiai al tău, acasă, „coleșica preste deal"? Ce-i cu lanseta mea?

— Nu vrea să-i meargă mulineta. De fapt, eu dau la pripon.

Am văzut negru înaintea ochilor. Cred și eu că nu mergea. Făcuse „perucă" la mulinetă. 80 de metri de nailon special, import din RFG.

Mi-am descurcat nailonul. Într-un ceas am reușit să-l montez din nou pe tamburul mulinetei. Alecu stătea încremenit, cu ochii la apă. Eu parcă nici n-aș fi existat prin regiune.

Pînă la urmă, mi-am luat inima-n dinți, și-am îndrăznit să-l întreb:

— Mușcă ceva?

— Sigur că nu!

Era adevărat. Abia de luase două ciortănici.

După ce m-a lămurit că peștii mușcă mai aprig la buturuga de lîngă „gingia stufului", am înfipt babaroasele în cele trei cîrlige. Mi-am făcut vînt și-am executat o lansare de concurs. Să fi vrut, și tot n-aș fi nimerit. Dar acum, fără să vreau, mi-am proțăpit cîrligele drept în scorbura buturugii. Toate trei. Cîrlige de import, aurii. Am tras de ele, pînă mi-au ieșit ochii din cap. Însă cîrligele

n-au ieșit. Nailonul s-a rupt la jumătate. Și-am rămas cu cîrligele în buturugă, plus vreo 30 de metri de nailon.

Va să zică, acolo mușcă mai bine, domle Alecule, la „gingia stufului", lîngă buturugă! Ei, las', că te-nvăț eu minte!

Simt cum îmi fierbe creierul. La cea mai înaltă presiune. Soarele frige. Nervii mi se deznoadă, de parcă ar trebui să-i pun din nou pe moațe, și nu mai rezist. Arunc în mașină lanseta, ce-a mai rămas din nailon, rucsacul și toate boarfele celelalte, mă urc, pornesc motorul, și urlu la Alecu:

— Dacă-n treizeci de secunde nu ești lîngă mine, te duci să te culci la Neajmiai al lui Cotobaie, „coleșica preste deal".

6. CINA CEA DE TAINĂ ȘI „BREAKFAST"-UL DE ÎMPĂCARE

Cu„ Bombița" într-o rînă (din pricina amortizorului făcut zob) gonesc spre București. Alecu zace, îmbufnat, în fundul mașinii. Marele pescar se întoarce din expediție. Numai cu două ciortănici!

Pe la opt (20,00) parcăm în fața casei din Plevnei. Nevastă-sa ia crapii în primire, iar pe noi ne obligă să ne dezbrăcăm în hol, să nu-i băgăm în casă purecii culeși de pe valea Bergociului.

După ce ieșim din baie, roșii ca niște raci bine fierți, așteptăm cuminți și spășiți în jurul mesei.

Poate ne dă vreo bucăţică de crap prăjit, cu nişte lămîie. Că n-o fi chiar atît de hainä.

Dinspre bucătărie se aud zgomote din cele mai îmbietoare. Alecu tace. Ştie el ce ştie. Tac şi eu. Fără să ştiu nimic. Tace şi nevasta-sa, evident indispusă, cînd intră-n odaie cu-o tavă imensă pe care se află un teanc de pîine proaspătă, eterna cană cu cărţălău (acru, fără îndoială) şi-un maldăr de pastramă de raţă sălbatică.

— Crapul mai era viu, aşa că l-am lăsat să-noate în baie. Văd eu, mîine, ce fac din el. Mîncaţi şi duceţi-vă la culcare. Vă las, că-ncepe Mannix la televizor! ...

Mestecăm îndîrjiţi şi înverşunaţi. Deznădăjduiţi, dăm pe gît paharele de cărţălău, doar-doar or izbuti să împingă la vale bucăţile de pastramă.

— Parcă s-a mai acrit poşirca asta ...

Alecu pleacă ochii şi mă dumireşte:

— Păi ăsta-i din sticla pe care ţi-a dăruit-o Neajmiai!

Văzîndu-mă indignat, Alecu încearcă să mă îmbuneze:

— Nu fi amărît, detectivule. Nu era un loc prea nimerit pentru scris.

— Care din ele, Firinca sau valea Bergociului?

— Pare-mi-se că nici unul. Găsim noi altceva. Am o idee ...

Îmi sare muştarul:

— Iarăşi? Nu! ... Ajunge! Mă descurc şi singur. Că se duce dracului romanul. Mai bine adu-ne din borhotul ăla al tău, că-mi stă în gît raţa asta sintetică.

— Zău că-i sălbatic, Conane! Am adus-o tocmai

de la Maliuc. Ştie şi Paşa Iacobi, cînd am fost cu el la pescuit ...

— El era nenorocitul care a mers cu tine? Că n-o fi fost cu maşina?

— Ba da!

— De-aia vrea s-o vîndă ...

Alecu nu-mi mai răspunde. Cred că i-au rămas dinţii încleştaţi în bucata de pastramă pe care nu izbutea s-o mestece.

Adormim cît ai zice peşte. Din dormitorul familiei Tilea, se aud împuşcături. Trage Mannix. Şi trage tare. Pesemne că-i înarmat cu-o puşcă mitralieră. Să tragă sănătos. Că noi nu-l mai auzim ...

Visăm liniştea de basm a Firincăi, colcăiala ciortanilor din legendara baltă a lui Neajmiai.

Priponul lui Alecu stă zvîrlit departe, lîngă buturugă, la „gingia stufului". Ne uităm la ea ameţiţi de bătaia soarelui. Noroc că priponul e prevăzut c-un clopoţel. Dacă trage ciortanul, se-apucă şi sună. Uite-acu. Auzi-l cum sună ... sună argintiu ... sună ...

— Treci la telefon, c-a dat Penke peste tine, ţi-a aflat urma ...

Alecu mă scutură ca pe-un sac de cartofi. I s-au umflat ochii de somn, cît nişte gogoşari.

La telefon, nevastă-mea rîde argintiu. Slavă Domnului, înseamnă că nu-i supărată.

— Cum de ţi-a dat în gînd să mă cauţi la Alecu?

— Tanti Raliţa, săraca, ei să-i mulţumeşti. A

luat la întrebări pe toți prietenii noștri. Iar Țuțu i-a declarat că ești în „documentare“ cu Alecu. Și-atunci totul a fost clar...

— Mda... Și ce-a mai făcut tanti Ralița?

— Nu-i destul? Barem ați prins ceva? Vino cît mai repede acasă. Ai o telegramă din Deltă. Se pare că ți s-a găsit o cameră la „Mila 41“.

— Cine să-mi găsească?

— Habar n-am. Nu-i semnată.

Părul încărunțit al lui Alecu se zburlește de curiozitate. A rămas tot așa cum îl știu, iscoditor ca o babă.

— Ce s-a-ntîmplat?

— Nimic grav. Ba, dimpotrivă. Mi s-a găsit o cameră la „Mila 41“....

— „Mila 41“? Păi acolo ți-a pus Dumnezeu mîna în cap! Pește cu carul!

— Pește-mi trebuie mie? Mă duc să-mi termin romanul.

— Și eu ce fac?

— Îl iei pe Țuțu și te duci la Neajmiai al lui Cotobaie, pe valea Bergociului. Să vadă și el împărăția apelor. Pînă una alta, spune-i nevesti-ti să-mi dea și mie un crap. Poate-mi prăjește bulgăroaica o bucată de pește. Barem să știu pentru ce-am omorît „Bombița“ trei sute de kilometri...

M-am întors acasă. Stau la masă cu nevastă-mea, la „breakfastul“ de împăcare. Evadarea mea o neliniștise destul. Sînt obosit ca un cal de tracțiune. Dar o să mă întremeze micul dejun pe care mi-l oferă nevastă-mea.

Stăm față în față. Zîmbăreață ca întotdeauna, Penke îmi aranjează la îndemînă bunătățile pregătite: brînză de vaci (50 gr), un sfert de ou răscopt (conține colesterol), o jumătate de roșie (să ne păzim de acidul oxalic), o bucățică de pîine prăjită (30 gr) și ceai. La discreție. Pot să beau și trei litri. Ceai de sunătoare, nufăr, mușețel și tei. Totul conform prescripțiilor care țin să mă slăbească cu orice preț. Numai că ceaiul nu-mi place (aș prefera un Hornimann), brînza de vaci are gust de burete de baie (și nici ăla din latex), iar restul nu izbutește decît să-mi întărîte sucurile gastrice.

Așa că mă prefac încîntat de savurosul „breakfast de împăcare“.

De fapt, ard de nerăbdare să știu ce-i cu camera aia de la „Mila 41“.

Dar Penke nu cunoaște nici un amănunt. Plutim în plină enigmă. Cine să se fi ocupat de găsirea acestui refugiu?

Bulgăroaica face presupuneri:

— Nu-ți cunoști prietenii. Pesemne că-i cineva, acolo sus, care te iubește.

— Dar cine știa de intenția mea de a mă retrage la scris?

— Asta-i bună. Dar cine nu știe! Că peste tot te-ai plîns că n-ai condiții. Uite, acu ți-au găsit și celebrele tale condiții de creație, ce mai vrei?

— Un singur lucru, să știu cine mă prețuiește atît de mult. Mai ales că n-am publicat nici o carte!...

— Poate tocmai de-aia!

7. BONJOUR BUN, „MILA 41“!

Pentru a nu-mi complica existenţa, suie-te-n tren, coboară din tren, şi-aşa mai departe, cărînd după mine întreg calabalîcul, recurg la o decizie absolut novatoare: plec cu „Bombiţa“.

Vehiculul e mititel, îl urc lesne pe vapor, deoarece de la Tulcea pînă la „Mila 41“ nu există altă cale de transport, iar pe plan local o să-mi fie extrem de util pentru deplasările documentare.

Asta-i una la mînă, iar două la mînă, am gata încărcate toate lucruşoarele, de cînd am tentat evadarea spre Firinca. Unde, din păcate, n-a mai fost nevoie să despachetez.

Obţinînd aprobarea nevesti-mi, telefonez tuturor neamurilor şi prietenilor, invitîndu-i să asiste la plecarea în marea expediţie de creaţie.

Tanti Raliţa, de care mă temeam serios, din pricina implicării dînsei într-o serie de întîmplări binecunoscute cititorilor, manifestă, spre surprinderea mea, un entuziasm contagios.

Alecu, aşijderea. Chiar cu unele detalii suplimentare:

— Detectivule, te-am făcut om! Abia acum mi-am adus aminte. De la mine ţi se trage telegrama. Dacă nu-i semnată, mai mult ca sigur că provine de la diadea Stepan. Stepan Cuşeai, prietenul meu lipovean, de la „Mila 41". În ultimul timp primisem vreo trei scrisori de la dînsul. Cerea să-i expediez, de urgenţă, nişte trăscău! Cît sînt de uituc, totuşi pare-mi-se că i-am răspuns. Ba şi mai mult, l-am asigurat că-i fac rost de cîteva sticle, dacă îmi aranjează o cameră pentru un prieten scriitor. Cînd am pornit spre Firinca, îmi ieşise din minte diadea Stepan. Aşa că, pentru a salva onoarea breslei, ia cu tine cîteva butelii de material inflamabil. Dacă nu arde, aruncă-l. Te faci de rîs acolo...

— Va să zică mă transformi într-un soi de comisionar! Ceva lemne de spart n-ai? Covoare de bătut, parchet de frecat? Spune tot, nu te jena!

Alecu rîde gutural, apoi continuă:

— Avînd în vedere şi luînd în consideraţie că nu eu sînt în căutare de gazdă, cred că cel mai recomandabil ar fi să te ocupi de găsirea trăscăului corespunzător. La prezentarea flacoanelor, vei fi primit ca un paşă. Pur şi simplu te invidiez. Auzi poveste, domnule, să scrii şi să dai la peşte, în mijlocul Deltei! Cine şi-ar dori mai mult? Mîine dimineaţă vin şi eu să te petrec. Pa şi pussy! Plec la „Katanga“. Mă-ntîlnesc cu Ţuţu. Îi comunic şi lui vestea de pomină, poate vine şi el la plecarea ta! Pa şi încă o dată pa!

Fără să mă mai mir de boacănele lui Alecu, pun resemnat receptorul la loc. Va trebui să renunţ la cîţiva litri din stocul meu de alcool casnic. Sau, pre numele său, trăscău. Şi aşa nu prea agreez conversaţia cu spirtul.

Deşi ar mai fi destul timp pînă la darea startului, alcătuiesc totuşi la repezeală o scurtă listă, pe care-o înmînez nevesti-mi:

— Copilă bună, Delta nu-i ici, colea. N-ar fi rău să-mi completezi bufetul portativ. Fii drăguță și cumpără-mi chestiile astea...

Penke își aruncă privirea peste cele însemnate, apoi îmi confiscă pixul și începe să șteargă din notă.

— Costiță afumată? Nu ține, măiestrică! În Deltă-i cald. Se strică. Nici șunca, nici ceafa, nici kaizerul...

Încerc să mai salvez cîte ceva:

— Vreo trei cutii de șuncă, de aia, la cutie...

— Total contraindicată. Prea-i sărată! La urma urmei, Delta-i plină de pește. Pentru ce-ți trebuie șuncă de Praga? Ai să mănînci numai pește. Exact cum ți s-a recomandat. Slab, cu carne albă. Să nu te pui cumva pe morun și nisetru. Să prinzi și tu știucă...

— Copilă bună, îți închipui că știuca se prinde așa, la comandă? În afară de caras, n-am prins în viața mea alt pește!

— Și de unde aduceai crapii ăia de trei ocale, șalăii, mrenele, somnii, mihalții și toate celelalte specii, că de-abia le-am învățat numele?

— De unde să le-aduc? De la baltă, bineînțeles. Dar n-am afirmat că le-am pescuit personal...

Pe la miezul nopții, după ce-am isprăvit cu pregătirile de plecare, reușesc să mă întind la orizontală.

— Trezește-te, domnule detectiv! Haide, scoală! Au sosit toți musafirii. Te-așteaptă în sufragerie. Cît mai ai de gînd să dormi? — mă chestionează Penke, zgîlțîindu-mă.

În cinci minute, mai iute ca la pompieri, îmbrac țoalele de călătorie și mă prezint în sufragerie. Unde, după cum era și firesc, sînt primit cu urale.

Tanti Ralița, trăgînd adînc și disperat din „mărășeasca" ei poluantă, se află plasată la locul de onoare, între Alecu și Țuțu, care mi se par oarecum prea euforici pentru o oră atît de matinală. Precis că Alecu, înrăit Toma-necredinciosul, a probat inflamabilul pregătit pentru Stepan Cușeai, instigîndu-l și pe Țuțu. Mai erau mobilizați și finii din Drumul-Taberei, cumnatu-meu și cumnată-mea de la Deva și, că nu se putea altfel, Mihăiță-baronul, prietenul și vecinul meu de curte.

În total nouă cafeinomani (inclusiv bulgăroaica de Penke, nevastă-mea, care-mi aduce și mie o cafea, cu zaharină). Nouă și cu sergentul, adică personalitatea subsemnatului, zece!

Penke nu-mi mai servește micro-minidejunul mult așteptat. Bineînțeles, nici nu se putea altfel, are gata și-o explicație:

— Pleci la drum lung, nu se recomandă să conduci cu stomacul plin. Dacă ți se face foame, ai să guști ceva ușor pe drum!

Renunț la organizarea unei discuții în contradictoriu. Prefer să recepționez, cu rînjetele de rigoare, darurile aduse de musafiri.

Din partea lui tanti Ralița, dușmană declarată a țigărilor aspersate cu kumarină, un cartuș de „BT". Zece pachete, din cele cartonate. Cumnată-mea, știindu-mă dedat cafelelor, un borcan cu boabe crude, de vreo 300 de grame. Inginerul de cumnatu-meu, o pungă cu bomboane „Lebăda". Mereu uită că n-am voie zaharicale. Finii, mai practici, un flacon de ri-

vanol. Sînt amîndoi cercetători chimiști. Țuțu, mai... pe profesie, o panglică de mașină. De scris. Pînă și Alecu a sosit c-un pachețel. Mă jenez să-l desfac. Prea-i bine împachetat. Mă asigură că-i ceva de mîncare. O să-i identific conținutul pe drum.

Punînd la o parte cadourile, pornesc să-mi beau și eu cafeaua.

Tanti Ralița nu scoate o vorbuliță. Ceea ce mă miră nespus. Nu-i stă în fire. Numai Alecu, dintre toți, vorbește cît întreaga adunare laolaltă. N-are pic de astîmpăr. Posedă atîtea prețioase informații deltistice, încît uită și de cafea. Pînă să-și isprăvească repertoriul, se face 9,30 h. Ar fi timpul s-o întind.

Cînd părăsesc curtea din Calea Moșilor, condus de liota neamurilor și prietenilor, trecuse mult de 11,00 h.

Pînă la Giurgeni, „Bombița" se comportă admirabil. Apoi începe să dea semne de oboseală. Normal. Mi-era o foame cumplită, de eram dispus să încalc orice prescripție dietetică.

Totuși, pentru că făgăduisem să țin regim, m-am rezumat numai la pește alb. Un borș de pește, ca la mama lui, din care am ales numai șalăul, apoi un rasolaș de cegă, plus o bucată impresionantă de nisetru, că-i mai slab. Bineînțeles, fără vin. Din păcate!...

„Bombița" se odihnea la umbră, în parking, iar eu, după gustarea de mai sus, mă odihneam la umbra ventilatorului bătrîn, sorbind o cafeluță benefică, în sala cea mare a localului.

Dar, întrucît călătorului îi stă bine cu drumul, n-am mai zăbovit mult, ci, după ce-am făcut plinul

radiatorului, turnînd în el vreo doi litri de apă minerală („Malnaș") că la cișmea nu curgea, am băut și eu două sticle de „Pepsi-Cola"; asta pentru a-mi ridica tonusul vital, bazîndu-mă pe cunoscutul adagiu: „avînt și energie — prin Pepsi-Cola"! Fiind insuficient frapate, prezentînd doar temperatura mediului înconjurător (29 grade Celsius, la umbră), n-am beneficiat nici de avînt, și nici de energie. Ci numai de-o transpirație abundentă și instantanee. Ceea ce, fie vorba între noi, se putea obține și după consumarea unui ceai de plante medicinale.

Peste cîțiva kilometri, să tot fi fost vreo șaptezeci, simt c-adorm la volan. Dar după ce-am pus, cîteva sferturi de ceas, capul pe mîna dreaptă, pitit sub niște aluni de la marginea drumului, m-am sculat odihnit și plin de furnici. Din cele roșii.

Pînă la Babadag n-am mai avut probleme serioase. Însă, după cum prevăzusem, dealtfel, chiar la marginea Babadagului mi se isprăvește benzina. Motorul strănută de cîteva ori, apoi tace. Dar se și oprește.

Mă rog, pînă la stația de carburanți nu-i cine știe ce distanță. Ajutat de niște tineri binevoitori, — care s-au mulțumit numai cu treizeci de „mangoți" — am împins „Bombița" doar vreun kilometru și ceva.

Cînd mă vede sosind cu „Fiat"-ul, doar cu trei băieți putere, pompistul rămîne interzis.

Mă prăbușesc pe scaunul din stînga al „Bombiței" și, cu greutate, izbutesc să-ntreb:

— Ai de 90?

— S-a isprăvit!
— Atunci fă-mi plinul cu 98...
— N-am!
— Ce benzină ai, domnule? De avion? De reactor? De 110, 130, 150? Cu ce vrei să pornesc maşina? Cu gaz?
Pompistul mă priveşte impasibil. Apoi reintră pe fază:
— Am ceva mai bun. Şi decît gazul lampant, şi decît motorina: 75 ameliorat. Să-l sorbi cu linguriţa, nu altceva. De trei zile încoace, numai cu dintr-asta alimentez turismele ce-au trecut pe-aici. Chiar şi străine... Şi nimeni n-a venit să reclame...
— Cred şi eu... dacă nu le-o mai fi mers ca lumea motorul... Cu ce să vină?
Neavînd altă soluţie, accept să-mi facă plinul cu 75 CO. Spre surprinderea mea, motorul porneşte la sfert. Plătesc corespunzător, şi-l felicit pe pompist:
— Meştere, ce mai calea-valea, eşti tare! Ai dreptate! Cred că ţi-au dat din greşeală benzină pentru Rolls-Royce!...
— Nu v-am spus eu? — zîmbeşte pe sub mustaţă specialistul, după care, cuprins de-un entuziasm juvenil, îmi şterge îndatoritor şi parbrizul.

Abia cînd ies din Babadag şi mă îndrept cu viteză moderată spre Tulcea, abia atunci apar primele simptome de astmă. Motorul strănută, tuşeşte, horcăie, sughiţă. Dar nu se opreşte.
Mergem înainte. Eu şi „Bombiţa". Cam şontîc. Dar înaintăm totuşi cu 45 pe oră. Nici n-ar fi indicat să rulez cu-o viteză superioară, deoarece nu

mai văd bine. Cîrpa pompistului, mai mult ca sigur, era folosită pentru ştersul uleiului. Altminteri nu-mi explic curcubeele de pe parbriz, ce-mi licăresc înaintea ochilor.

N-am mai fost de anul trecut la Tulcea. Încerc să recunosc anumite repere. Trudă zadarnică. Alte blocuri, mai noi, hoteluri, restaurante strălucitoare. Păcat! Timpul nu-mi permite să le examinez mai îndeaproape. Pe cele din urmă, bineînţeles.
Gonesc, — fără să depăşesc viteza legală, căci nici nu mi-ar îngădui amăgitoarea benzină a şmecherului de pompist, — spre port. Să nu pierd vaporul.
Slavă Domnului! Hurdubaia e trasă la debarcader. Dar ce ambarcaţie! Exact ca-n filmul „Aventurile lui Hucklebbery Finn", prevăzută cu zbaturi, burduhănoasă, mai mult lată decît lungă. La vederea acestei venerabile relicve, simt că mă trec fiori. Am impresia, vagă, că mă aflu undeva, într-un port, pe Mississippi, şi că voi fi atacat de indienii lui Winnetou.
Dar, spre norocul meu, sînt atacat numai de nea Conotop, şeful colectivului angajat pentru încărcarea „Bombiţei" pe navă. Fiind prima oară în faţa unei asemenea probleme, pretextînd că nu sînt tarife, cer un preţ exorbitant, depăşind cu mult posibilităţile unui posesor de „Fiat" 600 D. Procedează întocmai ca particularii camionagii, de la depozitele de lemne. Vizînd anume exterminarea muşteriilor. După tratative interminabile şi penibile, ne învoim la o zecime din pretenţiile iniţiale ale „docherilor".

Cam echivalentul unei roţi de „Mercedes". Cu geantă cu tot.

După ce-am trăit clipe de groază, asistînd la survolarea „Bombiţei", pe deasupra capului meu, agăţată doar de-un fir de odgon, după terifiantele peripeţii provocate de încăpăţînarea maşinii de a nu încăpea în cală (şi cînd te gîndeşti că-i doar cît o gîgălice!) după ce-am consimţit la un spor de periculozitate acordat „docherilor" amatori, abia atunci m-am putut îmbarca şi eu liniştit. Liniştit şi uşurat. De vreo cîteva sute de lei.

Dar calvarul durează. Şi pe vapor. Nici n-am urcat ca lumea pe punte, că izbutesc performanţa de a mă rătăci. Lume, buluc! Mă plimb ca un disperat pe vas, străbătînd coridoare infinite şi punţi intermediare, întreb în stînga şi-n dreapta, nimeni nu mă înţelege, de parcă aş vorbi un dialect malaez din nord, pînă ce dă Domnul şi întîlnesc un matroz originar din Cîmpina, care mă conduce la comandantul cargobotului.

— Tovarăşe căpitan, cred c-am dat peste un pasager clandestin! Lămuriţi dumneavoastră problema. Clientu-i gras, are de unde să plătească. Şi biletul şi amenda. . .

Obosit de cei cîţiva kilometri parcurşi în căutarea locului meu, trecut şi-n biletul pe care-l înfăţişez bătrînului lup de Dunăre, privesc contrariat şi demoralizat la cîmpineanul detectiv. Nici nu-l întrebasem de unde se trage. Singur se destăinuise.

Căpitanul îmi respinge dovada înaintată, răţoindu-se la matroz:

— Marş la treabă, nătărăule! Numai necazuri îmi pricinuieşti! Păi cine nu-l cunoaşte pe tovarăşul? Dînsu-i ăla cu maşina! — apoi mi se adresă mie, pe direct: — Du-te, domnule, de te plimbă. Vizitează şi matale vaporul. Că locuri n-avem decît pe bilet. Se aranjează fiecare cum poate. Vreme ai cu duiumul. Pînă ajungem la „Mila 37", mai trec patru ceasuri. . .

— N-am ce face la „Mila 37", domnule căpitan! Am cumpărat bilet pentru „Mila 41".

— Ştiu şi eu să citesc, meştere. Dar pentru „Mila 41", se coboară la „Mila 37". Aşa-i piesa. Nu există altă posibilitate, căci locul unde vrei dumneata să debarci mai are mult de aşteptat ca să capete o ieşire la canalul Sulina. Pînă-n sat, la „Mila 41", circulă regulat o căruţă, — cînd nu-i pulbere diadea Iaşa, — care se ocupă cu transportul pasagerilor. Nici nu-i cale aşa de lungă, doar vreo şaptesprezece kilometri . . .

Simt că paralizez:

— Şi de ce să nu mă deplasez cu maşina?

— Nimeni nu te opreşte, meştere! Dar va trebui să mai aştepţi. Pînă se usucă drumul. C-a plouat două săptămîni în şir.

În cele din urmă, dînd urmare invitaţiei căpitanului, pornesc să vizitez hurdubaia. Sînt atît de uimit de cele văzute, încît nici nu observ cînd trece timpul. Cred şi eu. Numai sala maşinilor, unde nimerisem din greşeală, mi-a luat peste un ceas. Dar merita. Nu mai văzusem aşa ceva. O mătăraie cumplită de ţevi şi conducte, peticite cu tablă şi cîrpe, ca să nu scape

aburul, o rugină infernală, încît mă-ntreb ce fac mecanicii de nu expodează cazanele. Şi n-ar fi o problemă prea complicată să sară şi vaporul în aer. Mai ales că n-avem de-a face cu nişte cazane de rufe, ci cu nişte monştri de înălţimea unei case (fără etaj).

N-aş fi zăbovit atît de mult acolo. Dar mi-era imposibil să mă strecor printre pasagerii ce-şi coceau vinetele pe ţevile de abur fierbinte, ciocnind întărîtaţi, din ce în ce mai accelerat, nişte pahare pline cu un lichid tulbure, opalescent. Atît între ei,cît şi cu fochiştii. Dealtminteri păreau că se cunosc de cînd lumea. Şi nu era exclus să fie şi neamuri.

Scăpat cu bine din sala maşinilor, asist intrigat la chiolhanul general ce se desfăşoară pretutindeni. Şi pe punţi, şi-n multiplele bufete, existente la diferite nivele, şi-n bărcile de salvare. Într-o fraternizare emoţionantă, pasagerii şi echipajul mănîncă pe sparte. Fiecare îşi aşternuse în faţă legăturica cu merinde, fiecare era prevăzut cu lichidul acela tulbure, purtat în clondire de (cel puţin) un litru şi jumătate. Trăznea atît de puternic a samagon, încît şi vaporul înainta sub influenţa vaporilor spirtoşi, icnind şi răsuflînd din greu.

Pălit de-o vagă senzaţie de foame, decid că-i cazul să mă îndrept spre cala unde fusese depozitată „Bombiţa".

Cînd ajung lîngă maşină, nu mai apuc să deschid portiera. Vaporul, care tocmai acosta la unul din debarcaderele presărate de-a lungul canalului, se împiedică de ceva. „Bombiţa" zvîcneşte înainte, şi intră lesne, ca-n unt, într-un morman uriaş de lăzi cu pătlăgele roşii.

Bineînţeles, deşi nu mă amuza deloc ideea unui „Fiat" în sos tomat, mi-a venit să rîd. Însă verde-gălbui.

Despăgubindu-i copios, la preţuri de restaurant, pe cetăţenii proprietari ai tomatelor, a trebuit să rămîn în cală, lîngă „Bombiţă", pentru a nu se repeta spectacolul. Mai aveam doar vreun ceas pînă la sosirea prevăzută, cu atîta certitudine, de bătrînul lup de Dunăre, căpitanul vaporului.

Spre regretul meu, dar nu şi-al celorlalţi pasageri, din ce în ce mai antrenaţi în conversaţiile lor cu sticloaiele, vasul întîrzie apreciabil. Cam vreo alte două ore. Timp în care m-am îndeletnicit cu extragerea „Fiat"-ului din bulion. Nu mai arăta atît de alb, precum nu fusese niciodată, ci virase simţitor spre roz-bombon. Şi mai spun unii că zeama de roşii curăţă tenul! Posibil. Mie mi-a curăţat vopseaua de pe „Bombiţă".

La sosirea în dreptul debarcaderului de la „Mila 37", abia atunci am realizat ce-nseamnă solidaritatea umană. Vetusta rămăşiţă a navigaţiei fluviale româneşti nu poseda macara. Drept care, la rugămintile mele disperate, cei şaptesprezece pasageri pentru „Mila 41" (bărbaţi, femei şi copii) s-au lăsat lesne înduioşaţi, avînd şi disponibilităţile afective necesare (pesemne datorită şi licorii trăznitoare) şi-au ridicat „Fiat"-ul pe sus, cărîndu-l în uralele întregului echipaj şi ale asistenţei. Mi-a cam pîlpîit

cordul în clipa cînd am zărit mașina deasupra apei, pe pasarelă, dar a trecut și asta.

— Fac cinste, fraților! — anunț eu, convins că nimeni nu mai era în stare să înghită o picătură.

Groaznică eroare de calcul. Într-un puternic entuziasm, propunerea mea-i aprobată în unanimitate. Deplină.

Și, așteptînd să apară căruța lui Iașa, particularul însărcinat cu transportul, colegii mei de suferință se pun vîrtos pe băut. Avusesem norocul de-a găsi, pe plan local, la o mătușă a paznicului debarcaderului, o balercă de samagon.

În vreme ce scumpii samariteni dau gata, destul de rapid, balerca, reușesc s-o conving pe mătușă să aibă grijă de mașină. Nămolul era atît de gros și vîscos, încît nici gînd să mă pot deplasa cu „Bombița" mai curînd de trei sau patru zile. Cu condiția, bineînțeles, să nu mai plouă.

Încerc să identific, printre invitații mei, un exemplar mai lucid. Iluzii zadarnice. Sînt, cu toții, în situația prafului cosmic. Fîlfîitori. În cele din urmă, îmi iau inima în dinți și întreb la întîmplare:

— Cînd vine căruța? Că ne-apucă noaptea aici!...

Spre surprinderea mea, mi se răspunde în cor. Uitasem că mă aflu și printre lipoveni.

— Vine Iașa, avem răbdare! Dacă nu vine astăzi, venim mîine! S-avem răbdare. Mai bine ia și mănîncă un pic de brînză cu țibulcă... Facem cinste noi, faci și mata cinste cu samagon!

Dacă stau și mă gîndesc bine, de cînd m-am urcat pe hurdubaia aia de vapor, chiar de la plecarea din Tulcea, nu mai luasem nimic în gură. Pachetul cu merinde, dăruit de Alecu, s-a dovedit inutilizabil.

Conținea numai pastramă de rață sălbatică... Țin să-mi păstrez tonusul vital, așa că accept invitația adunării generale.

Spre seară, după ce mă ghiftuisem cu țibulcă și brînză vînătă de baltă (excelentă și grasă), după ce încercasem să gust și eu din holerca mătușii dar pe care am restituit-o imediat naturii, fiind un distilat casnic de sodă caustică și acid sulfuric, apare în sfîrșit și diadea Iașa.

Întîmpinat cu manifestări de simpatie deosebită, dovedindu-se astfel a fi o rubedenie a întregului colectiv, face semn că va participa și dînsul la bairam.

Vehiculul lui diadea Iașa nu-i chiar căruță, ci mai curînd un soi de haraba, cum se întrebuințau pe vremuri la căratul mărfurilor de la Brașov la Pitești, București sau Craiova.

Ceea ce nu izbutesc să înțeleg, însă, este miraculoasa putere de tracțiune a gloabei ce zace istovită între hulube. Dacă i-aș zice cal, ar însemna să insult grav specia. Zdravănă trebuie să fie, de vreme ce-a adus pînă aici harabaua. Și totuși, așa cum stă sprijinită c-un șold de hulubă, pot să-i cînt pe coaste, ca la xilofon. Diadea Iașa îi dă un braț de buruieni smulse din drum. Gloaba, autentic animal neidentificat, precis de proveniență extraordinară, consimte la oferta stăpînului, și pornește să înfulece.

Examinînd alene rămășițele ospățului, lovind ușurel cu cizma în balerca sunînd a gol, diadea Iașa ne privește întrebător, după care își exprimă pe față frămîntarea:

— Voi mîncam şi bem, Iaşa muncim. Frumos şadem. Ce bem Iaşa?

Individul fiindu-mi extrem de simpatic, mai mult în virtutea perspectivelor de-a ne transporta la „Mila 41", sar şi propun:

— Fac cinste şi lui diadea Iaşa, s-aducem nişte samagon!

Nici dacă aş fi decretat mobilizare generală, n-aş fi obţinut un asemenea succes. Cîţiva bărbaţi înşfacă balerca, o iau pe sus şi se reped cu ea în direcţia coşmeliei paznicului. După mai puţin de două minute, se întorc. Dar avem de-a face cu altă balercă. Ceva mai voluminoasă.

— Zice tiotea Vanghelina să mergem la ea cu bani. Ducem dumneata cincizeci de lei. De trei ori.

Sinistră idee să plec cu maşina în Deltă. Dacă lucrurile continuă să se desfăşoare în acelaşi ritm, va fi nevoie, mai mult ca sigur, să-mi scot „Fiat"-ul în vînzare. În orice caz, ies mai ieftin.

Îndrăznesc totuşi să obţin lămurirea unei probleme vitale:

— Cînd plecăm? Ia spune, diadea Iaşa, cînd o luăm din loc?

— Avem răbdare dumneata, avem răbdare. Iaşa bem, Iaşa mîncăm, Vasile obosit culcăm. Ieşim luna, urcăm şi plecăm. Acum odihnim. Dumneata facem cinste!

Abia într-un tîrziu îmi dau seama că Vasile este gloaba spînzurată între hulube.

Veselia este în toi. Luna întîrzie. Porneşte să bată şi un vînt rece. Sînt mulţumit totuşi. Dacă bate vîntul, n-o să plouă. Deoarece este imposibil să mişcăm din nămol „Fiat"-ul, aranjez cu mătuşa paznicului să organizeze garda turismului. Deşi, dacă mă gîndesc mai bine, n-are nici un rost. Cine dracu s-o fure? Nici cu tancul n-o scoate din glod.

Pe la unsprezece noaptea, binevoieşte să iasă şi luna. Mare cît o mămăligă pripită. Lumea porneşte să se agite, organizînd încărcarea harabalei. N-aş fi bănuit că este atît de încăpătoare. Şaptesprezece persoane, plus bagajele respective, plus personalitatea mea, care nu-i de ici, de colo.

Extrem de binevoitori, stare de spirit la care au contribuit substanţial şi cele două balerci de samagon, tovarăşii de drum mă înghesuie între o cumătră de dimensiuni aproximativ egale cu-ale mele, şi o icoană cît o oglindă de dulap. Icoana, — comandă specială la Tulcea, după cum mă lămureşte persoana, — are atîta tinichea ferecată pe ea, încît pentru a nu rămîne invalid, gradul II, mă las mult în stînga, unde-şi ţine nepoata mătuşii desaga cu vinete. Sper că nu-s coapte pe conducta de abur, deoarece icoana mă apasă greu, pentru păcatele mele probabil, iar eu, la rîndul meu, sînt nevoit să asupresc vinetele la acelaşi nivel.

Vasile face tot posibilul pentru a urni harabaua din loc. Şi, de necrezut, reuşeşte. Pe-o distanţă de vreo două sute de metri. Apoi se sprijină iarăşi cu xilofonul coastelor de huluba din stînga. Pesemne c-aşa-i vine mai uşor cînd stă. Deoarece s-a oprit.

Iaşa nu se înfurie. Dimpotrivă, îl mîngîie pe Vasile pe cap. Apoi se adresează pasagerilor:

— Dădem jos, bre, că moare Vasile!

Figura cu urcatul şi coborîtul din torturantul vehicul, pînă să ajungem la „Mila 41", s-a repetat doar

de vreo douăzeci de ori. Pe mine m-au scutit. Le era mai ușor să împingă harabaua, decît s-ajute la suirea mea: Păcat că și-au dat seama prea tîrziu, abia la a unsprezecea reluare a operației. În schimb, m-am oferit să țin în brațe icoana. Mai bine m-aș fi abținut de la asemenea idee nefericită. Negustorul de icoane fusese om cinstit. După cît cîntărea, n-o ferecase în tinichea, ci-n fier beton.

Cu excepția pauzelor sus menționate, călătoria a fost cît se poate de veselă și instructivă. Cînd s-a aflat c-am să trag la Stepan Cușeai, toată lumea s-a bucurat nespus. În special Iașa. Urma să cobor primul, întrucît Cușeai își avea hogiacul la marginea satului.

Debarcarea mea, din harabaua lui Iașa, se petrece în cele mai sărbătorești condiții. Tovarășii și tovarășele de drum, oameni de treabă și extrem de euforici, — din pricini bine cunoscute, — mă îmbrățișează, mă sărută, îmi pompează mîna, să mi-o dejghine din umăr. Iașa mă liniștește, asigurîndu-mă că-n zilele următoare, dacă se zbicește șleaul, îmi va aduce și „Bombița". Apoi are loc extragerea dintre pasagerii înghesuiți în vehiculul remorcat de Vasile. Cu chiu cu vai, izbutesc dificultoasa performanță. Fără pierderi ireparabile.

Orice pantalon, orice cămașă pot fi cîrpite artistic. Deci nu pun la ficat.

Rămas singur în noapte, privesc îngîndurat la casa viitoarei mele gazde.

Miros atît de strașnic a samagon, rod al manifestărilor calde de prietenie, — încît mai zăbovesc cîteva momente. Dacă mă adulmecă Stepan Cușeai, precis că se-mbată. Poate că răcoarea nopții va îndepărta efluviile spirtoase pe care le degaj în cantități industriale. Pînă atunci, continuu să examinez casa în care voi locui.

Joasă și pleoștită într-o parte, cojmelia nu pare prea arătoasă. În schimb, datorită așezării ei la marginea satului, chiar pe malul Dunării-Vechi, prin izolarea în care a aruncat-o capriciul posesorului, mie mi se pare locul ideal, atît de mult visat, pentru scrierea romanului.

Mă apropii grijuliu de palan. Negăsind la îndemînă o piatră să bat în el, pentru a-mi anunța sosirea, apelez la pumn. Din prima bătaie, nu prea sonoră, izbutesc să desprind o scîndură putredă din gard, dar și să declanșez niște salve de lătrături impresionante. Nu trec nici două secunde și se aprind lumini. La toate ferestrele.

O matahală neagră, însoțită de două dihănii întunecate și flocănoase, țîșnește în goană pe ușa din față. Apoi începe să răcnească mai întîi la javre, pentru a le potoli, după aceea la mine:

— Cine bate acolo? Cine scoală la mine noaptea? Ai?

— Din partea domnului Alecu Tilea! Am venit să stau la matale în gazdă...

— Aha! Domnul Conan la dumneata? Ai? Așteptăm puțin, legăm cîinii.

Stepan Cușeai, o namilă de peste un metru și nouăzeci, dispare cu dulăii în spatele casei. Apoi se întoarce și-mi deschide poarta. De fapt, nici nu era

încuiată. Doar atît mi-ar fi trebuit, să pătrund în mijlocul potăilor. Praf mă făceau.

— Poftim, poftim, domnu Conan! Ai adus lui Stepan pachet de la domnu Alecu? Noi de mult scrim, nimic primim!

— Am adus, nene Stepan, am adus. Din partea mea, trascău de Tîncăbeşti! Numai să-ţi placă, fiindcă-i prea tare!

— Nu facem grijă, domnu Conan! Stepan bea şi vodkă-satelit!...

Locuinţa lui Cuşeai pare mai încăpătoare pe dinăuntru. Camera pregătită pentru oaspeţi, la dimensiunile unui vagon, posedă şi-un studio, şi-o masă şi scaune. Pe scurt, îmi place. Iar fereastra, destul de economică, dă spre undele Dunării-Vechi.

Văzînd dezamăgirea de pe chipul tăbăcit al pescarului, îl dumiresc la iuţeală. Pentru a nu-i pieri entuziasmul.

— Toate lucrurile sînt în maşină. Iar maşina-i la „Mila 37".

— Şi trascăul?

— În maşină!

Totuşi nea Stepan nu se dezamorsează. O cheamă pe nevastă-sa, mi-o prezintă: „Maşa-Garafa", după care îi dă indicaţii să pună de masă. Deşi e trecut mult de miezul nopţii, mă bucură iniţiativa lipoveanului. Ştie să-şi primească oaspeţii.

După cum îmi dau seama, gospodăria lor merge strună. Apa fierbe în permanenţă. Într-un cazan de rufe, de vreo trei vedre, adăpostit lîngă cocina porcilor. Peste o jumătate de ceas asist la prepararea

celebrului borş pescăresc. În apa tulbure, scoasă pesemne din Dunăre, Maşa-Garafa zvîrle o găleată cu peşti subdimensionaţi. După nici un sfert de ceas, cînd începe să-mi lase gura apă, scoate peştii cu-o strecurătoare, şi-i aruncă în troaca porcilor.

— Asta mănîncă Sandolea!

Sandolea, trezindu-se din somn, se năpusteşte lacom la peştele fiert. Chelfăie ca un porc. Ceea ce, de fapt, şi este. Mănîncă atît de lacom, încît mă-ntreb dacă i-or fi dat mîncare peste zi.

Maşa-Garafa, femeie, iute ca un spîrnel, dar la jumătate din înălţimea bărbatului ei personal, aduce o tîrnă de nuiele, din care aruncă în cazan cîţiva crapi borţoşi, nişte ştiucă, un şalău baban şi-o cegă aproape vie. Pesemne că-i curăţase de maţe în faptul serii. În zeama groasă, mai adaugă două cepe, un pumn de sare, cîteva roşii stropşite, şi cîteva rădăcini neidentificabile.

Stepan Cuşeai îmi face semn să intru în bucătărie. De fapt nu-i numai bucătărie, ci şi dormitorul familiei. În mijlocul încăperii se află o masă cu picioarele bătute direct în pămînt. Scaune n-au.

— Şezum la pat, domnu Conan! Acum mîncam!

Peste cîteva clipe, Maşa-Garafa soseşte cu borşul. Într-un ceaun de aluminiu, din cele de mămăligă. Scoate din sertarul mesei trei linguri din material inoxidabil (şi eu care mă aşteptam să ne ofere linguri de lemn!) şi trei castroane de faianţă, din cele folosite pentru salată, atunci cînd ai mai multe persoane la masă. Stepan taie pîinea, în nişte dăraburi cît un cap de viţel, o pune lîngă salatiere, şi mă pofteşte:

— Hai mîncam, domnu Conan!

N-aş fi crezut că nenea Stepan va ţine pasul cu mine. Devoram bucăţile de „şaran“ (aşa-i spunea Cuşeai crapului) ca un naufragiat pe-o insulă pustie, salvat de la moartea prin inaniţie de-o expediţie specială. Stepan însă, nici nu mai mesteca. Înghiţea direct. Oricît şi orice. Biata Maşa-Garafa nici nu mai prididea cu făcutul plinului. Abia după cel de al patrulea castron i se îngădui şi ei să mănînce. Mirat de această poftă de viaţă, taman în plină noapte, îl întreb pe Stepan:

— Mai poţi dormi, nene Stepane, după atîta potol?

— Stepan pleacă la lucru Pescuim pînă mîine la prînz. După masă dormim. Sculăm şi mîncam. Iar dormim. Şi iar mîncam. Constatînd aceste ritmuri de viaţă, cu totul deosebite de cele ale oamenilor de rînd, mai ales în ce priveste frecvenţa orelor de masă, simt în mine o nestăvilită dorinţă de a mă încadra, cît mai rapid, noilor condiţii de trai. Mai mult ca sigur, vor conveni de minune stilului meu de lucru. Hrana generează creaţia. Şi invers.

Maşa-Garafa, domoală, începe să adune tacîmurile şi vasele de pe masă.

Nu ştiu din ce pricină, Stepan Cuşeai pare nemulţumit. Aprinde o ţigară. Din „BT“-urile oferite de mine. Îi dă foc pe partea dinspre filtru. Dar asta nu-l deranjează cîtuşi de puţin. Ci trage şi mai zdravăn din ea, pe deplin mulţumit de aromă, gust şi tărie.

— Ascultă la mine, Maşa-Garafa, terminat mîncam?

— Nu ţi-ajunge, Stiopka?

— Nu inervam la mine, Maşa-Garafa! Auzi? Facem scandal! Auzi? Unde vodka-satelit? Nu dăm?

De ce, Maşa-Garafa? Pumnul acesta de femeie, ascunde în ea mai multe surprize decît un film poliţist. Nici una, nici două, se-apucă să răcnească:

— Ajunge, Stepan-beţivan! Ajunge! Mi-ai mîncat viaţa! Mă omori cu zile!

Gazda nu mai dovedeşte să-şi declame replica. Maşa-Garafa, fără a-l mai soma, înşfacă ultimul castron de pe masă, conţinînd ceva restanţe de zeamă piftioasă, şi-l trînteşte în capul bărbatului. Poc! Şi pauză!

Consider că-i cazul să stau în banca mea.

Stepan, pe care-l bănuiam în stare de orice, date fiind statura şi firea, aşteptîndu-mă s-o ia la bătaie pe biata şi firava lui soţie, execută o operaţie cu totul neaşteptată. Înşfacă de toarte ceaunul de aluminiu.

Dumnezeule! O omoară!

Maşa, calmă, ia şi ea un alt castron. Îl ridică. Stepan ridică şi el ceaunul. Maşa-Garafa ezită. Normal! Dar Cuşeai, bestial, nu. Ridică şi mai mult ceaunul.

Şi brusc, fulgerător, şi-l înfundă pe cap. Exact în clipa în care castronul Maşei se face cioburi la contactul cu aluminiul.

— Maşa-Garafa, omori la mine, omori degeaba. Iubesc la tine, Maşa-Garafa dărăgaia, de ce? De ce omori? Stiopka munceşte, Stiopka aduce acasă parale, aduce şaran, aduce haine frumoase. Ce avem cu Stiopka? Ce face Stiopka dacă bem şi el puţin?

Şi, fără a mai fi în stare să-şi continue litania, Stepan Cuşeai porneşte să plîngă ca un copil. Sloboade nişte lacrimi atît de uriaşe, încît sînt convins

că borşul de peşte, cele patru castroane de adineaori, are un rol determinant în incontinenta lor izvorîre.

Bate atît de înverşunat cu pumnii în ceaunul înfundat pînă la urechi, încît odaia se umple de-un zgomot straniu, asemănător tam-tam-urilor africane. Nici o clipă nu se gîndeşte să-şi scoată chivăra de aluminiu. Poate şi din cauză că iubita lui, Maşa-Garafa, s-a aşezat pe pat, lîngă el, cu alt castron la îndemînă. Ultimul!

Obosit de operaţia întreprinsă cu atîta ardoare, Stepan Cuşeai se ridică de la masă, fără să-şi scoată ceaunul. Plînge în hohote. Şi-mi spune, printre lacrimi şi sughiţuri:

— Mergem, domnu Conan! Maşa-Garafa n-are suflet... Mergem culcam, domnu Conan. Eh! Maşa-Garafa, Maşa, Maşa!...

Petrecuţi de privirea neînduplecată a firavei femei, părăsim bucătăria.

Cînd ajungem în odaia ce-mi fusese rezervată, abia atunci îndrăzneşte Stepan Cuşeai să-şi descopere capul. Azvîrle înciudat ceaunul pe duşumea, după care se prăbuşeşte pe pat.

— Haidem culcam, domnu Conan!

— Nu mai pleci la lucru, nene Stepan?

— Culcam, domnu Conan! Stăm aici. Bem şi vorbim.

Din incomoda poziţie în care se afla, culcat pe spate, cotrobăie cu mîna pe sub pat. De unde se iveşte un clondir de vreo doi litri. Plin cu binecunoscuta licoare, văzută mai înainte la mătuşa paznicului de la debarcader.

Spre dimineaţă, cînd nenea Stepan atinge nivelul cel mai de jos al recipientului, renunţă la poveştile cu care-mi împuiase capul. Adoarme buştean, cu braţul petrecut pe după gîtul meu.

După cîteva încercări, izbutesc să mă eliberez. Mor de somn. Dar unde să dorm? Lîngă Stepan, căci nu văd altă soluţie. Patul larg, cu droturile hărtănite şi dezacordate, zbîrnîind din cînd în cînd ca nişte coarde de ţambal, pare destul de încăpător. Şi pentru miriadele de pureci care execută slalomuri din cele mai spectaculoase pe trupurile noastre zobite de oboseală.

Cînd se crapă de ziuă, încep să apară primele dificultăţi de acomodare. La care au contribuit, fără îndoială, fantasticul borş de peşte, precum şi emoţiile călătoriei.

Ies tiptil din odaie. În ogradă, fără nici o jenă, dulăii lui nenea Stepan dorm ca morţii. Profit de ocazie, şi pornesc în explorare. După îndelungi şi febrile căutări, dar din ce în ce mai accelerate, izbutesc să identific instalaţia corespunzătoare scopului urmărit. Cam rudimentară, dar salutar binevenită, cu toată vecinătatea incomodă a lui Sandolea, vechea mea cunoştinţă de la miezul-nopţii.

Soarele s-a plasat serios pe orbită, pornind să ardă din ce în ce mai cauterizant. Sandolea îşi părăseşte cocina şi, spre surprinderea mea, se aruncă în undele Dunării-Vechi, avîntîndu-se la traversarea ei. La cîteva minute este urmat şi de vaca gospodăriei. Apoi, într-un cortegiu carnavalesc, întrea-

ga păsărime migrează peste ape, în direcţia plaurilor de pe malul opus. Am rămas singur în ogradă. Şi tare mă bate gîndul să încerc şi eu o scaldă în apele roşietice ale canalului. Doar am fost campion interşcolar la înot.

8. O ZI OBIŞNUITĂ ÎN DELTĂ, DACĂ SE POATE SPUNE ŞI-AŞA...

Privesc îndelung şi îndurerat la apele leneşe ale Dunării-Vechi. Exodul orătăniilor şi-al animalelor, traversînd înot undele tulburi şi roşietice, îmi creează o neobişnuită senzaţie de gol în stomac. Dar nu-mi fac griji. Totdeauna noile peisaje determină schimbări metabolice. Numai aşa îmi pot explica foamea crîncenă ce-mi frămîntă pereţii aparatului digestiv superior. Dar, pe de altă parte, este şi foarte normal, de vreme ce-i ora minidejunului.

Oglinda canalului se lasă sfîşiată de-o lotcă minusculă. Peste cîteva momente acostează lîngă ograda lui nenea Cuşeai. Un băieţel, de vreo zece ani, cu ochi albaştri şi păr platinat, în rubaşcă şi pantaloni de pînză cenuşie, sare sprinten din ambarcaţiune. Ţine în mînă un juvelnic, în care se zbat nişte ciortănici de toată frumuseţea.

— Bună dimineaţa, nene! Cumperi peşte?

— Numai dacă-i proaspăt! Tu l-ai prins?

— Nu vezi că mişcă, nene? Scoţi cinci lei?

— S-a făcut! Cum te cheamă?

— Vova!

— Bine, Vova dragă, du-l la bucătărie, şi roag-o pe coana Maşa să-l prăjească. Spune-i că te-am trimis eu...

În clipa cînd îi înmînez bancnota de cinci lei, nouă-nouţă, pe uşa bucătăriei năvăleşte Maşa-Garafa, învîrtind o lingură de lemn în mînă, cu care, nici una nici două, îl otînjeşte pe după ceafă pe nenorocosul copil.

— Ruşine, Vova! Vindem peşte la domnu Conan? Dă banii înapoi... Sicias, auzi? Magarule, ruşine să fim la tine!...

Intervin la timp:

— Lasă-l în pace, tiotea Maşa, doar a muncit să prindă ciortănicile... Mai bine prăjeşte-le, să luăm cîte ceva în gură!

— Nu facem bine, domnu Conan! Învaţam copilul la bani!...

Vova, privindu-mă curat cu ochii lui de acadea, îmi întinde bancnota. Bineînţeles, cu un vădit regret. După care sărută mîna ce-l lovise, zîmbind gingaş şi şoptind:

— Iartă-mă, mamaşa! N-am să mai fac! Tot ai să-i iei matale banii lui nenea Conan, că doar stă-n gazdă la noi!

Maşa-Garafa îl mîngîie pe capul neţesălat, poruncindu-i blajin:

— Curăţăm repede, Vova, spălăm peşte şi prăjim. Haida, sînoc... — apoi se-ntoarce spre mine şi-mi lămureşte situaţia:

— Vova-i băiatul meu, copil bun, dar învățat rău de la Stepan . . .

Asist la originalul sistem de curățare a peștelui. Vova, vîrîndu-i un băț de salcîm, gros de un deget, pe gură, îl curăță rapid de solzi, pentru ca apoi să-l spintece cu dibăcie și să-i golească dintr-o singură mișcare măruntaiele. În mai puțin de un minut a dat gata șapte ciortănici. Cam vreo două kile de pește.

Peste un sfert de ceas, stăm la masă. Personalitatea mea, Mașa-Garafa și Vova. Stepan Cușeai doarme ca un lemn în patul din odaia ce-mi fusese rezervată. Zadarnic am încercat să-l trezesc. Singurul rezultat pe care l-am obținut, după îndelungi străduinți, a fost o înjurătură lipovenească, imposibil de tradus, deoarece nu posed suficiente cunoștințe dialectale de specialitate.

Se mănîncă agale, gustînd și prețuind la justa valoare fiecare dumicat. Ciortănica fierbinte, cu carnea fină și crocantă, prăjită într-un ulei neidentificabil, probabil de rapiță, se topește în gură. Vova, expediat la beci de maică-sa, aduce niște vin negru și acru. Delicios. Îl recunosc imediat. Cărțălăul din care mai băusem acasă la Alecu Tilea. Numai că, însoțind peștele bine prăjit, se îmbină de minune cu acesta. De unde sînt nevoit să deduc că, — fără să-mi arog pretenții de mare descoperitor, — fiecare nutriment își are lubrifiantul său.

În sfîrșit, mîncat bine, băut bine, acum s-ar cuveni și-o cafea. Tiotea Mașa-Garafa se oferă s-o prepare. Cu inima îndoită, îi încredințez borcanul cu cafea rîșnită.

Pînă ce se fierbe licoarea, Vova mă pune la curent cu situația pescuitului. Se arată deosebit de binevoitor, propunîndu-mi lanseta lui personală, confecționată cu mijloace locale. Tocmai cînd mă pregăteam să-i dau iarăși bancnota de cinci lei, pentru închirierea uneltei, apare și tiotea Mașa.

— Domnu Conan, nu facem suparare, n-avem căni pentru cafea. Bem din stacane. Tot pe gît se ducem! . . .

Cafeaua mi se pare cumplită. În lipsă de alt recipient, tiotea Mașa a fiert-o într-o gamelă militară, cine știe ce pradă de război, în care, mai mult ca sigur, obișnuia să zdrobească usturoiul pentru mujdei. Iar stacanele, aici nu mai încape nici o îndoială, erau cele din care se bea lichidul specific locului, samagonul.

Vova, căruia tiotea Mașa-Garafa îi toarnă din gamelă o porție de cafea, o soarbe transportat de emoție. Iar maică-sa, prețuind și mai abitir fiertura, consumă chiar trei stacane.

Nevroind să-mi jignesc gazda, dau pe gît toată tolboroseala, impunîndu-mi un zîmbet plin de încîntare. Singura performanță a femeii este tăria neobișnuită a întunecatei băuturi. Să scoale și morții din mormînt. Abia cînd observ borcanul de cafea, îmi dau seama c-a utilizat mai mult de-un sfert din conținut (peste 100 de grame).

Cuprins de tahicardie în mai puțin de trei minute, îmi zic c-ar fi cazul să pornesc la pescuit, pentru a-mi potoli bătăile dezordonate ale inimii.

în mijlocul naturii, printre stuful gîrlițelor, precis că voi găsi liniștea atît de necesară.

— Îmi dați și mie o barcă, tiotea Mașa? Poate barca lui Vova...

— Dam, domnu Conan, cum sa nu dam. Iei dumneata lotca lu Stiopka. Mare și tare. Cu treișpe crivace. Ține bine la dumneata... Și luăm și o castrulea, dăm afară apa... Dumneata om greu... Nu știm ce-ntîmplăm!

Lansetă am. De la Vova. Confecționată din alun, cu inele de alamă, din cele întrebuințate la perdele. În loc de mulinetă are un mosor, numărul 22, mare cît o gogoașă, pe care s-a înfășurat niște sfoară ceruită, de cizmărie. Mai există și-un mîner, pe marginea mosorului, probabil pentru recuperarea sforii. În orice caz, o adevărată minunăție a îndemînării și inventivității copilului. Dacă-mi iese în cale o știucă, din cele atît de lăudate de Alecu, am să-i dăruiesc băiatului o lansetă autentică. În loc de „linguri", Vova a tăiat niște cozi de lingurițe de aluminiu, șterpelite pesemne din bucătăria maică-si, precum și-o limbă de pantofi, pentru știucile supradimensionate. Le-a lipit și cîrlige, cărora, însă, nu reușesc să le identific proveniența. Totuși am încredere în uneltele băiatului. Cele mai spectaculoase rezultate se obțin cu scule primitive, nu cu sofisticatele aparate plătite cu bani grei. Și-n afară de asta, copilul este omul Deltei, băștinaș din moși strămoși. Care habar n-aveau de mulinetele „D.A.M." sau despre lansetele din fibră de sticlă.

Și care, în ciuda acestei condamnabile ignoranțe, prindeau mai multe știuci și bibani decît totalitatea pescarilor amatori din „Asociația pescarilor sportivi".

Lansarea la apă a lotcii se petrece cu ajutorul neprețuit al lui Vova. Mai greu merge îmbarcarea mea. În loc să calc pe crivace, pășesc greșit și merg peste fragilul fund al lotcii. Parcă se-aud niște oftaturi. Nu le dau importanță, atribuindu-le scîndurilor umflate de apă.

N-am avut niciodată pretenții că-s mare matroz, dar acum simt în mine sîngele unor necunoscuți strămoși navigatori. Înșfac vîslele și pornesc să le vîr adînc în apă. Prima vîslă o pierd numaidecît. O recuperez fără efort, sărind de-a dreptul în undele tulburi ale Dunării-Vechi. Leoarcă de apă, încep să trag zdravăn la babaice.

Peste cîteva minute, dacă nu și mai puțin, țoalele se usucă pe mine, scoțînd aburi ca un cazan de rufe. Lotca se îndreaptă, sub îndrumarea mea destul de nesigură, deocamdată, spre malul opus al canalului.

Dumnezeule! N-aș fi crezut că există atîtea gîrlițe, cănălașe și poteci de apă prin Deltă. Botul lotcii despică păpurișul, strecurîndu-se aproape de la sine spre ochiurile unde colcăie peștii. În jurul meu, odată ajuns în centrul unei oglinzi de apă fremătătoare, știucile sar de parcă ar fi la o lecție de dresură pentru posturi de delfini inteligenți.

Deși nu mai sînt atît de convins c-am să găsesc singur drumul spre locuința lui Stepan Cușeai, por-

nesc s-arunc cu improvizata lansetă a bunului Vova. Aruncarea ca aruncarea, dar recuperarea sforii cizmărești se dovedește extrem de grea. Pînă să înfășor la loc, pe mosor, cei douăzeci de metri de ață ceruită, știucile au tot răgazul să migreze spre alte limanuri.

În orice caz, după patru ceasuri de muncă asiduă, sînt silit să constat două fenomene îngrijorătoare. Primo: inspir o lipsă de încredere supărătoare (bineînțeles peștilor de toate speciile), nereușind să-mi apropii nici unul. Barem să fi intrat și eu în posesia unei mîrlițe. Dar nici gînd de-așa ceva. Secundo: manifest serioase aptitudini (sau calități) hidrofile. Lotca lui Stepan Cușeai, pe care am călcat-o necorespunzător în picioare, dă semne de dezmembrare. Pînă una, alta, acum cînd soarele îmi calcinează și bruma de păr ce-o port pe țeastă, apa a ajuns pînă aproape de bordurile ambarcațiunii. Privind deznădăjduit la lenta (dar certa) creștere a nivelului, încerc zadarnic să-mi dau seama pe unde gîlgîie apa. Renunț. Dacă mai zăbovesc mult, am toate șansele să mă duc la fund. Cu lotcă cu tot. Deci, la muncă băiete!

Castrulea încredințată (premonitoriu parcă) de tiotea Mașa-Garafa, se dovedește salutară. În mai puțin de-un ceas, dar dînd zdravăn din brațe, izbutesc să golesc pe jumătate barca. Leoarcă de nădușeală, cu picioarele în apă pînă la genunchi, abandonez pescuitul și mă pregătesc să fac cale întoarsă.

Și acum încep să apară primele dificultăți. Încotro s-o apuc? Mă orientez după soare. Dealtfel, spre disperarea mea, destul de ineficient. Deoarece, neavînd altceva de făcut s-a apucat de șotii. De unde o fi făcut rost de norii ăia groși și întunecați?

Pînă n-apucă să crească iarăși nivelul apelor, pornesc să lopătez de zor. N-are importanță unde ies. Totu-i să răzbat la canalul cel mare al Dunării-Vechi.

Străbat din nou nenumărate gîrlițe și cotloane, sperii mii de pești nestatornici, dar îmi dau seama că-s alte locuri, alți pești. Păcat. Dar, deocamdată, părăsesc orice intenție de-a admira natura înconjurătoare.

Na! Începe să plouă. O rupere de nori. Las vîslele și apuc iarăși castrulea. Acum trebuie să lupt și împotriva apei de sus, și-a celei de jos. Dușumeaua lotcii prezintă niște interstiții răuprevestitoare. Cîlții smoliți, sub presiunea undelor, cedează fără să opună nici o rezistență. N-ar fi ieșit din lăcașurile lor, dacă aș fi călcat pe crivacele lotcii. Acum e prea tîrziu. Noroc că vasul oferit de tiotea Mașa este destul de încăpător, minimum patru litri. După ce mai stropește vreo două trei răpăieli, ploaia se oprește. Nu-mi mai rămîne decît apa din barcă.

Soarele apare iarăși. Atît de arzător, încît îmi zbicește îmbrăcămintea cît ai zice pește. Tot sîntem în împărăția lor!

Lotca se furișează îngreunată (de apă) printre trestii. Și, în sfîrșit, răzbatem la Dunărea-Veche. Și

am şi noroc. Deoarece văd şi casa lui nenea Stepan. La o zvîrlitură de băţ. Cel mult trei kilometri.

Numai că personalitatea subsemnatului nu mai posedă suficiente resurse. Decis să abandonez cursa, încep să răcnesc în direcţia vremelnicului meu domiciliu. Nu „ajutor!", căci ar însemna să mă fac de rîs, ci doar „Vova! Vova!" strig pînă ce simt că-mi dilat excesiv alveolele pulmonare. Nefericirea face ca răcnetele mele, atît de sonore şi bine pozate, să fie dominate de sirena unei şalupe cu motor. S-a apucat să dea semnale în neştire, tocmai cînd am atîta nevoie să fiu auzit.

Şalupa se află acum lîngă lotca mea. Nu mai urlă. Urlă în schimb un nene, un uriaş, poate mai trupeş decît mine.

— Eşti surd, domnule! Pe dumneata te semnalizam!

Magaoaia începe să mă enerveze:

— Dar ce, matale eşti de la circulaţie? N-am depăşit reglementar? Am călcat pe cineva?

Şalupa opreşte motorul. Din cabina mecanicului, o înjghebare jegoasă din lemn coşcovit şi albit de ploi şi soare, se ivesc doi indivizi, ca dintr-un film de groază. Cel care joacă rolul lui Frankenstein cred că-i sărit zdravăn peste 80 de anişori. Dar pare vînjos, în deplină sănătate. Celălalt, un tînăr în jur de 30 de ani, are o mutră de vampir, alb la chip, cu privire ciudată, fixă, scormonitoare.

Între timp, deoarece lotca mea ia apă serios, îmi dau seama că nu-s chiar atît de tare pe poziţie.

— Arată-ne permisul! — mă solicită uriaşul.

— Talonul, sau carnetul de conducere?

— Permisul de pescuit!

— Nu-i la mine, a rămas în maşină, iar maşina-i la „Mila 37"!

Uriaşul priveşte cu subînţeles la Frankenstein, şi amîndoi la vapor.

— Dumneata eşti ziaristul Conan? Scriitorul?

Au şi aflat de sosirea mea în deltă? Mă miră. Ca ziarist semnez Coman. De unde ştiu de scriitorul Conan, de vreme ce n-am publicat încă nici o carte? Lucrurile încep să se-ncurce. Ceva nu-i în regulă.

— Personal! în carne şi oase...

— Mai mult în carne, s-ar zice! — îşi îngăduie să constate vampirul.

— Domnule, nu-ţi permit...

Uriaşul schiţează un rînjet. Parc-ar vrea să mă îmbuneze:

— Domnule Conan, dacă nu te transbordăm pe şalupă, vei fi nevoit să discuţi cu noi de pe fundul Dunării-Vechi! Pe puţin patru metri!

Aici are dreptate. Nivelul apelor, din lotcă, se apropie sensibil de borduri. Ajutat de Frankenstein, care mă saltă ca un fulg pe şalupă, în ciuda vîrstei sale şi-a greutăţii mele, asist neputincios la amararea lotcii. Vampirul o leagă cu-o parîmă, trecîndu-i-o prin belciugul din bot, apoi revine satisfăcut pe puntea şalupei.

— Acum să facem prezentările, dragă domnule Conan! Eşti în mîinile noastre. Trebuie să recunoşti că ţi-am salvat viaţa! Mai întîi să ţi-l prezint pe socru-meu, Milopoc Papaşa, zilier la magazia Céa-

péului, dînsul este tovarăşul subinginer Babu Ursu, şeful şi părintele nostru al tuturor, tot de la Céapéu, iar eu mi-s Pilu, zis şi Itană, mai pe limba buletinului de identitate Itană Pilu Arambaşa, magazinerul cooperativei.

Terminînd cu prezentările, pornesc toţi să-mi pompeze mîna dreaptă, manifestînd un entuziasm absolut inexplicabil.

Vampirul, adică subinginerul Babu Ursu, părintele echipei, se dovedeşte posesorul unui debit verbal nesecătuit:

— De azi dimineaţă vă tot căutăm, domnule Conan! Eram speriaţi. Să piară în gîrliţele Deltei noastre un asemenea scriitor şi ziarist, ar fi fost o adevărată tragedie. Mai ales dacă aţi venit la noi cu gîndul de-a scrie un reportaj despre succesele noastre în producţie. Cine v-a îndemnat să vă pripăşiţi tocmai în locurile astea, atît de sălbatice şi incomode? De ce nu ne-aţi anunţat la Céapéu? V-am fi organizat o primire pe cinste.

Mă simt nevoit să-i întrerup starea euforică:

— Domnule inginer . . .

— Subinginer, maestre, subinginer. . .

— Mă rog, dacă insişti dumneata, domnule subinginer, cine v-a informat despre apariţia mea pe aceste meleaguri?

Babu Ursu (Vampirul) nu se lasă demontat:

— Avem şi noi antenele noastre, iubite maestre! Cum am aflat c-a venit un ziarist la „Mila 41“, imediat am dat alarma. Adică ne-am interesat numaidecît despre condiţiile dumneavoastră de trai. Cînd ne-a spus tiotea Maşa c-aţi pornit de unul singur

în Deltă, să ne vină rău nu altceva. Dacă vă rătăceaţi? Avem şi noi răspunderile noastre.

— Atunci aflaţi că antenele dumneavoastră nu-s chiar atît de preţioase. Sînt şi ziarist, asta-i adevărat, dar n-am venit să scriu vreun reportaj. . .

— Slavă Domnului! — scrîşneşte printre dinţi Itană Pilu Arambaşa.

Văzîndu-i atît de brusc liniştiţi, îmi continuu comunicarea intenţiilor:

— Am sosit în Deltă în calitate de scriitor, la recomandarea unui bun prieten de-al meu, tot scriitor şi dînsul. . .

— Şi vreţi să scrieţi despre noi, adică despre Céapéul nostru? — mă iscodeşte îngrijorat Babu Ursu.

— Nu, domnule inginer, pardon, subinginer, am de isprăvit un roman, cu un subiect absolut străin de viaţa Deltei. . .

Respiră uşurat şi vampirul:

— Splendid, domnule Conan! Minunat. Numai să fie aşa! . . .

Frankenstein, adică bătrînul viguros ca un drac de mare, cel care se cheamă Milopoc Papaşa, şi care izbutise performanţa, demnă de-un ridicător de greutăţi olimpic, de-a mă sălta pe bordul şalupei, nu-şi poate reţine bucuria:

— Sîntem oamenii matale, domnu scriitor, scrim matale despre cei vrei, noi dăm o mînă de ajutor, dăm icre, trimitem la tine crap-şaran, peşte lufar, trimitem ce vrei la tine . . . Lăsam să lucram, şi matale la noi, şi noi la tine . . .

Fără să mai aştepte replica mea nedumirită, în care aş fi dorit să-mi exprim o sumedenie de întrebări suplimentare, bătrînul Frankenstein coboară ca un spîrnel în cabina mecanicului. Peste o clipă se aude duduind motorul șalupei. Iar peste altă clipă pornim către locuința lui Stepan Cușeai. Lotca, plutind mai mult sub nivelul Dunării-Vechi, ne urmează, trasă la parîmă.

Rămas cu Vampirul și cu uriașul Pilu, zis și Itană Arambasa, îndrăznesc să cer o lămurire esențială:

— Dragii mei, cine v-a spus că-s scriitor? Cine v-a informat că semnez Conan? Asta-i doar un pseudonim, sub care încă n-am publicat nimic...

Babu Ursu, părintele și șeful celorlalți doi reprezentanți ai Céapéului, mă privește rînjind respectuos, apoi îmi răspunde:

— Tovarășul „Fiat"!

Abia într-un tîrziu îmi dau seama despre cine vorbește Vampirul. Uitasem „Bombița" deschisă. Mătușa paznicului de la debarcader, cea care-mi furnizase cele două balerci cu samagon, îmi scotocise prin lucruri, găsise suficiente dovezi despre activitatea personalității mele, și, după cum era și normal în condițiile locale, anunțase de urgență organele Céapéului.

Acestea sosiseră la fața locului, percheziționaseră înnămolita mea „Bombiță", și porniseră numaidecît în căutarea eminentului reporter al revistei „Fapta". Eram al doilea ziarist, în ultimii doi ani, care se deplasa la „Mila 41".

De pe urma vizitei celui dintîi, se treziseră c-o mulțime de necazuri, deduc eu din cele mărturisite de subinginer. Colegul meu fusese un tînăr nepriceput, nu înțelesese mai nimic din entuziasta muncă a maeștrilor pescuitului, și publicase un material critic, profund dăunător producției.

— Domnule maestre, — îmi comunică părintele pescarilor de la magazia Céapéului, abandonînd subit persoana a doua plural — dacă vei sta liniștit și te vei ocupa numai de romanul dumitale, ai să ai parte numai de bucurii. Sîntem cu ochii pe matale, gata să-ți sărim oricînd în ajutor. Așa sîntem noi, oamenii Deltei. Deocamdată, bine că nu te-ai înecat. Că cine știe ce necazuri ne mai cădeau pe cap. A mai fost, odată, pe la noi un soi de inspector. Ei, ce crezi matale că i-a trecut prin cap?

— De unde să știu eu?

— Uite-așa un glonte! Paznicii l-au crezut braconier!E bine?

Vampirul are dreptate. Iar Arambașa, sesizînd rapid faptul că-mi dădusem seama de valoarea acțiunii lor de salvare, adaugă impetuos:

— Sîntem oamenii dumitale, nene maestrule. Dar nu mai porni la pescuit. Nu-i de matale. Obosești. Și tot nu prinzi nimic. Las' pe noi treaba asta. Cine știe unde te mai rătăcești? Stai acasă, la tiotea Mașa-Garafa. Stai și scrie. Nu mai umbla brambura. Peștele-i meseria noastră, așa că bizuie-te pe noi. Ai să ai la pește, cît nu poți băga în dumneata... E bine?

Sincer să fiu, de ce să mint, mă „flatulează" grija acestor maeștri ai conservării echilibrului ecologic

al Deltei. Deşi fie vorba între noi, nu vedem ce pagube aş fi putut pricinui peştelui. N-am fost, în toată viaţa mea, un pescar prea priceput. Nici ca amator.

Încadrat de Babu Ursu, care mă priveşte atent, scormonindu-mi măruntaiele sufletului, şi de Itană Pilu Arambaşa, pe post de protector al ziariştilor prea neastîmpăraţi, privesc plin de nădejde la casa lui nenea Stepan Cuşeai. Şalupa navighează rapid în direcţia acesteia, săltînd zglobie pe undele Dunării-Vechi.

Abia după ce trinitatea celor de la Céapéu mă debarcă rapid, lăsîndu-mă cu lotca scufundată la mal, pentru ca apoi s-o ştergă, pesemne în direcţia preţioasei magazii, abia atunci constat că urlasem degeaba, că zadarnic îl strigasem pe Vova.

În ograda lui nenea Stepan s-a încins bairam mare. Cu armonică şi coruri. Cu damigene de cărţălău pe masă, cu cazanul de rufe, în care fierbe eternul borş de peşte tras lîngă Maşa-Garafa. Costeliva soţie a gazdei, mînuind vajnică lingura de lemn binecunoscută, abia prididește cu umplutul castroanelor.

Puteam să trag cu tunul, şi tot nu m-ar fi auzit nimeni. Stepan Cuşeai, în fruntea mesei, improvizată pe fundul troacei lui Sandolea, pe care o răsturnaseră, — profitînd de absenţa chiriaşului principal, plecat în vîjîială pe coclaurile gîrliţelor, — dirijează înflăcărat corul pescarilor aşezaţi pe tîrnele de cărat peşte. Observ, în dreapta lui, probabil pentru orice eventualitate, ceaunul de aluminiu.

Soarele porneşte spre asfinţit. Trebuie să fie cam cinci şi jumătate. Iar eu pornesc spre casă. Cuşeai mă zăreşte. Şi urlă plin de entuziasm:

— Unde fugim, frate Conan! Haidem ciocnim un stacan cu fraţii mei. Mîncam şaran şi raci, mujdei şi mamaliga. Maşa-Garafa s-a făcut femeie de treabă, iubeşte acum pe Stepan.

Corul lipovenilor s-a oprit pe-un acord de terţă. Mă surprinde însă melodia cîntată. Mă aşteptam să interpreteze folclor local, şi cînd colo recunosc de la distanţă, chiar dacă frînează brusc, celebra piesă „Zumbalai, zumbalai meştere!“

Adunarea se ridică în picioare, mă salută frenetic, pornind să cînte în versiune ameliorată o celebră piesă de pahar: „Să umplem, să bem, stacane mai vrem,/ să bem cît putem, cîtă viaţă avem.“

Nenea Stepan îşi părăseşte locul, se apropie de mine şi literalmente mă tîrăşte la masă, invitîndu-mă insistent să iau parte la ospăţ.

Tiotea Maşa-Garafa nu se lasă mult aşteptată. Mă îmbie surîzătoare:

— Mîncam, domnu Conan! Bem, domnu Conan!

Fie vorba între noi, nu mai era nevoie să fiu mobilizat. Mi-era o foame de-aş fi înfulecat şi pietre.

Prefer totuşi castronul de borş oferit de firava mea gazdă. Zeama era formidabilă. Dar şi mai formidabile sînt bucăţile de şaran, cegă, somn, păstrugă, morun şi alte fiinţe înotătoare neidentificate.

Ceea ce urmează însă, mă lasă înmărmurit. Pînă astăzi nu mai gustasem aşa ceva. Chiftele de ştiucă! Sublime! Cu ceapă tocată mare, prăjite puţin, mai mult tăvălite, în ulei de rapiţă. Şi înoată de minune

în cărțălăul lui nenea Stepan, pe care Vova abia mai pridideşte să-l care din beci.

Situația începe să se deterioreze către seară. Multiplele damigene golite, aşezate la rînd, ca la armată, în jurul troacei lui Sandolea, se află de mult în interiorul (sau în capetele) comesenilor mei.

— Stepan-bețivan, ce căuta domnu Conan în şalupa hoților?

— Te-ai dat cu Arambaşa şi cu Milopoc, nenorocitule!

— De-aia ți-a pus trei norme inginerul! Te-ai vîndut lor!

Stepan Cuşeai, beat pulbere, începe şi el să intre la idee. Chiar se încumetă să mă întrebe:

— Ce căutam la hoțoman, domnu Conan?

Spre norocul meu, explicația furnizată reuşeşte să-l dumirească pe lipovan, dar nu şi pe tovarăşii săi de muncă. Nici n-ar fi putut înțelege, la scăzutul lor nivel de luciditate.

Este printre ei un pescar, pe care îl tot strigă „Hristu", şi care nu se astîmpără. Mereu îl zgîndără pe Cuşeai, spunîndu-i că le fură peştele, că se are bine cu Arambaşa, că-şi bate joc de prietenii lui buni, tocmai de ei, care veniseră să-l viziteze, crezîndu-l rău bolnav. De ce nu se prezentase la lucru? Stepan îşi ieşise din pepeni. Înşfacă binecunoscutul ceaun, cel mic, şi-l repede în capul lui Hristu. Din fericire, nu-l nimereşte.

Reuşesc să împiedic o bătaie generală, după multe străduinți, făcînd o serie de declarații solemne, cu mîna în dreptul inimii, garantînd că Stepan Cuşeai fusese beat, că se supărase amarnic pe Maşa-Garafa, din pricină că nu-i dăduse cărțălău.

Dar fie din epuizarea tonusului vital, fie din cauza convingătoarelor mele mărturii, lucrurile se domolesc. Maşa-Garafa mai toarnă un rînd de borşuri, Vova mai aduce o damigeană de vin negru, acru şi oxidat, iar mesenii pornesc să se pupe fierbinte. Împăcare generală, singurul suspect rămînînd doar eu. Ce căutasem în şalupa hoțomanilor?

Numai o minune mă putea salva de la linşaj.

Dar iată că se produce şi minunea. Ca prin farmec, din umbrele înserării apare făptura lui diadea Iaşa. Iar pe urmele lui, fără cunoscuta haraba, adjunctul Vasile, gloaba ce mă adusese de la debarcaderul „Milei 37".

— Frumos şadem! Unii bem, alți muncim! Iaşa stăm?

Văzînd în persoana ilustrului căruțaş singura mea posibilitate de dezvinovățire, îl invit lîngă mine, şi-l rog:

— Fac cinste, diadea Iaşa! Bea şi mănîncă! Numai spune-le dumnealor, cu mîna pe inimă, cine sînt eu, de unde m-ai adus, spune-le tot!

— Frumos că facem cinste! Iaşa nu ştim cine mata. Luvat de la „Mila 37", asta ştim, lăsam masin la tiotea Vanghelina, asta ştim, dar cine putem şti, de unde venim mata?

Nenea Iaşa ăsta, în ciuda faptului că stă cu fundul pe țepii tîrnei, trezeşte în mine un cumplit dor de răzbunare. Dacă stăruie să-mi mai dea nervii la răzătoare, precis fac o criză de hipertensiune arterială. Şi-aşa o am paroxistică.

— Ascultă, diadea Iaşa, am venit sau n-am venit cu vaporul?

— De unde să ştim Iaşa? Nu eram nici un vapor, nu văzum!

Spre norocul, dar şi spre surprinderea mea, mă scoate din încurcătură băieţelul gazdei.

— Ştiu acum cine-i nenea Conan! I-am văzut poza la jurnal. Dar îl chema altfel.

După ce Vova aduce un exemplar vechi şi ferfeniţit al revistei „Fapta", toate lucrurile se simplifică. Fantastic de rapid. Admirîndu-mă, din profil. căci aşa arăt mai subţire (şi la propriu şi la figurat) adunarea mă declară în afara oricărei bănuieli. Numai Hristu Ferşampanos, numai dînsul mai are unele suspiciuni.

— Parcă-i mai gras ăla din jurnal! Şi de ce-l cheamă Coman?

— Uite, nene Hristule, — trec eu la un ton mai... familiarist, — citeşte în buletinul de populaţie. Coman mă cheamă. Conan e doar un pseudonim. Iar de cînd m-am fotografiat, acum doi ani, am ţinut regim şi-am mai slăbit...

Deşi mi-ar fi venit cam greu să-i explic persecutorului meu ce-i cu ciudăţenia asta, de-a semna cu alt nume, Hristu Ferşampanos trece peste problemă şi-l interoghează pe căruţaş:

— Şi tu ce-ai venit fără povozcă, numai cu Vasile?

Iaşa nu se grăbeşte să-i răspundă. Are alte ocupaţii. Duce la gură stacan după stacan. Vreo patru la rînd. Abia după aceea se-ndură.

— Nu venim pentru tine, bre Ferşampanos! Luvam domnu Conan, şi aducem maşin. Drumul uscam, punem pe Vasile la tîrlie şi caram.

Bucuros de cele auzite, cuprins de-un entuziasm uşor explicabil, mă ridic de pe ceaun şi anunţ „coram populo":

— Nene Stepan, vinde-mi un damijon de cărţălău. Fac cinste să bea toată lumea. Apoi pornim cu toţii la „Mila 37", s-aducem maşina...

Dar cînd eman asemenea necugetate propuneri, mă opresc din discurs, dîndu-mi seama că, luat de vîrtej, neglijasem o chestiune deosebit de importantă, drept care mă adresez căruţaşului:

— Şi de ce să nu vin cu „Fiatul"? De vreme ce s-a uscat drumul înseamnă că se poate circula. Mergem pînă la debarcader cu harabaua dumitale, iar de-acolo mă-ntorc în maşină...

Diadea Iaşa îşi frotează insistent bărbia nerasă de vreo cîteva zile, apoi mă lămureşte, mai mult întrebîndu-mă:

— Mergem motor fără benzină? Iaşa nu credem. Vasile nu merge fără ovăz. Babuşca Vanghelina luvat benzin, spălat covior... Cumparam dumneata damijon de la Stepan, bem şi aducem maşin...

Pe deplin satisfăcut de explicaţia ştiinţifică a căruţaşului, urlu disperat către gazdă:

— Să vină mai repede cărţălăul. Altminteri cine ştie ce se mai întîmplă cu maşina. Poate că-i ia tiotea Vanghelina şi radiatorul, să-şi facă instalaţie de încălzire centrală...

Recipientul se consumă rapid. Mai ales că diadea Iaşa, luînd găleata de tablă cu care Maşa-Garafa

scotea apă din Dunărea Veche, pentru confecționarea borșului de pește, toarnă în ea mai bine de trei litri de cărțălău roșu, pe care i-l dă lui Vasile, să se-adape și el.

Mai văzusem în tinerețele mele, în gară la Băilești, un porc care bea vin, dar stăpînul său, restauratorul, bufetierul și socrul șefului gării îi amesteca băutura cu apă. Vasile însă, demn adjunct al lui diadea Iașa, vîrîndu-și capul în găleată, o vidanjează în mai puțin de trei secunde. Sec! Fără apă, sifon sau alte lichide poluante . . .

Pe la unsprezece din noapte, izbutim s-ajungem la debarcaderul „Milei 37". Pe jos. Cu excepția mea, care, în ciuda tuturor împotrivirilor, am fost încălecat cu forța pe spinarea osoasă a bietului Vasile. Dar gloaba părea mai zdravănă decît arăta. Poate că și cărțălăul ajutase întrucîtva. Mesenii, în frunte cu Hristu Ferșampanos și diadea Iașa, mă încadraseră tot timpul drumului, emițînd tot soiul de aluzii, mai mult sau mai puțin directe, la excelentul samagon fabricat de tiotea Vanghelina.

Realitatea se dovedește mai crîncenă decît mi-o putusem imagina. „Bombița" zace în nămolul uscat, cu roțile înfundate în glod pînă la butuci. Capota portbagajului, acolo unde se află și rezervorul de benzină, stă căscată, dată peste cap. Tiotea Vanghelina se pricepuse s-o deschidă, dar nu mai știuse cum s-o tragă la loc.

Cînd ne apropiem de mașină, zeci de galinacee își iau zborul de pe cuibarele repartizate pe scaunele din față, în portbagaj, printre lucrurile mele.

Călare pe Vasile, am o priveliște mult mai cuprinzătoare, atît de tristă, încît îmi vine să-mi plîng de milă.

Vasile, pe care-l ajunge oboseala drumului, precum și vinul aspirat la masa din ograda lui Stepan Cușeai, fără nici un semnal de avertizare, nici una nici două, se culcă de-a dreptul în colbul de la marginea șanțului, uitînd că mă avea și pe mine în spate. Adoarme instantaneu, dîndu-mi prilejul, pentru prima oară în viața mea, s-aud un cal sforăind. Și încă la o palmă de mine, care zac lîngă el, tot în patul de praf călduț și plin de pureci.

Ajutat de un grup de tovarăși, care mai făceau o oarecare priză cu solul, reușesc să mă extrag de sub coasta lui Vasile. Le mulțumesc, dar fără a scăpa de corul lor pe patru voci:

— Facem cinste, domnu Conan? Facem cinste, scoatem mașina! Bem samagon, noi trezim . . .

Spre ziuă, în vreme ce Vasile doarme nepăsător și rece, veselii companioni, mobilizați de cele două balerci de samagon cumpărate de la tiotea Vanghelina, dovedesc să-mi dezgroape „Bombița".

Spetiți de oboseală și de mixarea cărțălăului cu samagonul, se prăbușesc ca morți în „Fiat". Iar cine nu mai are loc, sus pe mașină, pe port-bagaj. Vasile doarme dus. Iașa, Stepan Cușeai și Hristu Ferșampanos, într-o stranie triplă îmbrățișare, sforăie înfricoșător, pe șase nări și patru voci, în ciuda faptului că nu-s decît trei. Abia într-un tîrziu, intrigat de performanța trioului, dau peste sursa celui de-al patrulea sunet. Redutabila formație cantabilă, ex-

clusă de la ocuparea „Bombiței“, adormise pe coastele de xilofon ale mult încercatului Vasile, care susținea partitura basului.

În faptul dimineții, reînvigorați de odihnitorul somn de peste noapte, bunii mei prieteni se trezesc, proaspeți și neprihăniți. Numai eu nu reușisem să-nchid un ochi, tot gîndindu-mă la transportarea mașinii.

Dar Iașa rezolvă totul. Vasile ne dă iarăși măsura posibilităților sale. Căruțașul, tip inventiv, nu-l înhamă normal, prinzîndu-l de roți, ci direct de bara de protecție. Vasile trage din toate puterile, iar noi, cei din spate, împingem de ni se umflă tîmplele. Iar gloaba, dînd dovadă de-o surprinzătoare bunăvoință și capacitate de tracțiune, o zbughește ca din pușcă. Numai „Bombița“ rămîne pe loc. Dar fără bara de protecție.

În cele din urmă, repetînd operația în alt sens, înhămîndu-l pe Vasile la arcul din față, izbutim să scoatem mașina pe șleaul mare. Fără nici o pierdere. Arcul pare puțin mai în față, dar n-are nici o importanță.

Pe la unsprezece, în toiul veseliei, pe cînd ne potoleam foamea cu celebrele preparate culinare ale tiotei Mașa-Garafa, acostează la debarcaderul familiei Cușeai șalupa ce mă salvase de la înec.

Buna dispoziție intră în nori. Arambașa nu coboară. Pesemne are cunoștință de efectele neplăcute ale prezenței sale. Se rezumă să răcnească:

— Voi de ce nu veniți la lucru? Ați înnebunit? Vreți să creadă tovarășul scriitor că aici, la noi, ardem gazul de pomană și nu ne preocupă problemele aprovizionării populației, de la orașe și sate, cu produse piscicole de pește?

Frankenstein, pitit în dosul cabinei mecanicului, privește chiorîș la mesenii indispuși de filipica lui ginere-său. Vampirul, palid de enervare, probabil pentru că Arambașa vorbise în locul lui, pe post de șef, tace încruntat, prinzînd să se înșurubeze și mai țeapăn în podeaua ambarcației.

Milopoc Papașa, nemaiașteptînd semnalul lui Pilu Itană Arambașa, ambalează motorul, stîrnind valuri înspumate la pupa șalupei. Apoi demarează furtunos, încercînd să domine apelul magazinerului:

— La cinci să fiți la cherhana! . . .

Subinginerul Babu Ursu, — părintele pescarilor, — stă neclintit. Privește lung la mine, dar fără vreo expresie în stare să-mi sugereze conținutul unei comunicări spirituale sau afective.

Puțin intrigat de vizita salvatorilor mei, mă adîncesc în studierea excepționalelor chifteluțe de știucă. Și, în timp ce gust arar din frageda carne a răpitorului, mă gîndesc la întunecatele perspective de-a mă deplasa cu „Fiat“-ul prin împrejurimile „Milei 41“ numai cu trăscău, în loc de benzină. Singurii care mi-ar putea procura atît de necesarul carburant, aici în sălbăticia Deltei, unde nu funcționează nici o stație de benzină, nu-s decît Arambașa, Milopoc Papașa sau subinginerul, „părintele“ Babu Ursu.

Dar ar însemna să mă pun rău cu Stepan Cușeai. Și nu numai cu dînsul, ci și cu toți prietenii lui.

Ce-or fi avînd de împărțit, cele două tabere, de se au ca frații?...

9. MOIRA GHERGIDAP

Ar fi cazul să mă apuc de lucru. „Bombița" e gata descărcată. Acum stă adăpostită în grajdul vacii emigrate pe plauri. Seara cînd se întoarce din expedițiile ei, la muls, scot mașina și-i las locul liber, pentru înnoptat. Combinația nu-i deloc rea. Mai pun motorul în mișcare. Nu rugineşte. Benzină n-am. În schimb, surprinzîndu-mă turnînd trăscău de 64 de grade în rezervor, nenea Stepan mi-a procurat niște vodkă-satelit. După mirosul bine marcat, de spirt denaturat, cam îmi închipui despre ce-i vorba. Principalul este că face aprindere. La sfert. Pentru trei flacoane (de o jumătate) de lichid inflamabil adus de la București. Stepan Cușeai mi-a furnizat șapte litri de alcool industrial nepoluat.

Astăzi se-mplinesc patru zile de cînd stau și bat apa în piuă.

Nu-mi dau seama ce-mi lipsește, dar îmi este imposibil să mă așez în fața mașinii de scris. Iar de ieșit la pescuit, nici gînd de așa ceva, pînă nu se va repara lotca pe care o scosesem din funcțiune.

Realitatea este că nu se poate trăi numai cu pîine. Adică viața nu se poate rezuma doar la participarea mea intensivă (de trei ori pe zi, dimineața, la prînz și seara) la bairamurile organizate de tiotea Mașa-Garafa. Simt nevoia contactului cu lumea ideilor, cu mișcarea planetei. Îmi lipsesc ziarele, revistele! N-am mai citit un ziar de-o săptămînă.

Nemaiputînd răbda, o interoghez pe tiotea Mașa:

— De unde vă cumpărați ziarele? Vova mi-a arătat chiar și un număr din revista „Fapta"! Aveți chioșc de presă în sat?

— Numai de zarzavaturi! ... Al Céapéului ...

— Și-atunci de unde ați făcut rost de revistă?

— Se vindem la magazin universal. Cumparam halva tahînia, se dăm numai cu jurnal. Nu cumparam jurnal, nu se vindem halva ...

Mai am o speranță:

— Dar la oficiul poștal n-au ziare? Aveți oficiu în „Mila 41"?

— Avem. Cum să n-avem! Lîngă primărie ...

— Atunci trebuie să aibă și ziare!

— Asta nu știm, domnu Conan. Dacă nu se vindem acolo halva, pentru de ce se vindem jurnal? ...

Renunț s-o mai prelucrez pe tiotea Mașa-Garafa.

Decid să merg pînă în centrul satului, la oficiul poștal. Pentru a nu mă duce cu mîna goală, iau cu mine o jumătate de trăscău de Tîncăbești, într-o sticlă corespunzătoare (ca volum) de „Moskovskaya"

Curățenia clădirii oficiului PTTR mă impresionează plăcut. Încăperea centrală este despărțită de-o tejghea strălucitoare. În stînga se află trei cabine

telefonice, probabil pentru convorbiri interurbane. Cămăruța telefonistei de serviciu stă pitită în dreapta. Entuziasmat, strig în gura mare:

— Bună ziua la toată lumea!

— Bună, fetițo! Alioo, iubițico! Alioo...

— Pardon? — întreb eu intrigat, nevăzînd pe nimeni.

Oficiul pare pustiu. Nimeni după tejghea, nimeni la biroul pe care-l bănuiesc a fi destinat diriginteIui.

— Aliooo! Maliucuuuu! Aliooo! Răspunde odată, fetițo! Dă-mi pe șefu, că vrea să-l audă tovarășa dirigintă!

Calitățile mele de investigator îndelung verificat mă ajută să identific imediat sursa sinistrelor miorlăieli. Este cabina operatoarei. Bat cu degetul în ferestruică. Nu răspunde nimeni. Dau din nou să ciocănesc în geamul opac. Dar, de astă dată lovesc cu vîrful arătătorului o frunte care sună a dovleac copt. Ferestruica se deschisese pe neașteptate. Iar posesoarea frunții mă privește amuzată, fără să pară supărată:

— Mi-era teamă c-o să spargeți geamul! Noroc că m-ați nimerit pe mine. Pentru că eu vă cunosc. Bine ați venit pe la noi!...

— De ce? — mă arăt eu, pe drept, mirat.

— Păi de cînd vă așteptăm! Cine n-a auzit de dumneavoastră? Credeți că noi sîntem analfabetizați? Că nu citim? Naș-Pilu, că el ne-a botezat, pe toți cei de la oficiu, ne-a povestit că sînteți un mare scriitor englez, aclimatizat la București. Cică sînteți părintele lui Șerlac Holmăs, eroul publicului cititor. Ce bine o să-i paie tovarășei dirigintă, că dînsa citește toate romanele cu criminali și detectivi, vă lasă cu gura căscată cînd povestește de Filip Marlove sau de Lemi Cauțion, ăla din „Ce le pasă fetelor".

Nu-i nimic grav în afirmațiile operatoarei. Mai prost e că n-am publicat (încă) nici o carte, și de pe acum se produc asemenea confuzii supărătoare.

— Mi-e teamă că mă luați drept altcineva!

— Aiurea! Nu ține, maestre Conan! Ne-a spus nouă naș-Pilu că vreți să vă strecurați prin viața noastră, a celor din sălbăticia Deltei, într-un mod „in cogito", după cum prea bine zice tovarășa dirigintă, să nu vă știe om cu tovarăș cine sînteți!

Îmi dau seama că n-are nici un rost să întreprind descifrarea afirmațiilor lui naș-Pilu Itană Arambașa. Așa c-o întreb pe amabila și diligenta operatoare:

— Primiți presă la oficiu?

— Cum să nu! Dar așteptați să vină cumătru Mișa Negroponte. Că el se ocupă de difuzarea hîrțogăraiei. Acuma-i plecat la naș-Pilu, să-i ducă „Săptămîna", c-altminteri se supără, și iese cu scandal. Că și cumătru îi este fin. Dacă nu-l aprovizionează la vreme cu „Săptămîna" și cu „Magazinul", s-ar putea să-l coasă în pumni, după cum îi stă în obicei. Vorba aia: fin ca fin, dar telemeaua-i pe parale!...

Mă resemnez să-l aștept pe cumătru Negroponte, luînd loc pe unicul scaun din oficiu. Abia mă așez, — nici prea greu și nici prea brusc, — și hodorogul

începe să dea semne de slăbiciune. Mai întîi îi cedează fundul putrezit, trosnind îngrozitor. Apoi piciorul din spate, singurul ce părea mai zdravăn. Nu se frînge deodată, ci pornește lent spre exterior, pîrîind discret. Spre norocul meu, sesizez catastrofa la timp.

Însă, în clipa cînd mă salt grabnic de pe răposatul scaun, se produc două evenimente de însemnătate cu totul deosebită și diferită.

Mai întîi, în oficiul poștal pătrunde un exemplar uman absolut neobișnuit, iar în al doilea rînd, scaunul se dezmembrează de la sine, fără contribuția subsemnatului, pierzîndu-și, unul cîte unul, totalitatea mădularelor sale.

Prietena mea, operatoarea, intervine la timp:

— Nene Mișa, scaunul era rupt de săptămîna trecută. L-a închegat la loc tovarășa dirigintă, dar n-a avut clei, și l-a lipit cu gumă arabică.

— N-are importanță. Vina-i vină! Cine l-a pus să se așeze pe el?

— Nene Mișa, dar dînsu-i scriitorul Conan. Ar vrea niște ziare!

— N-avem! Doar de săptămîna trecută! Și numai „Munca"!...

Este pentru prima oară cînd mi se întîmplă să examinez de aproape un asemenea tip de „construcție" corporală. Mic de statură, ba chiar mărunțel rău de tot, Mișa Negroponte explodează în schimb pe orizontală, încercînd să compenseze diferențele de echilibru și armonie. Fiind mai mult lat decît înalt, n-aș putea afirma că-i dolofan, rotofei sau bortoșel.

Dimpotrivă, Mișa Negroponte este îndesat, de parcă l-ar fi bătut cineva cu maiul. Cumătrul pare alcătuit exclusiv din mușchi, ca o planșă anatomică. Are un grumaz atît de lat și încăpător, încît s-ar putea juca pe el o partidă de pocher. Fără mînă moartă. Lat în spate, lat în brăcinari, Mișa Negroponte aduce mai curînd a bizon, a antropoid primar, a minielefant, a tapir, a orice altceva, numai a factor poștal comunal nu. Totul mă îndreptățește să-l suspectez de-a fi un extraterestru.

Din clipa în care a pătruns în oficiu, chiar de atunci am simțit cum începe să pîlpîie întreaga atmosferă ambiantă. Cumătrul emană vapori de spirt, în asemenea cantități, și de-o asemenea tărie, încît muștele din încăpere au decedat instantaneu, prăbușindu-se pe tăblia tejghelei și pe linoleumul dușumelei.

După ce nocivul și poluantul factor trece în dosul tejghelei, scot la repezeală sticluța cu trăscău din buzunar.

Bat cu ea în lemn. Să-mi meargă bine. Dar și ca să atrag atenția factorului. Care, bineînțeles, nu întîrzie s-o bage în seamă.

— Nu-i voie de umblat cu materiale aprinzibile în oficiul poștal! — se rățoiește suspicios de prefăcut cumătrul.

— Dar nu-i sticla mea! — răspund eu surprins (dar tot prefăcut).

— Nu? Atunci o fi uitat-o careva. Pesemne că-i umplută cu apă chioară... Dacă ar fi fost înăuntru ce scrie pe etichetă, atunci n-o mai uita pe-aici, la îndemîna oricui ...

Spre o verificare mai deplină și competentă, Mișa Negroponte destupă grijuliu flaconul și-l miroase disprețuitor. Însă, brusc, dă a mirare din cap. Apoi mă chestionează vădit interesat:

— Ce ziare spuneți că v-ar trebui?... Aud pe madam Convert că vă cunoaște. De unde și pînă unde? Să fiți scriitorul ăla de care ne pomen-a naș-Pilu că s-a înecat în Dunărea Veche?...

Madam Convert trebuie să fie operatoarea telefonistă. Scriitorul, mai ales dacă s-a înecat, precis că-s eu.

— Domnule Mișa!...

— Tovarășe deocamdată, să n-o luăm chiar așa, că nu ne cunoaștem de cînd lumea! Mă credeți băut? Vă orientați greșit, după arome. În tot satul lucrează cazanele, de peste o săptămînă. Douăzeci și patru de ore din douăzeci și patru. În flux continuu. Beau frații la patru țuțuroaie. Bine că e de unde! Așa, care va să zică, sîntem scriitori? Bun! Și ce citim, maestre? Organismele centrale, sindicaliste?

— Tovarășe Mișa...

— Și Negroponte, ca să fim în clar!

— Perfect! Tovarășe Mișa Negroponte, m-ar interesa...

— Ei haide, spuneți-mi „domnule Mișa"! Văd că sînteți băiat de salon, m-am convins. Am gustat eu o picătură din samagonu fiert de naș-Pilu, dar nu mi-am pierdut simțul mirosului. Uite-așa v-am mirosit. De la o poștă!

— Și mai perfect! Și eu te-am mirosit, domnule Mișa! Se simte de la distanță cu cine ai de-a face. N-are rost să ne mai ascundem după degete. Ia-ți

liniștit sticla de trăscău. Dar să ai grijă de ziarele mele. Cotidienele bucureștene, revistele literare, și cele din provincie, apoi „Săptămîna", „Magazinul", „Contemporanul"...

— „Sportul" nu vă interesează?...

— Ai să rîzi, nu! Doar tablele... Dacă-ți surîde conversația cu trăscăul meu de Tîncăbești, mi-aduci acasă la Stepan Cușeai toată presa. La urma urmei intră în obligațiile matale de difuzor al presei.

Butucul de Negroponte, brusc aprins de perspectivele înfățișate, se zbate să mă convingă de sinceritatea și stabilitatea sentimentelor sale:

— Omul dumitale, maestre! Se-nțelege că mă interesează carburantul pe care l-am adulmecat adineaori. N-am să mă plafonez doar la samagon. Nu-s nici eu un fiștecine. Mai citesc adeseori o carte, o revistă, un ziar... Factorul nu-i numai un difuzor de corespondență, ci și de culturi înalte. Iar dacă mai sorb și eu, din cînd în cînd, un strop de samagon, asta-i din pricina deformărilor profesiei. Umblu toată ziua, intrînd din casă în casă. Împart oamenilor scrisori, vești din toată țara. Iar oamenii se simt. Dar eu nu mă-mbăt niciodată. Beau de mic copil. Așa m-o crescut maica-mare. Numai cu rachiu de chimion, să nu mă stric la burtă. Dacă beau apă, mă doare capul...

Madam Convert, care-și scosese capul pe ferestruica ghișeului, zîmbește semnificativ, privindu-mă galeș:

— Slavă Domnului! N-am auzit vreodată să-l doară capul pe Mișa... Doar atunci cînd s-a luat la bătaie cu răposatu bărbatu-meu... Îl lovise atît de zdravăn în devlă, încît a trebuit să cumpărăm spirt

alb de la punctul farmaceutic. Dar i-a trecut! Cum să nu-i treacă, dacă se fricționase pe dinăuntru cu peste o jumătate de litru. , .

Mașa Negroponte, nici una nici două, se învinețește ca o ceapă ardelenească. Mîrîie crunt, dar se stăpînește numaidecît. Scoate de sub tejghea, unde o adăpostise vremelnic, sticluța adusă de mine și soarbe însetat din ea. Cînd o ia de la gură, mai rămăsese doar un deget de lichid.

— Uite ce-i, madam Convert, n-are nici un rost să ne dăm în stambă... Ne vede și ne aude un scriitor... Nu-ți ajung patru bărbați băgați în cimitir? Ce-l tot pomenești pe răposatu? V-am spus, și ție și maică-ti, că nu mă prindeți în laț. Nu mă-nsor, Liubașa dragă, nici de-ai fi unsă cu miere. Asta ca să fim în clar...

Liubașa Convert trage furioasă ferestruica.

Dar peste o clipă se află în încăperea oficiului.. Se repede la Mișa Negroponte, atît de rapid și eficient, încît bietul factor nu mai are timp să ia măsuri de apărare.

Acum o văd și eu ca lumea pe operatoare. Cu cel puțin două palme mai înaltă decît Negroponte, madam Convert poate fi ușor confundată cu-o girafă. Plecîndu-se peste tejghea, îl înhață de gulerul uniformei pe Mișa și pornește să-l scuture. Îndesatul, pe care-l bănuiam de-o putere anormală, se dovedește mult sub așteptări.

— Liubașa, lasă-mă-n pace! Stai odată! Astîmpără-te! O să mai stăm de vorbă. Știi prea bine că te iubesc...

Telefonista îl dă cu capul de tejghea, lovind sacadat cu scăfîrlia factorului în tăblia acesteia. Apoi îl eliberează pe neașteptate. Negroponte se prăbușește ca un sac de cartofi. Madam Convert, fără să-l mai privească, se îndreaptă spre mine:

— Îl vezi, maestre? Ne iubim de ani de zile. Mă chinuie într-una. Mi-au murit patru bărbați. Numai din cauza lui! Știau că-l îndrăgesc pe bețivanul ăsta, și se stingeau ca lumînările. Acuma, că-s văduvă, rămasă singură pe lume, doar cu mămica mea, nu mai vrea să mă ia de nevastă!

Între timp, Mișa Negroponte, care se recuperase de pe dușumea, părăsește refugiul oferit de tejghea (și care se dovedise insuficient, de vreme ce brațele lunganei îl putuseră înșfăca de la distanță) și se repede în cămăruța operatoarei.

În mai puțin de o secundă apare c-un recipient, ceva în genul unui borcan de castraveți, dar din cele mari, și mi-l prezintă triumfător:

— Uite, maestre! Uite ce bea Liubașa mea! Samagon de porumb! Și mai mă face pe mine de bețivan... Cum s-o iau de nevastă? Ajungem de rîpă! Nici cu cinci lefuri nu mai facem față, dacă o să-l tragem amîndoi la măsea... Cu ce-o să ne creștem copiii?

Madam Convert inițiază o demarare spectaculoasă. Și renunță totuși să-l mai fugărească pe velocele Mișa. Acesta sprintează de mult pe uliță, într-un finiș de groază.

Liubașa plînge cu lacrimi amare, hohotind de parcă-i se scufundase toată flota de submarine în

undele Dunării-Vechi. Cu umărul jilăvit de aversa pe care o împroașcă ochii ei mari și decolorați, ascult resemnat:

— Domn Conan! Matale zici că ești scriitor. Pricepi ca nimeni altul sufletul omenesc. De ce-l iubesc pe nenorocitul ăsta? Spune-mi, maestre, nu te sfii! De ce? Ne cunoaștem, eu și cu Mișa, de mici copii. Am crescut pe-aceeași uliță, am stat în aceeași bancă la școală. Pe primul bărbat l-am luat în casă ca să-l întărît pe Mișa. Degeaba. S-a-mbătat de inimă amară, de s-a făcut pulbere. Trei săptămîni la rînd. Iar după ce soțul dintîi și-a dat duhul, fie-i țărîna ușoară, cumătrul Negroponte tot de lemn Tănase a rămas. La fel s-a întîmplat și după ce a răposat numărul doi. Bețivanul de Mișa, nici atunci n-a înțeles că mă căsătorisem din nou, tot pentru a-l încuraja pe el. Dar cît să mai îndur? Am patru morminte de îngrijit. Și nu-i treabă ușoară. Numai uleiul pentru candele mă costă o groază de parale. Acuma sînt liberă. Ce mai așteaptă? Să mă încadrez pentru a cincea oară într-o căsătorie. Tot cu un altul? Ca Mișa Negroponte să se îmbete iarăși, zi de zi și noapte de noapte, plîngîndu-și iubirea pierdută? De ce nu mă ia acum de nevastă? Ce mai așteaptă?...

Din păcate, oricît aș fi de abilitat în probleme de prospecții sufletești, nu găsesc resursele necesare pentru a-i oferi o soluție salutară. De fapt, de ce să mint, deocamdată nu prea reușesc să descifrez adînca dramă pe care o parcurg, atît de intens, cei doi periferici reprezentanți ai telecomunicațiilor noastre. Bizara și stupida rezistență la căsătorie a

factorului mi se pare atît de inexplicabilă, încît trebuie să conchid că-i ceva în neregulă.

Tocmai cînd intenționez să întreprind o analiză mai aprofundată a enigmei ce mi se înfățișează, la intrarea oficiului se produc o serie de perturbații audio. Un glas răgușit, de bărbat dedulcit la băutură și la abuzuri tabagice, îl muștruluiește pe însoțitorul său:

— Ți-am spus de atîtea ori, nefericitule, să nu te mai prind beat în exercițiul funcțiunii! Unde-mi alergai, ca scăpat din pușcă?

— Nu mă lasă madam Convert în pace, zău așa! Se ține după mine, ca tăunul după vacă...

— Pentru că ești bou, domnule Mișa, uite de-aia! Ia-o odată de nevastă, și terminați cu scandalurile... Ne facem de rîsul tîrgului... Intră înăuntru, că te iau imediat la autocritică... Haide, nu mai sta!

Mișa Negroponte se năpustește în oficiu, de parcă l-ar fi alergat din urmă o turmă de zimbri. Iar după el se ivește și posesorul glasului mai sus pomenit.

Liubașa Convert se ascunde imediat în cabina ei, de unde strigă:

— Sărut mîna, tovarășă dirigintă, bine c-ați venit la vreme, să-l cunoașteți pe scriitorul Conan, cel despre care ne-a povestit naș-Pilu, atunci cînd ne-a invitat la o cafea de vorbă... Știți care! Înecatul!

Diriginta, care tocmai se pregătea să-i transmită lui Mișa ultima mișcare de propulsie, printr-un brînci în continuarea altora, mai înainte efectuate, se reține la timp, punînd o frînă bruscă brațului drept.

Pentru a utiliza inerţia imprimată, diriginta se serveşte de acelaşi braţ pentru a mi-l înşfăca pe-al meu. După ce-l pompează entuziast, strivindu-mi minimum trei degete, îmi comunică:

— Moira Ghergidap, diriginta oficiului „Mila 41", veche admiratoare a romanului dumneavoastră... De patru zile aştept să vă prezentaţi în carne şi oase... Ştiam că n-o să ne evitaţi... Domnul Pilu Itană Arambaşa, fostul meu logodnic, pe care l-am exclus din preferinţele mele, datorită profesiunii sale piscicole care nu mă încîntă deloc, ne-a asigurat că sînteţi englez de origină română, sau invers, român de origină englez pur sînge, ceva în genul ăsta cosmopolitic...

— Doamnă, mă simt extrem de flatat, dar mi-e teamă că sînteţi victima unei tragice confuzii! Conanul pe care-l preţuiţi dumneavoastră nu-s eu, ci sir Arthur Conan Doyle, părintele celui mai îndrăgit detectiv al tuturor timpurilor: Sherlock Holmes!

— Nu se poate! Imposibil! Ce încurcătură... Şi noi care credeam... Dar sper că nu v-am jignit, confundîndu-vă!

— Dimpotrivă, scumpă doamnă! Şi nu-s decît încîntat. Cine n-ar vrea să fie atît de popular ca răposatul Doyle...

— Cum, a murit?

— Închipuiţi-vă. Chiar acum vreo cincizeci de anişori!

— Imposibil! Aş fi jurat că trăieşte... Dar Sherlock Holmăs mai e-n viaţă? Că n-o fi răposat şi domnia sa!...

Nu văd cum aş putea-o lămuri pe Moira Ghergidap. Mi-ar trebui cîteva ceasuri bune, pentru a-i

expune un scurt tratat de istorie a romanului poliţist. Deci renunţ.

Moira Ghergidap, diriginta oficiului „Mila 41", arată splendid. Pentru vîrsta ei. Căci, dacă nu mă-nşel, trebuie să fi trecut multişor peste patru decenii şi ceva. Nici prea înaltă, dar nici prea scundacă, reprezintă tipul de femeie energică şi bărbătoasă, bretonul de sub nas putînd fi lesne luat drept mustaţă. Brunetă, şi la chip şi la păr, mai ales mulţumită şi flacoanelor de „Tonal 2", diriginta se poartă băieţeşte, tunsă scurt, îmbrăcată cu-o bluză în carouri, de felul celor văzute în filmele cu cowboy, cu pantaloni de doc albastru, cu tighele şi multiple buzunare, strînşi pe mijlocul cam groscior, cu-o curea lată din piele de viţel. Ochii, deosebit de vii şi strălucitori, ard permanent, mistuiţi de flacăra unei vitalităţi explozive.

După ce-a făcut ordine în oficiul ce cu onoare îl conduce, obligîndu-i pe cumătru Mişa şi pe madam Convert să-şi ia locurile în primire, mă invită la o cafeluţă. Pesemne că operatoarea are la îndemînă tot ce-i trebuie, deoarece în mai puţin de trei minute ni se servesc două ceşcuţe de cafea fierbinte şi ameţitor mirositoare.

Diriginta s-a aşezat cu fundul pe marginea biroului, iar mie mi-a oferit fotoliul ei de lucru. Amintindu-mi de trista experienţă avută cu scaunul din incinta oficiului, ezit să mă lansez în el. Moira Ghergidap observă prompt, şi mă linişteşte:

— Nu vă fie teamă, că ţine! Aici se aşeza Pilu, cînd îmi făcea declaraţiile lui de dragoste. Eu pe

birou, iar el în fotoliu. Ca să nu mă privească de sus...

Cunoscînd parametrii şefului magaziei, mă las cu încredere pe fundul de lemn lustruit al fotoliului.

Diriginta mă observă insistent, cîntărindu-mi din ochi volumul şi posibilităţile. Apoi gîngureşte cu glasul ei şmirgheluit de nenumăratele ţigări pe care le fumează:

— Domnule Conan, şi dragă maestre, ştiu şi eu, doar am citit în atîtea romane, că dumneavoastră, scriitorii, preţuiţi cum se cuvine arta culinară. Dealtfel, se vede şi pe dumneata... Ce mai calea-valea, am marea ambiţie de-a te avea ca invitat la un mic bairam pe plan local. Preparat de mînuţele mele...

Cînd rosteşte „mînuţele mele", îmi arată zece degete violent manichiurate, cu un violet funerar, care mi se par nişte gheare răuprevestitoare.

10. MARŞ NUPŢIAL PENTRU MAGNETOFON SOLO, LA PATRU SAU MAI MULTE MÎINI

Puţin îngîndurat de insistenta invitaţie a dirigintei, mă îndrept agale către domiciliul meu de creaţie. Obsedată de ideea (atît de falsă) că scriitorii sînt toţi nişte mîncăi de spaimă, Moira Ghergidap mă aprovizionase cu un teanc de ziare şi reviste (din rezerva ei personală), obţinînd, în schimb, promisiunea mea fermă că voi participa la festinul oferit în onoarea subsemnatului.

Operînd un calcul elementar, în care includ praznicurile şi chiolhanurile la care am participat, mai cu voie mai fără voie, din clipa plecării mele de la Bucureşti, sînt nevoit să ajung la nişte rezultate absolut îngrijorătoare. Precis c-am mai luat în greutate. Altminteri nici nu s-ar putea. Prescripţiile dietetice au fost aruncate peste bord. Iluziile bulgăroaicei de nevastă-mea, că peştele ar fi alimentul cel mai indicat pentru o slăbire spectaculară, mi se par de domeniul „science-fiction"-ului. Simt asta după jena pe care mi-o provoacă centura pantalonilor. Şi ştiu foarte bine, chiar de la prietenul meu, endocrinologul, că fiecare centimetru de curea reprezintă un kilogram în plus. Însă, de cînd am sosit la „Mila 41", am şi dat drumul la trei găuri.

Nici n-apuc să intru în ograda gazdei, şi sînt izbit de-o serie de modificări esenţiale în organizarea ei. „Fiat"-ul mi-a fost evacuat din grajdul vacii, locul rămas liber fiind folosit în scopuri necunoscute.

Diadea Stepan Cuşeai nu s-a dus la lucru. Cînd mă vede, se repede la mine şi mă îmbrăţişează.

— Ce bine că venim acasa, domnu Conan! Dăm o mînă de ajutor. Avem mare bucurie la casa noastra. Facem nunta mare ...

— Cine se-nsoară?

— Noi însurăm! Maşa-Garafa şi cu Stepan!

— Păi nu sînteţi căsătoriţi? Vova nu-i al vostru?

— Vova-i copilu nostru... avem şi acte la primă-

rie... n-avum bani de nunta cînd născ̣ut la el, dar ieri am primit bani pentru, depășiri la pește!...

Interesante obiceiuri și pe-aici. Prin alte părți mai fac oamenii nunțile la doi sau trei ani după prezentarea la ofițerul stării civile. Dar să te-apuci de nuntă mare, după mai bine de șaisprezece ani, asta nu mai pricep.

— Ziceai să-ți dau o mînă de ajutor. Cu ce-ți pot fi de folos, diadea Stepan?

— Domnu Conan, nu facem suparare, dar vrem dăm mașina...

— Cum?

— Nu întreg! Scoatem scaunele și banca din fund... Pricepem la treaba asta... Acum cinci ani, tot așa făcum... Fost mașina mare, camion de la cherhana... Mare nunta avum atunci...

— Nunta cui, nene Stepane? Cine s-a însurat atunci...

— Mașa-Garafa și cu Stepan! Stepan îmbătam tare rău, nunta nu s-a mai terminat... Acum facem din nou... Mașa iar iubește la Stepan! Facem treaba, domnu Conan? Dăm mașina?... Dumneata ședem la cap la masa, dăm la mata banca din fund!...

Trei zile, în care nici gînd să scriu vreun rînd, asist la înfierbîntatele pregătiri de nuntă. Mașa-Garafa, nespus de veselă, ajutată de-o sumedenie de vecine și cumetre, de Vova și de prietenii lui Stepan Cușeai, frămîntă neobosită la cozonaci, pisează nuci în piuliță, coace dovleci la țest, pentru plăcinte, fierbe samagon cu vișine scoase din borcanele de compot (probabil pentru aromă), aleargă prin ogradă după

rațe și gîște, îl strigă pe Stepan să le taie, umple toată curtea de fulgi, curăță lighene întregi de varză dulce, albă ca zăpada, terciuiește nenumărate străchini de usturoi, prăjește bibani, știuci de peste cinci-șase ocale, pune la beci tîrne întregi de crap-șaran, în vederea celebrului borș pescăresc. Sînt mobilizate, de prin vecini, ceaune uriașe de tuci, ceaune mini de aluminiu, zeci și zeci de străchini, castroane, salatiere, tingiri, tăvi, stacane, cuțite și furculițe, linguri și lingurițe.

Văzînd atîta agitație în jurul meu, mă gîndesc îngrozit la zilele care vor urma: nunta propriu-zisă, operațiile de recuperare a veselei, reorganizarea ogrăzii și-a casei. Iar va trebui să amîn scrierea romanului.

În disperare de cauză, apelez la diadea Stepan:

— Batiușka dragă, ce-i facem cu cartea mea? Dacă ai s-o ții tot așa, din bairam în bairam, ba și cu nunți pe deasupra, înseamnă c-am venit de pomană la „Mila 41"! Odaia în care ar fi trebuit să lucrez, după cîte văd, mi-ați rechiziționat-o pentru depozitarea veselei, pentru înmagazinarea produselor alimentare neperisabile. Dacă o singură noapte mai dorm în asemenea condiții, iar mă-ngraș cu încă două ocale.

— Nu trebuie mîncam, domnu Conan! Am văzut la mata cum mîncam noaptea un șaran întreg. Nu-i bine fără pîine!...

— Ce să-i fac, dacă nu mă lăsa în pace? Cum să ațipești, cînd în odaie miroase de trăsnește a pește prăjit? N-ar fi mai nimerit să mă mut la vreun ve-

cin? Barem pentru perioada sărbătorii. Cît ai de gînd să nunteşti?

— A! numai pînă luni... Mîine avem vineri, mîine începem...

Îmi vine să-mi trag palme. Ce inspiraţie cretinoidă, să mă duc în Deltă... Parcă nu eram în stare să-mi găsesc un ogeac liniştit, pe undeva pe lîngă casă!

— Şi astăzi? Astăzi unde scriu?

— Mergem cu Stepan... Facem roman...

Fără să mai aştepte cuvenita mea aprobare, de care se dispensează cu dezinvoltură, Stepan Cuşeai mă tracţionează pînă la lotca sa personală, pe care i-o turtisem, pe ici pe colo, prin părţile esenţiale, şi mă pofteşte să iau loc la pupa. Bine că nu-mi sugerează (direct) să trag la rame.

Peste cîteva minute ne pierdem în stufăraia misterioaselor gîrliţe ale canalului Şontea. Ajunşi în dreptul unui promontoriu nisipos, diadea Stepan propteşte botul lotcii în malul jos, după care-mi face semn să cobor.

— Acuma Stepan povestim roman, domnu Conan!

Aşa demarează Cuşeai, după ce aşterne, la umbra unei sălcii bătrîne şi găunoase, un minunat aşternut de păpuriş. Lîngă poalele copacului, într-o hrubă minusculă, săpată în nisip cu castrulea de scos apa suplimentară din lotcă, îngroapă damijonul cu cărţălău. Cum o fi procedat de l-a sustras atenţiei lui Maşa-Garafa, asta-i mai greu de precizat.

Vreme de patru ceasuri zdravene, umezindu-ne gîtlejul uscat cu licoarea acră şi neagră, stăm la

taclale. De fapt, numai Stepan vorbeşte. Rareori îmi permit să-l întrerup. Şi asta numai pentru un plus de informaţii. Soarele ne priveşte aprins şi înfierbîntat, ochindu-se la noi peste cuşmele trestiilor.

Stepan s-a cunoscut cu Maşa, pe care abia acum aflu c-o cheamă Garoafă, şi nu Garafa, cum înţelesesem eu, din pricina pronunţiei locale, prin 1957. Erau amîndoi la băi, la Eforie, să facă nămol. Trimişi de sindicate, el la nudişti, ea la nudiste. Şi totuşi se văzuseră, se iubiseră şi... fugiseră la „Mila 41". Nici unul din ei nu fusese vreodată pe-acolo. Maşa era de undeva de prin părţile Medgidiei, iar Stepan de la Sulina. Îşi construiseră singuri casa, muncind ca nişte apucaţi. Apoi se născuse Vova Maria Garoafă, fără nici un act de identitate asupra ei, n-avusese cum să se prezinte la ofiţerul stării civile. Nici n-ar fi putut. Anii trecuseră, nici pînă astăzi nu ştia prea bine pe cine luase de nevastă. De vreo cîţiva ani încoace, după repetate nunţi, cu tămbălău şi bairamuri de pomină, Stepan se străduia să afle cine-s părinţii nevesti-si. Maşa-Garafa nu sufla un cuvînt.

— Ce facem Stepan, domnu Conan? Dacă Maşa-Garafa avem bărbat? De ce tace? Durem la inimă, zău aşa! Iubim la fel, pe Maşa-Garafa, ca la început. Acum iar facem nunta, alta nunta, poate spune ceva!...

Cu inima întristată, Stepan Cuşeai soarbe ultima picătură din infamul său cărţălău. Apoi aruncă damijonul pe întinderea mahmură a undelor canalului Şontea. Pe neaşteptate, începe să ragă înfundat, ca şi cum ar fi fost supus unei operaţii de extirpare a amigdalelor pe viu.

— Eeeeh! Mașa-Garafa! Mașa-Garafa! Aaaah! Mama ta de parșivă! ... Taci și nu spui nimic la Stepan? Taci, ai? ...

Îl las să-și deverse amarul și bila. Simptomele tardivei izbucniri de gelozie, după șaisprezece ani de la primele comunicări afective, mi se par explicabile. Înseamnă că dragostea are rădăcini adînci.

Diadea Stepan recuperează rapid. Se ridică peste o clipă, ca și cum nu s-ar fi petrecut nimic, mă privește drept în retină și rostește nespus de intrigat:

— Asta nu este roman, domnu Conan?

Soarele evadase de mult, pitindu-se dincolo de coborîtul orizont al apelor invadate de trestii. Înserarea camuflează priveliștea, ascunzîndu-ne de mediul ambiant.

De cîteva momente, Stepan Cușeai trage la rame, umflîndu-și și dezumflîndu-și ritmic și sacadat pectoralii. Mai înainte de-a acosta în apropierea luminii pe care o răspîndește, cu insolită strălucire, recenta instalație a becurilor cu neon din ograda familiei Cușeai, special montată pentru desfășurarea în condițiuni optime a nunții, un glas ce mi se pare cunoscut mă solicită din întuneric:

— Ei, domnu Conan, iar ne plimbăm pe apă? Și încă în beznă?

— Cine-i acolo? — lansez eu un apel de identificare.

— Oameni buni! Și prieteni!

Recunosc acum vocea lui Pilu Itaná Arambașa. Pînă să apuc a-mi manifesta surpriza, motorul șalupei ce pînă atunci stătuse refugiată în noapte, por-

nește să pîrîie arțăgos ca o motocicletă de curse. Milopoc Papașa, din adîncurile cabinei sale de mecanic, strigă în chip de rămas bun:

— Somn ușor, domnu maestrule! Dac-o fi cu putință! Mîine venim și noi să nuntim! Cu daruri! ...

Abia acum, în cea de-a treia zi a nunții cu repetiție, izbutesc să pricep cum de și-a procopsit Stepan Cușeai o bucătărie cu atîtea ceaune. Cînd a început anunțarea darurilor, pe care am fost invitat solemn să le notez pe post de naș, deoarece nașul propriu-zis nu se mai prezentase la datorie, am fost nevoit să constat, cînd a sosit vremea să efectuez un soi de bilanț, o masivă contribuție exprimată în ceaune de aluminiu. Vreo patrusprezece piese. De la miniceaunele utilizate de diadea Stepan pentru apărarea capului său personal, pînă la cele de dimensiunile cazanelor de rufe. Am mai putut nota, cu rare excepții, aporturi bănești. Nedepășind însă cincizeci de lei. De fiecare familie. Restul darurilor, din păcate, nu reprezentau nici o valoare.

— De la Parfenie Vizanti, prieten vechi de-al mirelui, o pereche de ciorapi nepurtați.

— Trăiască, trăiască, mulți ani trăiască!

— De la Hristu Ferșampanos, vecinul însurățeilor, un damijon de trei litri. Nou! Plin cu samagon!...

— Uraaa! Trăiască, trăiască, mulți ani trăiască!

— De la Manasie Ofițeru, fostul naș al mirelui, o centură cazonă din toval! ...

— Mulți ani trăiască!

— De la Aftandil Viziru, tovarăș de lucru, sincere felicitări!

— Trăiască!

— De la văduva Veselina Mămăligan, prietena miresei, un serviciu de pahare pentru nouă persoane... Noi nouțe, aduse ieri de la Tulcea!

Pesemne că popularitatea contribuabilei depășește mahalaua familiei Cușeai. Un cor splendid pe patru voci, intonează:

— Trăiască, trăiască, Veselina noastră, și s-aducă-n dar, încă un pahar, iar la nunta-ailaltă, celelalte două, și la nunta sa, de ne-o mai chema, o să-i dăruim șapte gîște moarte...

Veselina Mămăligan, o cumătră de dimensiuni apreciabile, se ridică supărată și zvîrle c-un ciolan în capul dirijorului:

— Fir-ai al dracului de golan, Silică! Nu te prind eu pe la mine-n ogradă!... Îți tai mustățile ălea plouate și le dau foc, s-alung țînțarii...

Spre dimineață, după transportarea darurilor în camera ce-ar fi trebuit să fie cabinetul meu de lucru, tiotea Mașa-Garafa, cam legănîndu-se pe picioarele ei costelive, ne poftește la ciorba de potroace.

Și petrecerea iarăși se aprinde.

Obosit ca un cal de tracțiune, nedormit, mă resemnez s-aștept desfășurarea evenimentelor. Care evenimente, tocmai cînd luasem în primire al doilea castron de potroace, — între altele fie spus formidabile, preparate pe baze de pipote, ficăței și inimioare de gîște și rațe domestice, — se dezlănțuiesc într-un chip neașteptat.

Șalupa factorilor responsabili de la magazia Céapéului, întocmai ca vasul fantomă al olandezului zburător, se ivește miraculos la malul nunții, și executînd o acostare suficient de aproximativă, descarcă celebrul trio, — Frankenstein Papașa, Babu Ursu, Pilu Itană Arambașa, — într-o stare de adîncă demolare intestină. Abia ținîndu-se pe picioare, vampirul poartă pe brațe un balot imposibil de identificat. Depistîndu-mă printre meseni, inginerul se îndreaptă spre mine, clătinîndu-se sub povara sarcinii. La un metru distanță, răcnește ca apucat:

— Maestre Conan, scumpe reprezentant al presei noastre, fii atît de amabil și treci la inventar și darul tehno-administrației noastre!

Fără a mai numi cadoul adus mirilor, părintele Céapéului trîntește pe masă un morun imens, învelit într-o haină de vînt cauciucată. Morunul se zbate, e încă viu. Dintr-o lovitură de coadă îmi zboară din față castronul de potroace, umplîndu-mă de sus pînă jos cu măruntaiele mai sus citate!...

Milopoc Papașa, adînc cufundat într-o conversație intimă cu samagonul din stacanul servit de Mașa-Garafa, în momentul cînd dă să se așeze pe ceaunul dăruit de Climenti Foca, unul din colegii lui Cușeai, sare ca ars și începe să clameze:

— Pilule, afurisitule, unde-i mașinăria aia de dans? Bețivanule, ai uitat-o acasă?

Uriașul de Arambașa nu se lasă intimidat:

— Aici, tată socrule, nu vezi că stau pe ea?

Într-adevăr, Pilu Itană Arambașa, obosit de efortul depus cu ocazia debarcării din șalupă, se odihnește pe un fel de lădiță, de genul celor folosite de

recruții contingentului 1943, cînd mă luaseră și pe mine la armată.
Frankenstein își dă cu pumnii în cap, jelindu-se sonor:
— Boule, nefericitule, mi-ai fărîmat mașinăria! Te-ai lăsat pe ea, ca un mal. Cine-o să-mi mai cînte acum? . . .
— Nu-i stricată, Papașa! N-o auzi cum zbîrnîie? . . .
Lădița se dovedește a fi cutia improvizată a unui magnetofon realizat cu mijloace casnice. Arambașa se pleacă, meșterește ceva la potențiometru, cel puțin așa bănuiesc, și muzica se dezlănțuie asurzitoare. Nuntașii amuțesc cu toții, de parcă i-ar fi electrocutat cineva direct de la rețea. Ascultă înmărmuriți de admirație, legănîndu-se colectiv. Recunosc imediat melodia: „Delilah". Îl recunosc și pe solist: tovarășul Tom Jones. Mai în formă ca niciodată. Rage de intră în rezonanță toate stacanele de pe masă. Indiferent dacă mai au, sau nu, resturi de lichid inflamabil.
Babalîcul de Frankenstein intră instantaneu în transă. Explodează și pornește să urle:
— Haida, Dilaila! Dilaila, dilai, dilai, dilaila! Haida, Dilaila!
Neîncetînd să-și recite textul, într-o versiune vizibil ameliorată, Milopoc îl îmbrîncește pe ginere-său, explicîndu-i amabil:
— Dă-te jos de pe mașinăria mea, nenorocitule! Jos, că te mănînc! Lasă-mă pe mine, lasă-mă s-o pun pe masă . . . N-auzi, boule? . . .
Bătrînul înșfacă lădița, o urcă pe masă și, fără să mai țină seama de blidele, castroanele și tacîmurile aflate în fața mea, mi-o împinge de-a dreptul în față, invitîndu-mă:
— Ascultă chestia asta, domnu maestrule! Ce zici? Îți place nea Tomiță? Eu unul mor după el... Hai, Dilaila! Hai, nene maestrule, hai să dansăm . . .
La început mă temusem că vrea să mă ia chiar pe mine la dans. Dar lucrurile nu se petrec întocmai așa. Milopoc Papașa se repede la Mașa-Garafa. O saltă ca pe un fulg, mi-o pasează peste masă și, cu ea în brațe, mă obligă să pornesc prin ogradă. În pas de vals, bineînțeles. Bătrînul mă dirijează, strigînd înăbușit: „un, doi, trei!", după care o răpește pe Veselina Mămăligan, direct de pe scaunul pe care privea la circul organizat de trăsnitul mecanic al vasului fantomă. Intrată în horă, văduva țopăie fericită la pieptul hodorogului. Care, totuși, nu-i chiar atît de hodorog, de vreme ce tiotea Veselina transpiră copios, sugrumată la mijloc de brațele neostoitului dansator.
Mobilizată de vitalitatea bătrînului, întreaga adunare se antrenează la dans. Benzile lui Milopoc Papașa, „fan"-ul din Deltă al muzicii anglo-saxone, nu-s chiar atît de proaspete. Dar lumea dănțuiește încîntată, improvizînd fiecare figuri noi de twist, maddison, jerk, surf sau chiar rook and roll. Bill Halley, în fruntea celebrei sale formații, ocupă mai mult de jumătate de ceas pe bandă. Ceea ce izbutește să demoleze serios posibilitățile fizice ale dansatorilor.
— Ia-o Pilule, pe Veselina... Ia-o, că nu mai poci!...
Milopoc Papașa cedează. Frînt de oboseală, încearcă să recupereze, sorbind însetat din damijonul cu cărțălău.

Magnetofonul adus de Milopoc, adevărată mașinărie de dans, nu se mai oprește. Năduşesc atît de abundent, încît capăt convingerea că-s mai uşor (cel puţin) cu cinci ocale. Dealtfel, dacă-mi amintesc bine, mi se recomandase, pentru slăbit, mersul pe bicicletă. Ori, între ceea ce execut acum și biciclism nu observ nici o diferenţă.

Masa dansatorilor, frămîntînd disperată pămîntul ogrăzii, dă evidente semne de istovire fizică.

Strig la uriaşu de Pilu Arambaşa:

— Oprește-l nene Itană, oprește-l odată, că murim de-atîta zbânțuială...

— Fă-l să tacă, Arambaşa! — urlă în cor nevinovaţii ţopăitori.

Magazinerul, după ce priveşte pe furiş la socru-său, ne face un semn deznădăjduit, arătîndu-ni-l pe Milopoc și comunicîndu-ne:

— Nu știu cum să-l opresc, tata socru-i mecanicul, el l-a montat, din piese găsite la turişti...

O învîrt pe gazdă mai încet, călcînd pămîntul din ce în ce mai apăsat, şi mă dau pe lîngă Frankenstein:

— Oprește-l, domnule, odată! Ne-ajunge...

Bătrînul e pulbere. Beat. Reuşeşte totuşi să-mi răspundă:

— N-am ce-i face! E automat. Se înţepeneşte singur, cînd se termină banda... După patru ceasuri!...

Cînd s-a isprăvit banda, magnetofonul fabricat de Milopoc Papaşa scoate fum pe la toate încheieturile. Aşijderea şi colectivul nuntaşilor dansatori.

Deshidrataţi din pricina inumanelor eforturi la care fuseserăm supuşi, ne repezim însetaţi asupra

damijonurilor aduse de Stepan şi Vova. Prevăzătoare gazde, în orice caz.

Numai că mie mi-era foame, de-aş fi masticat şi mere coricove.

Şi-atunci, în aceeaşi clipă de cumpănă, morunul dăruit de reprezentanţii magaziei Céapéului se arată salutar. Cumetrele neangajate în demenţialul concurs de dans avuseseră grijă să nu se facă scrum, uitîndu-l pe jarul de sub cazanele de borş.

Priveliştea ogrăzii familiei Cuşeai, la această oră a dimineţii tardive, sugera o imagine de infern. Caznele la care erau supuşi bieţii invitaţi, pămîntii la faţă şi cu ochii injectaţi de nesomn, nu mi se păreau chiar atît de diabolice.

Senzaţia de infern se datora altor pricini. Mai întîi aspectul de talcioc rural, cu învălmăşeala umană tipică acestei forme de comerţ nedirijat. Mese la nimereală, improvizate din te miri ce, ceaune şi damijonuri, pahare slinoase şi castroane cu resturi de borş, cazane de rufe în care colcăiau alte fierturi neidentificate, tîrne transformate în scaune, linguri, furculiţe şi cuţite, de toate genurile, împrăştiate pretutindeni, lotca lui Vova folosită ca ladă de gunoi în care se adunaseră oasele unui ospăţ de peste cincizeci de persoane, „Fiat"-ul meu 600, văduvit de scaune, prin care zburătăceau orătăniile salvate de la măcel, Vasile-gloaba, adjunctul lui diadea Iaşa, — invitat şi el la nuntă, — întreprinzînd o curte nebună lui Sandolea, întors din pribegie, vaca rămasă nemulsă de ieri, şi care claxona mugind a jale, şi-aşa mai departe.

Însă cel mai pregnant, la închegarea terifiantelor culori ale iadului, contribuia tensiunea psihică a nuntașilor. Storși de puteri, ingurgitînd în virtutea inerției, mișcîndu-se mecanic, parcă la comanda unor resorturi invizibile, priveau cu toții în neant, cu ochi vitroși, decolorați, fără nici o speranță de mîntuire. Faptul că nu se mai petrecea nimic deosebit îi făcea să se simtă frustrați de nenumăratele și măruntele bucurii ale vieții colective.

Pînă și personalitatea subsemnatului, care nu abuzase de hrană și cantități demesurate de băutură, suferea din cauza monotoniei ce se așternuse peste întinderea mediului înconjurător.

Milopoc Papașa dormea dus, culcat cu capul pe cutia magnetofonului. După ce ginere-său, Itană turnase o găleată de apă peste incendiul izbucnit din intestinele mașinăriei de muzică, se prăbușise și el lîngă inventivul său socru. Numai Vampirul, părintele magaziei, mai veghea. Mai conversa din cînd în cînd cu paharul, în șoaptă, pentru ca apoi să mă urmărească îngîndurat cu privirea ochilor săi de pește fiert.

Diadea Stepan Cușeai, fericitul mire, părea plasat pe-o orbită extraterestră. Păzind un damijon mediu, în care se mai clătinau urme vagi de cărțălău, cerceta un gînd ascuns în creierul său chinuit de probleme sufletești.

Cumetrele, roată în jurul Mașei-Garafa, se îndeletniceau cu sarcini menajere de rutină. Înlocuiau castroanele și farfuriile sleite, măturau cioburile stacanelor sparte, ințețeau focul la țest, curățau ceapă, morcovi, pește, pregătind pesemne prînzul. Nu știu de ce, dar la un moment dat am impresia

că prezidez un parastas. Bărbații apelor Deltei, reumatici pînă și la oasele gîtlejurilor, de-atîta udătură trecută prin preajma lor, lăcrimează cu-o incontinență demoralizantă.

Numai sosirea Liubașei Convert și-a lui Mișa Negroponte, într-o lotcă beată ce se clatină îngrijorător, mai modifică parțial din tonusul adunării.

— Haide, Mișa, scoate darul! — îl îmboldește Liubașa pe scundacul factor, strigîndu-i direct în pîlnia urechii, ca și cum ar fi fost un surd incurabil.

Negroponte doarme la pupa lotcii. Atît de adînc, încît nici nu mișcă atunci cînd madam Convert îl încarcă pe spinare, ca pe-un sac cu cartofi, debarcîndu-l cu forța în ograda nunții.

După ce-l depune (cam brusc) pe nisipul bătăturii, se întoarce la lotcă, de unde extrage un colet de dimensiunile unui geamantan.

În clipa cînd o detectează pe Mașa-Garafa printre voluntarele de la munca de bucătărie, nu mai zăbovește mult, ci se repede la pirpiria mireasă, o sărută sonor, de parcă ar fi destupat o sticlă de vin spumos alterat, și-i trîntește în brațe pachetul.

— Să-mi trăiești, draga mea, ani mulți și fericiți... Eu n-am avut norocul ăsta, să mă mărit cu cine-mi place... Uită-te la el, și-acuma doarme... s-a-mbătat iarăși...

Gazda mi-aduce coletul, să-l trec în catastiful darurilor. Cînd îl desfac, pentru a anunța darul perechii Convert-Negroponte, rămîn cu vorba în cavitatea bucală. Este un aparat telefonic. Din cele apărute la începutul secolului, cu manivelă și furcă.

Fără să mai aştepte obişnuitele urări, cîntate în cor de întreaga asistenţă („Mulţi ani trăiască, mulţi ani trăiască!“) madam Convert păşeşte hotărîtă spre adormitul ei cavaler, îl tîrăşte lîngă mine, îl instalează pe ceaunul eliberat de Milopoc Papaşa, şi-i îngînă la ureche, de zbîrnîie paharul ce tocmai îl luasem în mînă:

— Mişcă, Mişca, tratează-mă şi pe mine c-un pahar de vin... Mişcă, nenorocitule, să vezi şi tu ce-nseamnă dragostea... Să vezi şi tu o nuntă cum se cuvine, unde toată lumea se bucură şi-i fericită, nu ca la nunţile mele...

Spre surprinderea mea, Negroponte se trezeşte la realitate, îşi dă numaidecît seama unde se află şi privind ţintă la mine, extrem de lucid, declară înfricoşat de cele rostite:

— Dacă ne cunună domnu Conan, dacă vrea să ne fie naş, te iau de nevastă... Auzi, madam Convert? Te iau de nevastă, dar pe garanţia domnului Conan, altminteri nu mă bag... N-am nevoie nici de zestre... Pe gratis, uite-aşa mă-nsor!... E bine?...

Brusc, ca şi cum l-ar fi scos cineva din priză, Mişa Negroponte dă din nou s-adoarmă. Şi chiar procedează în consecinţă, murmurînd:

— Nu cred că-i bine!... Zău că nu-i bine!...

Adunarea nuntaşilor, pentru cîteva clipe amuzată de numărul executat de duetul Convert-Negroponte, reintră în normal, picotind în aşteptarea prînzului.

Cucăi şi eu, digerînd fel şi fel de gînduri, plus cele patru porţii de morun pe jar. Cînd s-adorm de-a

binelea, un zgomot cu totul neaşteptat, aici la „Mila 41“, mă determină să ciulesc urechile.

Bîzîie şi mîrîie un motor de „Trabant“. În nici un caz nu poate fi droaga lui tanti Raliţa, căci mătuşă-mea n-ar fi admis, pentru nimic în lume, o asemenea reglare defectuoasă a aprinderii.

Bizarul vehicul se apropie vertiginos. Ambalat la maximum, motorul depune eforturi apreciabile pentru a depăşi dificultăţile înaintării pe-un teren instabil, alcătuit mai mult din colb mişcător. Nunta începe să dea semne de interes. Cumetrele se ivesc în faţa casei. Mesenii saltă privirile. Iar eu mă ridic încetişor, din motive uşor de înţeles, şi dau să mă uit peste gard.

Un trosnet înfricoşător pune capăt strădaniilor motorului. Salcia din faţa casei noastre, un strălucit reprezentant al speciei, părăseşte această lume modernă, supertehnicizată, prăbuşindu-se lîngă palan. Nori de praf ne-astupă vederea şi nările. Sărim cu toţii de la locurile noastre. Alergăm pe uliţă. Milopoc urlă, trezit din somn:

— Maşinăria!... Pilule, unde-i, maşina...

Nu se distinge nimic. Abia după ce se aşază păturile de colb, abia atunci desluşim la poalele trunchiului retezat al salciei un microbuz de producţie şi origină necunoscute. Tot aşa de necunoscute ca şi intenţiile celor care-şi aleseseră ca punct terminus acest trist şi plîngător salix babylonica. La o prima vista, s-ar zice că-i un minibuz Volkswagen. Dar dacă judecăm după bîrîitul răposatului motor, ar trebui să ne aflăm în faţa unui „Trabant“. Însă nu arată ca atare.

— Nene Hristule, — mă adresez eu celui mai lucid exemplar dintre nuntași, — e cineva înăuntru?... Ia uită-te!. . .

Hristu Ferșampanos se apropie temător de mașina proptită cu botul în rămășițele salciei. Șterge praful de pe parbriz, sacrificîndu-și batista primită în dar la nuntă, și-mi comunică mustrător:

— Păi cum să nu fie, domnu maestrule! Ai mai văzut matale automobil care să meargă fără șofer?...

Numai emoția mă îndemnase să lansez o întrebare atît de idioată. Așa că acum întreb în deplinătatea facultăților:

— Ce face?

— Foarte bine! E mort! Nici ăilalți nu mișcă! Parcă-s mai mulți!. . .

Fiind destul de priceput și pățit în probleme de caroserie auto, sumara examinare a ravagiilor produse de impactul cu pomul mă îndreptățește să cred că Ferșampanos a apreciat necorespunzător situația. Masca mașinii sărută pătimaș trunchiul salciei, dar fără să prezinte deformări spectaculare. Aripile s-au crîmpoțit oarecum. Dar nu exagerat. Restul arată destul de satisfăcător.

Foștii mei tovarăși de festin, livizi și tremurînd din toate detaliile, așteaptă să iau măsuri. Pentru a nu-i dezamăgi, preiau inițiativa:

— Diadea Stepan, nene Hristule, domnu Arambașa, da, dumneata că ești mai solid, trageți mașina. . . Să-ncercăm a scoate morții dinăuntru. . . Poate-i mai salvăm, să le facem respirație artificială!. . .

Deși mă îndoiesc serios că un „bouche-à-bouche" ar da rezultate, dat fiind conținutul ridicat de alcool casnic din răsuflarea nuntașilor, trebuie să apelez și la această măsură de prim-ajutor!

Se prezintă însă mai mulți voluntari, în plus față de cei solicitați de mine, așa că efortul colectiv reușește să-i facă vînt mașinii drept în gardul, și-așa destul de putred al ogrăzii. Alt trosnet, altă explozie de praf. De data asta din pricina prăbușirii intregrale a împrejmuirii casei în care fusesem primit cu atîta bunăvoință. Nu se vede om cu tovarăș, de cît praf a stîrnit demolarea involuntară a gardului. Orbecăim prin bezna colbului ce ne scrîșnește printre dinți, izbindu-ne unul de altul. Imposibil să recunosc pe careva.

Deodată, ca dintr-o capsulă spațială pierdută pe meleagurile noastre, pornesc să se-audă niște bubuituri cumplite. Sună a tablă. O liniște de mormînt se-așterne printre norii de pulbere care se aștern și ei, dar nu tot atît de rapid.

Bubuiturile se întețesc. Îmi iau inima-n dinți și întreb speriat:

— Cine-i acolo?

Abia după ce slobod această întrebare tîmpită, cu destul retard îmi dau seama că-s complet zdruncinat nervos. Numai din pricina abuzurilor, — alimentare și alcoolice, — am ajuns în halul acesta, încît să nu realizez că bubuiturile se pot datora izbiturilor noastre de tăblăria microbuzului. Dar viața-i ciudată, căci mi se răspunde:

— Socrate!

Întrucît praful s-a așezat de mult la locul său natural, nu văd pe nimeni în jurul meu în stare să

aibă acest nume. Nimeni în afară de binecunoscuții mei prieteni, pe care, slavă Domnului, îi știu pe fiecare cum îi cheamă. Bubuiturile continuă. Din microbuz. Sînt sigur acum.

Așa că strig mai zdravăn, pentru a fi auzit:

— Care Socrate? Sper că n-am de-a face cu spiritul filozofului!

N-am apreciat niciodată chestiile spiritiste, așa că mă miră nespus curiozitatea mea investigatorică.

Dar glasul de dincolo de mormînt mă asigură că nu bat cîmpii:

— Socrate Cotoi! Regizorul Socrate Cotoi! Și lăsați bancurile astea tîmpite cu spiritele. Dați-ne drumul din mașină. Ce v-a apucat să ne zăvorîți înăuntru? Ați înnebunit?

O umbră se agită în dreptul ferestrei din stînga a microbuzului. Cea care ar fi trebuit să fie fereastra șoferului. Deci mortul n-a răposat corespunzător. Sau, poate, nici n-a fost mort.

Fără să mai zăbovim o singură clipă, ne repezim toți spre microbuz. Pentru mai multă siguranță, deoarece n-am încredere în învierea morților, mai întîi șterg fereastra de praf. Tot cu batista primită, în dar, la nuntă. De dincolo de geam mă privește cu ochi holbați chipul mortului. Congestionat de mînie, răposatul bate cu pumnii în acoperișul microbuzului. Slavă Domnului! Acum știu de unde provenea bubuitul acela straniu.

— Dați-mi drumul, cretinilor! Cine-a închis portiera?

— Stai liniștit, domnule Socrate! Ați avut un accident! Bine c-ai scăpat cu viață... Fii cuminte, că te scoatem numaidecît din mașină...

Spre regretul unanim, și-al asistenței și-al accidentatului Socrate, eliberarea acestuia se petrece abia peste un ceas. Un ceas de eforturi neprecupețite. Dacă n-ar fi fost inventivitatea lui Milopoc Papașa, care desțepenește portiera din partea șoferului cu ajutorul unui baros de vreo zece ocale, numitul Cotoi ar fi așteptat mult și bine în interiorul microbuzului. Și nu i-ar fi fost prea plăcut, cu patru cadavre lîngă el. După ce-l debarcăm din mașină, Socrate Cotoi se așază istovit la poalele salciei prăbușite.

— Numai eu am scăpat cu viață? De unde știți? Hristu Ferșampanos se enervează:

— Pentru că nu mișcă nici unul... E bine?... Auzi vorbă... Nu vezi că-s morți?

— Atunci sînt morți de-azi dimineață! — consimte să recunoască adevărul meșterul Socrate.

— Ați mai avut un accident? — întreb eu.

— Da! La Tulcea! Ne-am înhăitat cu niște prieteni, la barul de zi. Am băut ca niște porci. De-aia sînt morți. Morți de beți. N-au nici pe dracu...

Regizorul are dreptate. Morții, după ce i-am extras din microbuz, unul cîte unul, pe portiera din partea opusă șoferului, care nici nu era înțepenită, ci s-a deschis numaidecît ce-am apăsat pe mîner, zac întinși pe iarbă, dispuși alăturat, întocmai ca niște berbeci dobrogeni, bine și acurat sacrificați, din cei care pleacă în străinătate cu pașaport.

După ce întreprinde o sumară examinare a microbuzului, constatînd nenumăratele șifonări de suprafață ale caroseriei, regizorul privește disperat la mulțimea care-l înconjoară.

— Vă mulțumesc din toată inima, tuturor! Am să plătesc pagubele pricinuite, pînă la leu. Şi gardul, şi stejarul. . .

— Salcia! — îl corijează cumătrul Ferşampanos.

— Mă rog, cum vrei matale, că nu mă pricep la peisajul forestier. . . Însă dați-mi o mînă de ajutor, să găsesc o gazdă. Echipa noastră cuprinde numai cinci membri, cei pe care-i vedeți sforăind. Sîntem modeşti, nu dorim decît un adăpost primitiv şi primitor, pentru vreo cîteva săptămîni, pînă terminăm lucrările. . .

Nimeni (încă) nu se înghesuie cu ofertele. Individul Socrate Cotoi, dorind să cîştige bunăvointa spectatorilor, crede că-i cazul să facă prezentările. Defilînd prin fața „morților", se oprește în dreptul fiecăruia, atît cît să-i rostească numele:

— Tovarăşul Pîşu, Grigulea Pîşu, asistent de regie. . .

Răposatul nu mişcă, face pe mortu-n păpuşoi. Dar sforăie de tremură cămaşa pe el.

— Tovarăşul Gică Bendix, cascador. . .

— Tovarăşul Cotonog, director de producție. . .

— Tovarăşul Romeo Pîrvuică, consultant de specialitate, căpitan de marină, fost comandant al portului Snagov. . .

După cum era de aşteptat, nici ceilalți citați nu dau semne de politețe. Sforăie în cor, pe patru nasuri, frumos şi armonios acordate.

Văzînd fețele de piatră ale asistenței, regizorul rămîne puțin cam dezorientat. Dar îşi revine destul de rapid, dîndu-şi seama că uitase să comunice cu cine avem de-a face. Şi, pentru a-şi corecta omisiunea, îşi desfăşoară brațele, de parcă ar vrea să cuprindă întreaga adunare, şi rosteşte răspicat:

— Socrate Cotoi, regizor cinematografic, nemembru al ACIN-ului, artist amator, colaborator extern permanent al studiourilor naționale şi internaționale de publicitate turistică. . .

Auzind cu cine are prilejul de-a conlucra, populația „Milei 41", acea delegație prezentă la nunta lui diadea Stepan Cuşeai, face un pas înainte.

— Şi ce vreți să fotografiați în satul nostru? — întreabă temătoare cunoscuta văduvă Mămăligan.

— Pe cine aveți de gînd să-l dați la „Reflector"? — sare ca ars Vampirul, subinginerul piscicol Babu Ursu.

Socrate Cotoi dă un pas îndărăt. Îşi frînge mîinile asudate, neînțelegînd imediat ce se întîmplă. Apoi încearcă să explice:

— Fraților şi tovarăşi locuitori ai Deltei, păi noi nu sîntem d-ăia de la Televiziune, care să se bage în sufletul oamenilor. . . Noi filmăm numai frumusețile naturii, nu şi pe cele din casele bunilor noştri concetățeni. . . Sîntem băieți de comitet pe cuvîntul meu, zău aşa.

Hristu Ferşampanos, cel mai apropiat, cu locuința, de locul accidentului, îl apucă de braț pe regizor şi-l potoleşte:

— Vă iau la mine în gazdă, dacă sînteți artişti. . .

— Mulțumesc, „mon cher"! Cu cine am onoarea?. . .

— Eu mi-s Hristu Ferşampanos, dar pe străbunicul meu îl cheamă Jéhu de la Fère y Champenôise, dacă ştiți şi franțuzeşte. . .

— Bineînțeles, „mon vieux“! Am absolvit universitatea populară, din sectorul 3, cursurile de franceză contemporană... „Vous compris“? Adică, pre limba noastră, ai înțeles?...

— Domnule Socrate, cît oi fi eu de pescar, la noi în casă se vorbește franțuzește de peste o sută de ani. Chiar corect. „Vous pigez“? Asta ca să mă exprim mai popular... Sîntem în clar?...

— Ba „bien que pas“! — mormăie confuz Socrate Cotoi.

După care, oftînd din adîncul rărunchilor (adică din subteranele sistemului renal) se moleșește ca o minge perforată, optînd definitiv pentru poziția orizontală. Peste mai puțin de-o secundă, sforăie discret, dar persistent, într-o gamă melancolică, pesemne în mi bemol minor.

11. VIZITĂ DE COMPASIUNE CU PRILEJUL UNUI MOTODAFÉU RATAT

Bucuroși că n-au fost nevoiți să asiste la un accident de circulație mai acătării, căci n-a lipsit prea mult ca microbuzul să ia foc din pricina impactului cu salix babylonica, prilejuind un auto(moto)daféu de toată frumusețea, nuntașii își reunesc forțele, cu excepția subsemnatului, care posed certificat de inapt pentru serviciul militar, și procedează la transportarea echipei cineaștilor. Dînd urmare invitației lui Hristu Ferșampanos, atît vechiculul cît și „morții“ vor fi cazați la domiciliul bizarului și enigmaticului descendent al lui Jéhu de la Fère y Champenôise.

Profitînd de cele cîteva ceasuri de acalmie anteserală, prezidez iarăși masa bairamului. Dar s-a pierdut apreciabil din atmosfera premergătoare invaziei cineaștilor. Nuntașii arată apatici. Pînă și borșul de pește are o altă savoare, mult deteriorată.

Fericiții miri fiind în afara oricărui contact cu viața înconjurătoare, — poate din pricina oboselii, dar și-a abuzurilor vino-alimentare, — îmi revine obligația de-a strînge și de-a pompa zeci de mîini bine unse cu grăsime de pește. Rudele mai apropiate, precum și unii vecini, își îngăduie să mă și sărute, repetat și fierbinte, considerîndu-mă un demn înlocuitor al nașului dezertat. După despărțirea de ultimul nuntaș, rămîn singur pe poziții. Stepan Cușeai doarme cu cotul sprijinit în castronul cu zeamă de pește, în vreme ce Masa-Garafa vorbește în somn, strîngînd în brațe un miniceaun de aluminiu.

Asfințitul revarsă culori vesperale, inundîndu-ne cu purpuri nemaivăzute. E clar, a venit timpul să plec și eu la culcare. Dar unde?

În cele din urmă rezolv problema dormitului. Dar greu. Mai întîi a fost nevoie să montez la loc bancheta din spate a „Fiat“-ului. Apoi să scot geamul ferestrei din dreptul picioarelor, adică din stînga „Bombiței“. Pe la miezul nopții reușesc să împing mașina, de unul solo, pînă în garajul vacii (sau grajd, în limbaj tradițional). Fericit, mă cuibăresc pe banchetă, bineînțeles cu picioarele afară, și mă pregătesc pentru un somn lung și reconfortant.

Cu excepția momentelor de duioasă amintire, cînd vaca Mașei-Garafa claxona asemeni unui „Henschel“ pentru transporturi internaționale, emițînd niște răgete superbe ca puritate muzicală, solicitînd același răspuns (imposibil dealtfel) din partea solitarului Vasile, gloaba lui diadea Iașa, și cînd drăgăstoasa mașină de lapte s-a apucat să-mi lingă călcîiele, după consumarea pantofilor mei estivali, niște espadrile cu tălpile confecționate din pănuși de porumb, s-ar putea spune că totul a decurs normal.

Dar n-a fost așa. Căci n-aveam de unde să știu, din păcate, despre sechestrarea cocoșului gazdei, cel mai reprezentativ din mahala, în port-bagajul „Bombiței“.Complet dereglat în privința orei exacte, — pesemne că gustase și dînsul din cărțălăul mirilor, — lipsit fiind de bolta cerului care i-ar fi folosit ca orientare, arțăgosul cucuriga la fiecare sfert de oră. Atît de strident, încît intra în vibrație întreaga caroserie a „Fiat“-ului. Restul a fost splendid.

Cu toate inconveniențele pomenite mai sus, mă deștept din pricina unei arsuri cumplite. Soarele, de mult cățărat pe cer, îmi bătea drept în moalele capului. Deși eram în „Bombiță“, învăpăiatul astru găsise posibilitatea, strecurîndu-se pe ușa larg deschisă a grajdului, precum și pe fereastra mașinii, să mă supună unui necruțător tratament cu infraroșii. N-aș vrea să exagerez, dar părul (pe care-l) port tuns numărul 3) îmi mirosea a pîrlit. Sar din mașină, nimeresc peste Vasile, care se culcase și el lîngă „Fiat“, pentru a-mi păzi somnul, și mă uit enervat la ceas. Ora 9,14h.

Ar fi cazul să utilizez, rațional, bineînțeles, binefacerile a ceea ce se cheamă, pe englezește, un „breakfast“ întremător. Însă, după ce dau un ocol prin ogradă, îmi dau seama că-mi fac iluzii, gîndindu-mă la posibilitatea încropirii unui minidejun. Totul se afla în aceeași stare ca aseară. Gazdele dorm zdravăn, de astă dată tolănite sub masa de nuntă. Vova, așijderea. Cuibărit la pîntecul lui Sandolea, care grohăie fericit.

Orientîndu-mă rapid, datorită incontestabilelor mele calități investigatoare, că de-aia mi-am ales ca pseudonim Al Conan Doi, abandonez ideea unei gustări pe plan local. Cel mai nimerit lucru, în situația dată, ar fi să întreprind o vizită la domiciliul sirelui Hristu de la Fère y Champenôise, pentru a prezenta cele mai sincere sentimente de compasiune echipei cineaștilor. Cine știe, poate-i prind la ora „breakfast“-ului!

Gospodăria lui Ferșampanos pare mult mai închebată. Ograda-i curată, măturată la zi, orătăniile văd că-s arestate într-un padoc încăpător, însă bine închis, grajdul aduce mai curînd a garaj, totul e altfel orînduit decît la diadea Stepan, și parcă mai bine.

Încîntat de cele constatate, începe să mă cuprindă o bizară stare de anxietate. Nimeni prin bătătură, nimeni prin casă. Am străbătut cele trei camere, răcoroase și întunecoase, din pricina obloanelor trase, și n-am dat peste urmă de suflare omenească. Nimeni. Nici Hristu Ferșampanos, dar nici cei cinci cineaști pe care-i luase în gazdă.

Ceva nu-i în regulă. Precis că s-a întîmplat o nenorocire.Deşi ar mai exista posibilitatea ca Ferşampanos, împreună cu echipa de filmare, să se fi sculat cu noaptea în cap şi să fi pornit în prospecţie.

Deconcertat, ciulesc şi rotesc radarul urechilor. Undeva se aude bocănit de paşi, zgomot de lucruri mutate din loc.

Dacă suspomeniţii sînt plecaţi, înseamnă că are loc atacul vreunui răufăcător. Deşi sînt singur, numai cu mine, preiau iniţiativa. Păşind tiptil, mă îndrept în direcţia sursei de zgomote. Pesemne că individul care activează pe post de infractor are auzul extrem de sensibil. Deoarece nu se mai aude nici un zgomot. Eroare! Acestea încep din nou, chiar mai puternic şi cu-o frecvenţă sporită.

Imensul hambar, cît un hangar pentru adăpostirea avioanelor, are o rezonanţă fantastică. Bocănitul de paşi, aşa cum îl categorisisem eu în prima fază a depistării sunetelor, se transformă acum în tropăitul unei herghelii de mustangi. Grăbesc pasul. Deschid uşurel uşa. Şi, în aceeaşi clipă, mă aud strigat:

— Ce-nvîrţi prin curtea mea, domnu maestrule?

În spatele meu, ivit prin cine ştie ce minune, stă proţăpit cumătrul de la Fère y Champenôise:

— Unde-mi erai, nene Hristule! Parcă nu era nimeni prin bătătură. . .

— Pe-acilea, vecine, pe-acilea, cu treburile. . . Dar m-am pitit cînd te-am zărit intrînd furiş în casă . . Nu-mi dădeam seama ce gînduri aveai. . .

— Ce ziceai, c-oi fi vreun spărgător? Ca să vezi cum e omul. . . Eu dădeam să-ţi vin în ajutor, auzind hoţii gonind prin hambarul ăsta, iar matale mă

confunzi cu infractorii comuni. . . Hai, mai bine, să vedem împreună cine ţi-a dat lovitura în hambar. . .

Hristu Ferşampanos mă examinează atent, dar şi intrigat. Apoi mă chestionează alintător:

— Domnu Conan, te simţi cumva rău după nuntă? De unde ai mai scornit şi chestia asta cu hoţii? . . .

— Păi nu-i auzi cum gonesc?. . .

— Bată-te cucu, să te bată, domnu maestrule! Păi ăştia-s tovarăşii artişti. . . Fac gimnastica de dimineaţă. . .

— Cum aşa? Închişi în hambar?

— Dar unde altundeva? Microbuzul e şi el înăuntru. Acuma îl descarcă, să-şi desmorţească oasele . . . Pînă adineaori au dormit . . . Chiar mă pregăteam să le fac o gustărică, cevaşilea ouă fierte, nişte lapte. . .

— N-ar fi mai apetisante nişte ouă ochiuri? Cu slăninuţă prăjită? Dacă vrei, pot să-ţi dau o mînă de ajutor. . . Am şi-o reţetă formidabilă, preluată creator de la eternelii duşmani ai strămoşului dumitale, creia ei îi zic „eggs and bacon“... Nebunia lumii de să-ţi lingi degetele . . .

Hristu zîmbeşte cavalin, adică mînzeşte. Apoi mă ia blajin de braţ:

— Să mergem la cuhnie, domnu maestrule! Mi-ai stîrnit o poftă, că mi se bîţîie genunchii. . . Hai să vedem ce meştereau vrăjmaşii ăia de anglicianí! . . Pînă îşi termină tovarăşii artişti exerciţiile, avem prilejul să probăm ce-i şi cu ecsenbecul ăsta! Dacă-i bun, atunci le dăm şi lor, să aibă şi ei o plăcere. . . Dar mai tîrziu!

Am isprăvit de mult cu raşchetatul tigăii în care se rumeniseră tranşele subţiri de slăninuţă afumată (un excelent produs casnic local) şi peste care zvîrliserăm vreo şapte ouă proaspete, confiscate din cuibarul galinaceelor.

— Şi uite-aşa, dragă domnule maestrule, îşi continuă neîncetata logoree cumătrul Hristu, limpezindu-şi gîtlejul cu-o duşcă de cărţălău infam, — fiindcă veni vorba de răposaţii noştri, să-ţi povestesc cum de-a venit de s-a legat... de ne-am pomenit noi urmaşi de francezi, pescari taman la Delta românească... Istorisea bunicul, fie-i ţărîna uşoară, că auzise de la bătrînii săi, bătrînii pe linie bărbătească, despre pripăşirea primilor de la Fère y Champenôisé pe locurile astea... Erau fugari din Franţia, nu din pricina revoluţiei, ci din cauza lui Napoleon Bonaparte... Podgoreni din tată-n fiu, nu se-mpăcau deloc cu războaiele împăratului... Fuseseră trei fraţi, în plină tinereţe, şi-şi luaseră lumea în cap, ajungînd tocmai pe-aici, să-şi planteze butaşii de viţă de vie aduşi cu ei... Se căsătoriseră cu femei din partea locului, că erau frumoşi ca nişte armăsari, cu moldovence iabraşe, pricepute la turnat copii şi la gospodărirea butiilor cu vin. Anii au trecut, viile au îmbătrînit, ei au mai murit, apoi au murit şi viile, iar noi am ajuns să bem doar cărţălăul ăsta nenorocit... Ne-au lăsat, în schimb, cu limbă de moarte, trei porunci: să nu uităm limba locului de obîrşie, să facem copii, şi să nu spurcăm vinul cu sifon...

Întrucît mă zgîndără insistent o întrebare, simt nevoia să intervin:

— Chestia cu sifonul o-nţeleg, şi chiar consimt din răsputeri la propunerea înaintaşilor dumitale, — deşi mă-ndoiesc serios ca pe vremea lor să fi existat această satanică apă borhotită, — mai ales că şi mie-mi repugnă, fiindcă produce flatulenţă şi poluează sfînta zeamă a strugurilor. Dar cum au reuşit moşii şi părinţii voştri de v-au învăţat franţuzeşte?

Hristu nu-mi răspunde pe dată. Se ridică de la masă şi plecîndu-se în dreptul bufetului din bucătărie, o piesă veche şi valoroasă, lucrată din bardă, deschide uşiţele departamentului de jos. Pe rafturile îmbrăcate în hîrtie albastră, se înghesuie zeci şi sute de volume.

— Le vezi, domnu maestrule? — mi le prezintă Ferşampanos, — astea-s cărţile noastre de şcoală! Aşa s-au priceput să ne-nveţe bătrînii, silindu-ne să citim ferfeloagele aduse cu ei, chinuindu-se zdravăn cu urmaşii, pînă ce le intra în cap limba strămoşilor, fără să ştie ce-i aia gramatică... Nu-s decît nişte amărîte cărţi cu poveşti de altădată, cîteva manuale practice de viticultură, de acum o sută de ani, nenumărate romane de dragoste de la începutul veacului, cărora le-am adăugat alte şi alte poveşti, mai noi, căpătate de la turiştii pe care îi îndulceam cu peşte-şaran... Chiar şi-acum, ori de cîte ori mă reped pe la Tulcea sau Constanţa, cu treburi, mai cumpăr de la marinarii străini... Din păcate, neavînd copii, sînt cel din urmă de la Fère y Champenôise care mai vorbeşte franţuzeşte în Deltă... Iar nevastă-mea, răposata, cînd şi-a dat duhul, mi-a spus în şoaptă, deşi era lipoveancă, „merci"!...

Observîndu-mi privirile lacome direcționate spre cărțile burdușite în bufet, pescarul îmi înțelege setea de cunoaștere:

— Merită să le răsfoiți odată pe-ndelete, dragă domnu maestrule! Acuma nu-i timp, căci trebuie să văd ce-i cu chiriașii ăia din pătul... Rămîne pe altă dată, cînd ne vom mai întîlni aici. Poate că învățăm cine știe ce altă rețetă de-a dumitale! ...

Părăsind, plin de regrete, bucătăria și biblioteca de la subsolul bufetului, îl însoțesc curios pe Hristu la hambarul cineaștilor. Poate or fi terminat cu dezanchilozarea încheieturilor.

Nici nu dovedim să trecem ca lumea pragul ușii și, încă din străfundul hangarului, se aude glasul regizorului:

— Bonjur, bonjur la toată lumea! Poftiți monșerilor, că sîntem aproape gata...

Priveliștea ce mi se înfățișează înaintea ochilor, după ce aceștia se mai acomodează cu penumbra, aduce enorm cu decorul unui film de groază. Pînzele de păianjen, — probabil niște paingi dintr-o specie neidentificată, — tapetează aproape integral pereții uriașei încăperi. Prăfuite copios și cu zeci de gîngănii integrate în țesătura lor, faldurile fluctuează la cea mai mică răsuflare sau curent de aer. Aproximînd, fără eforturi deosebite, dimensiunile hambarului la vreo două sute de metri patrați, stau și mă întreb care o fi (sau o fi fost) destinația lui. Mormane de paie, grămezi de papură putrezită

și mucegăită, maldăre de trestie uscată, toate aceste detritusuri vegetale aștern sub picior un covor pîslos îmbibat de praf. Microbuzul se află tras într-un ungher, oarecum mai în bătaia fuioarelor de soare ce se strecoară prin interstițiile pereților de scîndură. Portierele stau deschise, capota motorului este dată peste cap, iar geamurile ferestrelor coborîte la limită. Toată încărcătura văd c-a fost întinsă pe-o prelată, de parcă era pusă la uscat. Mă apropii interesat de utilajele expuse.

Regizorul Socrate Cotoi, — dacă îmi mai amintesc bine numele cu care s-a prezentat în ajun, — mi se proțăpește în față:

— „Cher maître", eram cam buimăcit la cap ieri, dar din cele spuse de domnul Hristu am înțeles că avem onoarea de-a fi consătenii unui scriitor bucureștean... N-am reținut însă numele... Parcă Arthur Conan, dacă nu mă-nșel...

— Vă-nșelați! Nu-s Conan Doyle, ci Al Conan Doi...

— Păcat...

— Dimpotrivă, nu-i păcat deloc, — mă enervez eu, — maestrul meu e mort, și încă în plină glorie, așa că nu văd de ce să-l jeliți; însă poate că vă supăra existența mea, deocamdată fără urme de glorie... Regret, dar nu mă pot decide să repauzez, doar pentru a vă fi pe plac... Mai am încă multe de scris și de spus...

Socrate Cotoi, deconcertat la maximum, gesticulează enigmatic, făcîndu-mi un soi de semn pe care nu-l pot interpreta decît ca o intenție de a mă mîngîia pe cap... Dar sesizez imediat că nu-mi este adresat mie, ci cuiva care se află în spatele meu. Ca

un excelent detectiv ce sînt, arunc discret o privire laterală. Cu un singur ochi, celălalt fiind ațintit asupra regizorului. Posedînd o memorie vizuală prodigioasă, specifică „hobby"-ului meu, îl recunosc instantaneu pe Gică Bendix, cascadorul echipei. Acesta, la instigația tovarășului Socrate, se grăbește să tragă un capăt al prelatei deasupra utilajului aflat la vedere.

Pentru a nu crea impresia că-s „imponderabil", îl salut cu glas sonor, cel puțin 110 decibeli:

— Lucrezi, lucrezi, domnule Bendix... Ziua bună se cunoaște de dimineață... Ce faci acolo?...

— Depanare, maestre, depanare... Meseria mă obligă... Ăsta-i cascadorul, femeie la toate!...

Cu ochiul rămas disponibil, asist intrigat la manevrele regizorului. Iarăși vrea să mîngîie pe cineva pe cap. Însă, de data asta, cunosc semnificația inabil camuflată a gestului. O invitație precisă, la adresa cascadorului, de-a ascunde conținutul microbuzului, descărcat pe prelată, de privirile mele. Îi las să mă creadă prost, ceea ce nu-i atît de greu. Mai ales că n-au cunoștință cu cine au de-a face.

Cascadorul, care, între altele fie spus, mi se pare cam subdezvoltat pentru această sportivă și periculoasă profesie, fiind prea mărunt și pirpiriu în salopeta de auto-service, nouă nouță, isprăvește rapid cu sarcina transmisă optic de regizor. Apoi mă acroșează:

— Vă rog să-mi spuneți pe numele artistic, maestre, fiindcă iubesc la nebunie scriitorii... Îi consider niște colegi, nu altceva... ziceți-mi și dumneavoastră cum îmi zice toată lumea: „Telescop"!...

— De unde și pînă unde, un nume atît de tehnic? — mă prefac eu interesat.

Gică Bendix-Telescop mușcă momeala. Îmi oferă imediat suplimentul necesar de informații.

— Amîndouă numele mi se trag de la meserie, Nu pot fi cascador toată ziua... în timpul liber sînt mecanic auto... Excepțional, spun prietenii mei... Specializat în electromotoare și amortizoare.

— Bine, dar n-ai și un nume „neartistic"?...

— Gică, maestre, Gică, pur și simplu... Sînt dublu orfan, și de tată și de mamă, copil din flori naturale, de ambele sexe... Crescut de stat și de primărie... Că nu erau să mă boteze Gică Sectortrei!

În tot răstimpul cît durează plăcuta conversație cu regizorul Socrate Cotoi și cascadorul auto-moto Gică Bendix-Telescop, trag zdravăn cu ochiul, utilizînd de fapt ambele dispozitive oculare cu care m-a înzestrat maica-natură, pentru a înregistra ambianța înconjurătoare. Și nu trebuie uitat că stătusem cu un ochi la făină și celălalt la slănină, ca să mă exprim popular, adică îi urmărisem, în același timp, și pe regizor și pe cascador. În orice caz o performanță. Pentru un om normal dificilă de realizat. N-aș vrea să se deducă din asta că-s anormal, dar spiritul de observație, prin acuitatea sa, mă caracterizează încă de mic copil, de cînd citeam pe ascuns *Aventurile submarinului Dox*, deprinzînd astfel (la locul de muncă) enorma însemnătate a detaliilor din preajma noastră.

Instalațiile de filmare, pe care Telescop se grăbise să le ascundă, nu mi se păreau a fi chiar niște secrete de stat. Singurul lucru mai deosebit, și care

mă atenționase într-un oarecare grad, este stocul de cutii pentru rolele de film-peliculă. Estimate din privire, puteau fi peste trei sute. Aparatele de luat vederi nu le zărisem încă, însă mi se păruse destul de curioasă absența reflectoarelor și-a trepiedelor, atît de cunoscute mie de la Buftea.

Existența unei bărci pneumatice, din cele care se umflă cu pompa de bicicletă, era absolut normală în cadrul unei echipe de filmare turistică. Dar ce caută, printre lucrurile surprinse de retina mea atentă, motorul „out-bord", pentru ambarcații rapide? E vorba de un „Evinrude", extrem de costisitor, prevăzut cu-o herghelie întreagă de cai putere. În nici un caz nu poate fi montat la barca pneumatică, deoarece s-ar duce la fund odată cu ea.

Restul materialelor nu prezintă cine știe ce interes, fiind comune pentru dotarea tehnică a cinematografiștilor. Mă refer la revolverul „Emge", de tipul celor cu care se „împușcă" startul la cursele de obstacole, la rachetele de semnalizare, la zecile de metri de parîmă zdravănă, răsucită în șase, la canistrele metalice, pe care stă scris „White spirit", precum și la celelalte fleacuri ca flacoanele cu „Napoton", „Valium", și alte tranchilizante, folosite pesemne pentru calmarea neastîmpărului creator al cvintetului de cineaști.

Tocmai cînd mă pregăteam să întreb de ceilalți membri ai echipei, care absentau cu desăvîrșire, se aud strigăte deșănțate. Socrate Cotoi, oarecum stînjenit, pornește spre ieșire. Bendix-Telescop, după el. Nu mai înainte de-a ne invita și pe noi, adică pe mine și pe Hristu, să-l urmăm.

Cunoscutul vas fantomă, plus acei minunați olandezi zburători, se află tras la mal, cu bordul lipit de scîndura ce-ar vrea să fie considerată debarcader.

— Ahoe! Ahoe! — răcnesc zglobioși, pe coverta șalupei comandate de Milopoc Papașa, trinitatea cineaștilor dispăruți.

Bine dispuși, dacă nu chiar euforici, debarcă braț la braț cu Pilu Itană Arambașa. Uriașul, cînd mă zărește în compania regizorului și-a cascadorului, se oprește locului. Pare surprins. Dar se reface, cît ai zice pește.

— Bună dimineața, domnu Conan! Ce păcat că n-ați fost și dumneavoastră cu noi. Am făcut o plimbare cu maeștrii cinematografiei noastre, să vadă și dînșii Delta... Ei, ce mai zici, domnu Cotoi! Ai văzut că ți i-am adus îndărăt? Întregi și nevătămați!

Apoi, fără să mai zăbovească, temîndu-se probabil de întrebările mele suplimentare, pe deplin îndreptățite, Itană o șterge rapid către șalupa acostată la debarcaderul bătăturii.

— La revedere, sănătate, pe curînd! — ne salută din mers magazionerul șef al Céapéului piscicol.

Salutați și abandonați, rămînem pe mal, constituiți în două grupuri distincte. Cvintetul cineaștilor, pe de o parte, pe de altă parte (la cîțiva metri) duetul Conan-Hristu. Cei cinci magnifici șopocăiesc între ei, în vreme ce eu privesc la plecarea intempestivă a șalupei, care se îndepărtează alegru spre alte orizonturi. Numai Hristu Ferșampanos nu face nimic, examinînd atent pămîntul bătăturii. Negăsind (probabil) ceva notabil, ultimul mohican francez din Deltă se adresează asistenței:

— Nu credeți c-ar fi cazul să vă întremați nițel, tovarăşi artişti? Poftiți la cuhnie, să vă prepar nişte ecsenbecuri de spaimă, după rețeta domnului Conan!... Auzind invitația, colectivul cineaştilor face o mişcare de grup, perfect pusă la punct, iar Socrate Cotoi ia cuvîntul în numele celor de față prezenți:

— „Merci, mon cher"! Minunată idee! Chiar că ne-a pălit o foame cumplită. Mîncăm orice-o fi chiar şi ecsenbecuri... Deşi nu ne-ar fi căzut greu nişte ochiuri la tigaie, cu puțină slănină afumată...

Demoralizat de jenanta incultură culinară a regizorului, mă decid să-i însoțesc. Nu pentru a participa la minidejunul organizat de gazdă, ci mai curînd pentru a asista la lovitura de teatru, cînd maeştrii filmului turistic vor devora ecsenbecuri, în loc de ochiuri cu costiță afumată.

Matinalii plimbăreți, prezentînd simptome de euforie alcoolică, dezlănțuiesc o hărmălaie demnă de-o cauză mai bună. Se ceartă pentru locuri, pentru tacîmuri, pentru nivelul cărțălăului din stacane.

Bietul Hristu de la Fère y Champenôise nu mai prididește cu spartul ouălor. Noroc că-i dau şi eu o mînă de ajutor, prăjind şi rumenind separat, într-o altă tigaie, tranșele de „bacon".

Bendix-Telescop, cascador de excepție, aduce în pas alergător, din hangarul unde se afla microbuzul, un coşuleț plin cu nişte roşii-mamut, pe puțin 600 de grame bucata. Ajutat de asistentul de regie, Grigulea Pîşu, după cum ni l-a prezentat regizorul titular, le face, în mai puțin de trei minute, harcea-parcea, inundîndu-le cu ulei de 7,10 şi înmormîntîndu-le sub un morman de ceapă. Operația de tăiere fină, în rondelete de dimensiuni egale, fusese inițiată şi întreprinsă de individul acela apoplectic, trăsnind de la distanță (minimum 3 metri) a alcooluri casnice şi locale, — directorul de producție. Fostul comandant al flotei de pe lacul Snagov, căpitanul de marină Romeo Pîrvuică, pesemne obişnuit să emită ordine, intenționează să reorganizeze munca:

— Tovarășe director Cotonog, ascultă comanda la mine...

— Încetează cu servilismul, măi Pîrvuică, zi-mi pe nume, mai slăbește-mă cu directore-n sus, directore-n jos!... Optimus mă cheamă, Optimus să-mi spui... Eventual chiar Optimus Cotonog!... Dar fără director... Şi-acum comandă-mi nu te sfii... Ce moaş-ta vrei?

Pîrvuică devine galben la mînie. Combinat cu roșul vinețiu ce-nflorește în obrajii plesnind de sănătate şi hipertensiune ai directorului, care se sufocă de indignare,rezultă un efect cromatic ce mi se pare extrem de atractiv. Dar marinarul are nervii tari şi şapte vieți în pieptu-i de alamă,aşa că nu se pierde cu firea:

— Uite ce-i, dragă Optimus, dacă-mi vorbești frumos, atunci apucă-te şi zdrobește nişte usturoi... Nu merge salată de roşii cu ceapă, fără să clătești castroniera cu mujdei. Hai, mişcă mai repede, că te cotonogesc!...

Amiralul pare mai băut decît ceilalți doi membri ai echipei de plimbăreți. Fapt care-l determină să se dezlănțuie într-o serie de comenzi lansate cu dezinvoltură, dar totuși coerente din punctul meu de vedere:

— Pîşule, ce faci acolo? Rade nişte brînză peste roşii! Rapid... Gică, termină odată cu amestecatul... Pune-i şi piper, auzi?... Domnule Cotoi, ce regizezi la masa asta? Unde-i păstrămioara aia de purceluş, pe care-am cumpărat-o la Tulcea? Ce-ai făcut cu ea?

În ritmul acesta, minidejunul se încropeşte fantastic de operativ. Peste şase minute, nici o secundă mai mult pot admira pe masa din cuhnia sirelui de la Fère y Champenôise următoarele sortimente: un lighean de „eggs and bacon", o salatieră (sau „castronieră", în viziunea amiralului) plină vîrf c-un munte de roşii, preparate într-o modalitate nemaivăzută pînă astăzi (cel puţin de mine) supraetajat cu rondelete de ceapă, iar peste acest acoperiş nenumăraţi pistrui de piper, contrastînd violent cu rumeguşul de brînză telemea, precum şi şapte blocuri-turn (ca „plombele" din capitală) confecţionate din feliuţe de păstrămioară.

Socrate Cotoi, cel care avusese sarcina procurării pastramei, mă priveşte intrigat:

— Nu-ţi spune nimic, dragă maestre, acest număr impar al porţiilor?

— Parcă-mi sugerează ceva. Dar sper că nu v-aţi pus în gînd să mă cooptaţi în comitetul acestui pantagruelic minidejun? — declar eu „flatulat".

— Aţi ghicit! Sînteţi genial. V-am ales, cu unanimitate de voturi, preşedinte! Cine-a inventat ecsenbecul? Maestrul Al Conan Doi. Atunci, daţi-ne voie să vă oferim şi noi o premieră: „salade de tomates comme à la mère de maison" — adică preparată ca la mama acasă...

La auzul supărătoarei alăturări („mère de maison") care sună agramat şi scatologic, strîmb din nas.

Optimus Cotonog, răspîndind un şi mai dens nor de vapori spirtuoşi, mă asigură, zîmbindu-mi insistent şi fals:

— Directorul de producţie e cu bugetul, adică subsemnatul, aşa că nu vă faceţi griji! Plătim tot ce se consumă, nu sîntem chiar pe drojdie... Serviţi cu încredere, iubite maestre, mai ales că aveţi multe de scris şi de spus...

Nu pot refuza nişte oameni atît de gentili şi de agreabili. Or fi ei din cinematografie, dar se poartă totuşi respectuos cu reprezentanţii literaturii.

Ce înseamnă societatea! Nici nu-ţi dai seama cît mănînci. Pînă şi digestia se profilează într-o perspectivă plină de promisiuni. Bineînţeles, deoarece mai prelucrasem o masivă şarjă de „eggs and bacon", cu Hristu Ferşampanos, nu abuzez de bunăvoinţa amfitrionilor. Servesc doar cîteva polonice. În schimb, preţuind şi omagiind premiera cineaştilor, fantastica salată de roşii „comme à la mère de maison", mă aprovizionez substanţial, umplîndu-mi de două ori salatiera personală, pusă la dispoziţie de responsabilul cu producţia, simpaticul apoplectic Optimus Cotonog.

— Maestre, de-aia vă iubesc eu pe dumneavoastră scriitorii, — se extaziază pe neaşteptate, absolut nemotivat, cascadorul Telescop. — Sînteţi, şi-n viaţă, la fel ca-n cărţile pe care le scrieţi. Am citit, mai de mult, un roman poliţist nemaipomenit, de

m-am stricat de rîs. Parcă-i zicea „Călătorului îi stă bine cu drumul", sau ceva în genul ăsta. Ei bine, era acolo un scriitor întocmai ca dumneata, pus pe rele. Crăpa de te speriai, nu altceva ... Pesemne că se documenta ... Dar vîrtos!

Nu prea mă încîntă considerațiile paraliterare ale numitului Bendix. Trec icnind peste grava impolitețe, nevoind să deteriorez buna dispoziție generală care, slavă Domnului, funcționează în „forcing". Îmi cam rămîne însă salata în gît. Cu toată calitatea ei, de excepție. Nu mai are savoarea inițială. Mă rog, asta-i viața! Și mare-i grădina Icoanei ...

Stimulîndu-se la intervale regulate, de parcă ar fi vrut un ordinator cibernetic în bufetul stomacal, cu cărțălăul furnizat de Hristu, cvintetul cineaștilor se înfierbîntă, prezentînd evidente fenomene de autoaprindere. Spre disperarea mea, care-s un fin degustător și nicidecum un mîncău, în mai puțin de-o jumătate de ceas băieții rad tot, curăță tot, spală tot. Și ecsenbecul, și salata, și pastrama ... Masa rămîne pustie, mai dezolantă decît un peisaj selenar.

Nu știu de ce, dar mi-a intrat în cap o idee sîcîitoare. Am impresia că releele mele neuronice nu mai dau satisfacție. Parcă s-a ars undeva un contact, o conexiune. Și asta din pricina ingratitudinii pe care o manifestă natura cu noi. Cît de amăgitoare sînt aparențele! Exact cum se întîmplă și cu băieții ăștia, din echipa de filmare. Simpatici foc! Plăcuți, inteligenți, descurcăreți. Și totuși, cînd

îi vezi cum arată și cum se poartă, îți vine să-ți iei lumea în cap.

Socrate, regizorul Cotoi, făptură sensibilă la intelect, umblă ca un hippy scos la pensie. Deși se poartă chel, fără umbră de sistem pilos pe creștet, și-a lăsat plete pe guler și perciuni pe fălci.

— Și zici că neica ăla mi-a tras în piept? Așa crezi tălică, nea Cotonoage? Pantofii ăștia cu părul întors pe față, mocasinii, spui că-s marfă bună de foc? Te pomenești că m-a dus și cu ochelarii, nu? — și regizorul, suferind real, lovește cu arătătorul rama groasă de un deget a „călăreților" cu geamuri întunecate. — Nu vezi că-s din import? Abia deslușești lumea prin ei ...

Obosit de efort, Socrate privește întrebător, de sus în jos, fiind înalt cît un par la congestionatul și și hipertensivul său interlocutor.

Nădușind pe toate canalele (sudoripare), Optimus Cotonog trage de timp cu răspunsul. Scundac de felul său, directorul afișează o ținută sportivă, și ca îmbrăcăminte și ca alură, în totală contradiție cu gabaritul personal. Pantalonii scurți îi sugrumă burticica, dar îi și accentuează subdimensiunile staturii. Cînd, în sfîrșit, se îndură să deschidă gura, își îndeasă mai întîi pe cap cascheta de jockey, ca și cum ar fi vrut să dea mai multă greutate spuselor sale:

— Dragă Socrate, o viață întreagă am lucrat numai cu produse din import ... Mă rog, așa mi-i meseria ... ca orice director de producție care se respectă ... Ascultă la mine, că-s om bătrîn și uns cu toate alifiile ... joarțele astea-s niște vaxuri ... Da, da, „vax-albina-cavaler-pasta", cum se zicea pe

vremea mea... Ţi-am spus să nu-ţi mai cumperi nimic fără avizul meu...

Profund afectat de lejeritatea cu care Cotoi îşi îngăduise achiziţionarea mocasinilor, fără consultarea unui specialist, directorul mai toarnă în el un stacan de cărţălău. Mă gîndesc că dacă va continua astfel, nu va trece mult şi va face precis un infarct. Şi-aşa, acum, culoarea feţei se apropie vertiginos de cea a infamului vin local. Adică un roşu-vineţiu, aproximativ negru-murdar.

Nu înţeleg ce are discuţia asta în cadrul unui colectiv artistic, dar se vede că şi creatorii au probleme de viaţă, din cele mai comune, cum ar fi, bunăoară, calitatea pantofilor cumpăraţi de ocazie.

Cu atît mai serios mă surprinde intervenţia căpitanului de marină:

— Hai că m-apucă plînsul, cînd te-aud vorbind în stare de ebrietate alcoolică... Cum adică, nu-s în stare să-mi aleg singur marfa care-mi place? Am fost căpitanul portului Snagov, şi-am avut de-a face numai cu pasageri capitalişti, din Bucureşti, cel mai mare oraş al ţării, crezi că-mi încredinţau mie, pe mînă, flota lacului, dacă mai trebuia să-ntreb, la fiecare naufragiu pe domnul Optimus, cui s-acord prioritate la salvare? Să fim serioşi, frate Socrate! Ce te iei după gura Cotonogului...

Oricît aş încerca să mi-l imaginez pe Romică Pîrvuică în postura de căpitan de vapor, nu-mi reuşeşte deloc pasienţa. Crăcănat, de parcă i-ar fi pus maică-sa ciorapii la uscat pe-un butoi, şi mai scund decît directorul de producţie, cu capul ras bilă, matrozul şi-a mai lăsat şi-o mustaţă pe oală,

de-o culoare dubioasă, probabil vopsită cu cremă de ghete sau „Tonal 1“. În ciuda tricoului zebrat pe orizontală, a şepcii de ofiţer maritim, Pîrvuică nu sugerează cîtuşi de puţin chipul, atît de cunoscut din filme, al lupului de mare. Singura trăsătură autentic marinărească e faptul că bea de stinge, ca şi cum ar avea fixat în beregată un aspirator „Record-lux“.

Asistentul de regie, îndeobşte extrem de atent cu directorul, căruia îi face mereu plinul la pahar, fiind întotdeauna pe fază cu sticla, se consideră dator să sară în apărarea idolului său:

— Cum îţi permiţi, domnule căpitan de broaşte, să-l faci cotonog pe nenea Optimus? Întreci orice limită! Ce-ai cu el? Îl gelozeşti, pentru că se pricepe mai bine ca mata la afaceri? Păi e şi normal!... Pe dînsul nu l-au scos la pensie înainte de vîrstă, la patruzeci de ani, aşa cum au păţit-o autorii celei mai mari catastrofe maritime de pe lacul Snagov! Dacă te mai legi de nenea Optimus, să ştii că vei avea necazuri... Şi încă mari! E bine?

Grigulea Pîşu, un malac cît un mal, pe puţin 1,92 m, blond de tip albinos, cu sprîncenele ciudate, decolorate pînă la alb, îmbrăcat ca un „globetroter“, — din ăia care se tîrăsc de-a lungul şoselelor cu sacul în spate, — în nişte blugi soioşi, foşti albaştri, şi într-un maieu cu mînecuţe atît de strîmte, încît braţele-i arată ca nişte parizere strangulate, schiţează o mişcare bruscă, vrînd să sugereze că-i gata să demostreze dimensiunile necazurilor ce-l aşteaptă pe căpitanul Romeo.

Gică Bendix-Telescop, în afară de calitatea de cascador automoto, posedă şi evidente aptitudini

diplomatice. Plin de tact, profesînd un zîmbet subțire, ștrengăresc, se adresează întregii asistențe:

— Fraților! Stați încet și nu mînați! Ce v-a apucat? Asta ne mai lipsește acum, cînd ni s-au încurcat ițele? Unde sîntem, și unde trebuia s-ajungem? La chestia asta nu vă gîndiți? În loc să ne vedem de lucrurile noastre, stăm și bem ca sparții. De-aia am nimerit cu mașina-n pom, pentru că fratele Socrate s-a urcat la volan c-o damigeană de Nicultel în cap... În loc să-l căutăm pe cetățeanul care trebuia să ne dea legăturile, stăm aici și ardem gazul de pomană. Ba, pe deasupra, ne mai și certăm! Hai că nu-i bine, zău așa! Se duce dracului și filmul, și mai rămînem și cu buzele umflate!...

Uimiți de luciditatea cu care pirpiriul cascador ridică problemele, membrii echipei cad pe gînduri. Socrate Cotoi, după ce-și examinează scîrbit paharul, îl respinge cu dispreț, oferindu-i lui Hristu prilejul de a-l umple din nou. Îl soarbe deconcertat, pentru ca apoi să-și revină numaidecît și să rostească:

— Telescopică are dreptate! Ce facem aici? Gata, am terminat cu bairamurile. E vremea să ne apucăm de lucru. Pîșule, Pîrvuică, nene Optimus, lăsați fleacurile și împăcați-vă! M-ați înnebunit cu gîlcevile voastre. Pe cai, băieți! Pe cai! Imediat să pornim în căutarea individului cu problema. Trebuie să-l găsim numaidecît, că se trece sezonul, mă pricepeți? Cum îl chema, nene Optimus?

Și eu, și Hristu Ferșampanos, așteptăm nerăbdători s-auzim numele cetățeanului. Directorul se scotocește prin buzunarele șortului, găsește un carnețel, îl răsfoiește grăbit, după care strigă triumfător:

— L-am găsit, frate Socrate! Știam eu că-l am aici, scris undeva. Nu se prea citește bine, dar ăsta trebuie să fie: Milu Poc, Pap și-așa... Fir-ar să fie de creion... a mînjit toată foița, era din ăla chimic...

Hristu intervine salvator:

— Nu vă necăjiți, că-l știe tot satul. Găinarul de Milopoc Papașa e socrul lui Arambașa, tovarășul care v-a plimbat azi-dimineață, cu șalupa. Mecanicul era chiar Milopoc!... Îl găsiți la magazia Céapéului...

Socrate Cotoi rămîne cu gura căscată. Grigulea Pîșu se saltă de pe scaun, de parcă atunci s-ar fi declanșat un resort ascuns sub fundul taburetului. Căpitanul Romică se bate cu pumnii în cap, ca și cum ar fi intenționat să-și vîre la loc niște gînduri împrăștiate. Numai Cotonog tace. Tace și fierbe la presiune. Dacă nu spune ceva, precis că explodează. Din fericire, spune:

— Boilor! Sînteți niște boi! Cum de nu v-a dat prin cap să-i întrebați pe ăia cu barca cine sînt și ce vor de la sufletele noastre? Ce i-a apucat, așa din senin, dragostea de noi, și-au venit să ne invite la plimbare? Ba au mai și băgat în noi spirt din ăla puturos, de-i ziceau samagon. Ca să ne tragă de limbă, nu? Și tu, căpitanule, făceai pe marinarul, grozăvindu-te... Halal să ne fie!

Pîrvuică înghite dificultos precizarea exprimată de Optimus. Își smulge nervos mustața, rămînînd

cu vreo trei fire de păr în mînă, şi se rățoieşte la director:

— Noi sîntem boi? Pe cine faci, tu, boi, măi umflatule cu pompa?... Pe noi? Şi tălică pe unde erai?...

— Taci, nefericitule! — rage namila de Pîşu, sărind în apărarea lui Cotonog, idolul lui. — Iar îl bălăceşti pe nenea Opti?

Nemaiaşteptînd justificarea marinarului de apă dulce, Grigulea Pîşu, fără să se deranjeze de pe scaun, îşi expediază pumnul (pe puțin 35 kg) în scăfîrlia lui Pîrvuică. Căpitanul se lasă moale sub masă, de unde îl aud şoptind înfundat:

— Vira ancora!... Stop maşina!... Om la apă, om la apă!...

Privesc contrariat la Ferşampanos. Acesta se face că plouă, nu-mi dă nici o atenţie, urmărind mai departe desfăşurarea evenimentelor.

Regizorul intră într-o criză de autoritate şi începe să dea ordine:

— Toată echipa la hambar! Pîşule, ia-l în cîrcă pe căpitan! Neapărat trebuie să discutăm... Nu mai merge aşa!... Cine lipseşte de la şedinţă, va fi aspru criticat! Sîntem în clar?...

12. BAIRAM-PARTY, LA 17,15 h., CU POSIBILITĂŢI DE EXTINDERE

Ar merita să întreprind ceva pentru a sărbători ziua de azi. E cea dintîi, de cînd mă aflu

refugiat în liniştea (?) creatoare de la „Mila 41", în care izbutesc să mă aşez în faţa mesei de lucru. „Erika" mea, vetustă supravieţuitoare a industriei antebelice a maşinilor de scris, dar încă în puteri, bătrînă tovarăşă de drum a neobositei şi permanentei inspiraţii ce mă consumă de-o viaţă, străluceşte trufaşă, triumfală, aşteptînd primele rînduri cîntate la claviatura ei hodorogită şi incertă.

Aştept şi eu, plin de încredere şi bunăvoinţă, să-mi vină o idee. Şi, aşa cum mi se întîmplă mai totdeauna, în ultima vreme, ideea nu zăboveşte să apară. Chiar se anunţă sonor, melodios, de intră în rezonanţă toate geamurile odăii umplînd uliţa de-un vaier cumplit, vestind sfîrşitul lumii şi judecata de apoi:

— Domnu Conan, vine Mişa, vine poşta cu bilete, cu scrisori şi cu gazete, vine Mişa cel frumos, şi călare şi pe jos...

Mă reped numaidecît afară. Ograda lui nenea Stepan e pustie. Fug la gard şi privesc în susul uliţei. Un nor de colb pluteşte ca un vîrtej în direcţia mea. E chiar Mişa Negroponte, factorul, care pedalează frenetic pe-un velociped foarte aproximativ. Bănuiesc că asta-i şi pricina pentru care direcţia de mers nu-i în linie dreaptă, ci într-o serie nesfîrşită de ondulaţii (mai mult sau mai puţin permanente).

— Domnuuuu Conan, vineee Mişaaa!... vuieşte uraganul ce se apropie de gardul împrejmuitor.

Pesemne că Mişa Negroponte, iarăşi într-o criză de dragoste neînţeleasă şi neîmpărtăşită, a conversat îndelung şi pasionat cu flaconul de trăscău de Tîncăbeşti, mărturie aproape cotidiană a prieteniei

ce i-o port. Altminteri nu-mi pot explica intenţia pe care-o manifestă vădit, de-a pătrunde în bătătură direct prin gard. Ce-i drept, de cînd cu accidentul microbuzului echipei de filmare, există o falie zdravănă, de unde absentează vreo cîteva scînduri.

— Domnu Mişa, fii atent ce faci! N-o să ai loc! ... îl atenţionez eu cu cele mai pure sentimente samaritene.

Dar factorul pedalează cu-o frecvenţă şi mai sporită.

— Păzea, fereşte drumu, că vine nebunu! ...

Spre stupefacţia mea, minunea se îndeplineşte. Negroponte trece prin gard ca o trombă, lăsînd în aşchiile scîndurilor doar cîteva neînsemnate fragmente din uniforma cu care l-a înzestrat ministerul.

Dar, în virtutea inerţiei, nu mai frînează, şi-atunci străbate întreaga ogradă, călcînd două sau trei puicuţe tinere, neobişnuite cu circulaţia, după care, terminînd spaţiul terestru, se avîntă cu încredere în apele Dunării-Vechi, vecina noastră de lîngă debarcader.

Noroc că apa-i mică. Mişa rămîne la suprafaţă, pedalînd în continuare bicicleta submarină care patinează pe nămol. Abia după ce constată ineficienţa eforturilor sale, factorul exclamă încîntat:

— Bîldîbîc! Aşa-ţi trebuie, Mişa, nebunule! Bîldîbîc! — pentru ca apoi să cadă într-o parte, culcîndu-se alene în undele tulburi, de unde se scoală numaidecît, scuturîndu-se ca un cîine plouat. — Rău am mai ajuns, domnu Conan, de-a trebuit să gust din

apa asta, eu care n-am pus aşa ceva în gură de cînd m-o vîrît popa în cristelniţă, acum vreo patruzeci de ani! ... Nu meritam aşa ruşine!

Îl ajut să-şi scoată velocipedul din gîrlă, întinzîndu-i prăjina de rufe a gazdei.

— Cine te-a pus să goneşti în halul ăsta, măi Mişa! Pînă azi, de cîte ori ai venit la mine, cu presa, erai mereu obosit, de trebuia să-ţi ofer de fiecare dată un cordial, pentru întărirea inimii. Ce s-a întîmplat? Ai ceva special pentru mine? Vreo veste proastă? Spune ...

— Am, domnu Conan! Dar mai întîi să-mi clătesc gura de tolboroseala asta. N-ai ceva dezinfestant? Că pe urmă-ţi spun tot! ... Tovarăşa dirigintă m-a expediat aici, urgent, c-un bilet personal.

În clipa aceasta se opreşte, pentru a scuipa scîrbit. Vrea să-mi dea de-nţeles că-l supără dulcea apă a Dunării-Vechi. Pricep imediat despre ce-i vorba şi mă conformez, aducîndu-i un păhărel cu trăscău. Noroc că-l aveam la îndemînă, lîngă masa de lucru.

— Ei, ce-i cu biletul?

Mişa scormoneşte prin taşca plină de apă, după care îmi întinde un petec de hîrtie cu 99% umiditate. Arată ca o cîrpă. Totuşi reuşesc să descifrez printre literele scrise cu cerneală violetă şi dizolvate de infamul lichid, atît de vrăjmaş bunului meu prieten:

— „Iubite şi stimate, domnu Conan! Vă aştept, negreşit, azi după-masă, la o cafeluţă de vorbă. Am să vă spun ceva extraordinar. La 17,15 h închid oficiul. Vă invitez la domiciliul meu personal, care o să vă placă. Dacă nu, să nu-mi mai spuneţi pe nume! Cititoarea şi admiratoarea dumneavoastră, poate şi colaboratoare, Moira Ghergidap.“

Bineînțeles, nu reușesc să-l conduc pe Negroponte la poartă, decît după ce-mi consumă integral flaconul de trăscău.

În ciuda tuturor insistențelor mele, Mișa nu se-nvoiește să iasă din bătătură ca lumea, pe portiță, ci, după ce încalecă, balansîndu-se îngrozitor, pe bicicletă, pornește iarăși spre spărtura gardului. De data asta, însă, nu-i mai reușește figura. Decît parțial. Bicicleta trece, factorul rămîne . . .

După ce se extrage din scîndurile palanului, Negroponte repetă încercarea de vreo cinci șase ori. Pînă la urmă izbutește. Acum aleargă pedalînd, reluîndu-și ondulațiile permanente, învăluit în perdele de praf. Din mers, îndepărtîndu-se, mă salută în gura mare, răcnind:

— Rămîi cu bine, maestre, că-mi iau bicicletul și plec, trec zilele-n goană, și dragostea trece, să vezi ce-o să fie, disear', pe la zece! . . .

N-aș fi crezut vreodată că literatura contaminează.

În orice caz, Mișa Negroponte versifică spontan și (aproape) corect.

Diriginta domiciliază lîngă oficiul poștal, într-o locuință pe care mi-o indică Liubașa Convert. Nu știu de ce se hlizește operatoarea, dar mai examinez încă o dată ținuta mea de rigoare. Nu observ nimic. Pantofii sînt din aceeași pereche, pantalonii i-am călcat întinzîndu-i sub saltea, cămașa-i curată și scrobită cu făină intermediară, — tiotea Mașa neavînd altceva la îndemînă, în afară de mălai, — iar „blaser"-ul, cum l-am botezat eu, deși nu-i din același material cu nădragii, se poate spune că-i acceptabil, lipsit de petele căpătate la nuntă, și pe care le-am scos cu „White spirit" împrumutat de la Socrate Cotoi. Ce-i drept, cam răspîndesc duhoare de „Peco", însă nădăjduiesc s-o îndepărtez cu efluviile cepii mîncate la prînz.

Deoarece nu-i nici o sonerie, îndrăznesc să bat încetișor la ușă. În aceeași clipă se și deschide, de parcă ar fi fost prevăzută c-un sistem electronic de automatizare.

— Poftiți, maestre Conan, poftiți înăuntru! — mă îmbie glasul dogit de tutun al Moirei Ghergidap. — Sînteți de-o punctualitate monarhică.

Condus de gazdă care-i înțolită de duminică, într-o rochie de lamé, mulată pe corp, atît de strîmtă încît diriginta poate fi confundată cu-n apetisant krakauer, — ceva mai durduliu, — îndesat în binecunoscuta peliculă de plastic, străbat vestibulul, plin de cuiere, pentru a-mi face o intrare triumfală în camera de oaspeți.

— Luați loc pe canapea, că-i mai solidă și comodă! Acesta-i living-room-ul meu, iubite maestre, — mi-l prezintă c-un gest atotcuprinzător Moira Ghergidap, scărpinîndu-se discret pe sub peruca de nailon care-i acoperea tigva, — acum e-al dumneavoastră. Imediat servesc și cafeaua.

„Living-room"-ul, de fapt un salon ca pe vremuri, așa cum poseda și bunica Maia de la Pitești, are o mare calitate. Este deosebit de răcoros. O masă pătrată, imensă, probabil din nuc masiv, flancată de două bufete înalte, cu etaje, plus cele șase scaune tapisate, ocupă aproape toată încăperea. Ca să pot da urmare invitației de-a mă așeza pe canapea, tre-

buie să împing puțin un scaun. Observ îngrozit că scaunul abia se ține pe picioare. Dacă o fi la fel și canapeaua?

Diriginta zîmbește pe sub mustață (că are, slavă Domnului!) asigurîndu-mă blajin:

— Fără teamă, domnu Conan! Ani de-a rîndul l-a suportat pe nefericitul ăla de Arambașa, pe cînd îmi făcea curte, încît a trebuit s-o repar de curînd. Poate se vor mai ivi și alți cavaleri, că n-am ajuns la vîrsta renunțărilor. Aranjați-vă ca la dumneavoastră acasă, „ad-libidum", ca să mă exprim pe limba vechilor elino-traci, latifundatorii acestor așezări străbune . . .

Oarecum îngîndurat de latina obscenizantă a dirigintei, asist interesat la prepararea cafelei. Moira Ghergidap posedă o rîșniță de cafea de alamă, ca un cilindru. Neîndrăznind să se așeze, de frică să nu-i plesnească rochia (gîndesc eu), macină boabele proaspăt prăjite de-a-npicioarelea. Învîrtește la rîșniță și se uită insistent la mine.

— Cred că n-ați mai băut de mult o cafea autentic turcească, — demarează gazda, continuîndu-și operația, — de aceea am s-o fierb chiar în fața dumneavoastră . . .

— Dar nu trebuie să vă deranjați . . .

— Ei, ce tot vorbiți acolo? Cînd mai prind eu un scriitor pe la „Mila 41"? Și încă unul atît de impozabil!

Odată terminată măcinarea boabelor, diriginta scoate din bufet un serviciu de preparat cafeaua, din cele cu spirt denaturat. Ibricul din tablă de aramă strălucește stacojiu, îmbiindu-mă la o delicioasă așteptare. Apa o are la îndemînă, într-o carafă de sticlă.

— Pentru aromă și gust, cafeaua trebuie fiartă numai în apă rece, dragă domnu Conan. Tăria și-o extrage din caimac, de-aia nici nu trebuie să fiarbă prea mult, încît să dea în foc. O să vedeți . . .

În living-room plutește, chiar de pe acum, o aromă amețitoare. Undele spirtului denaturat, amestecate cu efluviile cafelei, într-un mixaj bizar, trezesc în mine amintiri străvechi, de pe vremea cînd eram copil și cînd asistam vrăjit la magia preparării cafelelor din casa bunicăi.

Pînă și ceșcuțele în care servește diriginta, butucănoase și groase, îmi par cunoscute. Nu mai e nevoie să citesc pe furiș marca fabricii, că scrie pe ele, distinct și mare: „Wagons-Lits-Cook". E clar, datează dinaintea războiului.

La 18,00 h. fix, servim primele cafele. Conversația se leagă dificultos. Însă după ce trecem la cea de-a treia ceașcă, în jur de 19,00 h, lucrurile încep să se limpezească. Diriginta îi dă drumul:

— Eu nu știu cum faceți, dumneavoastră scriitorii, de născociți povești de dragoste atît de tîmpite, încît te doare mintea. De unde le scoateți? De ce nu sînteți în stare să confecționați un roman de sortimentul *La răscruce de drumuri?* Ați văzut la televizor? Sau ceva în genul *Femeia albă* . . . Am plîns ca un copil . . .

— Eu scriu romane polițiste, doamnă Moira, povești cu crime . . .

Diriginta sare ca arsă:

— Şi ce dacă? Bărbaţii nu-s nişte criminali cînd înşală sufletul neprihănit al unei femei?... Maestrule, om te fac, am un subiect de roman criminal, lux... a-ntîia!...

— Cred că şi subiectele mele sînt interesante! — replic eu rece, supărat de faptul că diriginta mută pronumele de reverenţă pe canalul doi, luîndu-mă cu „tu".

— Aiurea! Păi să-ţi povestesc eu tragedia dragostei, maestrule! În care criminalul circulă în libertate, şi încă pe şalupa Céapéului...

Parcă începe să devină mai interesant. Aşa că trec peste apropierea tentată de Moira Ghergidap.

— Doamnă dirigintă, tovarăşă dragă...

— Slăbeşte-mă cu tovarăşă, că nu sîntem în aceeaşi organizaţie... Zi-mi pe nume, şi-aşa sînt mai mică decît matale cu vreo zece-cincisprezece anişori... Aş putea să-ţi fiu şi fiică...

Se încrîncenă carnea pe mine. Aşa că-i retez elanul:

— Imposibil! Totdeauna mi-am dorit numai băiat! Mai bine să rămînem domni. Iar dumneata doamnă! Şi, după cum începusem să-ţi spun, subiectele romanelor nu se ticluiesc în minte, ci sînt inspirate de realitatea imediată, din cele văzute şi auzite de la oameni. Aşa că te ascult cu plăcere, poate aflu ceva necunoscut mie...

Puţin ruşinat de vulgarizatoarea expunere a genezei unui roman, aştept destăinuirile dirigintei.

— Atunci, domnule Conan, dacă-i vorba să fiu doamnă, va trebui să-ţi mai servesc ceva. Prea te-am pus la regim. Bei o şerică?...

— N-am auzit de-aşa ceva, dar dacă nu-i alcoolică, parc-aş bea! N-aş vrea să abuzez de cafea... Şi aşa am băut trei...

— Poţi să numeri şi patru, dacă ţii să respectăm adevărul... dar nu face nimic... Şerica n-are cine ştie ce alcool... Dar e preparată în casă... la magazinul universal îi zice „Cherry-brandy", dar nu face două parale, deşi costă 56 de lei româneşti...

După ce m-am lămurit că şerica dirigintei este doar o vişinată tradiţională, bine dozată, sînt nevoit s-ascult (trei ceasuri bune) o banală melodramă de tîrg de provincie periferică, în care bestia, criminalul, arvunit încă din tinereţe pe post de ginere de părinţii dirigintei, care l-au mai ţinut şi la o şcoală post-profesională, îşi calcă în picioare cuvîntul dat, preferînd să facă pe logodnicul cîţiva ani la rînd. Bineînţeles, funcţia de logodnic titular cuprindea şi înlesniri de ordin social: masă dimineaţa, la prînz şi seara, spălatul rufelor, călcatul hainelor, bani de ţigări, abonamente la „Sportul" şi la „Săptămîna". După ce capătă un post bine încadrat, ca magaziner al Céapéului piscicol, logodnicul se căsătoreşte cu fata celui mai înstărit om din sat. Fată serioasă, cu casă şi zestre, inclusiv un copil de şase ani. Milopoc Papaşa, socrul, organizează o nuntă cu dar, nemaipomenită, la care se strîng 65.000 de lei. Pentru potolirea logodnicei seduse şi abandonate, i se oferă o despăgubire derizorie, casa în care locuieşte, proprietate a lui Milopoc, şi 5.000 de lei.

Deşi cîteva calcule rudimentare, executate rapid şi mental, nu-mi dau satisfacţie în privinţa plasării în

timp a evenimentelor, renunț să mai scormonesc în dedesubturile economico-sociale ale problemei. Ceva scîrțîie. Supărător și urît.

— Ei, ce mai zici, maestrule, tragem un roman să cadă lumea în fund?

Moira Ghergidap, bazîndu-se prea mult pe proprietățile evocatoare ale narațiunii ei, în cel mai pur stil oral, a neglijat însă pe cele cuprinse în sticla cu șerică. Dealtfel sticla-i goală. După fiecare țigară fumată cu năduf de dirigintă, a urmat și păhărelul de vișinată. Iar Moira fumează zdravăn, de parcă ar vrea să se sinucidă cu nicotină.

— Doamnă dirigintă, cel mai nimerit ar fi să-l scrii singură. Așa cum a făcut autorul lui *Papillon*, care nici el nu era scriitor...

— Da, ar fi o idee, dar ăla a făcut ceva pîrnaie!...

— Ei și? Cine te împiedică? Eu așa aș vedea scris romanul. Mai întîi îi pui o piedică lui Pilu Itană Arambașa, îl lichidezi de pe lumea asta, intri la „pension" cîțiva anișori, după care evadezi și te apuci de lucru...

Moira se trezește brusc din starea ei euforică, și mă privește extrem de intens. Parcă mă sfredelește cu-o bormașină rapidă, așa îmi examinează măruntaiele creierului. Nu știe precis dacă-s beat, — și n-am sorbit decît vreo două păhărele de șerică, — sau dacă îmi bat joc de povestea ei.

— Maestrule, oi fi vreun glumeț, ai? Voi, scriitorii, treceți pe la policlinică, barem de două ori pe an, să vă faceți microfilmări la sînge? Spune drept, că nu-i de rușine... Doamne, și cît de zdravăn păreai!

E timpul să lămuresc lucrurile. Mi-e foame cumplită. Dacă mă grăbesc, peste o oră pot s-ajung la gazda mea, să mă bucur de binefacerile borșului de pește.

— Doamnă dirigintă, să nu privim literatura prea lejer. Am vrut să-ți sugerez prin ce chinuri trebuie să treacă un creator, pînă ce rezultă o carte de valoare. Atît și nimic altceva. Mi-ar părea nespus de rău, să mă fi înțeles greșit... Acuma însă trebuie să te părăsesc, e ora înaintată și lumea poate bîrfi. Îmi îngădui să-ți mulțumesc din adîncul inimii pentru extraordinara cafea, pentru tot ce ai făcut pentru mine...

Isprăvind recitarea textului de mai sus, dau să mă ridic de pe canapea. Și-atunci se produce catastrofa.

Concomitent cu sfîșierea pantalonilor mei, prinși de ghearele unui arc supus unor presiuni exagerate și scăpat din chinga tapițeriei, la intrarea locuinței se aud niște bubuituri înfiorătoare.

Diriginta mă liniștește imediat, stingînd lumina în living-room, și spunîndu-mi:

— Poate să bată pînă mîine! Mi-am terminat orele de serviciu!

Peste vreo cinci minute bubuiturile încetează. Moira aprinde iarăși lumina. Constatăm amîndoi dimensiunile dezastrului. După ce mă ridic, 45% din pantaloni rămîn pe canapea. Moira aduce un halat de baie, mi-l înmînează surîzătoare, și-mi ordonă:

— Pînă ce mă întorc din dormitor, îmbracă-l și pregătește-mi pantalonii să-i țes. N-avea nici o grijă,

maestre, te-ncape. A fost halatul lui Pilu. Ani de zile...

În disperare de cauză, accept propunerea tovarășei. Acum stau pe-un scaun cam debil, pentru că nu mai am curajul să înfrunt vrăjmășia canapelei, și aștept, cu halatul de baie pe mine, să vină diriginta cu acul și ața. Pe neașteptate, și mult mai sporite ca intensitate, se aud iarăși bubuituri la ușă. Încremenesc. Moira apare în pragul dormitorului. Loviturile amenință să demoleze clădirea.

— Fie ce-o fi, trebuie să văd cine-i nebunul! Ascunde pantalonii, maestre! — comandă diriginta vulcanic, îndreptîndu-se spre vestibul.

Un cor de glasuri bărbătești izbucnește la intrare. Cel puțin pe patru voci, dacă nu și mai multe. Iar peste cîteva momente corul dă buzna în living-room, urmat de silueta încorsetată a dirigintei. Ca lovitură de teatru, nu mă pot plînge: foarte reușită. Gazda în rochie lamé, musafirul în halat de baie, iar noii veniți, în număr de cinci, în costume de lucru, ce-mi sînt foarte bine cunoscute.

— Bonsoar bun, la toată lumea! — răcnește jovial Socrate Cotoi.

Căci el era. Și nu numai el, ci și restul echipei sale. Optimus Cotonog, leoarcă de nădușeală, Gică Bendix-Telescop zîmbăreț, Grigulea Pîsu la braț cu crăcănatul de Romică Pîrvuică asistă cu toții la tragedia unui scriitor român aflat în dificultate.

Diriginta nu-i cîtuși de puțin stînjenită. Dimpotrivă, chiar pare bucuroasă de sosirea cvintetului. După ce-și aprinde o țigară, de astă dată un „Kent" (superlength) oferit cavalerește de Socrate, mă lămurește:

— De-aș fi știut că-s tot dînșii, le-aș fi dat drumul în casă de prima oară. Nădăjduiesc că vă cunoașteți, dragă maestre, după cîte am auzit. De cum s-au instalat în localitatea noastră, tovarășii au și pornit să caute actori printre săteni. Dacă ar fi să mă iau în serios, domnul Cotoi își pune mari speranțe în contribuția mea. Ce să fac și eu, maestrule, nu merge cu romanele, încerc cu filmul.

Apoi, întorcîndu-se spre invadatori, gazda îi îmbie zîmbăreață:

— Dar luați locuri, simțiți-vă ca la dumneavoastră acasă, „ad-libidum". Poftiți, așezați-vă... Nu, nu, nu pe canapea... Văd că dobitocul de Arambașa n-a reparat-o ca lumea... Nici nu știți ce bine-mi pare c-ați binevoit să vă vizitați vedeta... Glumesc, nu vă speriați, știu că n-o să fiu o vedetă, nu vreau să mi se urce la capac... Pe mine o să vă rog să mă scuzați, mă retrag la bucătărie să prepar o gustărică... Am și niște vin de Niculițel, o grozăvie... Organizăm un bairam-party de groază, să vă lingeți pe degete...

Stăm toți ca niște bibelouri de porțelan (la dimensiune umană). Încetul cu încetul atmosfera se destinde. Socrate se așază în fruntea mesei, ceilalți ocupînd scaunele libere.

Eu, în halat, nu știu ce să fac cu pantalonii. N-are rost să-i ascund, de vreme ce asistența cunoaște adevărul despre canapea.

Salvarea îmi vine de la Bendix-Telescop. După o examinare sumară, eminentul auto-moto-cascador are o idee de geniu. Chiar în fața noastră, întinzînd

fundul pantalonilor pe masă, lipeşte petecul rămas pe canapea, luîndu-l bineînţeles de-acolo, cu oarecari dificultăţi, folosindu-se de-o rolă de scotch, scoasă ca prin minune din buzunarul salopetei pe care o înnobilează prin profesionalismul său de rară calitate.

Îi îmbrac numaidecît, cu spatele la asistenţă, după ce-mi cer scuze, şi, după mai puţin de un minut, răsuflu şi eu uşurat. Altă viaţă! Sînt om! Capabil de cele mai avîntate creaţii. Am pantaloni, şi nu contează că-s lipiţi cu scotch. Important e fundul acoperit, vorba cîntecului cu roza.

— Dom'le Gică, meriţi să te sărut! — îi mulţumesc după merit cascadorului, adresîndu-i zîmbetul meu confecţionat pentru zile mari.

— Nu face canci, maestre, lăsaţi... V-am mai spus că vă iubesc, pe dumneavoastră scriitorii. Sînteţi tot un soi de cascadori, atunci cînd vă aruncaţi în prăpastia sufletului omenesc... Am dreptate?...

Căpitanul de cursă scurtă, îndesîndu-şi zdravăn cascheta pe scăfîrlie, mă chestionează suspicios:

— Văd că navigaţi în afara limitelor teritoriale, maestre! Cu ce prilej prin sector?

— Nu ţi-e ruşine, Romică? — îi taie din elan Pîşu.—Ce vrei să insinuezi? Iar mă enervezi, zău aşa...

— Dacă te plesnesc, dom'le Grigulea, o să te mai enervezi? — sare căpitanul de pe scaun, pentru a se afla la acelaşi nivel cu malacul.

— Terminaţi odată, cretinilor, — explodează simpaticul apoplectic, — parcă vă împăcaserăţi, ce v-a mai apucat...

Pîşu se scuză, potolit brusc:

— Nu-l auzi, nene Cotonoage? Ne face de baftă, faţă de prieteni...

E cazul să intervin. Nu-mi plac discuţiile provocate de persoana mea. Mă adresez mai mult lui Socrate, considerîndu-l şeful echipei:

— Domnule Cotoi, văd c-aţi pornit să faceţi victime printre pasionaţii cinematografiei... Recoltaţi actori din mijlocul populaţiei. Tot aşa cum culegem şi noi, scriitorii, fapte de viaţă. De-aceea mă şi aflam aici. Doamna Ghergidap, diriginta, mă invitase să-mi ofere un subiect de roman...

Regizorul îşi scarpină pletele de pe gulerul cămăşii, îngîndurat.

— Din actualitatea imediată? Interesant, maestre Conan?

— Oarecum...

— Atunci ar fi preferabil să nu vă grăbiţi. Mai aşteptaţi, poate se produc noi implicaţii. Sînt şi acestea de prevăzut, nu?

— Nu-înţeleg... — îi explic nedumerirea mea lui Cotoi.

— Dar e foarte simplu, maestre! Ce rost are să vă luaţi după tot ce povesteşte omul? Gura lumii slobodă, parcă dumneavoastră nu ştiţi!

În ciuda eforturilor mele sincere, nu pricep unde vrea să bată regizorul.

Pe la două din noapte, bairamul abia se încinge. Masa servită de Moira Ghergidap se dovedeşte epocală. Aşa cum se oferă în cinstea unui regizor în stare să te distribuie într-un film de două serii.

Aş fi plecat de mult acasă, dacă nu m-ar fi reţinut (apoape cu forţa) Socrate Cotoi împreună cu diriginta. Regizorul se angajează să mă ducă la domiciliu cu microbuzul lor, pe care-l lăsaseră în dosul oficiului.

— Ai puţintică răbdare, maestre, — mă prelucrează congestionat Optimus Cotonog, — să isprăvim problema cu Niculiţelul, şi mergem şi noi să facem nani!

Judecînd după nivelul lichidului din damigeana dirigintei (10 litri) mai am de aşteptat cel puţin două ceasuri.

Pe la patru şi jumătate, poate ceva mai mult, situaţia începe să se deterioreze. Amor mare între regizorul Socrate şi Moira. Se pupă, ca fraţii, drept în bot. Fără ruşine.

Ca să nu deranjez colectivul, mă fac că nu văd nimic. Mai ales că Grigulea Pîşu, gelos de succesul şefului, are şi el pretenţii la dirigintă. Mestec nişte pastramă de raţă sălbatică, tare ca un duroflex, — amintindu-mi flagrant de cea servită la Alecu Tilea, — şi ascult declaraţiile asistentului de regie.

— Nene Socrate, zău că nu-i drept! Şi noi o iubim pe tovarăşa. Am vrea şi noi să-i sărutăm guriţa...

Cotoi devine albastru. O zvîrle pe dirigintă de pe genunchi, expediind-o pe canapea, pentru ca să-l apuce pe Pîşu de gulerul maioului:

— S-o săruţi pe fund, dobitocule, cînd ţi-oi spune eu!

Asistentul, rămas fără replică, îi smulge ochelarii regizorului, îi trînteşte de tăblia mesei, încercînd să le spargă geamurile. Dar, aşa cum era şi de aşteptat, fiind din import, refuză să dea ascultare. Probabil că-s din sticlă incasabilă, ca vesela de Jena.

— Să nu mă mai faci dobitoc, nene Socrate, că-ţi mănînci exponometrul. Cu favoriţi cu tot... Ai început să faci pe ştabul? Păi aşa ne-a fost înţelegerea?

Cotoi nu recunoaşte angajamentele anterioare. Drept care repetă:

— Nu eşti dobitoc, Griguleo, ci un bou patent, o vită încălţată. Ai să-mi plăteşti chestia asta...

— Exact! Chiar acu... — decide intempestiv Pîşu.

Şi, fără a mai sta mult pe gînduri, înşfacă exponometrul ce pendula la gîtul regizorului şi i-l vîră în gură. De parcă i-ar fi astupat-o cu un dop. Numai că metalul provoacă ravagii în proteza lui Cotoi. Acesta porneşte să urle, încercînd să-şi remonteze claviatura de palapont:

— Gică, Romică, Opti! Ce staţi ca momîile?

Singurul care răspunde la apelul de mobilizare, avînd pesemne şi motive mai vechi, se dovedeşte a fi minusculul matroz de apă dulce. Posedînd şi experienţă în materie, — marinărească, mai mult ca sigur, — smulge scaunul de sub mine, lăsîndu-mă să aterizez pe podea, şi-l fărîmă în capul lui Grigulea Pîşu.

Scaunele încep să zboare. Moira începe să zbiere. Optimus vrea să se urce pe masă, dar renunţă, primind în scăfîrlie resturile scaunului utilizat cu bravură de Romică. Gică Bendix-Telescop, ajutat de Socrate, îl culcă sub masă pe Pîşu, acesta nemai-

posedînd sentimentul realității. Apoi se reped la matroz, intenționînd să-l astîmpere. Prea tîrziu. Căpitanul, ca și cum s-ar afla într-un bar din Caracas, pornește să încerce rezistența tuturor scaunelor. Deși m-am adăpostit din vreme cuibărindu-mă lîngă Grigulea Pîșu, primesc în cap picioare de scaun, arcuri de tapițerie, zbîrnîind ca un țambal, spătare, pahare, farfurii, tacîmuri inoxidabile, marca „Grassolli" (auzi ironie a soartei!) pînă ce reușesc să mă strecor sub asistent. Prefer suta lui de kilograme, decît resturile mobilierului din living-room-ul dirigintei.

În cele din urmă, reunindu-și forțele, cei trei membri (încă în viață) ai echipei de filmare, reușesc să-l imobilizeze pe dezlănțuitul marinar. Socrate Cotoi îl ține de-o mînă, Cotonog de cealaltă, iar Gică Bendix-Telescop de amîndouă picioarele. Ar fi minunat dacă s-ar găsi cineva care să-i astupe gurița, pentru că urlă ca un nebun, împroșcîndu-ne pe toți cu ocări și măscări.

Moira Ghergidap, nevoită să asiste la demolarea mobilei ei de zestre, enervată pesemne și de orăcăielile amiralului, pune mîna pe-o tavă de aramă, în care ne servise niște excelente plăcinte cu dovleac, și-o face să răsune lugubru, ca-n filmele Rank ciocnind-o de căpățîna rasă a mustăciosului căpitan de apă dulce.

— Mai taci odată, crăcănatule! După ce m-ai nenorocit, făcîndu-mi praf living-room-ul, mai și ragi ca un bou? Na! — și-și însoțește invitația de-un bang sonor, cu îndelungi rezonanțe.

Pîrvuică nu numai că rebutează întreg recitalul de sudalme pline de pitoresc lexical, tăcînd brusc,

dar abandonează și excentricele figuri de balet expresionist pe care le executa în brațele colegilor de lucru. Leșină definitiv, transformîndu-se într-o cîrpă.

Constatînd fericitul deznodămînt al evenimentelor, mă încumet să ies și eu de sub asistentul de regie. Cîntărea cam mult, malacul de Grigulea Pîșu. Dar mă ia în primire regizorul:

— Scumpe maestre, dă-ne o mînă de ajutor, fiindcă pari mai în puteri. Hai să-i cărăm la microbuz pe dobitocii ăștia doi! — și mi-i arată pe asistent și pe marinar. — Stai încet, nu te grăbi să-i tîrăști singur, o să te-asiste Telescop, deoarece eu mai am o vorbă cu doamna dirigintă, amabila noastră amfitrioană... trebuie să discut problema spinoasă a despăgubirilor!

Nu pot să refuz un om atît de serviabil, care se oferă să mă ducă acasă cu mașina.

13. HAMBAR DE ZI, HAMBAR DE NOAPTE, „NON—STOP—BAR"!

Istovit de întîmplările petrecute în ultimele ore (16 la număr), adorm imediat ce pun capul pe pernă. Mă trezesc abia pe la 10. Bineînțeles dimineața. Aș fi dormit și mai mult, dacă nu mă scula Vova, băiatul gazdei.

— Domnu Conan, domnu Conan! Ai murit nene, răspunde? Ai murit?... Deschide nene, să-ți spun ceva...

Sar din pat şi vreau să iau vreo ţoală pe mine. Constat însă că nu mai e nevoie. Mă culcasem îmbrăcat. Cu pantalonii sfîrtecaţi, dar lipiţi cu scotch, cu ciorapi în picioare, cu haină şi cămaşă. Aşa cum mă aduseseră bunii mei amici.

— Ce s-a-ntîmplat, Vova? — îl întreb indispus pe puşti.

Băieţelul mă priveşte curios, intrigat de ţinuta mea mototolită:

— Scriai nene? De-aia nu răspundeai? Văd că eşti îmbrăcat... De la opt tot bat în geamul matale...

— Gîndeam la roman, dar cînd gîndesc eu n-aud nimic... aşa-s scriitorii, măi Vova! De ce m-ai deranjat? Ai ceva să-mi spui? Parc-aşa ziceai...

Copilul, suflet neprihănit, neînvăţat încă la rele, pare să-mi accepte declaraţiile.

— Şi de ce n-aprinzi lumina cînd gîndeşti, nene Conan? Dar ce mă bag eu în treburile dumneavoastră, ale tovarăşilor creatori! M-a trimis nenea ăla care stă la Ferşampanos, şi mi-a spus că să te duci la ei cu cafeaua de împăcare... Că să beţi cafea cu toţii, la o ceaşcă de vorbă... N-am prea înţeles bine, că nenea vorbea fără dinţi, şi-i ţinea în mînă şi-i repara cu şurubelniţa...

— Bine, Vova, îţi mulţumesc... Numai atît ţi-a spun nenea Cotoi?...

— Ba nu, mi-a dat cinci lei şi mi-a spus c-o să-mi dai şi matale, că eşti plin de bani...

— Îţi dau, măi Vova, cum să nu-ţi dau, dar ce-o să zică maică-ta?

— Dacă-i dau şi ei doi lei, n-o să crîcnească!...

Peste o jumătate de ceas, schimbat de haine, mă grăbesc spre hambarul lui Hristu Ferşampanos. Am luat cu mine şi-un borcănel de „Moccona", că tot nu mă împac cu cafeaua asta solubilă; prefer turceasca... Dar poate prinde bine, mai ales dacă-i găsesc la minidejunul de dimineaţă.

Ceea ce, din păcate, nu se întîmplă. Maeştrii filmului turistic mi-o luaseră înainte. Poate şi de unde ştiau că vin la cafea.

Erau cu toţii în jurul unei mese improvizate din spătarul demontat al banchetei-spate a microbuzului, sprijinită pe patru canistre de „Whitespirit". Atmosfera de frăţietate, bună înţelegere şi propensiune spre bună dispoziţie îmi demonstrează, o dată mai mult, scurta durată a gîlcevilor dintre creatori. Pe mijlocul mesei, într-un ceaun de aluminiu, pesemne împrumutat de la cumătrul Ferşampanos, fierbe deasupra unei instalaţii de aragaz (tip turist) vreo doi litri de cafea tulburător mirositoare.

— Fiţi binevenit în mijlocul nostru, maestre Conan! — mă întîmpină Socrate Cotoi, ridicîndu-se de pe scăunelul de voiaj. — Dar nu trebuia să vă deranjaţi cu porcăria aia, avem ceva mai bun, cafea italiană, gata prăjită, gata rîşnită! Pesemne că băiatul m-a înţeles greşit. Eu v-am invitat la o cafea, nu să veniţi cu materialul clientului... Poftiţi, luaţi loc! — şi, rostind aceste amabile cuvinte, regizorul îmi indică scăunelul său.

Examinînd bănuitor fragila construcţie, ezit s-o folosesc. Dar Socrate se supără:

— E din import, maestre! Credeţi că vă pofteam să luaţi loc pe-o dărăpănătură, tocmai acum cînd vreau să vă cer scuze în numele întregului colec-

tiv de muncă? Nu-s chiar atît de tîmpit, zău așa! Asta-i cafeaua de-mpăcare, așa cum fuma Winettou pipa păcii, cu neisprăviții ăia de bandiți americani, pînă nu-i prinsese cu mîța în sac.

Și în vreme ce mă pregătesc a pune la încercare scăunelul de aluminiu eloxat, cuget că orice rău e spre bine, deoarece, rămînînd nemîncat, înseamnă să inaugurez o serie de zile dietetice mult așteptate. Să fie într-un ceas bun, numai să ție!

— Imediat e gata și cafeaua! — mă liniștește căpitanul de marină aproximativă, culegînd caimacul din ceaun și depunîndu-l în niște cești superbe, pesemne tot din „import".

Scăunelul de voiaj rezistă. Se cam îndoaie nițel, gemînd și suspinînd, dar nu cedează. Marfă serioasă, n-am ce să-i obiectez.

— Cum o preferați, maestre, dulce sau amară? — mă interoghează șeful expediției.

— Absolut fără pic de zahăr, domle Socrate! Pun zaharină...

— Perfect, maestre, perfect! Pentru că tot n-aveam zahăr. Ne dați și nouă cîteva tablete?...

Sorbim extaziați din cafeaua preparată de marinar. De excepție! Formidabilă! Aromată, bine prăjită, bine dozată, tare de te ridică de pe scaun. Întocmai ca la sarmale, a doua porție se dovedește și mai bună. Iar a treia ceașcă îmi dă realmente noi puteri. E drept, cordul îmi cam fîlfîie, dar mai bine să bată ca lumea, decît să nu bată deloc.

— Dragă domnule Conan, — pornește să converseze Cotonog, sugîndu-și burticica ce-i dădea pe

dinafara beteliei șortului, — sper că veți uita neplăcutele întîmplări de ieri noapte. Eram și noi pe altă lume, din pricina Niculițelului dirigintei. Acuma însă ne-am potolit, de mîine ne apucăm de lucru...

În pofida celor cîteva dureroase cucuie ce-mi împodobesc scăfîrlia, îl asigur pe distinsul director de producție:

— Dar m-am distrat de minune, domle Optimus! De minune!

Întrunirea cvintetului de cineaști are un evident caracter de lucru. Din frînturile de idei emanate în cursul degustării excelentei licori, deduc că-i frămîntă problema perfectării scenariului. Socrate mă lămurește, oferindu-mi amănunte:

— Asta-i situația, domle Conan, încurcată! Am vrea ca din filmul nostru, turistic prin excelență, adică „par excelence" cum zice Molière, să reiasă nu numai frumusețile Deltei și ale litoralului, ci și posibilitățile de perfecționare a comerțului, a aprovizionării turiștilor, mai ales a deservirii străinilor... Ăștia plătesc în valută, deci merită să găsească orice le poftește inima... Dumneavoastră care citiți atîtea ziare și reviste, care primiți atîta corespondență, probabil de la redacția revistei unde lucrați, — că ne-a spus nouă Moira, — cunoașteți poate mai la obiect problema asta... Mă gîndesc serios să îmbunătățesc scenariul, folosind documentarea pe care am de gînd s-o întreprind la fața locului... Vă dați seama ce cîștiguri s-ar realiza, de către stat, firește, dacă s-ar organiza un sistem de livrare la domiciliu, — procurîndu-se de la producătorii individualiști, — a unor sortimente rare, cum

ar fi delicatesele de tipul icrelor negre, fileuri de păstrugă, morun și nisetru proaspăt, cegă afumată, batog, etcetera, etcetera... Străinii sînt plini de valută, lacomi după asemenea bunătăți, gata să plătească „cash", adică peșin... Zeci de mii de dolari, zeci de mii de franci, mărci, lire și lirete, domle Conan. Și toate în buzunarul nostru, al statului adică... Aș vrea să arăt, în filmul meu, aceste enorme posibilități ale minicomerțului estival, turistic... Practicat de la om la tovarăș, fără verigile intermediare ale birocratismului cooperatist, fără magazine, fără shop-uri, fără hîrțogăraie, asigurat de oameni cinstiți, fără antecedente penale grave...

— Adică niște mandatari cu motorete, mototonete, mototurisme?...

— Exact, dragă maestre, ați priceput instantaneu! Sînteți genial! — îmi dă un certificat de inteligență Grigulea Pîșu. — Ar fi ceva formidabil, ușor de organizat. Nici nu e nevoie de mandatari chiar, ci numai de responsabili cu livrările la campinguri, moteluri și alte alea, plătiți și dotați de stat cu mijloace financiare și de transport... Dacă mi s-ar da mie pe mînă organizarea acestui comerț de stat special pentru valutiști, aș mobiliza vreo cincizeci de băieți dezghețați și muncitori, le-aș încredința cîte-o mașină „Dacia-1300" cu care să se deplaseze prin toate stațiunile și prin toate localitățile unde se află cherhanale... Un serviciu rapid, prompt și conștiincios, fără registre și directori.

Asistentul a luat-o razna, nu-și dă seama ce înseamnă evidența contabilă, statisticile și controlul. De aceea îl opresc:

— Domle Pîșu, dar îți complici existența. Cine-o să conducă și să întrețină mașinile? De unde atîția șoferi, mecanici, garaje...

— Stai o țîră, nene maestrule, nu te grăbi! — mă întrerupe cascadorul. — Ascultă aicea la mine, că-s de meserie. Ce nevoie ai de șoferi? Grigulea are dreptate. Le dăm mașini, dar să și le mîne singuri. Eu, dacă ar fi după mine, le-aș da chiar microbuze. Sînt mai încăpătoare. Chiar ar putea fi transformate în niște automagazine, în care să se găsească de toate, bineînțeles puse la frigider...

Gică Bendix-Telescop își flutură plin de elan pletele de beatnic, și-și îndreaptă șapca de auto-service pe ceafă:

— Mamă doamne, ce-afaceri ar mai face băiatul! Cu statul, bineînțeles... Dar ar merge strună... În șase luni scoți banii mașinii...

Plini de idei cineaștii ăștia. De-aia le-au și încredințat filmele de publicitate turistică. Totuși nu-nțeleg de unde se vor aproviziona cu delicatesele suscitate.

— Să zicem c-ar merge și-așa. Deși mă cam îndoiesc. Dar cine va asigura sortimentele necesare? Și încă proaspete?

Cotonog, mai puțin congestionat decît ieri, zîmbește atotștiutor.

— Foarte simplu, domnule scriitor. Aici e nevoie de specialiști. Și se găsesc, slavă Domnului, cu duiumul. Trebuie create relații la toate cherhanalele, ba chiar și cu producătorii direcți, cu pescarii amatori... Baltă să fie, că pește găsim noi, vorba cîntecului!

Începe să mă enerveze siguranța directorului:

— Bun! Dar nu poţi pătrunde cu autoturismele pe toate canalele Deltei!

— Just zice tovarăşul! Foarte just! Avem nevoie de-o mică flotă. Vreo cinci sau şase şalupe, mahune sau cutere. Cu ele intri peste tot. Porneşti de dimineaţă, culegi de la fiecare punct icrele, peştele şi le transporţi navigînd rapid la staţiile de pe uscat... Nu-i mai bine aşa? N-am dreptate, maestre? Ce zici, Socrate?

Probabil gelos de neistovita imaginaţie a colaboratorilor săi, regizorul îi potoleşte avîntul:

— Zic că vorbeşti prea mult! Tu nu te pricepi în problemele astea de creaţie artistică filmică... Te-am luat consultant pentru chestiile marinăreşti, nu pentru scenariu...

Romeo Pîrvuică se consideră jignit. Îl simt că fierbe. Dar îşi îndeasă şapca de căpitan şi mai mult, de-i cade pînă la urechi.

Socrate Cotoi rămîne pe gînduri. Pesemne că-l preocupă noile probleme ale scenariului. Se scarpină preocupat sub pletele de pe guler, îşi îndreaptă ramele strîmbate ale ochelarilor, şi-i scoate, apoi pribegeşte cu privirea pe chipurile entuziaştilor săi coechipieri.

Sînt atît de simpatici şi interesanţi cineaştii ăştia, încît consider c-a venit timpul să le dau şi eu o mînă de ajutor. Un ajutor literar, bineînţeles.

— Dragii mei, — rostesc eu grav şi plin de importanţă, — n-aş vrea să vă reţin de la treburi, mai ales că văd multitudinea problemelor ce vă preocupă...

— Dar nu ne deranjaţi cîtuşi de puţin, — mă asigură Socrate, — e drept că avem o întîlnire de lucru cu nişte localnici, pentru perfectarea unor colaborări de figuraţie, dar ne face plăcere să vă ascultăm. Poate aveţi vreo idee...

— Domle Cotoi, nu de idei duc lipsă... Chiar mă gîndeam să vă propun pentru filmul dumneavoastră, care mi se pare interesant, aşa cum l-aţi expus, o serie de sugestii... Bunăoară, pentru captarea atenţiei publicului, ce-ar fi să-i găsiţi şi-o complicaţie dramatică? Un conflict, o ciocnire între elementele negative, inevitabile în orice activitate umană, şi organele miliţiei economice... Ar fi ceva palpitant! Nu?

Socrate Cotoi înlemneşte. Pesemne că-l cucereşte ideea mea.

— Hai să fim serioşi, maestre! Ferească-ne Dumnezeu de miliţie. Stricăm filmul. E vorba de-o peliculă pentru publicitate, nu-i cazul s-o transformăm în western sau în film poliţist... Noi am mai colaborat cu Ministerul de Interne, dar în alte filme...

Tocmai cînd mă pregăteam să-i servesc un tacîm şi un set întreg de argumente, prevăzute şi cu piese de rezervă, se aude ciocănind la uşa hambarului.

Gică Bendix-Telescop, care tot spunea el că-i femeie la toate, se repede să facă oficiile de gazdă. Deschide şi, unul după altul, pătrund înăuntru trei indivizi pitoreşti, dar şi binecunoscuţi mie. Socrate le iese în întîmpinare, le pompează viguros şi tovărăşeşte mîinile, apoi mi-i prezintă:

— Viitorii noştri consultanţi şi actori: tovarăşul Arambaşa, tovarăşul Babu Ursu, tovarăşul Milopoc.

— Papaşa! — completez eu. Păi sîntem prieteni vechi, domle Socrate. De ce nu mi-ai spus că-i aştepţi pe dînşii? Mi-au salvat viaţa, cu vasul fantomă, adică şalupa dînşilor de la Céapéu...

Contrar aşteptărilor mele, nu se organizează nici un fel de gustare. Mă miră nespus impoliteţea cineaştilor, dar pesemne că afacerile sînt afaceri, chiar cînd e vorba de cinematografie. Mai întîi lucrul şi apoi sărbătorirea succesului. Realitatea e că mor de foame. Mă uit pe furiş la „Omega" mea, cumpărată de la Titi, bunul meu prieten, care mi-a dat-o aproape pe gratis, gîndindu-se probabil şi la faptul că nu merge chiar aşa cum i se făcuse reclama. 13,43 h. E timpul prînzului! Şi eu n-am băut decît cafele. Nu-i bine! Mă pot alege cu-o gastrită de toată frumuseţea.

Cvintetul cineaştilor, pe de o parte, şi trio Céapé, pe de alta, încep să discute probleme de filmare. Ascult cîtăva vreme, dar mă plictisesc. Discută aceleaşi lucruri pe care le mai auzisem. Tot despre comerţ turistic, tot despre icre negre, morun, nisetru şi cegă afumată.

Iar cînd aud pomenindu-se de nisetru şi morun, mi-amintesc că tiotea Maşa anunţase, încă de ieri, că pune cazanul de rufe la fiert. Pentru o altă şarjă de borş de peşte. Numai la gîndul acesta, care-mi alterează excesiv sucurile gastrice, şi mă grăbesc să-mi iau rămas bun de la asistenţă. Văd că le pare sincer rău de plecarea mea, dar n-am ce face, mai înainte de toate sănătatea, şi apoi realitatea înconjurătoare.

Pe la 19,45 h. fix, mă trezesc din odihnitorul somn de după-amiază. La care contribuise, extrem de eficient, şi excelentul prînz oferit de tiotea Maşa-Garafa. Cu supliment! Chiftele de ştiucă prăjite. Cu ceapă. Nebunia lumii, nu altceva.

Complet refăcut, în plină putere de creaţie, mă pregătesc să pornesc la lucru. „Erika" mă aşteaptă. De peste o săptămînă, dacă stau să socotesc bine.

Stau şi aştept să-mi sosească ideile. Şi, aşa cum mi se întîmplă mereu, în ultima vreme, soseşte şi ideea. Dar nu cea pe care o aşteptam şi de care aveam mare nevoie. Mă zgîndără ideea că n-ar fi rău de ştiut, mai mult din curiozitate intelectuală, dacă echipa cineaştilor nu s-apucă cumva să-mi folosească propunerea pentru îmbogăţirea scenariului, aceea cu conflictul dramatic dintre bine şi rău.

La urma urmei, dacă o preiau chiar creator, tot îmi rămîn datori cu nişte drepturi de autor. Părăsesc rapid masa de lucru, iau o hanţă pe mine şi peste cinci minute sînt în bătătură la Hristu Ferşampanos. Întuneric beznă. Dar din hambar se aud glasuri. Printre interstiţiile pereţilor de scîndură, din cinci în cinci centimetri, străbate cîte un firicel de lumină. Ce-ar fi să-i surprind chiar în procesul de preluare creatoare a sugestiei emanate de mine?

Mă apropii tiptil de hambar. Vocile se disting destul de clar. Îl aud pe Gică Telescop:

— Microbuzul poate căra pînă la şase sute de kile, măi Pilule!... Dacă se apropie caraliii, scoţi foaia de parcurs şi le astupi gura! E tehnic? Mai ales dacă icrele-s la cutie, ca la carte...

Mare bestie şi regizorul Cotoi. Zicea că propunerea mea nu-l interesează, şi-acuma iată că discută amănuntele dramatizării scenariului.

Un foşnet, în stînga mea, îmi deturnează atenţia. Asta ar fi culmea, să mai existe şi alţi amatori de-a colabora la scenariu! Sau, cine ştie, n-ar fi exclus, aşa cum se întîmplă în lumea studiourilor, să fi pornit lupta pentru participarea în distribuţia filmului. Actorii, mai ales cei neprofesionişti, sînt în stare de orice, numai să afle cu un minut mai devreme ce se petrece cu puţinele roluri ce le-ar putea reveni. Totu-i posibil în lumea de basm a filmului, chiar şi în Deltă.

Curios din fire şi, prin profesia de scriitor detectiv, consider că-i cazul să cunosc detaliile. Păşesc în vîrful degetelor. Acuma sînt lipit de peretele hambarului.

— Ssst! Astîmpără-te! Dacă ne-aud?

Din păcate nu disting nimic în bezna ambiantă. E clar, însă, că două persoane se află pe undeva, prin apropiere. Cu ochii la firele de lumină ce se strecoară prin scînduri, întreprind o mişcare de translaţie, mergînd lateral, spre colţul imensei construcţii.

— Văleu! Boule, nu vezi unde calci?

Glasul înăbuşit, oricît încearcă să fie de stins, îmi este cunoscut. Dar ce caută aici Hristu, la pîndă în propria lui ogradă?

— Eu-s, nene Ferşampanos! Ce faci aici? — întreb mogîldeaţa ce începe să se contureze la stînga mea.

— Sînt cu Veselina, m-a adus aici s-ascultăm ce ticluiesc artiştii! Zice că Arambaşa şi cu socru-său vor să-şi aranjeze neamurile în film.

Cumătra Veselina Mămăligan, pitită lîngă Hristu, îmi dă un ghiont pe neaşteptate:

— Taci, scriitorule, taci! Parcă se-aude ceva în partea ailaltă ...

Tustrei, umăr la umăr, pornim să ne deplasăm tiptil şi rapid spre sursa zgomotelor depistate de văduvă. Ciocnirea se produce peste cîteva clipe. Şi ceilalţi fuseseră atenţionaţi de zgomotele stîrnite de noi.

Identificările se petrec pe şoptite:

— Care sînteţi? Ce căutaţi la mine-n ogradă?

— Noi, Hristule! Pîndim la găinarul de Pilu! Noi, Manasie, Silică şi Aftandil... De-aseară stăm printre garduri, cu ochii pe el...

14. INTEROGATORII PE DIVERSE CANALE

— Nea Hristule, — zic eu în beznă, — convoc o şedinţă urgentă, de noapte, la mine acasă... Haidem cu toţi acolo, căci nu mai avem nimic de văzut şi ascultat! Ceva nu-i în regulă şi trebuie...

— ... să desluşim ce se întîmplă! — completează tot din beznă, Veselina Mămăligan.

Ceilalţi trei ne comunică acordul lor printr-un mormăit pe trei voci.

Ne ridicăm din țărînă, deoarece schimbul de păreri avusese loc pe terenul de jos, acolo unde căzusem în urma impactului dintre cele două grupuri, și părăsim terenul pîș-pîș, fără să se audă nici cel mai mic zgomot, cu excepția lătrăturilor zăvozilor din ogrăzile învecinate, care pornesc, din senin, un tir de hau-hau-ri absolut nejustificat.

Sîntem la mine în odaie. Slavă Domnului, acum ne putem vedea la chip. În casă arde becul (60 wați) și noi, la masă, stăm așteptînd începerea discuțiilor. Pentru a încuraja participanții, neavînd altceva la îndemînă, sacrific o sticluță de trascău de Tîncăbești. Recepționată cu nestăvilit entuziasm. N-am pahare, dar asistența nu se jenează, ci servește direct din gîtul minusculului recipient, supraveghind justa distribuire a lichidului inflamabil. Cînd sticla ajunge la mine, nu mai conține nici un strop. Nu-mi rămîne decît s-o pun la loc, goală, spre dezamăgirea vizibilă a adunării generale.

— Frații mei și prietenii mei, — îmi dezvolt eu raportul, — cred că-i momentul, în pofida orei tîrzii din noapte, să clarificăm problemele ce ni se află în față... Hristu Ferșampanos și cu cumătra Veselina, mi-au spus că Arambașa își aranjează ploile cu cinematografia; și că de-aia pîndeau... Bun! Una la mînă! Iar dumneavoastră, — mă adresez direct sfintei treimi Manasie Ofițeru, Silică Toropoc și Aftandil Viziru, — ați declarat că urmăriți găinăriile lui Pilu, adică aceeași persoană pe care o suspectau și Hristu cu Veselina. Bun! Două la mînă! Dar aș vrea să precizăm: despre ce găinării

e vorba, și despre ce aranjamente? Asta ar fi trei la mînă! Clar?

Se produce o mișcare în rîndurile participanților. Veselina îl îmboldește pe Hristu:

— Lasă-mă să vorbesc eu, tu nu te băga! — și-i mai trage și-un ghiont îndesat, de face bietul Ferșampanos „hîc!“ — Ești un adormit, blegul pămîntului, a trebuit să te tîrăsc după mine ca pe-un sac de cartofi, pînă să te duc la hambar, să-i asculți pe-ăia... Uite care-i buba, domle Conan, cinematografiștii vor să angajeze actori pentru filmul lor... Se zvonește că diriginta va fi în fruntea cinemaului... că neamurile lui Papașa și-ale lui Arambașa vor juca numai ele în circul ăsta... Fierbe tot satul, domnule Conan! De ce să cîștige numai șmecherii? Noi de ce n-am fi vrednici să ne pozeze în filmul lor? Diadea Manasie Ofițeru, care a luptat în două războaie, care-a văzut multe la viața lui, și-apoi Aftandil, sau chiar și Silică, membrii în echipa artistică a căminului cultural, ei de ce n-ar face pe actorii? Sau eu, văduvă în puteri, care joc în toate piesele de la cămin? N-am luat și premiu la concursul județean? Ce, dac-a fost premiul al treilea?...

Veselina privește înciudată prin cameră. Știu eu ce caută, dar dacă demasc ascunzătoarea trăscăului sînt un om pierdut. Așa că fac pe niznaiul.

Aftandil Viziru, o namilă de om, un roșcovan simpatic, clădit numai din mușchi și oase ciolănoase, își aprinde o țigară, a patra, servită degajat din pachetul meu de „BT“. Se vede că-i place tutunul bulgăresc. Apoi, după ce trage fumul adînc în plămînu-i de metal neidentificat, oftează și declară cu glas dogit și amărît:

— Dă-i dracului cu filmul lor... Ce-o să fie dacă neamurile lui Arambaşa or să intre în poze?... Nu asta-i problema.

— N-ai dreptate, Aftandile! — se mîniază Silică. — N-ai dreptate. Nu-s reprezentativi pentru „Mila 41“! Asta mă doare pe mine!

Manasie Ofiţeru, un bătrîn vînjos şi băţos, scuipă în palmă şi, cu tăişul celeilalte, pocneşte în flegmă. Sărim la o parte cu toţii, ferindu-ne de stropi.

— Văzurăţi, tîmpiţilor? Uite-aşa ne-mprăştiem şi noi. În loc să-l prindem pe Pilu cu mîţa-n sac, că ne fură peştele şi zilele muncă, şi banii, şi femeile, noi ne vînzolim ca nişte vînturi în izmene, jelindu-ne că nu ne bagă artiviştii ăia în film. Asta-i problema cea mai arzătoare?

Numai Hristu Ferşampanos tace. Nu-s atît de convins, între noi fie vorba, că el şi cu Veselina stăteau în beznă doar pentru a urmări activităţile lui Arambaşa. Pesemne că aveau alte chestiuni de dezbătut. El lup singuratic, ea văduvă, şi încă în puteri, văzîndu-se prinşi cu „mititica“, precis că scorniseră, pe loc, problema spinoasă a participării satului în „cast“-ul peliculei lui Socrate Cotoi.

Abia într-un tîrziu îndrăzneşte să-ntrebe:

— Dar matale, domnu maestrule, matale ce cătai pe lîngă hambar? Că n-oi fi vrînd a spune că te interesează să joci la cinema...

Mă grăbesc să nu-l dezamăgesc:

— Ferească-mă Dumnezeu de-aşa ceva!

Dar Ferşampanos insistă, nu se mulţumeşte:

— Şi-atunci?

— Şi-atunci, cum să-ţi spun, nea Hristule, mă plimbam aşa fără scop, numai să iau puţin aer...

— Orbecăind prin beznă, să-ţi spargi capul călcînd prin gropane? De ce nu te plimbi tălică prin ograda lui Stepan? De ce taman la mine?

Neapărat trebuie să inventez ceva plauzibil, pentru a astîmpăra curiozitatea vecinului. N-are nici un rost să-i spun chestia cu drepturile mele de autor.

— De foame, nene Hristule! De foame! Gîndeam c-or să mă poftească la masă... Dar cînd să bat la uşă v-am auzit pe voi, pe mata şi pe cumătra Veselina, hîrjonindu-vă în întuneric... E bine?

Roşeaţa cumătrului Ferşampanos e grăitoare. E clar. Nu-i bine!

La acest punct al ordinei de zi, fără să mai fie nevoie de-a pune la vot, se decide închiderea şedinţei. Lumea-i obosită, şi la propriu şi la figurat. Trăscăul de Tîncăbeşti nu se dezminte. Cînd mă uit la ceas, nu-mi vine a crede. Ţiferblatul arată miezul nopţii. Ce repede se scurge timpul! Şi totuşi, mi-e foame şi n-am ce să iau în gură. Dar, îndeletnicindu-mă cu petrecerea oaspeţilor, uit pentru o clipă de această stringentă problemă.

Pînă la urmă, în absenţa oricăror resurse pe plan local, — tiotea Maşa-Garafa fiind dispărută fără urme, — decid să mă culc nemîncat. Conform celebrului yoga: mîncarea de seară dă-o duşmanilor. În orice caz, ştiu că voi dormi bine. Dacă-i trag un somn lin pînă la opt, mîine mă apuc de lucru. În plin „forcing“.

Întocmai aşa s-a şi întîmplat. Am dormit buş. Adică buştean. Dar nu pînă la opt de dimineaţă, ci

numai pînă la şase. Atît indica „Omega“ mea în clipa cînd sosiră inveidăraşii.

— Scoală-te, maestre, c-am venit cu cafeaua! — răcneşte de afară jovialul regizor Socrate. — Ne-aşteaptă o nouă zi, o zi senină şi plină de făgăduinţi. Astăzi ne apucăm de lucru. Dar, mai înainte de toate, să bem cafeaua cea de toate zilele. O vom bea împreună, căci avem de discutat nişte probleme arzătoare la ordinea zilei... Aşteptăm!

Mă îmbrac la repezeală. Cvintetul discută în faţa uşii. Nu înţeleg despre ce vorbesc, aşa că prefer să renunţ la spălat şi să-i vîr mai degrabă în odaie.

Socrate Cotoi intră primul. În mînă cu ceaunul fumegînd. După el Grigulea, apoi Cotonog, Pîrvuică şi Gică Bendix-Telescop.

— Maestre, iartă-ne insolenţa, dar eşti invitatul nostru. Nu putem servi cafeaua fără prezenţa matale. Şi nici n-avem zahăr, aşa că vom apela la zaharina dumitale... — declară insidios apoplecticul director de producţie.

Buimăcit de nesomn, încropesc un mic dejun pauper. Biscuiţi „Istria“ şi nişte caramele uscate. N-am altceva la îndemînă. Dar merg de minune cu excelenta cafea „italiană“ a clanului Cotoi. Mai ales că, neavînd ceşti, o servim în stacane de-o litră.

Cineaştii ăştia sînt totuşi nişte oameni drăguţi şi de treabă. Pesemne că s-au simţit prost ieri seară, văzînd că mă plictisesc la discuţiile lor cu delegaţii actorilor din „Mila 41“.

— Meştere, — mă acostează pe neaşteptate Socrate, — se vorbeşte că lucrezi şi-n presă, reporter

la „Fapta“. Aici ai venit pentru revistă? Te documentezi pentru vreun material senzaţional, despre oamenii Deltei?

— Nici gînd, domnule Socrate! Ferească Dumnezeu. Sînt în plin concediu de creaţie, să-mi termin romanul meu poliţist!...

— Poliţist? Cu miliţie economică?...

— Nu, domle, fără miliţie, dar cu criminali... Aşa se numeşte genul, însă nu-i obligatoriu să cuprindă şi organe de specialitate... Există fel şi fel de scheme... Schema mea-i enigmistică, de tip atmosferă...

Socrate răsuflă uşurat:

— Excelent! Înseamnă că „Mila 41“ îţi oferă un material informativo-documentar de prima mînă... Scormoneşti caractere, iscodeşti conflicte, cercetezi probleme locale... Nu-i aşa?

— Se pricepe şi Cotoi ăsta la literatură, cum mă pricep eu la cinema.

— Dragul meu regizor, — încerc eu să-l lămuresc, — materialul meu este de multă vreme în stadiul final. Am venit la „Mila 41“ pentru alte motive... Am fost trimis...

Cotonog devine vînăt:

— Trimis? De cine?

Pîşu depistează impoliteţea directorului şi intervine:

— Nene Optimus, cum se poate să-l întrebi aşa ceva pe maestrul? Dacă e vorba de-o trimitere specială?...

Drăguţii de ei, îşi fac griji pentru mine.

— Fiţi liniştiţi. Nu m-a trimis nimeni oficial, ci

un vechi prieten de-al meu, pescar amator de faimă națională... Specializat în îngeri...

— „Îngeri"? — se miră nespus Gică. — „Îngeri" îngeri, din ăia scăpați de la pîrnaie? Sau îngeri bisericești?...

— Îngeri simbolici, domle Telescop!

— Scuzați de-ntrebare, domnule Conan! Din ăștia nu cunosc...

— Nu mă mir, dar nu-i cine știe ce pagubă. Sînt niște îngeri ca noi, ca voi... Însă el mi-a recomandat pe Stepan Cușeai ca gazdă. Să stau la dînsul și să-mi scriu romanul...

Cvintetul cineaștilor soarbe cafelele una după alta. Interesant și acest schimb de experiență între două genuri diferite ale artei. Pentru a înviora atmosfera, îl chestionez pe șeful echipei:

— Care-s problemele arzătoare, despre care pomeneai cînd ați sosit?

Regizorul devine grav. Privește pe rînd la membrii colectivului, ca și cum le-ar fi cerut o aprobare vizuală, apoi demarează:

— Dragă maestre, nici nu știi cît te iubim și cît ne frămîntă anumite probleme legate de creația dumitale. De cînd am sosit la „Mila 41", am mai aflat și noi cîte ceva. Cel puțin ăia de la oficiul poștal sînt îngroziți. Primești atîtea reviste și, mai ales, atîta corespondență încît au intrat la idei. În special Moira Ghergidap. O fi ea fată drăguță, dar nu știi ce se ascunde în căpșorul ei...

Romică Pîrvuică, mult mai la obiect decît regizorul, completează dosarul de cadre al dirigintei:

— Este capabilă de orice, nene Conan! De orice! Încep să fiu neliniștit.

— Adică?...

— Păi bine, domle Conan, tocmai dumneata, autor de romane polițiste, nu-ți dai seama că reprezinți o enigmă pentru elementele negative de pe teritoriul „Milei 41"? — îmi sugerează Pîșu, tușind cu înțeles.

— Hai să nu ne mai ascundem după degete, domle Conan, — reia conducerea discuției Socrate. — Avem informații că diriginta îți spionează corespondența, îți deschide scrisorile, le citește... De ce se teme?

— Imposibil! — exclam eu îngrozit.

— Ba-i foarte posibil! Și, mai mult de-atît, Moira nu-ți expediază scrisorile imediat. Mai întîi le copiază, și-abia apoi le trimite... dacă le mai trimite! Iartă-ne că ne băgăm în problemele dumitale de creație, dar vrem să ne dovedim alesele simțăminte ce le nutrim pentru matale, și să-ți dăm o mînă de ajutor, aducîndu-ți la cunoștință manevrele putorii...

— Da, bine zis, ale putorii, — intervine sarcastic Cotonog, — pentru că numai o putoare, o infractoare înrăită procedează în modul ăsta suspect... Am dreptate, dragă Socrate? Greșesc cumva, măi Pîșule?...

Prietenul la nevoie se cunoaște. Știu asta de la tanti Ralița, mătușă-mea. Și tocmai eu, detectiv de-o oarecare perspicacitate, tocmai eu să manifest atîta neglijență, și să nu observ parșivenia dirigintei.

Ceea ce mă miră însă, spre stupefacția mea, care

cunosc destul de bine conținutul corespondenței primite și expediate, este totala lipsă de însemnătate a acesteia. Ce anume o determină pe Moira să-mi suspecteze scrisorile? Aici e-aici!

Băieții din echipă privesc înduioșați la frămîntarea mea, atît de vizibilă pe chipul devastat de gînduri negre. Constatînd că-i preocupă soarta subsemnatului, îmi dau seama că-s singura mînă de ajutor pe care mă pot baza. Și, ca o culme, sînt cinci, întocmai cît și degetele unei mîini.

— Domnule Socrate! Domnule Cotonog! Domnule Pîșu! Ce credeți că-i de făcut? Aveți vreo idee?

Telescop și cu Pîrvuică, lezați de faptul că-i omisesem de la apel, recită în duet:

— Avem, dragă maestre! Avem și noi! Dar să vi-o spună Socrate, că-i mai versatil în chestiile astea...

Îmi întorc privirea rugătoare spre regizor. Și aștept. Iar Cotoi nu mă lasă să fierb în suc propriu:

— Există o idee, dragă meștere, o idee a întregului nostru colectiv. Ca să vezi cît ne preocupă destinul dumitale, aflat în aceste grele clipe la mare cumpănă... Trebuie să aflăm ce se ascunde în spatele acestor acțiuni suspecte ale putorii, așa cum prea bine am marcat eu, și cum și mai bine a subliniat nenea Optimus, că-i mai bătrîn, și mai umblat cu putorile... Neapărat să pornim la acțiune neîntîrziat. În colectiv. Că unde-s doi, puterea crește, dar unde-s cinci, șase, șapte, și așa mai departe, puterea de șoc sporește apreciabil... În linii mari, eventual și-n linii mai mărunte, ideea ar fi următoarea: trebuie mers în vizită la dirigintă, sub un

pretext oarecare, și-acolo, la fața locului, Moira să fie trasă de limbă, obligată să se autodemaște...

Într-adevăr, asta se poate chema idee. Chiar mă simt străbătut de-un val de entuziasm juvenil:

— Dar n-o să i se pară ciudat că năvălim atîția inși în living-room-ul ei, mai ales după ce i l-am și demolat?

Socrate pare nedumerit:

— Care atîția? Ai să mergi de unul singur, maestre Conan! Nu ești destul cu volumul dumitale? Principalul este să nu te mai așezi pe canapea, sau, în cel mai rău caz, cînd vezi că este imposibil de refuzat o asemenea invitație, să ai asupra matale o rolă de scotch!

— Singur! Numai eu, cu mine? Și colectivul?

Optimus Cotonog pesemne sîcîit de multiplele mele întrebări, devine oarecum insolent, dar nu cine știe ce:

— Păi bine, domnule Conan, ce mai vrei de la sufletul nostru? Idee ți-am dat, informații ți-am furnizat, situația ți-am lămurit-o! Nu-i oare de ajuns? Vrei cumva să-ți spargem și niscaiva lemne pentru iarnă? Hai că-i prea de tot...

Are dreptate simpaticul apoplectic. Bună ziua mi-au dat, belea și-au căpătat. Rareori întîlnești oameni atît de dezinteresați. N-aș fi crezut niciodată că cineaștii ăștia pot fi atît de utili semenilor, în afara zecilor de mii de metri de peliculă indigestă.

Totuși se cer niște precizări:

— Și dacă descopăr ceva dubios, ce fac atunci?...

Socrate mă lămurește instantaneu:

— Atunci se schimbă calimera... Intrăm noi pe fază...

Cumplit este că, acum cînd trebuie să mă concentrez asupra acțiunii „Moira", cu toate facultățile, simt o foame crîncenă, răscolitoare. Barem de-o fi apărut prin sector tiotea Mașa-Garafa!. . .

15. SĂ NU-ȚI GHICEȘTI SINGUR MOARTEA ÎN CAFEA!

Părăsit de bunii mei prieteni plecați să prînzească pe alte melaguri, încep să cuget la cea mai înaltă tensiune. Simt cum releele mele neuronice intră în conexiune, parcă mă furnică ceva prin creier, depistez accelerate declanșări de impulsuri electrice, simt că-mi fierbe mintea. Așa am fost totdeauna în momentele de periculozitate sporită.

Dar niciodată nu se poate gîndi cu stomacul gol. Ideile sînt lipsite de fosfor, de proteine, și de toate celelalte principii vitale. Deci să trec la prima fază a misiunii „Moira": un prînz tonic, stenic, dar nu dietetic. În asemenea situații se suspendă, pînă la terminarea operațiunilor, orice regim alimentar.

Cu ajutorul prețios al Mașei-Garafa, întoarsă de la cumetrele ei, mă revitalizez într-un ritm satisfăcător. Un mic castron (repetat) cu borș de pește, o bucățică de șalău prăjit, fără lămîie, că nu există, și-un singur pahar de cărțălău, cu serioase urme de acid acetic pur.

În clipa cînd îmi limpezesc cavitatea bucală de oțetul lui Stepan Cușeai, cu-o picătură de trăscău, apare la orizont și Mișa Negroponte.

— Să trăiți, maestre, v-am adus ziarele! Ce mai

faceți? Eu-s istovit. Nu mă mai țin picioarele, maestre! Simt că mă lasă și inima. . .

— De ce umbli pe jos? Unde ți-e bicicleta?

— Am casat-o, domnu Conan! Nu se mai poate folosi. M-am trîntit și eu pentru cîteva clipe în șanț, la iarbă verde, să trag un pui de somn, că eram tare obosit, și bandiți necunoscuți mi-au furat. . .

— . . . velocipedul? Auzi, ce oameni!

— Roțile mi le-au furat, domnule Conan, roțile, că aveau caucioace noi. Că nu erau proști să se ostenească a le da jos de pe genți. . .

— Să-ți dau un întăritor? Un trăscău?

— Mai întrebați, maestre? Eu votez pentru!

— Perfect! Dar am să te rog să-mi faci un serviciu. . . Să-i transmiți un bilet doamnei diriginte. . . Se poate? Vreau s-o întreb dacă-i dispusă să primească vizita mea. . . aș vrea chiar astăzi după-masă. . .

— Gînd la gînd cu bucurie, iarăși zarvă o să fie! — se declanșează pe neașteptate sistemul creator al factorului, versificator la orice oră din zi și din noapte, spontan și-n proporție de masă. — Păi chiar v-aduceam o scrisoare de la șefa noastră . . . Vă poftește la o cafea, dar să veniți singur, fără zurbagii. . .

— Așa ți-a spus?

— Nu! Așa a scris în bilet. Poftiți plicul. . . să verificați și matale!

Nu mă miră faptul că Negroponte mi-a citit o scrisoare adresată personal, ci inițiativa Moirei Ghergidap de-a mă vedea din nou, mai ales după cele petrecute în casa ei.

Desfac plicul pe care Mișa îl lipise de curînd, se mai simțea umezeala salivei, și pornesc să descifrez:

— „Iubite maestre, cred că-mi datorați o explicație, tot așa cum și eu mă simt obligată să vă lămuresc o seamă de lucruri ciudate, dacă nu chiar bizare. Faceți cum credeți, «ad libidum», vorba mea, dar poftiți să sorbim împreună o ceașcă de cafea. A dumneavoastră M. G."

Îmbrăcat în ultimele mele țoale festive, ceilalți pantaloni dovedindu-se irecuperabili, îmi frămînt mintea destul de serios, gîndindu-mă ce atenție să-i duc dirigintei, pentru a-i atenua reflexele și a obține demascarea plănuită de colectivul clanului Cotoi. Brusc mi-amintesc de șerica Moirei. Cred însă că trăscăul meu de Tîncăbești îi va înlesni o mărturisire com~letă, eventual chiar și mai mult. Iau deci un flacon din stocul meu supranormativ personal și-l împachetez într-o hîrtie imaculată, smulsă din teancul destinat dactilografierii manuscrisului.

17,15 h. fix, cunoscînd ora de închidere a oficiului bat la ușa domiciliului doamnei Moira Ghergidap. Vipera, năpîrca, „putoarea" apare numaidecît în prag, poftindu-mă cu cel mai grațios zîmbet avut la dispoziție:

— Poftim, poftim, domnule Conan și iubite maestre, știam că punctualitatea dumitale nu se va dezminți nici de astă dată. Ești un adevărat rege, în această privință, și nu numai atît. Simțeam o nevoie nebună să discutăm împreună. Dar intră, nu rămîne în prag, că trage. Și curentul, și Arambașa cu ochiul.De cînd cu petrecerea noastră, bairam-party-ul de pomină, fostul meu logodnic mă urmărește clipă de clipă.

Ca să potolesc debitul verbal al dirigintei cu două fețe, mă grăbesc să trec pragul și să intru în casă. Apoi, la instigațiile gazdei, mă îndrept spre living-room.

— Ei, ce zici, maestre? Îți place? Așa gentlemanicși mai zic și eu! A doua zi m-am pomenit cu meșterii, plătiți și tocmiți de domnul Socrate Cotoi. În mai puțin de-o jumătate de zi, totul a fost gata...

Vorba dirigintei, nici „gentlemannix" n-ar fi procedat mai cavalerește. Living-room-ul prezintă totuși unele modificări. Masa se află în centrul încăperii,dar canapeaua este trasă lîngă peretele cu fereastră. Tapițeria a fost înlocuită. Geamurile sparte așijderea, cu altele givrate, translucide, să nu se poată privi prin ele.

— Ia loc, domnu Conan! Poți să te așezi și pe canapea. De data asta i-au schimbat toate arcurile. Eu pun de cafea, am toată instalația la îndemînă și, pînă dă în fiert, mai stăm la taclale. Că avem ce ne spune, nu-i așa?

Mai înainte de-a da urmare perfidei invitații, prezint modestul meu cadou:

— Pentru că stimez alcoolurile casnice, ți-am adus și eu niște trăscău de Tîncăbești. O băutură aleasă, universală. Ține loc și de coniac, și de țuică, ba chiar și de rom. Se poate pune și-n cafea...

Diriginta face pe emoționata:

— Vai de mine, maestre, dar nu trebuia să te deranjezi. Ce-i drept, îmi prinde bine, deoarece s-a băut toată șerica... Dar te rog, nu mai sta în picioare, mă îmbibezi cu atitudinea matale frigidă... Parcă ai fi constipat, sau ce-ai pățit?

— Absolut nimic, doamnă Moira! Problemele de creație. Mă frămîntă!

— Nu folosești, în asemenea cazuri, un relaxativ ușor? De pildă prune afumate sau sulfat de sodă menajeră... Eu, cînd sînt amărîtă, iau totdeauna o lingură de sare amară. Excelentă! După o jumătate de oră mă simt ușurată...

Diriginta încearcă să abată discuția spre probleme minore, sau îmi pregătește cine știe ce lovitură de teatru. Decid să mai aștept. Pînă la declanșarea acțiunii „Moira", cel mai bun lucru este să fac pe prostul.Așa că mă pregătesc să iau loc pe canapea. Mi-aduc aminte însă de consiliul regizorului și renunț în ultimul moment. Optez pentru scaunul cel mai apropiat de ușă. Probabil dintr-un zdravăn instinct de conservare, care la mine funcționează totdeauna ireproșabil.

Madam Ghergidap supraveghează ibricul de cafea. Iar eu supraveghez amăgitoarea făptură a gazdei. Pentru cea de-a doua vizită a mea, nu și-a mai îmbrăcat rochia aceea de lamé, ci s-a rezumat la niște blugi noi albi murdari, nu știu dacă natural sau din fabrică, și la o bluză în carouri violent împopistrate. Observ c-a abandonat „Carpați"-urile, trecînd la „Kent". Pesemne vreo atenție de-a regizorului, grav complexat de pagubele pricinuite. Abandonez și eu „BT"-urile mele, înțelegînd să profit de faptul că-s oaspete. Blugii dirigintei n-o prea avantajează, reliefînd excesiv niște picioare de tipul stîlp de telegraf, dar nu din cei tradiționali, de lemn, ci turnați din beton. Cred c-o să aibă probleme și necazuri,

în cazul cînd intenționează vreo mișcare mai bruscă. Văd c-a părăsit și peruca de rîndul trecut, arborîndu-și părul propriu, ameliorat însă cu produsele naționale de boiangerie cosmetică.

— Domnule Conan, — mi se adresează pe neașteptate Moira, turnînd în același timp cafea în cești, — mă condamni pentru portamentul meu din timpul petrecerii?

— În ce calitate, doamnă Moira?

— Așa, fără calitate, ca om și tovarăș din domeniile artei!

— Dragă doamnă, nu-s capabil să jignesc o femeie nici c-o floare...

— Dar nici c-un buchet de garoafe! Știu. Am observat. Pesemne din pricină că ești căsătorit, nu o amărîtă de solitară ca mine...

Sorb din cafea. Nu mai are aceeași aromă, ca la prima vizită. Și ce bine mi-ar fi prins o cafea, mai ales acum, cînd mă pregătesc de atac. O cafea care să-mi placă, tare, groasă și mare. Mai aprind o țigară, tot din pachetul de „Kent" al gazdei; barem dacă-i prefăcută și vrăjmașă, cel puțin să-i fac pagubă. Trag adînc, mă înec, tușesc și spun:

— Aș vrea să-ți reclam anumite deficiențe ale poștei, nu te superi? Corespondența îmi vine cu întîrziere... Iar plicurile mi se par abia lipite, parcă a umblat cineva prin ele! Cum este posibil așa ceva, doamnă Ghergidap?

Eram convins că șocul direct va acționa mult mai eficient decît tatonările lașe și incongruente. Demolată în structura psihică, diriginta trebuia să recurgă la o criză de nervi, pentru ca apoi să treacă la destăinuiri mai dezvoltate. O schemă clasică, utili-

zată şi de detectivii moderni, cum ar fi Lemmy Caution sau Philip Marlowe.

Aştept încordat. Diriginta mai toarnă cafea în ceşti, zîmbindu-mi pe sub mustaţă. Verde şi insidios. Apoi demarează:

— Tot ce se poate, dragă maestre! La noi în Deltă, umezeala atinge uneori cote atît de ridicate, încît se dezlipesc şi tencuielile de pe case, darmite plicurile, care ştii matale... N-am decît un singur factor, şi-acela beţiv! De unde să aibă atîta scuipat, să lipească plicurile la loc? Din pricina băuturii i s-au uscat ficatul şi ganglionii limbii... Iar samagonul ar dizolva şi mai acătării guma de pe plicuri... Apropou, tot veni vorba de băutură, n-ar fi cazul să bem un păhărel de trăscău?

Încremenit de abilitatea „putorii", accept fără rezistenţă.

— În sănătatea lui tălică, maestre Conan! Şi nu-ţi mai face griji cu poşta noastră. Asta-i viaţa, asta-i clima! — rosteşte solemn diriginta, dînd pe gît primul pahar de licoare inflamabilă.

Cele 57 de grade ale alcoolului nu-i produc nici o impresie. Fapt pentru care mai serveşte şi-al doilea pahar, plescăind din limbă.

— Nu-i rău vizichiul ăsta, domle Conan! Putea fi şi mai tare!

Mă grăbesc să verific declaraţia dirigintei. Sper să nu-mi fi degradat careva produsul, poluîndu-l cu apă. Sorb atent din păhărel. Nici urmă de traficare. Mai mult ca sigur că diriginta, surprinsă de atacul meu vrea să cîştige timp abătînd discuţia asupra altor probleme. Şi chiar aşa se şi întîmplă, deoarece o aud:

— Domnule Conan, am o propunere, hai să-ţi ghicesc în cafea. Dacă enigma plicurilor se datorează unei mîini criminale, zaţul cafelei o va da numaidecît de gol. Tot aşa l-am prins, şi pe fostul factor, cu mîţa-n sac. Fura din pensiile oamenilor. I-am ghicit în cafea şi i-am spus-o verde în faţă: „Nene Izop eşti în pom! Furi! Furi de stingi! Uită-te în fundul ceştii... vezi viermişorii ăia desenaţi în zaţ?" S-a uitat, a îngălbenit şi-a mărturisit tot. De acord?... Ia dă-mi ceaşca, s-o răstorn!...

În această clipă am o străfulgerare de geniu. Răstorn paharul cu trăscău de pe masă, lovindu-l cu cotul. Dau să mă plec. Moira mă opreşte:

— Lasă că-l ridic eu. Dumitale o să-ţi vie greu, din pricina voluminozităţii!

În secundele cît diriginta umblă pe sub masă după pahar, schimb ceştile de cafea, trecînd-o pe-a mea în locul celei din faţa doamnei Ghergidap.

După ce umple din nou păhărele cu trăscău, încercînd să-mi explice că paharul golit nu poartă noroc, diriginta ia ceaşca de cafea din faţa mea, fosta ei ceaşcă şi-o dă cu fundul în sus.

— Pînă gustăm din trăscăul dumitale, se aşază şi zaţul! Noroc şi sănătate, domnule Conan...

Durează ceva vreme aşezarea zaţului. Timp în care Moira mai rade vreo două păhărele de tărie. Eu mă abţin. Vreau să fiu în deplinătatea tuturor facultăţilor mele mintale. Să văd ce-şi ghiceşte scorpia, în propria ei ceaşcă. Poate că-n felul acesta va fi nevoită să spună adevărul. Un adevăr pe care-l crede a-mi aparţine. Asta lovitură de teatru, mai zic şi eu.

— Ia să vedem, dragă maestre, — vorbeşte cu

limba nițel cam șonticâ diriginta, — poate-l descoperim pe criminalul care-ți citește scrisorile!
O încuviințez entuziast:
— Ia să vedem, dragă doamnă! Chiar sînt curios să asist la talentele dumitale divinatorii în plină acțiune. Nu prea înclin să cred în supranatural, dar dacă spui că l-ai prins pe hoțul ăla de poștaș în chipul ăsta, să vedem pe cine mai prinzi acum... Nu era cumva cazul să ghicești în cafeaua făptașului? Merge oare și-n ceașca mea?
— Bineînțeles! Există o legătură strînsă, magnetică, telepatogenică între păgubaș și criminal... În orice caz, zațul ăsta mi se pare tare ciudat, chiar bizar... Nu-i bine ce se-ntîmplă dragă maestre, nu-i bine, zău așa!... Vai de mine!... Nu te simți bine?... Ești suferind, domnul Conan? Ai vreo boală mai veche?
— Dar de ce, coană Moira? În afară de mici dezagremente digestive, cînd depășesc ștacheta, nu știu să sufăr de ceva grav...
Diriginta mă examinează pe sub sprîncene. Rotește ceașca pe toate meridianele. Privește în ea, de parcă ar citi în cartea destinului.
La un moment dat holbează ochii, îngălbenește. Lasă ceașca să-i cadă pe masă, zvîcnește din braț, răsturnînd instalația de cafea. Se clatină îngrijorător, pendulînd pe spătarul scaunului. Țipă răgușit, icnește și cade cu capul înainte.
Zgomotul produs de impactul dintre scăfîrlia dirigintei și lemnul masiv mă face atent. Pînă atunci urmărisem detașat manevrele gazdei, bănuind în ele circul obișnuit al ghicitoarelor.
Mă reped la dirigintă. Îi ating umărul. Trupul gazdei, ca un sac cu fasole (boabe) prost echilibrat,

se prăbușește de pe scaun, lungindu-se pe podea. Și decide să rămînă acolo, fără să mai comită vreo mișcare.
Moare diriginta! I s-a făcut rău? Dau primul ajutor. Mai întîi torn pe ea apă din carafă. Doi litri, pe puțin. Nimic. Apoi încerc un „bouche-à-bouche". Dar sînt nevoit să renunț. Gura dirigintei emană o asemenea cantitate de vapori alcoolici, încît mă cuprinde amețeala. Pornesc s-o pălmuiesc. Mai întîi ușurel, apoi mai vîrtos. Dar se încăpățînează să rămînă de lemn-Tănase.
Privesc disperat în jurul meu. În afară de personalitatea mea și de cadavrul prezumat al dirigintei, nimeni care să mă ajute. Ce-i de făcut? O zgîlțîi din toate puterile, apoi încep să-i strig la ureche, dintr-o poziție extrem de dificilă, deoarece trebuie să stau aplecat:
— Doamnă dirigintă! Doamnă Moira! se poate să-mi faci una ca asta mie, tocmai acuma cînd aveam atîta nevoie de liniște pentru roman? Trezește-te, ghicitoare nenorocită! Nu vezi că ți-ai ghicit propria-ți moarte? Spune odată, ai murit? Sau faci bancuri! Haide, lasă gluma. Renunț la dezlegarea misterului plicurilor. Cunosc adevărul. Te iert, numai învie odată!
Nici gînd să se lase convinsă de suplicațiile mele. Tace și nimic mai mult.
Fug în bucătărie, poate găsesc niște oțet aromatic să-i fricționez tîmplele. N-are așa ceva. În disperare de cauză recurg tot la universalul trăscău. Torn în palmă o doză zdravănă de alcool casnic, și pornesc să-i frec obrajii, fruntea, ceafa, gîtul. Nici un re-

zultat notabil. Ca şi cum aş fi fricţionat cu carmol antireumatic un picior de lemn.

Istovit de-atari eforturi nesăbuite, mă aşez pe scaun. Privesc la trupul nemişcător al moartei. Oare moartă să fie? Este! Şi încă bine. Pentru a mă reînvigora niţel, beau dintr-o dată toată cafeaua din ibricul scăpat nerăsturnat. Peste vreo cîteva minute îşi va face efectul. Pornesc să aştept. Dar ca să nu irosesc timpul, încep să cuget adînc şi grav la situaţie. Se cere o analiză serioasă. Aşa cum se cuvine din partea unui detectiv amator, excepţional, de talia unui Al Conan Doi.

Mai întîi recapitulez desfăşurarea evenimentelor. Dar nu găsesc nimic deosebit. Apoi mă strădui să-mi reamintesc ultimele cuvinte rostite de răposată. Ar fi ceva aici. Dar dacă le acord importanţă, ar însemna să accept introziunea supranaturalului, şi nu pot accepta asta.

Nu-mi rămîne decît o singură concluzie. Moira Ghergidap suferea de inimă. Dealtfel nu pomenise ea, cînd pornise să ghicească, despre o gravă suferinţă, despre posibilitatea unui deces subit?

Încep să apară primele simptome ale efectului cardiotonic al cafeinei. Îmi bate inima ca un motor de tractor „Universal 651".

Şi, ascultînd îngrijorat la pulsaţiile cordului, îmi vine în minte şi ideea salvatoare. Fug imediat la echipă. Doar îmi făgăduiseră că vor sta de veghe, în aşteptarea rezultatelor misiunii „Moira". Misiunea-i ca şi rezolvată, cel puţin parţial.

Închid casa, învîrtind de două ori cheia în broască,

privesc atent în stînga şi-n dreapta, apoi o iau la goană în direcţia hambarului care adăpostea cartierul general al clanului Cotoi. Dacă m-ar fi cronometrat cineva, cred c-aş fi fost omologat campion la cross. Ce mai calea-valea, peste mai puţin de şase minute bat disperat la intrarea hambarului. Dar nu mai aştept să mi se deschidă, ci pătrund buzna înăuntru. Cineaştii nici nu-şi întorc feţele spre mine.

— Domnule Socrate! Nenorocire mare! Avem oarece necazuri!

— Ia loc, domle Conan, şi aşteaptă o ţîrişică! Mai avem o manşă şi terminăm . . .

Este nebun de legat. Joacă pocker american, cu cărţile pe faţă, în cinci, iar eu mă joc cu temniţa pe viaţă. Ca să nu mai pomenesc de Moira Ghergidap care nu se mai joacă de-a nimic!

— Fraţilor, nu-i timpul de glumit. Moira a murit subit. Accident cardiac. Sau ceva în genul ăsta. Lăsaţi dracului cărţile astea. O să continuaţi apoi, după ce vă voi povesti, dacă veţi mai avea sufletul ăsta . . .

Optimus Cotonog se întoarce brusc, mai apoplectic ca niciodată, dar fără să lase din mînă pachetul de cărţi:

— Cine-a murit?

— Diriginta, nene Opti, diriginta. De tot!

Grigulea Pîşu se ridică smucit, răsturnînd scăunelul italian de voiaj:

— Imposibil! Să moară femeia asta plină de viaţă? Nu se poate! . . .

— De ce să nu se poată? — mă enervez eu. — N-are voie? Trebuia să obţină aprobarea primăriei?

Fiindcă-i lipsă de scînduri pentru coşciuge? Pentru că nu mai sînt locuri la cimitir? . . .

— Nene Conan, fii calm! Stai jos şi bea o gură de apă! — mă îmbie Gică Bendix-Telescop, apropiindu-se de mine cu un pahar de plastic în mînă. — — Potoleşte-te, maestre, nu te mai izmeni aşa, ca într-un film poliţist. Vină-ţi în fire, şi povesteşte-ne pe larg întîmplarea . . .

Socrate Cotoi, dîndu-şi seama că-i lată rău, zvîrle cărţile de pe masă, face curat şi aşază o sticlă neidentificabilă. Toarnă tuturor cîte-un deget de lichid gălbui, îmi toarnă şi mie în paharul pe care-l golisem, şi ne invită, vorbind calm şi aşezat:

— Să-i tragem cîte-un whisky, şi-apoi să-l ascultăm pe maestrul!

Stimulat de cafeaua băută în casa răposatei, precum şi de secărica aia englezească, în mai puţin de trei minute le fac o relatare completă şi competentă a evenimentelor.

Căpitanul de marină, după ce face un semn poruncitor să i se mai toarne o porţie de reînvigorant, mă chestionează insistent:

— De unde ştii că-i moartă, domle Conan? Eşti doctor? Dacă-i numai un leşin? Nu ştii cum îs femeile?

— Nene Romică, e moartă, ascultă-mă pe mine! Nu mai are nici un reflex . . . Nu mai respiră . . . Nu mai răspunde la excitaţiile exterioare . . .

Socrate, ca un autentic şef de operaţii, comandă liniştit îmbarcarea în microbuz şi deplasarea la domiciliul decedatei:

— Telescop, preiei volanul! Noi ne urcăm în spate, să nu ne vadă băştinaşii pe toţi la priveghiul dirigintei . . .

— Şi să mă vadă numai pe mine? Adică eu-s pe post de fazan, nene Socrate? Hai, că nu-i bine! . . .

— Taci, măi, nu fi prost! Lasă pe mine toate responsabilităţile . . .

Stăm cu toţii în jurul cadavrului. Noi pe scaune, lîngă masă, iar trupul dirigintei pe masă, acolo unde-l urcaseră eforturile reunite ale colectivului.

Tăcere generală, ca la un parastas de intelectuali. După ce amiralul, care avea oarecari vagi cunoştinţe de medicină, ca oricare ofiţer de marină, o examinase sumar pe Moira, îngăduindu-şi nişte palpaţii obscene şi necorespunzătoare momentului, pusese un diagnostic definitiv:

— Este cît se poate de moartă, dragii mei! Chiar foarte moartă!

— Foarte bine! — exclam eu. — Dar ce facem acum? Anunţăm organele de miliţie, nu?

Socrate Cotoi mă cîntăreşte din priviri, apoi îmi comunică rezultatul cercetărilor sale:

— Nu-mi dau seama cît eşti de greu la trup, dragă maestre, dar la cap pot să-ţi spun pe dinafară . . . Ce? Nu ţi-e bine? Să chemăm miliţia, şi să te aresteze pe loc, pentru omor reuşit?

Iarăşi mi se pare că Socrate e nebun de-a binelea.

— Sigur că-i reuşit. Dar s-a îngrijit singură de moartea ei. Chiar şi-a prevăzut-o, ghicindu-şi în cafea! . . . Ce legătură am eu cu decesul dirigintei?

— Ai, maestre, ai! — decide regizorul, privind îngîndurat la membrii echipei. — Cum să nu ai? Te-ai întrebat ce-a băut răposata mai înainte de a-şi da duhul?

— Trăscău, ce să bea altceva. Trăscău şi cafea, preparată de mînuţele ei . . .

— Şi dacă trăscăul era otrăvit? Nu de dumneata, ci de criminalul care se ascunde în dosul acţiunilor enigmatice ale dirigintei. Al cui era trăscăul? Al cui era, dragă maestre? Al dumitale! Ce zici de ipoteza asta? Îţi surîde?

Echipa cinematografiştilor, nespus de răbdătoare, aşteaptă de două minute să mă trezesc din disperarea în care mă prăbuşise logica regizorului Socrate. Îi simt cît îs de îngrijoraţi de situaţia mea. Vor să mă ajute, dar trebuie, mai înainte de toate, să-mi revin în fire.

Mă smulg dificultos din starea de prostraţie, inexplicabilă pentru un om de valoarea mea, şi privesc buimac la Socrate. Apoi declar:

— Ce-i de făcut, domnule Cotoi? Ai vreo idee?

Regizorul nu mai zăboveşte cu răspunsul:

— Avem, dragă domnule Conan. Nu am, ci avem. Noi, colectivul. Asta-i forţa noastră, faptul că lucrăm împreună, mîncăm împreună, împărţim împreună . . . Greutăţile şi necazurile, cred că se-nţelege de la sine, nu? Singura soluţie a problemei matale, la ora actuală, este s-o-ntinzi, s-o ştergi cît mai englezeşte posibil, mai ales că te şi cheamă ca pe răposatul Doyle . . . Şi n-ai nici un interes să te-ntîlneşti cu el . . .

Mă cutremur auzind tîmpenia emanată de Cotoi. I s-a ars vreun tranzistor? Trebuie să i-o spun, să nu-şi închipuie că-i zdravăn:

— Domnule Socrate, e ceva dereglat în sistemul dumitale de-a reacţiona. Să-mi propui mie, reporter al revistei „Fapta“, să fug de răspundere, să fug din faţa miliţiei? Cum e cu putinţă?

Am impresia că, zguduit de enormitatea erorii sale, regizorul e gata să alunece pe gînduri. Da de unde! Ezitarea întrezărită se datorează altor pricini. Cel puţin aşa deduc din spusele sale:

— Maestre, nu te pripi! Fii cuminte, fii atent! Cine ţi-a spus să fugi de tovarăşii de la miliţie! N-ai priceput că-ţi sugerez să te topeşti, să te dezintegrezi în spaţiu, doar pentru a elimina astfel posibilitatea de-a te afla în raza de distrugere a criminalului care i-a venit de hac complicei sale? Acum pricepi? Ţi-a căzut fisa?

Era ceva în raţionamentul lui Cotoi.

— Şi de ce-ar fi lichidat-o pe dirigintă?

— Asta e la mintea oricărui tîmpit, maestre! Erai pe punctul de-a zdrobi rezistenţa psihică a complicelui, nu mai avea nici un rost s-o păstreze în viaţă. Matale n-ai văzut nici un film cu Mannix? Chestia cu martorul! Ai? Ia gîndeşte puţin . . . dacă-i posibil!

— M-ai convins, dragă Socrate! Dacă-mi îngădui să-ţi zic pe nume, ca unui frate ce-mi eşti! M-ai convins . . . E clar . . . Trebuie să fug, să dispar din sectorul „Mila 41“ pentru a căpăta posibilitatea de-a acţiona din afară împotriva criminalului. Da, da, e clar! Va fi nevoie să furnizez miliţiei toate do-

vezile, să-i înlesnesc capturarea ucigaşului... Ce facem însă cu diriginta?

Pesemne că Socrate a obosit, deoarece răspunsul mi-l oferă Optimus:

— O luăm noi în păstrare, o punem la frigider, pînă rezolvi matale prinderea asasinului. N-ai observat ce congelator are în bucătărie? „Frigero-lux", de 210 litri! Curent există, motorul merge liniştit, iar dumneata ai destulă vreme pentru a declanşa acţiunea de limpezire a problemei. Cu cît vei fi mai departe de „Mila 41", şi cît mai mult, cu atît mai repede se vor lămuri lucrurile în privinţa acuzaţiei de asasinat ce planează asupra dumitale...

Echipa cineaştilor lucrează curat şi eficient. În mai puţin de cînci minute, madam Moira Ghergidap este gata împachetată, înfăşurată într-un covor. Sub îndrumarea căpitanului de port Romică, — cu experienţă în materie fiindcă aşa obişnuiesc marinarii să-şi înmormînteze morţii pe vapoare, — coletul este depus în frigider. N-am sufletul să privesc la finalizarea operaţiei, adică închiderea uşii enormului aparat, aşa că rămîn de unul singur în living-room.

Cînd se întorc băieţii, ştergîndu-se pe mîini c-un prosop de bucătărie, de parcă ar fi umblat cu ceva murdar, îmi iau rămas bun de la toţi, mulţumindu-le din suflet. Apoi le strîng mîinile curate, şi uscate, pentru că duseseră la bun sfîrşit operaţia cu prosopul.

Călătoresc de unul singur prin beznă, strecurîndu-mă pe uliţele satului învăluit de întuneric. Mă

îndrept îngîndurat spre locuinţa lui Stepan Cuşeai, să-mi fac bagajele şi să dispar în neant. Ca într-un film de atmosferă, cu suspense, semnat de meşterul Alfie Hitchcock.

Abia cînd ajung în odaia mea, în care trebuia să-mi scriu romanul atît de mult visat, abia atunci încep să depistez grave lacune în sistemul meu de gîndire investigatorică. Se nasc nişte întrebări dificile, dar tulburătoare în acelaşi timp. Simt nevoia să mă aşez pe pat, să cuget mai deconectat.

De ce n-am murit şi eu, decedînd în pace şi onor, atîta vreme cît am băut acelaşi trăscău ca şi diriginta? Ar fi trebuit să mă aflu acum lîngă Moira, în congelatorul „Frigero-lux". N-am auzit să se fi descoperit sau inventat, cel puţin în ultimul timp, otrăvuri cu posibilităţi de autoselectare a victimelor. Pe una o desfiinţezi de pe lumea asta, celeilalte îi mai îngădui să trăiască, barem un timp.

Iar în al doilea rînd, ce-i cu criminalul ăsta care ucide fără un motiv evident? În afară de asasinarea Moirei Ghergidap, pînă astăzi, n-a dat nici un semn de viaţă. Socrate spunea că şi-a lichidat complicea, temîndu-se să nu vorbească. Dar la ce acţiune îi era complice? Despre asta nu mi-a crîcnit o vorbuliţă măcar, nici Cotoi şi nici Optimus Cotonog, care păreau să fie mai în temă decît ceilalţi membri ai echipei.

Ce mai calea-valea? E clar că-i ceva neclar la mijloc!

Deci să recapitulăm. Primo: Moira Ghergidap n-a murit otrăvită, aşa cum pretindea Socrate Cotoi. Secundo: care era mobilul urmărit de criminal?

Nu mai sînt apt să rezolv, pînă una-alta, şi ce-

lelalte probleme ce încep să se contureze, destul de tulbure, în creierul meu istovit. Deocamdată cred c-ar fi mai bine să trag un pui de somn. Deşi sînt nemîncat, mort de foame, renunţ la cina cea de taină. Mă las pe spate, culcîndu-mi capul pe perna dură, dar aspră. Parcă umblă cineva prin curte. Să umble! Nu mă mai interesează nimic. Să dorm, să uit de ziua asta de groază, să apuc dimineaţa zilei de mîine, să . . . să . . .

16. MAGISTRALA REZOLVARE A ENIGMEI! (DIN PĂCATE PARŢIALĂ . . .)

Dar nu mi-e dat să dorm. Frămîntat de gînduri obscure şi pureci, mă trezesc în plină noapte. Trebuie să cuget la parametrii tragediei ce mă înconjoară. Neapărat. Altminteri nu mai merit să mă numesc Al Conan Doi, şi încă detectiv amator de excepţie. Iar ca scriitor, fin investigator psihosocial, cu atît mai puţin.

Reflectez atît de concentrat, încît simt cum mi se umflă capul. E şi normal. Bîntuie prin el atîtea gînduri, încît e de mirare că mai au spaţiu vital. Şi-atunci ia naştere această presiune craniană, dar care ajută la accelerarea raţionamentelor mele.

Peste două ceasuri de crîncenă activitate mentală, deşi sînt buimac de cap, consider că lucrurile-s perfect limpezi, lămurite definitiv. Concluziile la care

am ajuns, datorită eminentelor analize şi comparări a elementelor pe care le posed, ar fi următoarele.

Clanul Cotoi, amabila echipă a cineaştilor, este o bandă de escroci, de găinari puşi pe căpătuială, pe activităţi ilicite. Bine organizată, avînd în frunte un „creier" (Socrate, pe post de pseudoregizor), un responsabil cu transporturile (cascadorul auto-moto Gică Bendix-Telescop), un merceolog care se ocupă cu studiul mărfurilor (directorul de producţie Optimus Cotonog), un specialist în probleme de navigaţie (căpitanul Romică Pîrvuică, fost comandant al flotei de pe lacul Snagov) şi un responsabil cu organizarea distribuirii produselor (falsul asistent de regie Grigulea Pîşu).

Amintindu-mi de „ideile" lor despre perfecţionarea comerţului estival, pe litoral şi în Deltă, mai ales cu posesorii de valută, îmi vine să-mi trag palme. Cum de nu mi-am dat de-atunci seama cu cine am de-a face? Tot aşa cum ar fi trebuit să-mi trezească atenţia şi insistentele lor interogatorii, referitoare la activitatea mea în limitele teritoriului „Milei 41".

În al doilea rînd, mi se impune concluzia că ucigaşii Moirei nu pot fi decît tot ei. Îi deranja legătura mea cu responsabila oficiului poştal. Îi deranja cantitatea de corespondenţă, depăşind normalul, pe care-o primeam şi-o expediam. Dacă trimiteam (în imaginaţia lor maladivă şi în permanentă alertă) informaţii revistei „Fapta", utile pentru redactarea unui senzaţional reportaj despre bişniţarii din Deltă? Singura soluţie, pentru reuşita operaţiei lor de mare anvergură, era scoaterea din circuit, cel puţin pentru un timp, a oficiului poştal. Prin lichidarea fizi-

că a dirigintei, se dezorganiza activitatea telecomunicațiilor, banditii făceau rost de-un răgaz oarecare, dar suficient pentru obținerea primelor bancnote de valută. Sau, cine mai știe, poate intenționau să-și strecoare un om de-al lor, pe postul de diriginte...

Punîndu-mi în cîrcă asasinarea Moirei Ghergidap, echipa urmărea și desființarea mea. Iar cînd mi-au propus, sub masca prieteniei, o mînă de ajutor, sfătuindu-mă să dispar din raza lor de activitate, clanul Cotoi ar fi obținut o dublă victorie.

Este cazul să nu mai zăbovesc. Trebuie să trec la acțiune. Neapărat se cere anunțarea organelor de miliție specializate. Avem de-a face cu-o bandă de bișnițari criminali, extrem de periculoasă, în stare să pricinuiască grave perturbații în viața oamenilor Deltei.

Din cele ce cunosc de la Stepan Cușeai, postul cel mai la îndemînă se află la „Mila 47", o localitate așezată pe același canal al Dunării-Vechi, ca și „Mila 41". Deci va fi nevoie să navighez. În nici un caz însă cu lotca. Nu pentru că m-aș duce la fund, așa cum mai pățisem, ci din pricina vitezei de deplasare insuficiente.

Se impune mobilizarea localnicilor. A celor de bună credință. Primul la care mă gîndesc, în aceste momente decisive, este Hristu Ferșampanos. Deși originea lui socială ar putea da naștere la interpretări, faptul că se pierde în negura timpurilor mă liniștește copios.

În timp ce pășesc tiptil, strecurîndu-mă pe lîngă gard, în direcția domiciliului lui Hristu, consider că-i nevoie să manifest precauții excesive. În aceeași ogradă se află și criminalii. Dacă mă prind, s-a zis cu mine. Mă lichidează întocmai ca pe biata și caraghioasa dirigintă. Dar cum au omorît-o pe Moira? Iată o chestiune care mi-a scăpat. În nici un caz cu otravă picurată în trăscău. Dar cum altfel? N-am timp să reflectez mai adînc, așa că amîn problema pentru vremuri mai calme.

În locuința megieșului meu, în pofida orei (3,45, după „Omega" mea) disting lumină. Bat încetișor la geam.

— Care ești acolo? — se aude din interior. Arată-te la geam:

Dar nu recunosc glasul lui Ferșampanos. Mă supun indicației. Peste o clipă aud ușa deschizîndu-se.

— Intră, domnu Conan. Ce-i cu matale la ceasul ăsta, că încă nu s-a crăpat de ziuă? — mă chestionează întemeiat Hristu. Căci el era.

Cînd pătrund în odaie, rămîn literalmente cu gura căscată. La lumina becului spînzurat de tavan, fără abajur, în jurul unei mesuțe se află Veselina Mămăligan, babalîcul de Manasie Ofițeru, Aftandil și cumătrul Silică Țoropoc. Stacanele stau pline, înaintea fiecăruia, iar lichidul din interior mi se pare tare cunoscut. Cărțălăul locului...

După ce termin povestea de groază a evenimentelor de-aseară, e rîndul lor să rămînă cu gura căscată. Veselina se închină cu-o frecvență de trei cruci

pe secundă. Manasie Ofițeru și Aftandil se uită unul la altul semnificativ, de parcă s-ar fi așteptat la cele întîmplate. Iar Hristu Ferșampanos îi poruncește lui Silică:

— Fugi Țoropoace la brigadă, și întoarce-te cu șalupa! În tine-i toată nădejdea.

Excelentă inițiativă. Cu șalupa se poate ajunge la „Mila 47" în cel mult două ore. Silică se topește din decor, țîșnind pe ușă ca din pușcă.

— Dar de ce nu l-ai expediat direct la post? — îl întreb pe Hristu.

— Dar ce crezi matale, domnu maestrule, crezi că mai poate povesti, așa cum ne-ai povestit matale nouă? Nici n-or să-l creadă ăia de la miliție. Aici e nevoie de-un om înșcolat, cu darul vorbirii. Tălică ești și ziarist, trebuie să te cunoască tovarășii... Așa că pleci singur cu șalupa. Te ține, deși e cam hărtănită de vreme! Noi trebuie să rămînem aici, de pază, să nu prindă de veste bandiții și s-o roiască...

— Și cine-o să mîne șalupa? Că eu n-am condus în viața mea decît „Fiat"-ul meu 600 D. Și numai pe uscat...

— Păi și șalupa asta-i tot un soi de automobil, dar pe apă... Motor are, merge cu benzină, are și volan... Altceva ce-ți mai trebuie, domnule Conan, zău așa? În cîteva clipe ai și învățat s-o mîni. Că nici Silică nu se prea pricepe...

Îngrijorați, așteptăm sosirea șalupei. Pentru destindere, decid să încropesc nițică discuție pe mar-

ginea prezenței lor, la această oră, în odăița sirelui de la Fère y Champenôise.

— Și ce puneați la cale, fraților? Sau vă țineți de beție pînă-n zorii zilei, ca să nu vă plictisiți?

Hristu dă din colț în colț. Ezită să-mi răspundă. Noroc că preia inițiativa Manasie Ofițeru:

— Păi organizăm nunta...

— Iarăși nuntă? — mă-ngrozesc eu. — A cui?

Aftandil chicotește pe sub mustața pe care n-o posedă, și mă lămurește oarecum temător, privind speriat la Veselina:

— Îl însurăm pe cumătru Hristu! I-a venit și lui vremea, c-altminteri se șiștăvește de tot, se face ca o smochină. I-o dăm pe Veselina de nevastă. Muiere bună la tăvăleală, muncitoare, frumoasă, voinică, tare ca piatra, iute ca săgeata. Dacă nu mai zăbovesc, au vreme să toarne și niște copii, barem atîția cîți s-ajungă pentru o echipă de baschet!

Veselina Mămăligan roșește ca o tomată de toamnă, și-i dă peste buze, ușurel, guralivului:

— Să-ți fie rușine, cumetre Vizirule, numai la măscări te gîndești...

Iarăși o să am bairam lîngă oaza mea de creație? Ar fi o grozăvie. Așa că mă interesez din vreme:

— Și unde-aveți de gînd să faceți nunta? Aici, în bătătură, la nenea Hristu?

— N-am ce-mi trebuie, domnu Conan, la mine nu-i cu putință. O facem la nașu...

Slavă Domnului, gîndesc eu în sinea mea. De nunta asta am scăpat.

— Dealtfel am și aranjat cu nașu, adineauri a plecat de-aici! Cam pulbere, dar se mai sprijinea pe picioare. Nu mai ține la băutură...

De-afară se-aude zgomot de motor. Nu-i bîrîitul microbuzului, deoarece îi cunosc tonalitatea. Precis că-i şalupa, adusă de Silică Ţoropoc. Aşteptăm înfriguraţi apariţia brigadierului. Pe neaşteptate, aşa din senin, pesemne din pricina tensiunii, îl întreb pe Ferşampanos:

— Barem ţi-ai găsit un naş mai acătării?

— Nici nu mi-aş fi putut dori mai bun!

— Îl cunosc?

— Te ţii de glume, domnu maestrule! Păi cum să nu: e diadea Stepan.

— Cuşeai? — întreb cu glas disperat, înfricoşat, sperînd să fie alt Stepan, că-n „Mila 41" colcăie localnicii cu acest nume...

— Întocmai! Cel mai bun prieten al meu...

Dumnezeule! De data asta va trebui să dănţuiesc rock cu cumătra Veselina Mămăligan-de la Fère y Champenôise...

Sică Ţoropoc apare tocmai la vreme, pentru a mă elibera de gîndurile negre ce începuseră să-mi invadeze urgisitul meu creier.

— Şalupa-i gata de drum! Să mergem!

Înşiruiţi în monom indian, păşim în vîrful picioarelor, nu cumva să trezim atenţia bandiţilor din clanul organizat de Cotoi, dar şi Socrate.

La debarcaderul personal al lui nenea Hristu, legată c-o funie căreia marinarii îi zic parîmă (şi nu ştiu care-i deosebirea) se leagănă vag şalupa brigăzii lui Silică. Mă mir că mai există şi şalupe de dimensiuni mini. Pentru mine, şalupa trebuie să descindă din neamul şlepurilor, sau ceva în genul ăsta.

Dar întrucît sînt afon în materie de ambarcaţiuni, mă mulţumesc şi cu barca furnizată de Ţoropoc. Motor să aibă, că restul nu mai contează.

Manasie Ofiţeru, la propunerea colectivului, mă instrumentează rapid, demonstrîndu-mi cum se porneşte acest vapor miniatural. Pricep uimitor de repede şi, deoarece timpul ne presează, îl invit să părăsească nava. Începe să se crape de ziuă. Fac semn cu mîna celor de pe scîndurile debarcaderului, trec la volan şi răsucesc cheia de contact.

Bun motor! Porneşte la sfert. Şi face un zgomot infernal, de parcă ar fi tractor.

— Rămîneţi cu bine, dragii mei! Fiţi atenţi! Ştiţi ce-aveţi de făcut.

Înşfac schimbătorul de viteze. Abia acum mi-amintesc că Manasie Ofiţeru a uitat să-mi indice poziţiile vitezelor. Slobozesc pedala ambreajului.

Şalupa zvîcneşte fantastic, aproape săltîndu-se din apă.

Însă de-a-ndăratelea.

Loveşte zdravăn fragila construcţie a debarcaderului se-aude un pîrîit sinistru, după care zăresc prăbuşindu-se în apă şi scîndurile, dar şi asistenţa.

Ştiind că apa-i joasă, nu mai zăbovesc. Schimb imediat poziţia manetei, trecînd din marşarierul care provocase catastrofa direct într-a doua. Motorul se cam bîţîie niţel, dar îşi ia vînt şi mă poartă acum, în cea mai mare viteză, spre necunoscut. Adică spre „Mila 47". Care trebuie să se afle undeva înaintea mea, la două ceasuri de navigaţie normală. Cel puţin aşa mă lămurise şi mă asigurase Silică.

17. BĂTĂLIA NAVALĂ DIN LARGUL „MILEI 41"

— „Barca pe valuri saltă ușor, inima-mi bate plină de dor..." — cînt eu, cuprins de-o criză de nervi, mai mult decît evidentă. Căci altminteri nu-mi pot explica pornirea de-a-mi pune la grea încercare corzile vocale, insuficient dotate pentru asemenea performanțe. Sînt un mare și insațiabil amator de muzică. Simfonică, lejeră și populară. Și am un magnetofon „Sonet Duo B", și-un picup, și discotecă. Peste 900 de plăci microsillon. Numai voce n-am.

Dacă mă încumet să ofer acest recital, e numai datorită faptului că sînt disperat, singur în largul apelor Dunării-Vechi, pe-o șalupă care înaintează sigur și ferm, dar într-o direcție pe care n-o pot stabili. Nu pentru că n-aș avea sextant, busolă și alte instrumente de navigație, pe care tot n-aș ști cum să le folosesc, ci pentru că n-am mai fost în viața mea pe-o ambarcație (și cu motor!) la o asemenea distanță de maluri.

Coastele Dunării-Vechi, peisajul „Milei 41" au pierit de mult din fața privirii mele. Soarele întreprinde un lob amplu pe bolta cerului, liftat de tenismanul acela care se ocupă cu problemele cosmice. Razele, deja fierbinți, mă bat direct în scăfîrlia capului, făcînd să-mi fiarbă neuronii.

Și chestiunea care se pune acum, la modul cel mai arzător, este încotro merg: înainte, la stînga, la dreapta sau înapoi.

Fără repere, degeaba m-aș apuca să învîrtesc volanul, că tot n-aș ști încotro să îndrept botul minișalupei. Cum s-ar zice în limbaj marinăresc, plutesc de fapt în derivă. La voia sorții. Sau cum spunea răposata Moira Ghergidap: „ad-libidum"...

De vreo cîteva momente, motorul dă semne de oboseală. S-a încins. Radiatorul sforăie ca un samovar de Tula, fîsîind pe la toate încheieturile sale mîncate de rugină și de sărurile apelor fluviului. Caut pretutindeni, răscolind și scormonind prin toate ungherele șalupei. Dar nu găsesc nici un recipient, nici o canistră care să conțină apă pentru alimentarea radiatorului. Barem de-aș da peste niște apă simplă, nerafinată...

Motorul se oprește. Mai tușește de vreo două sau trei ori, sec, de parcă ar avea o sănătoasă bronșită tabagică. Închid contactul. Privesc deznădăjduit în jurul meu. Undele canalului clipocesc neliniștite și ele.

Șalupa pornește de la sine, lăsîndu-se pradă curentului. Ca totdeauna în momente de cumpănă, nasc o idee genială. Fac apel la apa pe care plutim, asta-i soluția. Mai ales că se află în cantități incalculabile.

Peste cîteva clipe, după ce-mi sare din mînă bușonul radiatorului gata să explodeze, torn o găleată de apă tulbure (conform cîntecului bine cunoscut: „Dunăre, Dunăre..."). Dintr-o dată se aude un pocnet, ca și cum ar fi plesnit tuturiga unei plite de gătit. Mă rog, se mai întîmplă, să apară, din cînd în cînd, la motoarele senile, și-asemenea zgomote fără semnificație. În loc de bușon, recurg la un șomoiog

de cîlţi uleioşi. Fac contactul. Motorul porneşte. La un sfert şi ceva.

Iarăşi navigăm, eu şi şalupa. Însă motorul nu mai are „tirajul" din trecutul apropiat. Mai mult de-atît, parcă gîlgîie pe undeva. Aşa-s vechiturile, astmatice şi neajutorate. Principalul este că încă merge.

Cît mă îndeletnicisem cu rezolvarea problemelor tehnice, nici nu observasem că şalupta se apropiase de-un mal.

Ciudat, mi se pare familiar. Profilul caselor seamănă nespus cu cel al locuinţelor de care mă despărţeam acum un ceas. Uite şi ograda lui Hristu, iat-o şi pe cea a lui diadea Stepan Cuşeai.

Ceea ce mă determină, şi încă rapid, să sucesc volanul şalupei, este apariţia microbuzului la debarcaderul pe jumătate demolat. Îl recunosc de la distanţă. Cvintetul excrocilor se învîrte aferat în jurul maşinii. Unul din ei se urcă în vehicul şi semnalizează cu faza mare. Întrucît farurile sînt îndreptate spre mine, deduc că mi se adresează mie.

Accelerez bag gaz şi virez în „forcing" spre larg. Oriunde m-aş îndrepta, numai în mîinile lor să nu cad.

— Vau! Vau! Vau! — claxonează vreo cîteva minute în şir microbuzul.

Proptesc piciorul pe pedala acceleratorului, împingînd-o pînă la refuz, gata să desfund podeaua. Motorul şalupei rage, gîlgîie, huruie, chiar şi vîjîie. Dar nu vrea să tragă mai tare.

Privesc îndărăt. Totuşi mă îndepărtez.

Numai că nebunii se urcă în microbuz, continuînd să semnalizeze optic şi audio.

Zîmbesc pe sub mustaţă şi le transmit telepatic, altminteri neexistînd posibilităţi: „Adios muchachos! El fugitivo o-ntinde pe apă, iar voi n-aveţi decît să vă întindeţi rufele la uscat, dacă vi s-au umezit cumva, undeva! Pa şi pussy!"

Numai la asta nu mă aşteptam. Microbuzul demarează în trombă, scoţînd fum şi praf, şi se năpusteşte de-a dreptul în apele Dunării-Vechi. La urma urmei, dacă stau şi gîndesc mai adînc, sinuciderea era unica soluţie pe care o mai aveau la dispoziţie.

Scufundarea decurge cam lent. De fapt nici nu se scufundă. Dimpotrivă, diabolicul microbuz pluteşte; nu numai că pluteşte dar şi navighează. Cu toate pînzele sus! Dacă aşa se pot numi batistele pe care mi le flutură banditii la ferestrele vehiculului.

Bestiile! Prevăzuseră totul. Microbuzul era un automobil-amfibie. Abia acum îmi explic prezenţa insolită a motorului „out-bord", acel „Evinrude" costisitor, care, de fapt, era destinat a fi montat la spatele maşinii, pentru a furniza energia necesară pro pulsiei prin apă.

De data asta sînt absolut pomicol!

N-am decît o singură soluţie. Să mă refugiez pe promontoriul unde fusesem cu Stepan Cuşeai. Acolo abandonez şalupa, şi mă pitesc în stuf. Şi aştept desfăşurarea evenimentelor. Căci trebuie să-mi vină în ajutor bunii mei prieteni rămaşi în bătătura lui Hristu.

Virez cu 90 de grade, îndreptînd botul șalupei spre încîlceala gîrlițelor unde se presupunea a fi promontoriul.

Microbuzul virează și el, clăbucind apa la pupa, ca o mașină de spălat rufe „Alba-lux 3". Numai că vehiculul amfibie se apropie vertiginos, în vreme ce șalupa mea dă semne de abandon prematur. E ceva cu motorul. Nu știu ce, dar gîlgîie din ce în ce mai bizar.

Satanicul microbuz-amfibie se află la vreo zece metri. În spatele meu. Promontoriul în schimb la vreo cincizeci de metri. Înaintea mea. Nu-i bine! Dar n-am ce face. Asta-i șalupa, cu ea defilăm!

La fereastra portierei din stînga apare chipul „boss"-ului Socrate. Îmi face semn cu mîna și răcnește sonor:

— Conan, băiete, astîmpără-te! Întoarce-te acasă, să stăm de vorbă!

— Nu vorbesc cu ucigașii! — le răspund de la bordul șalupei.

— Noi da! urlă Cotoi.

Dispare de la geam, pentru a dezlănțui și mai zdravăn dihania aia de „Evinrude". Microbuzul năvălește de-a dreptul asupra șalupei. Bănuiesc ce intenționează. Să mă scufunde, cu șalupă cu tot.

Modific strategic poziția ambarcațiunii mele, pentru a ieși în întîmpinare cu tribordul.

Impactul dintre microbuz și șalupă, răsunînd a fiare vechi, e ceva de groază. Șalupa se înclină apreciabil cu babordul, pînă la nivelul apei, apoi se răstoarnă lent. Microbuzul, în schimb, se alege cu

farurile sparte, — pesemne din pricina șocului, — și cu aripa armonică.

Personal îmi recapăt echilibrul surprinzător de rapid, fapt care-mi îngăduie să înșfac găleata și s-o zvîrl în parbrizul banditilor, lansînd un strigăt de victorie:

— Conan nu abandonează niciodată, Conan își asumă riscul! Chiorilor, să văd acum cum navigați fără vizibilitate! Mare minune dacă scăpați neamendați de organele circulației rutiere!

— Nenorocitule! — mă insultă surprins, dar suportabil, apoplecticul Optimus Cotonog, ivindu-se la fereastra din dreapta-față.

— Oprește-te! Degeaba te străduiești, n-ai să reușești mare brînză. Crezi că n-avem parbriz de rezervă? Ai să rîzi! Avem! Mai bine treci pe mașina noastră, și vino cu noi să ne-nțelegem. Hambarul ne-așteaptă!

Cît stau s-ascult tirada hipertensivului, Cotoi profită de neatenția mea și dă în marșarier. Microbuzul se îndepărtează la vreo cinci metri, după care pornește iarăși asupra șalupei.

Pentru a evita o nouă coliziune, procedez așijderea. Dau și eu în marșarier, fără să mai zăbovesc. Dar și fără să privesc ce-i în spatele meu. Microbuzul-amfibie, neprevăzînd inteligenta mea manevră, nu mai izbutește să lovească minuscula ambarcațiune. Trece pe lîngă șalupă, la vreo cîtiva centimetri.

Încîntat de succes, țip în gura mare:

— Sîc, cretinilor, sîc! Nu m-ați nimerit!

În clipa cînd rostesc ultima silabă, un teribil șoc mă prăbușește la podea. Șalupa se imobilizează, tre-

murînd din toată tăblăraia. Motorul se oprește brusc, continuînd însă să gîlgîie. Radiatorul fierbe în „forcing“, zvîrlind șuvoaie de aburi.

Năucit de căzătură, izbutesc totuși să mă adun de jos. Examinez imediat șalupa, aruncîndu-i o privire disperată, dar atotcuprinzătoare. Ambarcațiunea zace într-o rînă, împotmolită pe un banc de nisip. Apreciind just situația, îmi propun singur, neavînd cu cine discuta în contradictoriu, abandonarea navei.

Microbuzul-amfibie, în ciuda parbrizului făcut țăndări, pornește să atace din nou. Acum se năpustește iarăși asupra șalupei. Tardiv. Nu mai are ce-i face.

Socrate Cotoi, la volan, conduce cu capul scos pe fereastra portierei. Deși îmi crește tensiunea arterială cînd îi văd mutra prefăcută, îmi extrag batista din buzunar și încep s-o flutur în semn de S.O.S. . . .

Îmi dau seama, însă că nu-mi pricep gestul. Ce-i drept, nici batista nu mai e atît de albă. Atunci recurg la noi performanțe vocale:

— Ahoe! Ahoe! Opriți, asasinilor! Șalupa s-a împotmolit, a eșuat! . . . Mă predau . . . Transbordați-mă pe microbuz, să stăm de vorbă! . . .

Încărcarea mea la bordul amfibiei se petrece cu destule dificultăți și peripeții. Pîșu și Romică asudă copios, ajutați ineficient de Optimus, să mă treacă prin portiera de la spatele vehiculului. Gică Bendix-Telescop îmi ține picioarele, pentru a nu mi le toca elicea „Evinrude“-ului.

La capătul puterilor, gata să leșin, mai reușesc să îngăim:

— Dați-mi ceva de mîncare, că mor! Dar acu!

În timp ce mastichez un sandviș costeliv, insipid și inodor, privesc la cvintetul bandiților. Dînșii așijderea, mirîndu-se de capacitatea mea de recuperare. Căci, la terminarea operației, simt iarăși c-am șapte vieți în pieptu-mi de beton.

Fiind pentru prima oară invitat în interiorul mașinii, profit de ocazie și-i examinez uluit amenajările. Au tot ce le trebuie. Și paturi, și lavițe laterale, și măsuță, și aragaz.

— Îți place, maestrule? — se umflă în pene Telescop. — Băiatul a construit totul. Motor de „Trabant“, de la casare, caroserie de „Mercedes“, de la fiare vechi, celelalte chestii de la o rulotă accidentată și abandonată, iar capul inteligent, mîna de lucru și multele invenții, de la nenea Gică Bendix-Telescop, admiratorul matale. Numai din ciocan și sudură, domnule scriitor. Ca să vezi de ce-i capabil un talent mecanic! Și n-ai văzut încă anexele, cușeta de lux, rezervată șefului expediției . . .

Lăudăroșenia auto-moto-cascadorului începe să mă preseze pe nervi.

— Nu vreau să văd nimic. Sînt prizonierul vostru! — mă răstesc eu, ridicîndu-mi mîinile. — Legați-mă!

— De ce, Conan băiete? — se interesează Socrate. — Nu mai avem nimic de haleală, așa că stai liniștit . . .

— Liniștit, printre ucigași?

— Noi sîntem ucigașii? Pe cine-am omorît? — continuă cinic Cotoi.

— Cine-a ajutat-o să moară, înainte de vreme, pe dirigintă? Eu? Parcă aşa aţi vrut să mă convingeţi, nu? Cînd ştiaţi foarte bine că voi îi veniserăţi de hac... N-a ţinut figura cu trăscăul otrăvit... Nu băusem şi eu din el? De ce n-am decedat?

Socrate îşi scarpină preocupat favoriţii flocănoşi, apoi declară:

— N-am omorît pe nimeni, Conan băiete! Diriginta trăieşte...

— Ha! Ha! Mă faci să rîd! Aş vrea s-o văd şi pe-asta! — rînjesc eu.

Regizorul (fals) priveşte deconcertat la colectivul de asasini, evident pus în încurcătură de propunerea mea. Întorcîndu-se cu faţa spre colţul din fund al microbuzului, acolo unde se distingea uşiţa cuşetei de lux, strigă sonor:

— Moira, Moira, maică dragă, ieşi din ascunzătoare! Hai să-ţi admiri idolul.

Diriginta, în carne şi oase, se strecoară mlădie (dificultos totuşi) şi se aşază lîngă amiralul Pîrvuică.

— Bonjur bun, domnu Conan! Ce caşti ochii ăia la mine, ca un boulean debil şi aricrat mintal? Eu mi-s! Trăiesc! Şi încă bine!

N-am crezut niciodată în strigoi, fantome, năluci sau alte bancuri dintr-astea. Dar în clipa asta îmi vine să trec, cu arme şi bagaje, la misticism.

Socrate mă bate pe umăr, condescendent:

— Conan băiete, fii cuminte şi nu te pierde cu firea! Cum era să ucidem găina noastră cu ouă de

aur? Hai, că eşti naiv, dacă nu prostuţ! Moira, dacă reuşim operaţia „Caviar“, va fi soţia mea! Că n-oi fi cumva gelos?

18. „CÎNTA LA PRORA UN CLAXON..."

Hăbăuc de cap, din pricina incredibilei apariţii, simt cum mă ia cu leşin. Demolat, şi pe dinăuntru şi pe dinafară, caut disperat ceva de băut.

— Să-ţi dau un pahar de apă, domnu Conan? — se interesează Moira, cuprinsă subit de un acces samaritenist.

— Orice, numai apă să nu fie! — răspund eu gîfîind, sugrumat de necaz. — Mi-e rău. Mă lasă inima!

Diriginta se repede la cuşeta de lux. Peste cinci secunde se-ntoarce cu-o sticlă multicoloră.

— Te-ajută un whisky?

— Ba bine că nu! Chiar se recomandă! E-un tonicardiac excelent.

Echipa prezumţilor asasini asistă curioasă la readucerea mea la viaţă. După al doilea păhărel simt că renasc. Moira Ghergidap, probabil şi dînsa slăbită de emoţii, bea în schimb patru.

Grigulea Pîşu, după ce obţine asentimentul lui Socrate, transmite dirigintei:

— Puică mică, noi trecem pe şalupă, poate o punem pe linia de plutire. Gică zice că nu-i cine ştie ce problemă. Rămîi singură cu maestrul. Fii atentă, să n-aibă cumva vreo iniţiativă; dacă mişcă, otîn-

jeşte-l în cap cu asta! — şi-i întinde o pompă de automobil, dacă nu chiar de camion, atît mi se pare de uriaşă.

Socrate, pe cînd cobora pe portiera din stînga, direct pe bordul şalupei alăturate şi eşuate, îşi întoarce privirea spre mine şi-mi comunică:

— Discutăm mai tîrziu, Conan băiete! Că avem ce!

Am senzaţia că Moira Ghergidap nu se prea simte la îndemînă. Intimidată, fie de prezenţa mea, fie de insolitul situaţiei, se adapă insistent la gîtul sticlei de „Johnnie Walker". La ora actuală, nivelul lichidului atinge cota de alarmă, apropiindu-se spectaculos de fund. Văzîndu-mă că privesc îngrijorat la flacon, diriginta mă linişteşte:

— Stai blînd, domnu Conan, că mai au băieţii. Aşa trăscău mai zic şi eu. Vrei o doză de cardioton, sau cum l-ai botezat, că n-am reţinut, tonocord, tonicardan?

— Aş refuza din partea unei agente de-a bandiţilor, dar nu-mi îngăduie starea inimii. Toarnă-mi şi mie! Un deget, nu mai mult...

Diriginta se întristează vizibil. Cînd execută operaţia de transvazare, îi tremură mîna.

— De ce mă jigneşti, maestre, doar te-am apreciat? Ce-i aia agentă? Oare eu n-am dreptul la viaţă? Să posed un bărbat cu maşină şi plin de marafeţi? Toată viaţa, pînă la pensie, şi poate şi după aceea, să beau numai trăscău? Să n-am şi eu parte de un strop de whisky, de-un astrahan sintetic, de-o mobilă modernă, cu tapiţerie elastică?... Să mor în Delta asta nenorocită, cînd aş putea lenevi în alte Delte, mai occidentale... O vară de-aş trăi vertiginos, ca-n filme, ajutîndu-l pe Socrate la marea lui lovitură, o vară, numai atît, şi-aş fi om făcut! N-am vorbit convingător? Ce te uiţi bolînd la mine?...

Cred că-i cazul să declanşez acţiunea de propagandă:

— Eşti chiar sigură că banditul ăsta de Cotoi te va lua de nevastă? De unde ştii că nu-ţi va face vînt, odată terminată operaţiunea „Caviar"? Eşti încă tînără, Moira dragă. Ai viaţa în faţă! De ce să te legi de-un om sortit puşcăriei?

Diriginta violează şi-a doua sticlă de whisky. Mă priveşte ciudat, cîntărind cuvintele mele, apoi bea direct din recipient. Aproape cinci degete de trăscău englezesc.

— Draga mea, eşti o copilă nevinovată şi bună! — îmi continui eu munca de prelucrare psihologică. — Hoţii ăştia nu vor decît să te-amăgească. Ascultă ce-ţi propun eu: răpim microbuzul şi fugim direct la cel mai apropiat post de miliţie. Dezvăluim manevrele găinarilor, ajutăm la prinderea lor, apoi mai primim şi mulţumiri oficiale...

Diriginta începe să se clatine. Ori din pricina excesului de alcool, ori pentru că-şi pierde încrederea în escroci. Mai soarbe o duşcă de whisky, de astă dată numai patru degete, după care mă întreabă cu glas împleticit şi interesat:

— Numai mulţumiri?...

— Plus recompensa, pe care o oferă de obicei miliţia economică, 10% din valoarea pagubelor!

— 10%? Cît o fi asta?

Moira ar vrea să găsească un răspuns în sticlă,

dar aceasta îi alunecă din mînă, prăbuşindu-se pe banchetă. Bine că nu s-a spart. Poate va mai fi nevoie de ea. Deocamdată, fără să mai zăbovească, diriginta se tolăneşte şi dînsa lîngă „Johnnie Walker". Peste o clipă sforăie lin, ca o mîţă lenevoasă.

Gata. Purced la acţiune. Privesc, prin parbriz, la şalupă. Băieţii sînt, probabil, în măruntaiele ambarcaţiunii, străduindu-se s-o readucă la linia de plutire. Asta-i o supoziţie, deoarece prin parbriz nu se vede nimic. E spart. Şi încă bine, arătînd ca un geam boit cu lapte bătut. Perfect opac. Atunci mă reped la fereastra din stînga. Vizibilitate la cinci sute de metri. Bandiţii nu-s pe punte. Minunat.

Închid repede toate portierele, coborînd siguranţele. Nu poate intra nimeni din afară. Smulg covoarele de cauciuc care acoperă podeaua microbuzului. Dopurile de scurgere a apei din condens ies la vedere. Cinci la număr. Le extrag, destul de anevoios. Am reuşit. Apa porneşte să pătrundă în maşină. Lent, dar sigur. Succes deplin! În mai puţin de două ceasuri îi las pe bandiţi fără mijloc de locomoţie. Microbuzul se va scufunda, fără nici o îndoială. Să-i văd ce-o să mai uneltească lipsiţi de tehnica auto-moto-acvatransporturilor!

Clipocitul apei ce-mi udă încălţările deocamdată nesatisfăcător, mă trezeşte la realitate. Cum de-am uitat o chestie atît de esenţială? Nu-s şi eu în microbuz? Ce-am rezolvat dacă am să mă duc şi eu la fund, odată cu amfibia? O să mai am şi diriginta

pe conştiinţă! Şi nu mă încîntă, cîtuşi de puţin, să mor înecat cu Moira lîngă mine. Cine ştie cum se va interpreta!

Vorba lui finu Gheorghe: „Naşule, nenorocire mare! Mi-am tăiat singur cracul de sub picioare!"

Dau să deschid portiera din stînga. E blocată. Definitiv. Nu răspunde nici cea din dreapta. Nici celelalte. Sistemul de siguranţă funcţionează perfect. Nu se poate deschide decît numai din afară. Cu ajutorul cheilor. Or cheile sînt toate la bordul maşinii. Le şi văd. Dar nu pot fi utilizate. Ca să mă folosesc de ele, ar trebui să mă aflu în exteriorul microbuzului. Şi, spre adîncul meu regret, nu sînt. Şi nici nu pot ieşi!

Dacă va corespunde calculul meu, referitor la durata scufundării microbuzului, mai am 90 de minute de viaţă. Cam puţin, dar n-am ce-i face!

Aşa după cum am mai afirmat, totdeauna în momentele grele eman idei ce pot fi considerate geniale, fără exagerare.

Dacă nu pot ieşi din maşină, am totuşi posibilitatea de-a comunica în exterior. De tînăr m-am îndeletnicit cu radio-amatorismul. Am studiat şi transmisiunea în alfabetul Morse. Nu cunosc chiar toate literele, dar un S.O.S. mai ştiu cum se semnalizează. Asta-i soluţia, asta-i salvarea!

Claxonul microbuzului funcţionează excelent. „Vau!" „Vau!" „Vau!" Rage ca un bivol. Cred că se aude şi pînă la Tulcea.

Peste cel mult o jumătate de ceas, voi primi ajutoare. Prietenii îmi sînt la o distanță de maximum un kilometru. Acuma mă aud. Esențial însă ar fi să cunoască și dumnealor alfabetul Morse. Chiar foarte esențial! . . .

19. NAUFRAGIO CANTABILE, MA NON TROPO!

Dacă stau și mă gîndesc mai bine, aș fi procedat mult mai inteligent renunțînd la sabordarea microbuzului. N-aș mai fi fost nevoit să aștept, așa cum fac acum, sosirea unor aleatorii ajutoare. Trebuia să pornesc motorul, de vreme ce cheile erau la bordul mașinii, și să cîrmesc amfibia către cel mai apropiat mal, adică spre diadea Cușeai sau Hristu Ferșampanos. Dar numai cine nu muncește nu greșește. În clipa de față-i tardiv să revin asupra deciziei inițiale. Mai întîi, pentru că dopurile de etanșare nu mai pot fi introduse în lăcașurile lor decît cu-o unealtă specială. Iar în al doilea rînd, din pricina echipei escrocilor.

Alertați de claxonul microbuzului, cei cinci cretini magnifici năvălesc pe puntea minișalupei. Cîteva clipe rămîn interziși, după care „boss"-ul se repede la fereastra portierei, de unde-l privesc amuzat. Cînd mă identifică, îi vine să-și smulgă favoriții. Cel puțin așa apreciez grimasele pe care le execută mușchii feței sale, scăpați de sub controlul nervilor. Se aștepta s-o zărească pe Moira.

Intrigați de atitudinea lui Socrate, care zăbovește cam mult, paralizat în fața incredibilei năluciri, restul echipei se apropie de el. Cotoi le arată personalitatea mea. Moment de vizibilă derută. Apoi Grigulea Pîșu, dîndu-l la o parte pe „boss", oferă un foarte microrecital:

— Ieși afară, maestre, că te mănînc! Ai înnebunit? Unde-i Moira? Deschide, auzi?

Aud, dar nu cine știe ce. Acompaniamentul claxonului depășește posibilitățile vocale ale solistului.

Întărîtat de imbecilele amenințări ale măgădanului asistent de regie, încep să claxonez într-un ritm din ce în ce mai accelerat. Stimulat, oarecum, și de nivelul apei care, în momentul de față, îmi scaldă picioarele pînă la genunchi. Pentru a spori eficiența dispozitivului de răgete mecanice, renunț la semnalizarea „Morse", și mă urc pe scaunul șoferului, așezîndu-mă cu spatele chiar pe butonul claxonului.

Acuma „vau-vau"-ul răsună încontinuu, fără intermitențe. Numai de m-ar ține bateria acumulatorului! Căci microbuzul își face datoria; se scufundă înainte, încet, dar sigur.

O furie demențială se dezlănțuie pe puntea șalupei. Magnificii înșfacă tot ce le cade în mînă, și încep să arunce în parbrizul microbuzului cu bidoane de ulei, chei de metal (toate numerele de la 14 la 22), șuruburi, piulițe, găleți, laviere și alte materiale dure.

Nu-i înțeleg. Ce rost are să se îndîrjească asupra bietului parbriz, atîta vreme cît nu-l pot sparge mai mult decît este? Fiind incasabil, geamul rezistă demn, nedîndu-le decît satisfacția de-a deveni din

ce în ce mai opac, împăienjenindu-se la maximum. Doar atît, şi nimic mai mult.

— Opriţi-vă, idioţilor! — răcneşte deodată amiralul Pîrvuică. Lăsaţi-mă să urc pe microbuz... Se poate intra înăuntru prin oblonul decapotabil...

Bubuiturile încetează brusc. Cotonog îl îmbrînceşte pe Romică, apoi se întoarce către Socrate:

— Nea Cotoi, urcaţi-mă pe mine! Slăbănogul ăsta nu-i bun de nimic...

Regizorul face un semn. Toată echipa se vîră sub fundul lui Optimus, — destul de încăpător, fie vorba între noi, — şi-i fac vînt, imprimîndu-i un elan apreciabil. Optimus Cotonog, cît ar fi el de greu, zboară ca un satelit.

Traiectoria însă, calculată greşit, nu-i îngăduie să se plaseze pe orbită. Plescăitul pe care-l aud în cealaltă parte a amfibiei mă îndrituieşte să conchid că Optimus a amerizat direct în apele canalului.

— Săriţi, fraţilor! Mă-nec! Nu ştiu să-not!

Pîşu, pesemne înotător mai experimentat, se aruncă în valuri.

Dar căpitanul Romică, profitînd de absenţa rivalului, năvăleşte de unul singur pe acoperişul microbuzului. Ciudat, dar adevărat. Figura îi reuşeşte. Îl aud tropăind vertiginos deasupra capului.

Îmi ridic privirea către capota maşinii. Într-adevăr, există decupat un oblon. Mă salt de pe scaun; claxonul tace. Nu-i bine. Mă aşez iarăşi. Am soluţia! Mă urc pe scaun, sprijinindu-mi piciorul pe butonul dispozitivului. Rage fără de istov. Mă apuc cu amîndouă mîinile de mînerele oblonului, pentru a împiedica tentativa de invazie, din cer, a mărginitului marinar.

Cretinul ţipă şi trage de oblon:

— Deschide, domnu Conan! Nu te lăsa rugat! Nu-ţi fac nimic!

Simt că oblonul cedează. Mă las cu toată greutatea, atîrnîndu-mă de mînere.

Oblonul se deschide. Înăuntru. Din pricina mea, care-i înlesnisem astfel sarcina căpitanului Romeo. De unde să bănuiesc direcţia de manevră a chepengului ăsta nenorocit?

Pîrvuică, neaşteptîndu-se nici el la acest deznodămînt, crezînd că trebuie tras, şi nu împins, se prăbuşeşte, cu capul în jos, drept în băltoaca de pe podeaua microbuzului. Minimum 70 de centimetri. În înălţime. Destul ca să-şi scufunde scăfîrlia-i rasă bilă. Pesemne din pricina şocului, eminentul marinar reapare la suprafaţă şi începe să urle:

— Ajută-mă, nene Conane! Nu mă lăsa să mor! Nu ştiu să-not!...

Îl apuc de gît şi pornesc să-l extrag din apă. Se-aude un trosnet sinistru. I-am rupt şira spinării, mă gîndesc eu.

— Domnule căpitan, răspunde, trăieşti?

Simt o vibraţie bizară în mîini. Romeo vorbeşte:

— De ce să nu trăiesc?

— Slavă Domnului! Ţi-am auzit gîtul trosnind şi credeam că ţi l-am detaşat complet de trunchi...

— Da de unde, pîrîie afurisita aia de spondiloză cervicală! — îmi răspunde magnificul matroz, răsucindu-şi capul între palmele mele, pentru a-mi demonstra, printr-o altă serie de trosnituri, gravitatea afecţiunii sale osoase.

Ceea ce nu-l împiedică însă, după ce-l ridic pe banchetă, să leşine ca o cîrpă, fleşcăindu-se şi în-

tinzîndu-se lîngă Moira Ghergidap, prima ocupantă a terenului.

Bine c-am terminat și cu marinarul!

Să văd acuma care-i situația cu restul bandei.

Mă reped la fereastra portierei, nu mai înainte de a-mi relua rolul de operator claxonist, deoarece dispozitivul fusese scos un timp din funcțiune, cît durase salvarea de la înec a olandezului zburător.

Agitație mare pe puntea șalupei. Am vizibilitate perfectă, cu atît mai mult cu cît microbuzul se mai scufundase vreo zece centimetri, nivelul apelor apropiindu-se acum de mînerul nichelat al ușii.

Pîșu îl scosese din apă pe Optimus Cotonog și, ajutat de Cotoi și de Bendix-Telescop, îl agățase cu picioarele în sus de falsul microcatarg al ambarcațiunii. Directorul nu mai mișca deloc, însă slobozea la apă din el, încît mă întrebam cum de putuse înghiți atîta. Pe puțin trei deca de lichid tulbure...

Claxonul, pe neașteptate, își schimbă tonalitatea. Acuma sună ca sirena de alarmă a unei mașini de salvare. Cred că din pricina epuizării acumulatorului.

Socrate Cotoi și Bendix, intrigați de schimbarea produsă în emisia dispozitivului de răgete, privesc uimiți, nu spre mine, după cum era de așteptat, ci către mal.

— Lasă-l pe Cotonog, Telescopică! Pîșule, fuga pe microbuz! Poate mai avem timp să-l punem în

mișcare. Sus pe capotă. Văd că oblonul este deschis...

Socrate îl îmbrîncește pe Bendix, sare primul pe acoperișul amfibiei, urmat apoi de cascador și de fostul său asistent de regie.

Cotonog se trezește brusc, cască ochii cît niște cepe, după care începe să urle:

— Vin caraliii! Fraților! Unde sînteți?

Cam greu să-i răspundă. Frații cad, unul peste altul, de-a dreptul peste mine, răsturnîndu-ne cu toții în apa de pe podea.

Mă zbat disperat, reușesc să mă eliberez, dar declanșez imediat alarma:

— Ne scufundăm! Afară! Pe sus, prin oblon!

Microbuzul, care-și pierduse între timp calitățile de amfibie, coboară vertiginos spre adîncuri, pesemne din pricina greutății suplimentare a noilor sosiți.

În lipsa claxonului meu, sirenele creează o atmosferă de panică indescriptibilă. Greșit le asemuisem cu cele ale mașinilor de salvare. Că ne salvează de la moarte prin înec, asta nu se poate contesta, dar după cum sună acum, astea-s sirenele miliției.

Nu cred să fie de la circulație, pentru că traficul fluvial încă nu oferă probleme, însă mai mult ca sigur că aparțin miliției, de vreme ce Optimus Cotonog continuă să urle:

— Vin caraliii, vin caraliii!

Microbuzul este scuturat puternic de-un șoc, după care se imobilizează, întrerupîndu-și scufundarea. Recunosc simptomele. Le mai trăisem și pe mini-

șalupă. Ne-am împotmolit. Sîntem eșuați pe același banc de nisip.

Fiind primul care reușesc să ies pe oblonul decapotabil, operație întreprinsă de unul singur și ne ajutat de nimeni, dar cu suficiente dificultăți, în special din pricina gabaritului meu depășit, de la bun început identific în jurul nostru trei vedete rapide.

Cuprins de-un entuziasm nestăvilit, fac semne cu brațele, strig, urlu plin de bucurie:

— Bine ați venit, tovarăși!

De pe una din ambarcațiile respective, un cetățean albastru îmi răspunde corespunzător:

— Bine v-am găsit! Că de cînd vă căutăm! Credeați că veți scăpa atît de ușor, după găinăriile voastre? Cine-a organizat tot circul ăsta? Cine-i deșteptul? . . .

Deși cu moralul cam scăzut, — și nu știu care-i motivul, — arăt la personalitatea subsemnatului și îngăim:

— Eu! Al Conan Doi! Scriitor și detectiv amator . . .

— Îmi place că ești glumeț, grasule, hai că-i drăguț! Parcă făceai pe regizorul, pînă nu demult! . . .

Paralizez total. Cu excepția, totuși, a corzilor vocale:

— Mă confundați, tovarășe! Altu-i regizorul . . .

— Nu contează, grasule! Regizor, scriitor, detectiv, le descurcăm noi . . .

20. FINE DEL PRIMO TEMPO . . .

Sînt debarcat la postul de miliție din satul „Mila 47" cu toate onorurile cuvenite. În fruntea coloanei. Dar cu brățări la încheietura mîinilor. Excelente ca lucrătură și material. Inoxidabile.

Peste mai puțin de trei ceasuri, la o măsuță din biroul șefului postului, fumez un „Snagov" delicios și sorb o cafea de excepție.

Căpitanul, un băiat de zahăr, tînăr, deștept și citit, dealtfel mare amator de romane polițiste (dar bune) mă cunoaște din reportajele publicate în „Fapta". Îi face însă reală plăcere să mă cunoască și sub înfățișarea (cam șifonată, ce-i drept) de scriitor, amator de aventuri detectivistice. Cu anumite rezerve, pe care și le exprimă fățiș:

— Dragă domnule Conan, îmi permiteți să vă spun pe numele cu care veți semna romanele dumneavoastră polițiste, pe care le aștept nerăbdător și cu dedicație, ați fost angrenat fără voie într-o acțiune de reale proporții. Eram de mult pe urmele escrocilor din București. Fusesem anunțați de pornirea lor în expediție. Tot așa cum știam și de sosirea microbuzului-amfibie, la „Mila 41". Numai că intruziunile dumneavoastră ne-au cam dat peste cap anumite inițiative . . . Chiar v-aș sfătui, pe viitor, să nu mai încercați a vă substitui organelor de specialitate. Veți obține mai multe succese în domeniul dumneavoastră de activitate, și mult mai puține cucuie, traumatizări și stress-uri . . .

— Totuşi, n-am vrut să ies decît în întîmpinarea celor mai elementare datorii cetăţeneşti. Împrejurările nefavorabile, pe care acum le cunoaşteţi în detaliu, mi-au fost vremelnic potrivnice, ca să zic aşa. O anumită superficialitate, de care mă simt vinovat, mi-a estompat vădite le mele posibilităţi investigatorice... Altminteri i-aş fi demascat din prima zi pe membrii echipei lui Socrate Cotoi.

Căpitanul zîmbeşte pe sub mustaţă, adăugînd la discursul său anterior:

— Poate că-i mai bine că n-aţi acţionat imediat... În felul acesta ne-aţi ajutat să punem mîna şi pe dirigintă... Este clar că nu-i decît o victimă întîmplătoare, dar foarte dispusă să colaboreze cu distinsul Socrate...

— Apropo de Socrate Cotoi! N-aţi vrea să-mi comunicaţi şi mie cine-i, în realitate, pretinsul regizor de filme publicitar-turistice? Dacă nu încălcăm, cumva, litera legii...

— Nu-i nici o problemă, maestre! — mă linişteşte amabilul cetăţean în albastru. — Mîine vor apărea în ziare toate datele. Poate mai rezumate. Întreprinzătorul Cotoi nu se află la prima cădere. E şi normal, neposedînd reale calităţi cerebrale. Mai mult gura-i de el. A lucrat multă vreme în comerţul sătesc, în cadrul Cooperaţiei. La fel ca şi Optimus Cotonog. Numai că „directorul" avea o experienţă mai vastă, dar specializată regional. Valabil numai pentru Ardeal. Căpitanul Romeo Pîrvuică, de fapt simplu „marinar" pe Snagov, le-a jucat cea mai formidabilă farsă escrocilor. Luîndu-se după afirmaţile lui, n-au mai verificat legenda pe care şi-o crease singur, mergînd pînă într-acolo încît să pretindă că fusese scos din marină pentru un naufragiu în rada portului Snagov. Telescop este un vechi hoţ de maşini, dar şi un excelent mecanic auto. Nici nu ştiu cum s-ar fi descurcat Socrate Cotoi fără microbuzul fabricat de „Cascador". Grigulea Pişu, în ciuda măreţiei sale fizice, poate fi considerat un debil mintal ceva mai ameliorat, dar nimic mai mult. Aşa se explică faptul că, în repetate rînduri, a fost folosit la spaţiile verzi, ca lucrător, dar în cadrul forţelor de muncă furnizate de penitenciare. Sapa-i singura lui vocaţie. Nenorocul său, dublu aş putea spune, este c-a dat peste Socrate şi Cotonog, amîndoi internaţi în aceeeaşi promoţie cu el.

— Cine le-o fi sugerat ideea cu operaţia „Caviar", după cum îi zicea Socrate?

— Între noi fie vorba, o „operaţie" de-o imbecilitate patentă. La această oră, nici în Deltă şi nici pe litoral, nu se poate recolta un singur gram de icre negre. Pur şi simplu pentru că nu-i sezonul lor. Iar pentru plasarea, la domiciliu, a morunului, păstrugăi sau nisetrului, cretinii îşi făceau iluzii deşarte. În primul rînd, din lipsa mijloacelor de congelare. Iar în al doilea rînd, pentru că străinii găsesc tot ce vor la nenumăratele unităţi culinare specializate. Mult mai aprovizionate decît furnizorii clandestini ai clanului Cotoi. Socrate are o singură legătură cu cinematografia. A văzut prea multe filme cu gangsteri. Şi-a rămas un visător... Ca şi vrăbiile, care mălai visează... Dar cu un creier tot atît de dezvoltat!

Privesc în gol, trăgînd zadarnic din „Snagov"-ul

stins. Mare-i grădina Icoanei, şi multe-s cărările sale!...

Căpitanul îmi oferă pachetul de ţigări, întrebîndu-mă amabil:

— Mai doriţi o „Snagoavă"? O cafea?

— Mulţumesc! Nu mai doresc nimic! Vreau să mă-ntorc la lucrul meu. Mă aşteaptă romanul neterminat, dar nici început...

Mă ridic din fotoliul comod, îmbrăcat în skai maro, şi-i strîng călduros mîna ofiţerului. Băiat priceput! Ştie multe!

La indicaţiile mele, vedeta miliţiei mă debarcă la malul ogrăzii lui Stepan Cuşeai. Ograda-i plină de lume. Vecini, prieteni, cumetri. Cînd cobor, însoţit de plutonierul major, Hristu Ferşampanos se adresează acestuia, ca şi cum eu aş fi fost invizibil:

— L-aţi adus pentru reconstituire tovarăşe maior?

Măgulit de înălţarea în grad, miliţianul îl lămureşte pe loc:

— Ai merita să faci puţină concentrare, cetăţene, poate înveţi şi descifrarea epoleţilor! Care reconstituire? Maestrul Conan e liber, felicitat de conducerea noastră. Aveţi grijă de dînsul, fiindcă nu-i un om obişnuit... Rămîneţi cu bine!

După plecarea vedetei, sînt înconjurat ca un exponat din săptămîna artei culinare. Mi se pompează mîna în exces, încît simt cum se inflamează încheieturile degetelor.

Prefăcîndu-mă că n-am observat impoliteţea cumătrului Hristu, îl chestionez direct:

— Ce-ar fi să reconstituim o gustare, sire de la Fère y Champenôise, cu ecsenbecuri şi salată de tomate. Mor de foame! Mai ţii minte reţeta?

Hristu, gentilom pînă în vîrful degetelor, primeşte cu demnitate bobîrnacul. Înghite în sec, în orice caz nu din pricina faimoaselor bucate amintite, după care grăieşte:

— Domnu Conan, nici nu ştiţi ce bine aţi picat! Tocmai ne-a poftit naş-Stepan la masă, să discutăm între noi organizarea nunţii. Mare nevoie am avea de automobilul matale. După petrecere îl închegăm la loc. N-avem scaune, maestre! Pe ce-ai să stai la masă? Pentru că va trebui să ne-ajuţi, nu numai la urări, ci şi la trecerea darurilor în catastif...

Apoi se întoarce către Stepan Cuşeai:

— Ce facem, naşule!? Ne dai ceva de mîncare, sau plecăm cu buzele umflate? Maestrul abia se ţine pe picioare! Prin cîte-o fi trecut săracul!... Ce era să bage în dînsul, nenorociţii ăia de bandiţi? Conserve?

21. SECONDO (MINI) TEMPO!

Slavă Domnului! A trecut şi nunta asta. Nădăjduiesc să fie ultima. Am prezidat, cu cinste şi onor, masa obştească, aplaudat frenetic de fiecare dată ce anunţam darul oferit de cei peste o sută de invitaţi. Pe cumătra Veselina, fostă Mămăligan, dar actualmente de la Fère y Champenôise, am ju-

cat-o cele mai moderne şi contemporane bîzdîgănii dansante neidentificabile. După ce-am executat şi nişte geamparale-rock, cred că slăbisem amîndoi, — oameni trupeşi de felul nostru, — pe puţin trei ocale. Separat, bineînţeles.

Sînt trei zile de cînd zac la pat, în convalescenţă post-nuntală. Sleit de puteri, cu maţele făcute praf şi pulbere de-o recrudescenţă a vechii mele colite, zgîndărită vîrtos de chiftele de ştiucă, cărţălău şi contraindicate prăjeli, plăcinte sau repetate castroane cu borş de peşte lipovenesc, îmi recitesc notele şi reperele romanului pe care trebuia să-l încep.

Mă simt, totuşi, parcă mai stenic. De vreun sfert de ceas, de cînd am depistat în organismul meu cunoscutele simptome ale foamei. O foame sănătoasă, bine marcată. E şi normal, după zilele de cruţare, în care n-am băut decît ceaiuri de pojarniţă, muşeţel şi rostopască. Privesc curios la „Omega" de pe taburetul ce-mi serveşte de noptieră. 9,55 h. Sper să arate ora exactă.

Dacă mă apuc de lucru, aşa cum am decis încă de ieri, trebuie să mă scol, să mă-mbrac şi să iau ceva uşor în gură. Nu mi-ar strica nişte „eggs and bacon". Cu produse naturale la bază.

În mai puţin de cinci minute sînt gata înţolit. În uniformă de creaţie. Adică pantalonii de doc, cei care fuseseră cîrpiţi cu scotch, plus o cămaşă antijeg. Ies în bătătură şi-mi dreg vocea, răcnind cît mă ţine gura şi capacitatea pulmonară:

— Tioteaaaa Maşaaaa! Mi-e foameee! Mooor!

Îmi răspunde, însă, o voce bărbătească, de peste gard:

— Aşteaptă niţel, domnu Conan, nu te grăbi! Mori după aia; mai întîi să-mi semnezi de primirea biletului! . . .

Mişa Negroponte, într-o perfectă stare de veghe, adică treaz de-a binelea, înaintează spre mine.

— Cum venişi, cumetre Mişa, că nu ţi-am auzit soneria de la velociped? Pe jos?

— Eu? — se indignă factorul frenetic. — Acum, cînd mi-am cumpărat motoretă „Mobra"? Mă pregătesc de nuntă, maestre . . . Iar dacă-mi vei fi naş, aşa cum te rugăm, eu şi cu Liubaşa, poate că plăteşti matale restul de rate . . . darul naşului! Prima am achitat-o eu . . . Darul finului!

— Dar n-am auzit zgomot de motor— trec rapid şi neobservabil peste propunerea lui Mişa.

— N-aveaţi cum, domnu Conan. Că nu vrea să meargă, fir-ar al dracului! I s-a astupat jiglerul . . . Am suflat în el de mi-au plesnit bucile obrajilor. A trebuit să pedalez pînă la matale. Sînt mort de oboseală. Dacă aş bea un pahar de ceva, mi-aş recăpăta puterile . . . Numai apă să nu fie, că balonează!

Iarăşi evit aluzia, dacă-i pot spune aşa, deşi sună mai curînd a invitaţie autoservită:

— Dar benzină vine pe conductă?

— Eşti genial, maestre! — se bate factorul cu palma pe frunte. Iacă, la asta nu m-am gîndit. S-ar putea chiar să nu fie deloc. N-am pus benzină în rezervor de cînd am cumpărat-o, zău aşa.

— Unde-i scrisoarea? — mă grăbesc să reduc din entuziasmul jovialului Mişa, pentru că ştiu ce urmează după asemenea manifestări.

Negroponte, puţin înciudat, mă examinează rapid, apoi, sesizînd curiozitatea mea de-a cunoaşte conţi-

nutul misivei, îmi întinde un caiet şi-un bilet, invitîndu-mă să semnez de primire:

— Recomandată oficială, domnu Conan!

— Fără plic? — mă mir eu.

— Fără! Că-i de la oficiul nostru. Ce să mai cheltuim materialul cu localnicii! Economii, maestre, economii! Poate căpătăm vreo primă, să cumpărăm şi noi o ţîră de samagon, că trăscău nu se mai găseşte prin sector...

Citesc biletul. Scris frumos, lizibil, cu pixul.

— „Stimate tovarăşe Conan! Vă rog să binevoiţi a mă vizita la oficiul poştal «Mila 41», avînd a vă face comunicări importante. După ora închiderii, în cazul cînd timpul dumneavoastră preţios nu vă permite deplasarea înainte de 17,00 h, mă găsiţi la domiciliul fostei diriginte. Cu cele mai sincere sentimente de admiraţie, Venera Pascutti“ .

— Cine-i tovarăşa, cumetre Mişa? — îl chestionez urgent pe factor.

Cuprins subit de amnezie, Negroponte dă din umeri:

— Parcă-s obligat să ştiu? Cîte am pe cap, drumurile astea care mă omoară, inima slabă...

— Hai, să bem un trăscău? Dar să nu mă refuzi...

Factorul, încă din mers, îndreptîndu-se spre odaia mea, începe să debiteze cu-o frecvenţă de cinci cuvinte pe secundă:

— Pascutti Venera, noua dirigintă, că pe madam Ghergidap au pus-o să-şi scrie memoriile, fată drăguţă, năltuţă, îmbrăcată cuviincios, muncitoare, necăsătorită, transferată încă de alaltăieri de la „Mila 47“...

Bineînţeles, la cinci fără un sfert sînt la oficiul „Mila 41“. Liubaşa Convert, mai înfloritoare ca nicicînd, mă anunţă că Venera Pascutti mă aşteaptă la o cafeluţă. Apoi îmi zîmbeşte parşiv, strecurînd printre buze:

— Aţi auzit ce-are de gînd Mişa?

— Madam Convert, ştiu tot, dar pe mine nu vă bazaţi. Plec curînd din localitate, cred că pe la sfîrşitul lunii...

— Păi facem mai întîi nunta! Dacă vă grăbiţi, sîtem dispuşi şi săptămîna viitoare...

— E drept, mă grăbesc! Mă aşteaptă diriginta. Cu nunta mai vedem noi, dar nu promit nimic...

— Păcat! La întîi aveam a doua rată la motoretă...

Încă din vestibul sînt întîmpinat de-un glas amabil şi stenic:

— Hai mai repede, domle Conan! Nu mai trage de timp! Intră şi trage uşa după dumneata, se-aude?

Mă-ntorc în mai puţin de-o secundă; aproape record naţional. Vampirul, subinginerul Babu Ursu, „părintele“ magazinerilor de la Céapéul piscicol se află în spatele meu.

— Domnule Baba Ursa, — îi stîlcesc eu intenţionat numele, pentru a-i mai reduce din aplomb, — nu-mi place tonul dumitale! Cum îţi permiţi?

Vampirul nu zîmbeşte, nu mişcă, ci mă priveşte fix, demenţial. Apoi se-ndură a-mi satisface curiozitatea:

— Dacă nu mişti mai eficient, am să-mi permit şi mai multe! E bine? N-am să urmez studii de

canto, pentru ameliorarea vocii, n-ai teamă. Acum te-a apucat dragostea de muzică? Cînd sîntem cu toţi la un pas de catastrofă? Păşeşte înainte, şi vîră-te în salon...

Inginerul mă invită politicos, îmbrîncindu-mă lejer în direcţia cerută. După ce deschid uşa living-room-ului numai cu trupul, din pricina inerţiei imprimată de insistentul şi grosolanul gest al Vampirului, trec pragul în zbor, aterizînd planat în braţele lui Pilu Itană Arambaşa. Malacul mă depune lent pe canapeaua de lîngă perete.

— Ţi-am spus eu, domnişoară, că vine? Uite-l în carne şi oase, pe scumpul nostru maestru! Îţi place? Asta e, altul n-are mama, că ţi-ar da! Ce mai faci, domle Conan? N-arăţi chiar vesel! Nu ţi-am spus să-ţi vezi de treabă, şi să nu te plimbi haial-maial pe undele Dunării-Vechi? De ce te bagi unde nu-ţi fierbe oala? Taci?

Diriginta, fată drăguţă, tînără, bine proiectată de natură, joacă tabinet cu Milopoc Papaşa, la masa din centrul living-room-ului.

— Va să zică dumneata eşti marele detectiv Conan? — se miră bizar Venera Pascutti. — Mare eşti, după cum se vede, dar de unde şi pînă unde ţi-a venit ideea asta să te joci de-a hoţii şi vardiştii? Ia spune, maestre! Văd c-aşa îţi zic prietenii mei. Dar mai întîi să mă recomand singură: Venera Pascutti, noua dirigintă a oficiului „Mila 41", dar şi nepoata după mamă a nefericitei tanti Moira, pe care ai distrus-o cu maniile dumitale tîmpite...

Arambaşa îi face semn să tacă, după care se înscrie el la cuvînt:

— Să trecem la obiect, că timpul se duce şi problemele rămîn nerezolvate. Dacă mai zăbovim, încep să pută. Veneríco, dragă, fă loc la masă, să-ncepem şedinţa...

Poftit la masa rotundă, suficient de violent pentru a simţi cum cedează unul din picioarele scaunului pe care sînt aşezat în „forcing", examinez stupefiat chipurile partenerilor. Milopoc Papaşa se încruntă adunînd cărţile de joc. Vampirul continuă să privească în neant, cu ochii arzînd de-o flacără nebună. Venerica, după cum i-a alintat numele Arambaşa, toarnă nişte samagon în păhărele. Iar Pilu, prezidînd, trece la expunerea de motive:

— Domnule Conan, orcît ai fi matale de scriitor başca dectectiv, nu cred să-ţi fi dat seama că ne-ai făcut un mare rău. Dacă vrei să-ţi fie bine, dumitale şi urmaşilor, trebuie să-ndrepţi pocinoagele. Va fi nevoie să colaborăm, — şi nu sîntem prea încîntaţi, — şi să operezi în locul echipei de filmare. Ne-ai lăsat fără microbuz, şi n-ai procedat gentil, după părerea mea, dîndu-i în gît pe bieţii băieţi, acuma este cazul să pui „Fiat"-ul ăla la contribuţie, altminteri vor fi oarece necazuri. Cărăm, la noapte, nişte marfă, din magazia oficiului poştal. Vreo 1500 de kilograme...

Sînt debili mintali. Trebuie să-i lămuresc:

— „Fiat"-ul întreg, cu mine cu tot, plus roţile de rezervă, n-are mai mult de 900 de kilograme... Unde să-ncapă marfa dumitale?...

— Taci şi-aşteaptă ! Ai să faci mai multe dru-

muri! De ce nu ţi-ai cumpărat „Fiat" 2100?... Ia explică-i, Veneríco, maestrului situaţia!

Diriginta se uită la mine semnificativ, apoi trece la detalii:

— Dacă nu transportăm marfa, tanti Moira se-alege cu nişte ani de muncă voluntară la recoltarea porumbului. Cînd nenea Pilu şi cu prietenii săi au aflat că-s neam cu biata tanti, erau gata să mă pupe, că nu ştiau cine sînt. Dar acum lucrurile sînt în clar. Tataia Milopoc a şi făcut planul. Scoatem marfa şi împărţim. Eu iau partea lui tanti, iar dumneata te-alegi cu maşina nevătămată. Dacă nu te-nvoieşti, îi dăm foc, după ce te-nchidem înăuntru. Aşa zice Papaşa că-i mai sigur. Nu-i chiar atît de complicat să-ţi organizăm un groaznic accident de circulaţie...

Mă uit la fata asta drăguţă, şi mă gîndesc îndurerat: „ce naşte din pisică, ilicit mănîncă".

— Şi ce-o să facem cu marfa? Unde trebuie s-o duc? — accept brusc propunerea escrocilor locali, mai înainte de toate pentru a căpăta bruma de timp, atît de necesară, în vederea adoptării unor măsuri corespunzătoare.

— Bravo, nene Conane! — mă felicită Pilu Arambaşa. — Ştiam eu că nu eşti chiar aşa de fraier, precum păreai! O mînă spală pe alta, iar amîndouă faţa lucrurilor! Asta-i viaţa!

Zîmbesc în sinea mea, zicîndu-mi că nici găinarii pe plan local nu-s mai dezvoltaţi mintal, mai breji decît cei din import, de la Bucureşti. De-aia nu-i bine să subapreciem forţele provinciale...

— Sper că nu intenţionaţi, după ce terminaţi porcăria asta, să-mi veniţi de hac!

Vampirul şi Babu Ursu, care tăcuse mai tot timpul discuţiilor, izbucneşte într-un chicotit bizar. Numai Pilu şi cu socru-său, Milopoc Papaşa, rîd sănătos, în hohote.

— Ne crezi tîmpiţi, maestre? — întreabă Pilu. — Om fi noi oameni de afaceri, dar criminali în nici un caz. Ce nevoie avem de-un asasinat la „Mila 41"? După ce-ţi isprăveşti misiunea, poţi pleca sănătos. Căci dacă-ţi dă prin cap să ne torni, e prea tîrziu. Intri în zdup, odată cu noi, pentru complicitate. Şi n-o să-ţi convie, dragule!

King-Kong are dreptate. Ba chiar mi-a şi sugerat ideea ieşirii din această situaţie primejdioasă pentru cariera mea de scriitor şi detectiv. Trebuie acţionat rapid, eficient. Înainte de efectuarea transporturilor. Din păcate, voi fi nevoit „să lucrez" singur. Conjunctura nu-mi permite s-anunţ în timp util organele de miliţie.

Un singur lucru mă nelinişteşte. Noua dirigintă, Venera Pascutti, spre deosebire de treimea Babu Ursu, Milopoc, Itană, e singura care n-a luat în rîs întrebarea mea nevinovată, referitoare la lichidarea fizică a personalităţii Al Conan Doi. Şi-i de rău, cînd omul nu ştie nici măcar să zîmbească!...

22. ATACUL OFICIULUI POŞTAL (CONTRA CRONOMETRU...)

Abia pe la opt şi ceva, cînd se-ntunecase de-a binelea, şnapanii reuşesc să încropească un plan mai realist. În orice caz, rămîne stabilit ca la ora

2,30, din noapte, să fiu cu „Bombița“ în spatele oficiului.

Ajung acasă frînt de oboseală, răpus fizic și psihic de ultimele evenimente. Dar și mort de foame.

Tiotea Mașa-Garafa nu-i acasă. Avînd în vedere că mă așteaptă clipe grele, mă poftesc singur în cămara gazdei. Timpul fiind scurt, gust cîte ceva în picioare. Un pic de slăninuță afumată, niște chiftele de știucă reci, o bucată de crap-șaran prăjită în ulei de rapiță, un dărăbel de pîine uscată și cam atît.

Orice s-ar zice, altfel văd lucrurile acum. Mai ales că-n vreme cît ciugulisem frugalul miniospăț mai sus pomenit, chibzuisem serios la planul de acțiune.

În linii mari, acesta consta într-un atac fulger, contra cronometru, asupra oficiului poștal.

Fiind cu mult înaintea lor în clădirea oficiului, în primul rînd mă voi ocupa de chestia mărfii, să văd despre ce-i vorba. Apoi pînă la sosirea banditților, în jur de ora 2,30, să întind cursele, deoarece-i nevoie de patru, cîte una pentru fiecare. Ideea-i pe cît de simplă, pe-atît de genială.

Cînd vor apare în spatele oficiului și vor constata absența „Bombiței“, precis au să intre în panică. Una la mînă. Urmează o goană nebună, nebună, spre clădire, pentru a lua noi măsuri, dar la adăpost de priviri indiscrete. Atunci îmi vor cădea în mînă. Pentru că, de la gard și pînă la ușă, din metru în metru, voi întinde patru frînghii subțiri, prinse în pripoane. Iată primul. Cade. Îi dau la cap cu pompa mașinii, o pompă zdravănă de „Volgă“, cumpărată de ocazie. Leșină. Vine al doilea. Îl vede

pe primul. Fiind laș, ca orice șanpan, fuge spre oficiu. Dar nu vede a doua frînghie. Cade. Îi dau la cap. Leșină. Și așa mai departe! Totul depinde de neatenția lor și de iuțeala mea de mînă. Sper să funcționeze satisfăcător ambele. Restu-i floare la ureche.

Sînt în spatele oficiului. Beznă cumplită. Becul felinarului nu arde. După cîteva trageri la țintă nereușite, în cele din urmă l-am nimerit cu-o piatră convenabilă. Mă furișez lîngă ușă. După cum e și normal, trebuie să fie încuiată. Nici n-o mai încerc. Va fi nevoie să pătrund în clădire prin acoperiș, așa cum am văzut în „Mannix“. Cam greu, dar se va face și asta.

S-a făcut. Sînt în pod. Am urcat la început pe un coteț; dar s-a prăbușit abia după ce eram pe acoperiș. Nici nu mai aveam nevoie de el. De ieșit, aveam să ies pe ușa din dos, în fața căreia îmi lăsasem trusa de unelte: pentru frînghiuțe, zece metri de parîmă marinărească, împrumutată din magazia gazdei, pentru legarea prizonierilor, două leviere împrumutate de la „Bombiță“, și vreo cîteva chei, precum și pompa de umflat cauciucurile, bineînțeles fără furtunul de aer.

Mai dificilă s-a dovedit a fi intrarea prin ușița gurii de aerisire a podului. Dar am reușit pînă la urmă. Pantalonii mi-i va repara mîine tiotea Mașa-Garafa. Fără scotch. Iar gura de aerisire o va re-

para P.T.T.R.-ul, cînd va crede de cuviință. Pentru că acum, nu mai are nici ușiță, nici geamuri, și nici scîndurile care o-njghebau.

Coborîrea n-a prezentat nici ea probleme speciale. Scara era la locul ei, cu cîteva trepte lipsă, dar pe care le-am depășit fără să-mi scrîntesc grav picioarele. Camera în care mă aflu îmi este total necunoscută. Mai ales că nici nu pot s-o văd. Bîjbîi în întuneric, îndreptîndu-mă spre ușa care trebuie să dea în spatele clădirii. Nu găsesc ușa. Scapăr vreo cinci chibrituri, din cele superioare, de 20 de bani. Abia al cincilea se aprinde, explodîndu-mi lejer între degete. Atît cît să-mi îngăduie a identifica locul ușii. Care-i neîncuiată. Se deschide la simpla apăsare a clanței...

Transfer în odaie trusa. Închid și... încremenesc. Vorbește cineva. În sala centrală. Nu mai risc aprinderea altor chibrituri. Trag cu urechea, deși nu-i frumos.

— Ce zici, îl prindem sau nu-l prindem? — șopocăiește un glas de femeie.

— Păcat de el, că nu-i băiat rău, nici la bine, nici la greu...

Vocea bărbatului o recunosc instantaneu. Numai Mișa Negroponte vorbește împleticindu-și limba. Dar și în versuri aproximate...

Peste cîteva clipe mă liniștesc. Stau de taină cu Liubașa și cu factorul. Îmi mărturisesc, fără jenă, că-și dăduseră întîlnirea la oficiu, pentru a pune la

punct ultimele detalii ale apropiatei nunți. Nu-i nevoie să mă concentrez excesiv, pentru a stabili două lucruri. Primo: Mișa Negroponte este cherchelit (50%), și secundo: conversația celor doi îndrăgostiți, cu vechime în cîmpul iubirii, se petrecea pe întuneric.

După ce relatez situația nou creată, Liubașa Convert are, în loc de ochi, o pereche de lasere. Iar cumătrul Mișa, viitorul meu fin, s-a trezit integral. Vrea să declanșăm imediat prima fază a operației.

— Unde păstrează diriginta cheile magaziei? — îl solicit pe Negroponte.

— Nicăieri! — răspunde în locul lui madam Convert. — Erau la mine, dar încă de-acum o lună mi le-a luat doamna Moira. Zicea că vrea să-și pună niște murături.

Bezna ne înconjoară de pretutindeni. Cred că-i cazul să apelăm din nou la chibrite. Însă Mișa are o idee și mai utilă.

— Dacă aprindem becul, ne văd bandiții, nașule! — mă lămurește el, încadrîndu-mă de pe acum pe post de naș. — Motoreta este aici! Luminăm cu farul. Chiar cu faza mare; tot e slăbit acumulatorul.

În clipa cînd Mișa sucește cheia de contact, pentru a aprinde farul, acesta se hotărăște să lumineze imediat (dar palid), urmat însă și de inexplicabila pornire a motorului. Învăluiți de norul de fum puturos pe care-l emană toba de eșapament, tușim vîrtos, dar nu la aceeași intensitate cu pîrîiturile „Mobrei".

— Formidabil! — se miră Negroponte. — Şi eu care ziceam că nu mai are benzină în rezervor! Ce i-o fi venit, aşa din senin, cînd alteori mă chinuiesc minute de-a rîndul s-o pornesc?

Motorul se opreşte de la sine. Cu levierele din trusa adusă de mine, în doi timpi şi trei mişcări spargem uşa magaziei.

Liubaşa, care cunoştea configuraţia locului, mă sfătuieşte:

— Naşule, dacă închidem uşa, putem s-aprindem becul. Magazia n-are fereastră.

Mai bine ar fi avut. Pentru că, după ce ne aflăm cu toţii în interiorul acesteia, chiar mai înainte de-a aprinde lumina, îmi dau seama că ne paşte un pericol de moarte. Arambaşa depozitase în oficiul poştal, cel puţin aşa cred deocamdată, o cantitate imensă de gaze toxice. Manevrez şalterul. Şi deodată se face lumină. Şi-n magazie, dar şi-n mintea mea.

Pereţii sînt tapetaţi, de sus şi pînă jos, cu sute de bucăţi de batog de morun. Piesă de-o rară frumuseţe, dar intrate sănătos în putrefacţie. Put a hoit, a cîine mort, a ţap, a picioare neumblate pe la baie.

Simt că-mi vine rău. Iar pe chipurile celor doi asistenţi aceleaşi simptome. Madam Convert, cel puţin, a şi-nceput să delireze. Vorbeşte de una singură. murmurînd fără încetare: „Dumnezeule! Bojemoi! Cînd a băgat Moira atîta batog?“

Depozitul de materiale mi se pare destul de încăpător. Pretutindeni zac maldăre de sîrmă telefonică, zeci şi zeci de aparate, lădiţe cu baterii uscate,

ziare nevîndute, colete neridicate. Numai bucăţile de batog sînt frumos orînduite, atîrnate acurat, cu cîte-o sforicică, de sutele de cuie bătute în perete. Strălucesc verzui în bătaia becului, demonstrînd infinitele posibilităţi de expasiune ale mucegaiului.

— Fine Mişa! Deschide numaidecît uşa, că murim! încep eu să strig cuprins de panică. — Nu mai apucăm să facem nunta! Grăbeşte-te!

Nicicînd n-aş fi crezut că viitorul meu fin este apt de-atîta rapiditate în acţiune. Încă mai înainte de-a ajunge la uşă, aceasta se deschide de perete, lăsînd să pătrundă o pală de aer curat, plin de efluvii benzino-uleioase, rămase pesemne de la motorul „Mobrei“.

Alergăm în întîmpinarea oxigenului. Dar sîntem siliţi să ne retragem. Nu Mişa fusese cel care deschisese uşa, ci sfînta treime Milopoc-Pilu-Babu Ursu.

— Ia te uită ce de lume? — se miră cinic Itană. Ţi-ai adus ajutoare, maestre? Dar nu te-a rugat nimeni...

Babalîcul de Milopoc, apucat subit de-o criză de eficienţă, pune mîna pe-o bucată de batog şi-l pocneşte în cap pe bietul Negroponte.

Liubaşa porneşte să urle. Vizibil indignată de tratamentul la care este supus viitorul ei soţ, îi trage lui Papaşa un vîrf de pantof în ţurloaie. Pesemne că-i talpă zdravănă, din duroflex, căci Milopoc se dezlănţuie, ţopăind unijamb:

— Ce staţi, boilor! Puneţi mîna pe ei! Vreţi să ne dea pe mîna caraliilor? M-a nenorocit prăpădita

asta, şi voi stați cu ochii beliți la ei? Atinge-l pe maestru, Pilule! Atinge-l, nu mai sta! Să-l învățăm minte!...

Din dor de răzbunare, dar şi în numele sfintei dreptăți, nu mai vreau să țin seama de nici un principiu umanitar. Înşfac un colac de cablu telefonic, îl cîntăresc nițel în mînă şi, printr-o mişcare rapidă, îl petrec numaidecît peste capul namilei de Arambaşa, după care îl îndes cu sete, pînă ce-i cuprinde şi brațele. King-Kong nu mai poate acționa decît cu picioarele. Pentru a-i răpi orice poftă de replică, îi strivesc metatarsul cu-o baterie uscată. Pe puțin cinci kilograme.

— Ține-l aşa, naşule! mă solicită Mişa.

Fără să mai aştepte aprobarea mea, factorul îi arde un telefon după ceafă. Adică un aparat de telefon, din cele de serviciu. Metalic. Pilu se fleşcăieşte în brațele mele, prăbuşindu-se lent lîngă raftul cu ziarele nevîndute. Zecile de baloturi, nedesfăcute, îl înmormîntează definitiv sub ele.

De unul am scăpat. Milopoc Papaşa continuă să dănțuiască de unul singur, tot într-un picior.

— Mersi, finule! Ai mînă bună! Hai pe Vampir! Toți pe el!

Babu Ursu neaşteptîndu-se la această desăvîrşire, cam neprevăzută, a evenimentelor, priveşte năucit la evoluțiile baletistice ale babalîcului, apoi la maldărul de colete sub care zace Arambaşa.

— Madam Convert! Fugi la telefon. Încearcă să obții „Mila 47“. Cere postul de miliție...

— Se face, naşule! — mă asigură Liubaşa. Şi, din

fugă, îi mai trage un vîrf de pantof lui Milopoc. Apoi se strecoară pe lîngă Babu Ursu şi-o tuleşte pe uşă afară.

Semnalizez optic, privindu-l semnificativ pe Mişa, şi ne repezim amîndoi cu pieptul în inginer. Babu Ursu se pomeneşte extraplat, lipit de peretele tapetat cu batog. Se agață descumpănit de prima bucată întîlnită, după care se culcă liniştit la poalele muntelui de afumături împuțite, munte generat de avalanşa bucăților desprinse, prin trepidație, din sforicelele lor putrezite. Lipsa lui de combativitate mă întristează. Îl credeam şeful escrocilor pe plan local.

— Ce-i facem cu hodorogul? — mă trezeşte din contemplare Mişa. — Îl otînjim şi pe-ăsta?

— Lasă-l în pace, că-i bătrîn! — astîmpăr eu pornirile războinicului factor. — Mai bine ia nişte cablu şi leagă-l!

— Stați la locul vostru! Nimeni nu mişcă! Ce se-ntîmplă aici?

Venera Pascutti, în pragul uşii, examinează situația cu ochi rece, ucigaş. În mîna dreaptă ține un revolver. Recunosc marca de la distanță: un „Smith and Wesson Special Service.“ Avea şi Mannix unul dintr-ăstea.

Deşi nu cunosc „close-combat“, şi nici karaté-ul, mă reped ca un tigru la picioarele dirigintei. Atît de fulgerător, încît nu mai apucă să apese pe trăgaci decît după ce-o trîntesc la pămînt. Tardiv! Deoarece de pe țeava criminală a revolverului țîşneşte doar un jet de apă. Confisc numaidecît arma şi-o cercetez imediat: nu-i „Smith and Wesson“, ci un

calibru „Lipscani 44 — Bucuria copiilor". Din plastic.

Mă ridic de la pămînt, cu oarece efort, la timp pentru a auzi ultimele cuvinte ale Venerei, mai înainte de-a leşina definitiv:

— Maestre Conan, nici nu bănuieşti cît mi-erai de simpatic! Nu trebuia să faci ce-ai făcut, zău aşa! Dacă mi s-au rupt ciorapii, unde-i remaiez la „Mila 47"? La revedere! Ne vedem mîine dimineaţă, la postul de miliţie... Între 8 şi 12, camera 9!

23. MICROAVANPREMIERĂ LA...

După un somn reînvigorător, în camera de oaspeţi a miliţiei, stăm la o cafeluţă de vorbă. Sîntem la postul din „Mila 47", încăperea nr 9. Aşa cum prea bine mă prevenise tovarăşa Venera, dar pe a cărei uşă citisem scris, cu litere de tipar: „Lt.-major Ioana Sfîntu".

Simpaticul căpitan, vechiul meu cunoscut, după ce mi-o prezentase pe temporara dirigintă în reala ei postură, de gingaş lucrător al ministerului de interne, îmi aprinde ţigara oferită, ţăcănind dintr-un revolver brichetă.

— Nu vă mai astîmpăraţi odată cu pistoalele astea? — îl întreb eu. Niscaiva arme de foc autentice, din cele care bubuie, aşa ceva n-aveţi în dotarea voastră?

— Se mai găsesc, dragă maestre! Dar n-avem

prea dese prilejuri de-a le folosi... Preferăm jucăriile!...

Căpitanul zîmbeşte şugubăţ, Ioana Sfîntu zîmbeşte iertătoare, iar eu zîmbesc verde. Mai ales cînd mi-amintesc că era să produc grave vătămări corporale unui atît drăguţ ofiţer a miliţiei.

— Sper că n-o să mă dojeniţi iarăşi, domnule căpitan! N-aveam nici o posibilitate de-a anunţa „Mila 47". Doar astfel trebuie înţeleasă iniţiativa mea nefericită, cînd m-am gîndit să acţionez de unul singur... Poate că rezultatele vor scuza performanţele mele de înaltă clasă, atît în materie de echilibristică gimnastică, precum şi-n domeniul investigatoric. În ceea ce priveşte escrocii de la magazia Céapéului, să nu-mi spuneţi că n-aveţi cunoştinţă despre manevrele lor! Greşesc cumva?

Căpitanul o invită pe tînăra colaboratoare, printr-un gest plin de amabilitate, să ia cuvîntul în locul lui.

Ioana Sfîntu, palidă la chip, pesemne din pricina manifestărilor mele intempestive, de neavizat practicant al „close-combat"-ului şi karaté-lui, se întoarce spre mine:

— Maestre Conan, mai înainte de toate ţin să vă felicit pentru rapiditatea cu care aţi reuşit să mă scoateţi din luptă. Cu toate că n-ar mai fi fost necesar, dat fiind că anunţasem la timp echipa de intervenţie. După cum aţi constatat, tovarăşii înconjuraseră oficiul, aşteptînd doar sfîrşitul spectacolului dat de Arambaşa, Babu Ursu, Milopoc Papaşa şi ceilalţi vajnici combatanţi. Sesizaţi de multă vreme, datorită informaţiilor a nenumăraţi cooperatori şi cetăţeni din „Mila 47", despre furturile comise în

cadrul Céapéului de banda condusă de Pilu Arambaşa, nu ne-am grăbit să procedăm la arestarea lor, întrucît aşteptam realizarea contactului cu echipa bucureşteană. Eram convinşi că, după căderea clanului Cotoi, escrocii noştri vor intra în panică şi se vor autodemasca. Ceea ce n-am putut prevedea, era măsura lor disperată, de-a folosi serviciile dumneavoastră ca şofer de transporturi. Însă v-aţi descurcat de minune, demonstrînd iniţiativă, curaj, simţ de răspundere. Încă o dată vă felicit. Şi sper din toată inima că vom rămîne prieteni...

Jenat, mă înec cu fumul ţigării, motiv pentru a tuşi zdravăn vreo cîteva minute. În care să ticluiesc, deconectat, o frază mai acătării de scuze, atît faţă de locotenentul major Ioana Sfîntu, cît şi faţă de mine.

— S-ar putea zice, dragii mei, că n-am prea dovedit excepţionale calităţi anchetatorice sau criminalistice. Dar omul, cît trăieşte, învaţă. Pe viitor mă voi strădui intens, — şi-n romanele mele, precum şi-n viaţa de toate zilele, — să dezvolt şi mai mult înclinaţiile subsemnatului, atît de pregnante, precise şi neobişnuite, şi spun fără falsă modestie, din domeniul travaliului investigatoric... Fie-mi iertate pocinoagele pricinuite, dar nu erau prevăzute în planurile mele de activitate. Doream să-mi valorific aptitudinile, nu să stînjenesc acţiunile dumneavoastră. Am avut ghinion. Ar fi trebuit să descopăr, încă de la început, caracterul infracţional al întîlnirilor dintre colectivele Cotoi-Arambaşa. Poate că n-a fost chiar ghinion, ci şi-o oarecare doză de supraapreciere a posibilităţilor... Am să

cuget, am să studiez problema, am să iau măsuri, vă promit!

— Ne-ar bucura şi mai mult, — mă asigură căpitanul, cerînd totodată şi asentimentul Ioanei Sfîntu, — dacă v-aţi direcţiona eforturile dumneavoastră „investigatorice" în munca de creaţie literară. Lăsaţi în grijă-ne investigaţia de rutină. Asta-i munca noastră. Tot de creaţie!

Nu-mi prea surîde sugestia (plină de subînţelesuri) a comandamentului. Parcă eu n-aş fi gelos, dacă l-aş auzi că intenţionează să scrie romane poliţiste? E-n firea lucrurilor şi-a naturii umane. Pesemne că-l supără puţin aptitudinea şi preocupările mele, atît de tangente cu profesia domniei sale.

Dar Al Conan Doi, după cîte-l cunosc, nu se lasă chiar aşa de uşor demontat. O viaţă întreagă a jinduit să fie detectiv amator. Şi, oricît de extravagant ar părea, este şi va rămîne!

24. ...EPILOGÉ?

Aşa mi se întîmplă totdeauna, dar fără excepţie, cînd suprapun sărbătorile. Mă pricopsesc cu cîte-o indigestie. Dar nu una simplă, oareşcare. Ci-o infamă de indigestie care mă chinuie subtil, sugerîndu-mi momente de foame cumplită, de tip bulimic, cu clipe de răgaz, cînd mă mulţumesc cu cele mai obişnuite nutrimente, de la carne, peşte, legume şi pînă la fructe cu brînzeturi.

Rareori mi s-a oferit ocazia să particip, în același timp, la o nuntă, la o sărbătoare obștească, și la sărbătorirea mea personală.
Nunta cu pricina, unde activez pe post de naș, e nunta lui Mișa Negroponte și-a Liubașei Convert, actualmente trecută pe numele lui bărbatu-său. Sărbătoarea obștească, la care se distrează aproape toată ulița, e prilejuită de plecarea într-o lungă călătorie de studii economice a sfintei treimi Arambașa — Milopoc — Babu Ursu. Iar sărbătorirea mea e determinată de contribuția la munca de demascare a infractorilor.
Curtea lui Stepan Cușeai, specializată recent în asemenea festivități, poate fi confundată, destul de ușor, cu fostul talcioc. Oameni pretutindeni, mese peste tot, mîncare la discreție, băutură așijderea.
Mișa, care s-a prezentat la nuntă gata beat, călare pe „Mobra", cu Liubașa la spate, strigă fără încetare:
— Vreau să ciocnesc un naș-Conan! Cine mă oprește? Haide nașule! Toarnă, măi Stepane, nu te zgîrci, că nașu plătește!
Pretențiile proaspătului meu fin, în pofida faptului că, de cînd a-nceput nunta și pînă acum, la strîngerea darului, n-a mai acceptat să coboare de pe motoretă, nu mi s-ar părea exagerate. Dar nu pot fi de acord să ciocnesc cu el, și s-o mai și dau de dușcă, o cască de motociclist plină cu cărțălău.
În cele din urmă, după tratative îndelungate, obțin un „bruderschaft" simbolic. Mișa din cască, eu din stacan.
— Să-mi trăiești, nașule! — răcnește entuziasmat

Negroponte. — Rămîne așa cum am vorbit? Chestia cu ratele, știi matale!
— Bineînțeles!
— Atunci, nașule, fii sănătos, și călare și pe jos... Eu mă-ntorc la bicicletă, o vînd mîine pe procletă!

În ziua a patra, dar și ultima, lumea abia se mai tîrăște la masă.
Numai tineretul se ține vîrtos. Pînă acum au schimbat patru magnetofoane. Li se prăjiseră motoarele. Al cincilea, însă continuă să susțină moralul acestor dansatori minunați și neastîmpărul picioarelor lor zburătoare.
Un claxon insolent tulbură petrecerea. La gardul bătăturii, la un moment dat, hărămălaie cumplită! Gălăgia se-nteţește. Iar din uliță, dominînd vacarmul, răsună asurzitor o chemare disperată:
— Nu pot să-l opresc! Mi s-a blocat claxonul... Tot așa o ține într-una de la „Mila 37"!
— „Doamne Dumnezeule, Doamne A-Tot-Putinte, nu mă lăsa, dă să nu fie adevărat ceea ce aud, rogu-te din suflet, miluiește-mă!" — pornesc eu să mă rog, destrăbălat de mistic.
Căci tanti Ralița clamează fără întrerupere, la concurență cu nenorocita aia de trompetă mecanică-auto:
— Al, băiatule, ce te faci că n-auzi! Așa-ți primești mătușa? Vină, bezmeticule, să-ți întîmpini oaspeții! I-am adus și pe Țuțu și Alecu!

Succesul lui tanti Ralița depășește orice așteptări. După îmbrățișările de rigoare, noii veniți se inte-

grează imediat şi brutal în ambianța nunții. Mătuşă-mea demonstrează, la cei şaptezeci şi ceva de ani ai ei, ultimele cuceriri în materie de „Ca la Breaza". Ţuţu s-a îmbătat de la primul pahar, şi-acuma discută probleme literare cu diadea Stepan Cuşeai, în timp ce Alecu duce tratative cu tiotea Maşa-Garafa, pentru achiziționarea unei cantități mai serioase de pastramă de rață sălbatică.

Bairamul descris de Coşbuc în *Nunta Zamfirei*, fără discuție, e-un fleac pe lîngă ce se petrece la nunta noastră.

Abia în dimineața celei de-a doua zile, socotind de la înființarea mătuşă-mi la „Mila 41", reuşesc să stau de vorbă cu dînsa. După un somn de şaptesprezece ceasuri, tanti Ralița arată ca o garofiță. Din cele perene. Cît despre Alecu şi Ţuţu, ultimul zvon public era c-ar fi plecat la pescuit, pe canalul Şontea.

— Ce te-a apucat, tanti Raliţo, de te-ai deplasat pîn-aici?

— Păi bine, măi omule, vroiai să ne bagi în mormînt? Să nu scrii un rînd nevesti-ti? Nu-i uman ce se-ntîmplă, Al, băiatule! Dacă nu era Alecu Tilea care să cunoască drumul şi casa gazdei, aveam de gînd să ne adresăm miliției; eu propusesem să dau şi-un anunț la radio-publicitate! Acuma, spune-mi drept, nu te jena, ai vreun necaz?

— Da! Abia acum îmi dau seama cît e de grav.

— Din pricina asta n-ai scris? Ai pățit ceva?

— Nu! Dar am toate şansele s-o pat! Mai ales dacă nu pleci cît mai curînd din „Mila 41"! Cum vrei să-mi termin romanul, dacă te-ai înființat pe capul meu... spune-mi? Plus pescomaniacii ăştia de Alecu şi Ţuţu!

— Bine! — suportă cu demnitate ofensată tanti Ralița. — O să-ți pară rău că vorbeşti astfel cu biata şi bătrîna ta mătuşă! Dacă ne scriai barem o misivă, cît de mititică, nu te mai supăram cu prezența mea...

— V-am scris, în fiecare zi... Zece epistole, în zece zile! Nu-i de-ajuns? Însă mi-au interceptat banditii corespondența... Toată!

Cînd a auzit de bandiți, n-am mai putut să scap de tanti Ralița. A trebuit să-i povestesc totul, cu de-a măruntul. Mătuşă-mea însă nu se mulțumeşte. Mă întreabă mereu, insistînd:

— Şi mai departe? Mai departe...

Deşi țin foarte mult la tanti Ralița, sînt silit să-i stăvilesc curiozitatea maladivă:

— Vrei să afli ce-a fost după aceea?...

— Da...

— Ei, păi după aceea am murit!...

— Cum? De ce? gîfîie mătuşă-mea.

— De foame!

Spre părerea de rău generală, va trebui să părăsesc „Mila 41". Şi, spre ruşinea mea, remorcat de „Trabant"-ul mătuşi-mi. Pînă la debarcaderul „Milei 37", şi apoi, pe vapor, pînă la Tulcea. Cu nădejdea că voi găsi acolo benzină de 90 CO.

Ceremonia despărțirii... În mai puțin de-o jumătate de ceas isprăvesc cu pomparea mîinilor. După

care urmează puparea noilor neamuri, fini și cumetri. Altă jumătate de oră.

Stepan Cușeai, cu o damigeană de cărțălău în brațe, plînge la modul euforic (certă origină alcoolică):

— Domnu Conan, ce greu o să fie fără matale! De ce nu mai rămîneți? Iar m-am împăcat cu Mașa-Garafa... Poate mai facem o nuntă, la toamnă...

— Foarte bine, telegrafiați-mi și-am să viu! — îl potolesc eu.

— Neapărat, domnu Conan, neapărat! Ia și damijonul ăsta, să-l ai de la mine... Ne-a mai rămas și niște vinișor... Dar să-mi aduci vasul înapoi... Poate-l umpli cu trăscăul ăla, știi matale care...

Mașa-Garafa, amabila mea gazdă, îmi oferă un paneraș:

— Să ai la drum, dragule! Cînd ți-o fi foame, găsești înăuntru merindea, și-ți amintești de tiotea Mașa...

Veselina (fostă Mămăligan) și cu bărbatu-său, nenea Hristu de la Fère y Champenôise, mă îmbrățișează călduros, cu forțe reunite, deoarece altminteri nu mă puteau cuprinde, și-mi întind un pachet:

— Ai un bec întreg, domnu Conan, ăsta-i bec de casă, afumat cu coji de nucă, les niște ecsenbecuri de te lingi pe degete!

Mișa Negroponte și cu Liubașa sosesc în ultima clipă. De-o parte și de alta a unei biciclete noi nouțe, dar cu anvelopele dezumflate, pe geantă. Finul îmi întinde un teanc de hîrtii:

— Nașule, ai aici actele motoretei. Știi matale, pentru rate... Că noi am vîndut-o...

Manasie Ofițeru, demn și bățos, aproape pulbere de beat, îmi dăruiește un binoclu de front, din războiul de la 1913. Aftandil Viziru, la același nivel de îmbinare spirtoasă, ține cu orice preț să-mi vîre sub braț vreo cinci crapi-șarani afumați, preparați de mîna lui. Silică Țoropoc, deocamdată treaz, îmi înmînează un dosar voluminos.

— Fotografiile de la nuntă, cumetre! Sînt grozave! Cînd te-oi vedea în poză, dansînd geamparalele cu fina Liubașa, ai să mori de rîs!...

— Mulțumesc, mulțumesc din inimă! Îți rămîn îndatorat! — îl bat eu pe umăr, cumetrește.

— Vai de mine, se poate, domnu Conan, de ce să rămîi îndatorat? Îmi dai banii pe loc, și sîntem chit și balenă. Trei sutici! Hîrtia-i tare scumpă. Mai ales cînd o cumperi de la hoții ăștia de turiști! Cu filmele fac eu cinste, că mi-au rămas din anii trecuți!... Cred că de-aia au ieșit copiile cam șterse... Dar matale le vezi de la distanță!...

Tanti Ralița îmi face semn că-i tîrziu. Pe furiș, bineînțeles. Dar suficent de consistent ca să mă doară toate coastele din stînga pieptului. Toată lumea urcă în mașini.

Deoarece nu se găsise o ștangă corespunzătoare, conformă tuturor regulilor de circulație rutieră improvizasem una la repezeală, din oiștea harabalei lui diadea Iașa, care venise și el la festivitatea de rămas bun, însoțit de eternul său adjunct, Vasile.

Mîndră de rolul ei de pilot, tanti Ralița, nerăbdătoare, fără să mai aștepte semnalul meu, demarează în trombă!

Surprins, claxonez disperat, pentru a preîntîmpina vreun accident. Tanti Ralița, la auzul semnalului, își întoarce capul. Mă întreabă din priviri ce s-a întîmplat. Nu-i mai răspund. Din lipsă de timp. Pentru că „Trabant"-ul, lipsit de șofer, se pupă în bot cu restul salciei din uliță, după ce mai întîi trecuse nepăsător prin scîndurile gardului.

Groaznicul accident se încheie în uralele asistenței. Bucuroși nespus de faptul că aveam să mai rămînem în mijlocul lor, prietenii noștri încep să ia măsurile de rigoare. Chiar îl aud răcnind pe diadea Stepan:

— Mașa, Veselino! Puneți repede de masă! Trebuie să-i fie o foame maestrului, mamă-mamă! Mișa, ajută-l pe naș-tu! ... Și scoate și damijonul ăla din mașină ... Dacă nu s-o fi spart! ... Liubașa, fugi după niște mălai extra ... Pastramă avem, pește avem, îi tragem un bairam de pomină ... Silică, demontează scaunele mașinilor, acuma sînt două... o s-avem pe ce sta! ...

Tanti Ralița suportă cu demnitate situația. Deși e vinovată, mă ia tot pe mine la rost:

— Dacă nu te-apucai să claxonezi, acuma eram departe!

— Lasă, tanti Raliţo, cine știe unde ajungeam, cu dumneata la volan? Prea departe, nu cred! Mai bine că s-a întîmplat aici ...

— Nu văd ce-i bine în asta. Accidentu-i tot accident! ...

— Nu-i chiar așa! Aici sîntem între prieteni ...

Avem ce mînca! Dar unde-s Țuțu și cu Alecu? Nu-i văd ...

— În mașină. Dorm.

— Dorm-dorm? Sau sînt morți?

Tanti Ralița mă privește superior:

— Nu mă mai plictisi cu prostiile tale criminalistice! Unde-ai pomenit morți care sforăie? Hai la masă, că mi s-a făcut și mie foame! Nu-i uman, băiatule, ce se-ntîmplă! Molipsești lumea ...

Citiţi cărţile apărute în
SERIA „RESTITUIRI“ a editurii „Dacia“

ÎN 1973 AU APĂRUT:

Lucian Blaga:	**Ceasornicul de nisip**
Alecu Cantacuzino:	**Serile de toamnă la ţară**
B. P. Haşdeu:	**Duduca Mamuca**
Ion Minulescu:	**Cetiţi-le noaptea**
Anton Pann:	**Felurite**
H. P. Bengescu:	**Sangvine**
V. Pârvan:	**Memoriale**

ÎN 1974 VOR APARE:

Tudor Arghezi:	**Ars poetica**
Ioachim Botez:	**Însemnările unu belfer**
Pavel Dan:	**Jurnal**
Gala Galaction:	**Sub feeria lunii**
Eugen Lovinescu:	**Bizu**
Adrian Maniu:	**Lupii de aramă**
Stoian Ogrineanu:	**Cronica din Bechet**
Camil Petrescu:	**Rapid — Constantinopol — Bioram**

Ion Heliade Rădulescu:	**Suvenire și impresii ale unui proscris**
C. A. Rosetti:	**Note intime**
* * *	**Povestitori ardeleni**

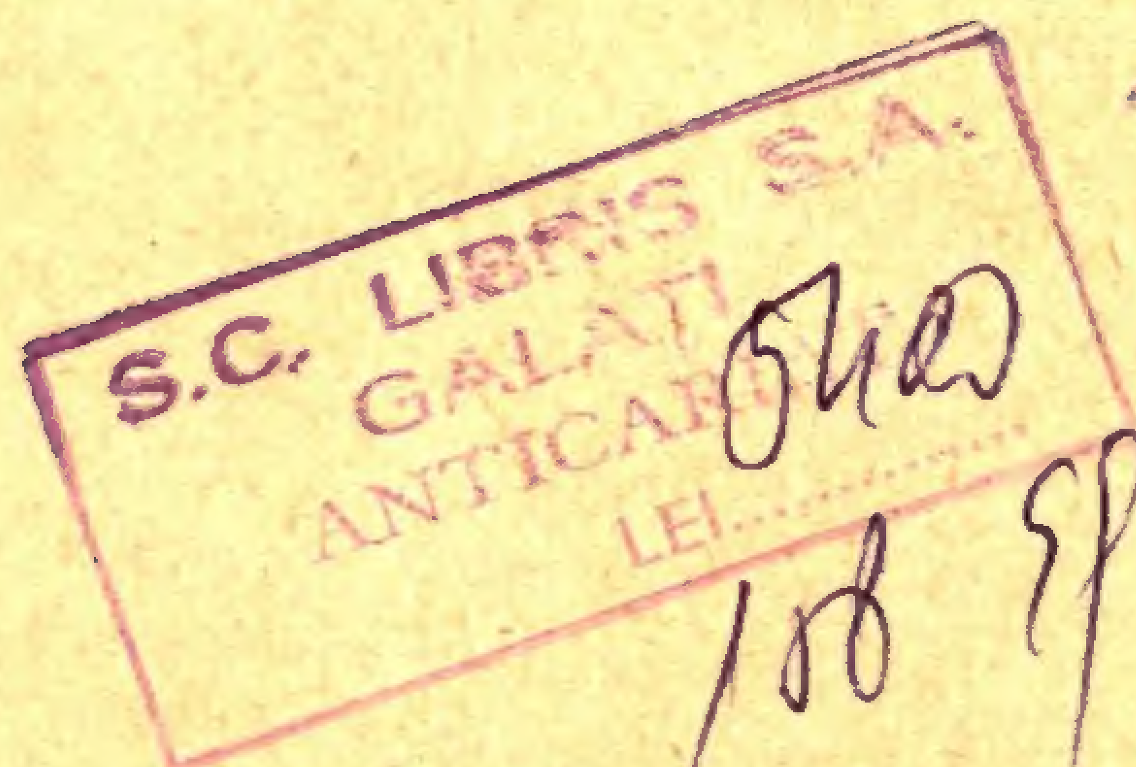
Citiți cărțile apărute în COLECȚIA „DISCOBOLUL“ a editurii „Dacia“

ÎN 1973 AU APĂRUT:

Cseh Gustáv:	**Scrisul**
Matei Călinescu:	**Fragmentarium**
Ilie Constantin:	**Despre prozatori și critici**
Octavian Fodor:	**În căutarea unor permanențe**
Liviu Petrescu:	**Scriitori români și străini**
Ion Vinți:	**Adolescentul de azi, familia de mîine**

ÎN 1974 VOR APARE:

Ion Baciu:	**Cum funcționează creierul**
Al. Căprariu:	**Pasiuni estetice**
Oscar Walter Cisek:	**Sufletul românesc în artă și literatură**
D. Dumitrașcu:	**Trepte spre știință**
Virgil Stanciu:	**Orientări în literatura Sudului american**
* * *	**Gîndirea greacă. Eseiști contemporani.**

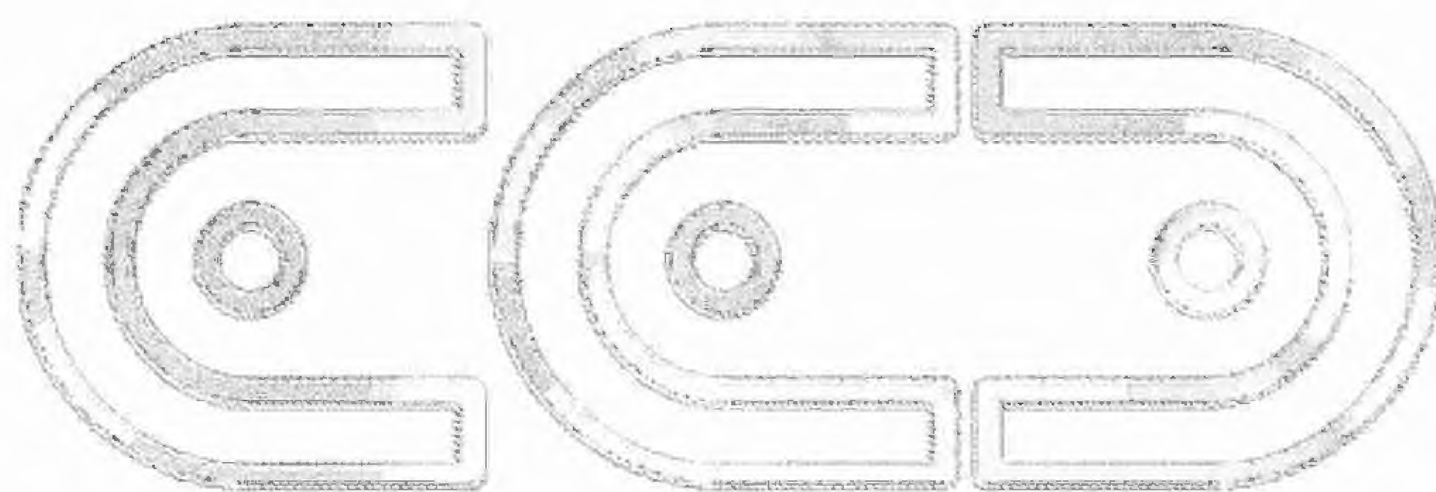
Redactor: MIRCEA OPRIȚA
Tehnoredactor: CONSTANTIN RUSU

Bun de tipar: 31. 01. 1974 Apărut: 1974 Comanda nr.: 1094 Coli de tipar: 9 Tiraj: 91.000+140 broșate Hîrtia: tip. înalt B. g/m². Format: 70×100/32 C.Z. pentru bilbioteci: 859.0—31.

Tiparul executat sub comanda nr. 792/1974
la Întreprinderea Poligrafică Cluj
str. Brassai nr. 5—7
Republica Socialistă România

Scanare și prelucrare digitală

de

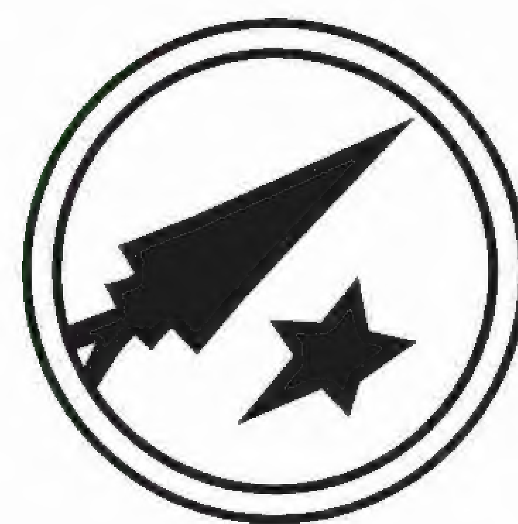

Anonim

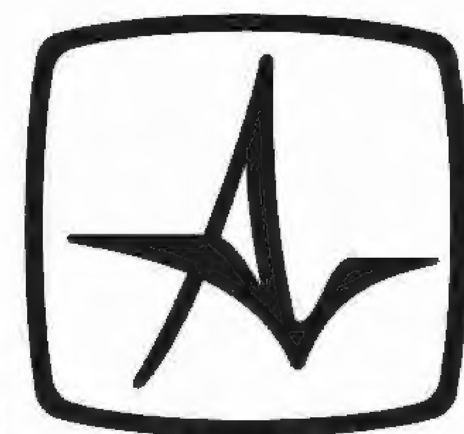
și

CAT Graur

Antwerpen

2023